

BESZÉLGETÉSEK AZ OKKULTIZMUS ÖSVÉNYÉRŐL

**ANNIE BESANT
C.W. LEADBEATER**

**JEGYZETEK
A VILÁGOSSÁG AZ ÖSVÉNYEN-HEZ**

**Fordította:
NN.**

**Számítógépes változat: Nagyiday Adrienne
2007.**

MAGYAR TEOZÓFIAI TÁRSULAT

AZ OLVASÓ FIGYELMÉBE

Kedves Olvasó!

Ez az írás egy három kötetből álló könyv utolsó része. A három leginkább misztikusnak mondható teozófiai írás közül – A Mester lábainál, A csend hangja és a Világosság az ösvényen c. kötetekről van szó – az utóbbihoz, a *Világosság az ösvényen* c. könyvecskéhez fűz magyarázatot a Besant - Leadbeater szerzőpár ebben a kötetben. A *Világosság az ösvényen* értékes gyöngyszem az ősi bölcsesség tanulmányozói és a spirituális úton haladók számára.

A kötet fordítója egy vagy több ismeretlen teozófus (ezt jelzi az NN = név nélkül). A ránk maradt megsárgult, átütőpapírra gépelt, több helyen elmosódott, néhol hiányos fordítás alapján készült el a mostani számítógépes változat, hiszen a könyvet újra kellett gépelni, hogy olvashatóvá tegyük az érdeklődők számára. Az utolsó 5-6 hiányzó oldalt Miskolczi Gábor teozófus társunk fordította hozzá a szöveghez.

Felhívom az Olvasó figyelmét, hogy az eredeti gépelt szövegen semmit nem változtattunk. Így előfordul, hogy nem összefüggő és nem következetes az egyes részek tagolása. Nem tudjuk, melyik korabeli angol nyelvű kiadás alapján készülhetett a fordítás, mivel erre való utalás nincs a ránk maradt kéziratban. A mai angol nyelvű kiadással pedig elsősorban azért körülményes összevetni a szöveget, mert az újabb könyvekben kissé eltér a szabályok tagolása.

A feltételezhetően közel nyolcvan-száz éves fordítás nyelve az akkori nyelvéllapotot tükrözi, de minden kacsringós fordulata vagy körülményes megfogalmazása ellenére olyan beható magyarázatot és eligazító értelmezést nyújt a szabályokhoz, hogy azt gondoltuk, mindenképp érdemes az érdeklődő olvasók számára elérhetővé tennünk.

Társulatunknak nincsen elegendő fordítói kapacitása a korábban magyarra átültetett teozófiai irodalom teljes újrafordítására és pontos szövegűsítésének ellenőrzésére, azaz az eredeti angol nyelvű szöveggel való egybevetésre. Ám aki a belső tartalmat figyeli és keresi, az igen komoly és hasznos útmutatásokat kaphat az e könyvben található értelmezésekből is.

E könyvvel egyidejűleg interneten is hozzáférhetővé tesszük társulatunk 1993-ban kiadott és szövegében kiadáskor korrigált könyvecskéjét, a *Világosság az ösvényen-t*. Remélem, túl nagy zavart nem okoz, hogy más a szabályok számozása ebben a kötetben, és néhol eltér ettől a most közreadott értelmezésben.

Jó olvasást, tanulmányozást kíván a könyv szövegének gondozója:

Nagyiday Adrienne

Budapest, 2007. szeptember

JEGYZETEK

A „Világosság az ösvényen” a különböző okkult értekezések egyike, melyek a Nagy Tanítók őrizetében vannak, és a tanítványok útbaigazítására szolgálnak. A Világosság az ösvényen az Arany Szabályok egyik része, mely a világ különböző korszakaiban írt tanulmányokat tartalmazza; de valamennyinek jellegzetessége az, hogy okkult igazságokat tartalmaz, és ezért különböző módon való tanulmányozni. A tanulmányok megértése az olvasó képességeitől függ, és ha bármelyiket is a világ nyilvánosságára hoznák, ha szó szerint értelmeznék, torz jelentőséget kapnának. Határozott céljuk az Ösvényen járók fejlődését meggyorsítani, olyan eszményeket tárnak elénk, melyeket a világi ember még nincs felkészülve elfogadni. A tanításokat olyan mértékben tudja valaki megérteni, amilyen mértékben azokat élni tudja. Viszont, ha nem gyakorolja azokat, lepecsételt könyv marad számára. Minden erőfeszítés az igazságok élésére – fényt fog vetni azokra. Ha nem is próbálkozik ez irányban valaki, nem hogy haszna lenne valami belőle, ellenkezőleg, még ellene is fordul majd. Haszontalan könyvnek fogja nevezni.

Ami ezt a könyvet illeti, a már múltkor említett felosztást fogom most ismertetni. Ezt a könyvet a Fehér Páholy egyik Nagy Tanítója adta a nyugati világnak, kinek neve Hilarion. Ő az a Tanító, aki legfőként a nyugati világ fejlődésével foglalkozik. Igen sok inkarnációt töltött Görögországban és Rómában. Különleges érdeklődéssel irányítja a Nyugat fejlődését. Vannak külső nehézségek is, és azok, akik olvasták Mr. G.R.Mead írásait, lehet, hogy visszariadnak majd a nomenklaturáktól (szaknyelvtől).

Hilarion Mesternek e könyvet úgy adták, mint nekünk, vagyis kommentárok (megjegyzések) nélkül, tehát azon megjegyzések nélkül, melyek nekünk a könyv végén vannak. Neki egyike azon Nagy Tanítóknak adta, akiket H.P.B. a CHOCHANOK-nak nevezett. Ez az Ő ajándéka volt. Néhány rövid szabály, melyek elétek kerülnek, egészen ősrégiak. Sehol sem olvashatunk származásuk idejéről. Mind a két részét – kivéve a tizenöt megállapítást – az a Nagy Lény írta, aki a könyvet Hilarion Mesternek adta. A szabályok rendkívül rövidek, még a szanszkrit előtti időkből való nyelven.

Rövid szabályok a meghatározatlan korú kéziratból:

1. Öld ki a nagyravágyást.
2. Öld ki az élet utáni vágyat.
3. Öld ki a kényelem utáni vágyat.
4. Öld ki a különváltságnak minden érzését.
5. Öld ki az érzékelés vágyát.
6. Öld ki a növekedés utáni éhséget.
7. Csupán arra vágyakozzál, ami benned van.
8. Csupán arra vágyakozzál, ami fölötted van.
9. Csupán arra vágyakozzál, ami elérhetetlen.
10. Vágyakozzál hevesen hatalomra.
11. Vágyakozzál buzgón békességre.
12. Vágyakozzál mindenekelőtt birtoklásra.
13. Keresd az utat.
14. Keresd az utat azzal, hogy befelé fordulsz.
15. Keresd az utat azzal, hogy merészen haladsz kifelé.

Ennek megfelelő szabályok ebben a könyvben:

Ez a tizenöt aforizma alkotja a könyv eredeti, legősibb részét; a szanszkrit nyelv egy régies alakjában írták. Minden további pedig annak a Nagy Lénynek a műve, aki a megjegyzéseket írta a könyv végén, aki Hilarion Mesternek adta azokat. Ez az a könyv, melyet Mabel Collins útján adtak ki először.

Később a Lucifer c. folyóiratban folytatólagosan megjelent a „Megjegyzések” cím alatt néhány cikk, melyeket Mabel Collins írt a Mester befolyása alatt, és amelyek rendkívül értékesek, érdemes azokat elolvasni és tanulmányozni.

Ha hozzáfogunk a könyv olvasásához, előjáróban a következő megállapítást olvashatjuk:

„Ezeket a szabályokat valamennyi tanítvány számára írták. Tartsd meg őket.”

Ez a megállapítás különbséget tesz a világ és a tanítvány között. Ez a mű általában nem a világ számára íródott. A tanítvány szót két értelemben használja – a még be nem avatott tanítvány és a beavatott tanítvány értelmében. Ha e könyvet gondosan olvassuk, nyomára bukkanunk a tanítások két különböző irányának ugyanazon szavakba öltöztetve, mert minden mondatnak kettős jelentése van; az egyik a haladottnak, a másik pedig a még kevésbé haladottnak szól. Megpróbálom számotokra kihámozni azt az előjáró megállapításokból.

Úgy tűnik, hogy a könyv második része kizárólag a beavatott tanítvány részére íródott, míg az első részben a kettősség tovább is fennáll. Az első fejezettel kezdem.

Előzetes megállapítások

„Mielőtt a szem láthat, képtelennek kell lennie a könnyekre. Mielőtt a fül hallhat, el kell veszítenie érzékenységét. Mielőtt a hang a Mesterek jelenlétében szólhat, el kell veszítenie sértő hatalmát. Mielőtt a lélek megállhat a Mesterek jelenlétében, lábát meg kell mosnia a szív vérében.”

Amint láthatjátok, ez az előzetes kíváncsóság, mielőtt magát a szabályokat adják. Ez a négy előzetes kvalifikáció. Igaz látás, igaz hallás, igaz beszéd és igaz megállás a Mester jelenlétében; a megállás itt a szolgálásra való alkalmasságot jelenti.

Már szóltam előbb az eszmények részbeni eltéréseiről ebben a könyvben. Ezt igen sokan teljesen félreértették, mert olyan értelemben kritizálták, folyamatosan olyan ideált tartva elénk, mely teljesen rideg és minden szimpátiától mentes. Ez történik állandóan minden túl magas ideállal. Visszataszítja azokat az embereket, akik még nincsenek erre felkészülve, illetve nem alkalmasak még erre. Nem segítettünk valakin azzal, ha az ideál, vagyis eszménykép még nem vonzó számára. Jó gyakorlati feladat az, amikor emberekkel van dolgunk, hogy számukra vonzó ideálokat állítunk Mert nem segítünk valakin azzal, ha eléje mit sem vonzó eszményképet állítunk, akármilyen magasatos is az nekünk.

„Mielőtt a szem láthat, képtelennek kell lennie a könnyekre.”

Próbáljuk kinyomozni a megállapításban a kettősséget. Mindkét osztályhoz tartozó tanítványoknak van szánva. Általában így oszthatjuk föl: az első osztályban azok vannak, akiknek azt tanítják, hogy mindattól, amit mi személyiségnek nevezünk, próbáljanak

megszabadulni, és azért az előzetes utasításoknak célja kimutatni, hogy a személyiség kiküszöbölésénél kell kezdeni. Mikor tanulmányunkban elérkeztünk arra a pontra, hogy mindez hogyan érinti a haladottabbakat, úgy találjuk majd, hogy valamivel többet kívánnak majd tőlük. Eljutottak ahhoz a tudáshoz, mely szerint e szabályokat különböző módon hajtják végre, és azt is megkívánják tőlük, hogy az elkülönülés eszenciájától (lényegétől) is meg kell szabadulniuk, vagyis saját individualitásuktól is. Tehát az első csoporttól a személyiségtől való elkülönülést kívánják meg, az inkább haladottaknál pedig az individualitásuktól való elszakadás a kívánatos. Később majd látni fogjuk, hogy ezt a négy állítást úgy a személyiségre, mint az egyéniségre lehet alkalmazni, és a tanulmányozó fokozata szerint - aki megpróbálja a tanításokat élni – fog a szempont változni, amin át majd megérti. A második osztállyal sokkal messzebb juthatunk, mint az elsővel.

Mindig szem előtt tartandó szempont, hogy ezen kívánalmakat pontosan azok mondták és mondják, akikről mint árnytestvérekről szoktunk beszélni, vagyis azok, akik a sötét oldal fekete mágiáját követik. Ezek, akik a sötét ösvényen törnek előre, e két kívánalmat úgy értelmezik, mint olyan tanítást, amely keményszívűséget és szimpátiahiányt kíván meg. Amit szem előtt kell tartanunk, az tehát az, hogy a két különböző irány hasonló kívánalmakat állít. Mikor valaki a Könyörület Testvéreinek, vagy az Árnytestvéreknek akar tanítványa lenni, a két kívánalom mindkét esetben alkalmazható.

Két módja van annak, hogyan lehet a szemnek könnytelenné válni és az indítóok szerint változik az Ösvény, amelyre a Törekvő lépni fog. Ha azért válik könnytelenné, mert az érzések minden erejét kiirtja magából, akkor a sötét ösvényre léphet. De ha az által válik könnytelenné, mert a saját, személyes álláspontjaitól szabadult meg, akkor a fehér Ösvény felé indult meg. Annyiban válik könnytelenné, amennyiben azok saját személyes örömeit vagy bajait illetik. Természetének alacsonyabb oldala nem érinti már. De vesztere megtörténhet az is, hogy másoknak érzelmei és szomorúságai iránt is érzéketlenné válik, közönyössé lesz a szenvedők iránt.

E két különböző mód két csoportra osztható fel:

A sötét út:

1. A szomorúság érzésének teljes kizárása.
2. Maga köré falat épít, amely kívül hagy minden szenvedést.
3. Alapjában az ellentmondás folyamata.
4. A halálhoz,
5. a megsemmisüléshez vezet.

A fehér út:

1. Ahelyett, hogy a szomorúság érzésének erejét kikapcsolná, a tanítvány azt az utasítást kapja, hogy növelje magában az érzelmek erejét addig, míg minden rezgésre válaszolni tud.
2. Ha elvet minden elkülönítő korlátot, amely megakadályozhatná mások szenvedésének átérzésében, és segít azok szomorúságait megérezni.
3. A kiterjesztés folyamata; az ember a maga életét próbálja a másokéba árasztani.
4. Az élethez,
5. a halhatatlansághoz vezet.

Egyetemesebb formába öntve azt jelenti, hogy a sötét út az Avichiba, a fehér út a Nirvánába vezet.

Az alapvető különbség abban van, hogy az egyik az abszolút elkülönülés, a másik a tökéletes egység állapota. Az egész különbség tehát az, hogy vagy az egyik, vagy a másik irányba vezet. A „Csend hangjában” két meghatározás vonatkozik ugyanerre, és – amit itt is kihangsúlyoztam – a módot illetőleg, mellyel a könnytelenséget próbálja elérni részvétellel, és nem a részvét kizárásával.

„A jajkiáltásokra nyisd meg lelkedet, amint a lótusz kinyitja szívét, hogy hajnali napsugarat igyék.

A fájdalomnak egyetlen könnyét se hagyd a tűző napnak felszárítani, mielőtt a szenvedő szeméről le nem törölted.

De szívedre hulljon és maradjon ott minden égő könnycsepp; el ne távolítsd, míg meg nem szűnt a fájdalom, ami okozta.” (A Csend hangja)

Egy további rész, amely megkülönböztetést tesz a mások szenvedése és a saját szenvedés között, ezt mondja:

„Mielőtt Dzsánána-Margában megállapodhatnál, és azt magadénak mondhatnád, lelked hasonlítson az érett mangó-gyümölcshez; mint annak pompás aranyló húsa, olyan puha és édes legyen mások fájdalmával szemben, s kemény, mint e gyümölcs magva, saját fájdalmaiddal és szenvedéseiddel szemben, óh jólét és nyomorúság győztese.” (A Csend hangja)

Ez mondja meg nekünk valóban azt, hogy mit jelent könnyekre képtelennek lenni. A törekvőnek fokozatosan mindent ki kell küszöbölnie magából, amit a külvilágból kaphat, amit fájdalomnak érez, amely érinti őt, amely a személyiségén át megrázza őt, valamint bármilyen fajtájú szenvedést vagy gondot, amely felkavarja a személyes ént. El kell érnie arra a pontra, amikor képtelenné válik a saját, egyéni érdekei miatt szenvedni.

Valójában a célja az, hogy azt, amit mi kámikus buroknak nevezünk, olyan eszközzé alakítsa át, melynek semmilyen független élete már nincs. Ne vonzzon, ne taszítson, ne legyenek sem vágyai, sem kívánságai, sem reményei, sem félelmei, mindennek meg kell semmisülni. Ez gyakori félreértésre ad okot. Holott ez csak azt jelenti, hogy az elkülönített életet kell kiölni. Itt az emberiség érdekében van erre szükség. Minden olyantól meg kell szabadulnia, amely válaszra kényszeríti a külvilágból. S ez igen határozottan megmutatkozik a test összetételében. Az átlag tanítványnál állandóan változó színeket mutat. Ha a kámikus test már megtisztult, minden, mai az életet elkülöníti, eltűnt. Szíbtelen és ragyogó eszközzé válik, mely már csak a belső életet tükrözi. Nincs már saját, egyéni színe, csak a magasabb lélek által vetített fénye.

Így az egész idő alatt, amíg a törekvő ezt a kiküszöbölést végrehajtja, nehéz feladatot végez azzal, hogy ugyanekkor embertársainak minden szenvedésére fogékony marad, sőt mindig érzékenyebbé válik irántuk, és mindig kevésbé saját maga iránt, mindig nagyobb részvétellel viselkedik a külvilág felé, és mindig közönyösebb az iránt, ami őt érinti.

Rendkívül könnyű feladat volna minden érzést kiölni. Ez nem kemény lecke és nem is nehéz megtenni. De kapcsolatban maradni, és válaszolni minden érzésre, s ugyanekkor semmiféle személyes érzést meg nem engedni, ez a törekvőnek megpróbáltatása. Mialatt ezt teszi, lassanként észreveszi, hogy az önző érzelmek lassanként önzetlenekké alakulnak át. Ami majd rosszul esik neki, az a személyes kín lesz, amit a mások szenvedése akaratlanul

okoz. Ha próbára akarjuk tenni részvétünk valóságát, vagyis hogy önző vagy önzetlen motívumból származik-e, azt kell kutatnunk, hogy hatnak-e ránk akkor is, ha teljesen kívül esnek látókörünkön. Ha szenvedni látunk valakit, vagy ha különösen dura kihasználását látjuk, kétségtelenül kínosan érint bennünket, de vajon ugyanezt a fájdalmat érezzük-e akkor is, ha az illető nincs szemünk előtt? Egészen bámulatos, hogy mennyire közömbösek tudunk lenni a külvilági történésekkel szemben. Valóban, a mi részvétünk rendkívül szegényes kis valami, ha csak akkor ébred fel bennünk, amikor szenvedést látunk, mert az ilyen részvétben jó nagy adag személyesség van. Sőt, egyáltalán nem is részvét. Küldjük ki valakit az utcára egy olyan nagyvárosban, mint London, és bizonyosan szörnyű hatást fog rá gyakorolni mindaz, amit majd maga körül lát. És ha kivesszük ebből a környezetből, tökéletesen boldog lesz, teljesen elfelejti majd a tapasztalt szörnyűségeket. Ez nem az igazi részvét. A tanítványnak még meg kell tanulnia úgy élni, mintha a világ minden szenvedése ott volna a tudatában, és munkájának mindig ez legyen az indítóoka, akár látja a szenvedést, akár nem. A tanítványnak ez az igazi indítóoka, mintha mindig ezt látná. Még nem érte el azt a fokot, amelyben felelős lenne minden szenvedések jajaért, addig, amíg nem az emberiség megsegítése az indítóoka, akár látja a szenvedést, akár nem. A tanítványnak ez az igazi indítóoka, s csak ekkor válik közömbössé a saját személyes örömei és fájdalmai iránt. A személyiségtől való megszabadulás még jobb módja, és a könnyekre való képtelenségnek is legjobb módja, ha gondolataink a világ szenvedésére irányulnak, és keresik a megsegítés módját. Engedjük meg a személyes ének, hogy a magasabb Én mellett elfoglalja helyét. Amilyen mértékben értjük meg a Nagy Árva (az emberiség) szenvedését, olyan mértékben válunk közömbössé a személyes én szenvedései iránt.

Mikor a tanítvány átment az első nagy Beavatáson, megkezdte buddhikus tudatának fejlesztését, s ekkor a könnyekre való képtelenség új jelleget kap. Ekkor kezdi megérteni az evolúció (fejlődés) szónak a célját. Megérti a szenvedésnek és kínak igazi hasznát, célját és jelentését. Fokozatosan válik könnytelenné, mert megérti a szenvedés értékét, azok számára, akik éppen benne vannak, mert a lélek magasabb kifejtése számára abszolút szükségesség a szenvedés kihatása. Végül is eléri azt a pontot, melyet talán úgy lehetne kifejezni, hogy képes tökéletes részvétet érezni anélkül, hogy sajnálkozna emiatt. A sajnálkozás érzése a Buddhi fényétől még meg nem világosodott tudat következménye. Ha a buddhikus tudatig már felért, akkor óriás módon megnövekedik a részvét, de a sajnálkozás eltűnik. S miként a tanítvány mind magasabbra és magasabbra emelkedik, az a széles látókör mind kevésbé teszi képessé a könnyekre, mert a legkeserűbb szenvedést látva – amelyre megtanul válaszolni, és magában azt érezni, azonban érzi annak okát és célját is – megoszthatja magában anélkül, hogy megszűnését kívánná. Nem kívánja, hogy bármi másként történjék, vagy legyen, mint ahogy van. A megszabadulási vágy teljes hiánya – mielőtt annak megvolna a maga hatása – csak akkor lehetséges, ha a tudatnak az effajta megvilágosodottsága már jelen van. Ezt az állapotot Krisztusi-állapotnak szokták leírni, mert ez már a teljes és tökéletes részvét minden iránt. Itt már részvét van minden szenvedő iránt, de a legkisebb vágy nélkül, hogy valami is másként legyen, mint ahogy van. A TÖRVÉNY jó, és a Legmagasztosabb tökéletes, mert a szenvedés a tökéletes célért van, megelégedést és elégtételt érez, és nem fájdalmat vagy bánatot.

Ez a második nagy fokozat. Ezt általában az egyéniség (individualitás) megsemmisítésénél érik el. Amikor az ember tudata a világ életének egy részévé válik, és többé nem gondol már magára, mint ÉN-re, elkülönülve a többi ÉN-től. Ha magára, mint ÉN-re gondol, akkor is a többi ÉN-nek részeként teszi. Ezt a fokozatot nem érthette el addig, amíg nem ápolta részvétet, amíg meg nem tanulta magát azonosítani mások örömeivel és bánatával; ezt a további lépést nem tehetné meg, ha nem érezné, hogy élete közös élet a

többiével. Mikor ezt a fokot is elérte, akkor minden formának, amelyben ez az élet él, szenvedését is érzi, de boldogságának is örvend. Számára nincs semmi olyan, amely rajta kívül elkülönülve létezne. Azonosítja magát a nagy étellel, legyen az bármilyen fokon is, ha segítségre van szüksége. Minden teljesen elveszti értelmét, ami közöttünk annyira közös és a rajtunk kívül állóknak is egynéhányával. Mindenben benne van, és mindennel együtt van, és úgy érzi, hogy a világ megsegítésének módjában óriási különbségek alakulnak ki. Ha segít valakin, annak minden nehézségét úgy érzi, mintha az vele történne, s nem úgy, mint tőle elkülönült ének a gondjait. Tudatosan magáénak vallja azt, pontosan úgy látja a dolgot, mint az, akivel történik, és megosztja vele életét, ahelyett, hogy az az ember lenne, aki kívülről akar rajta segíteni, életét belülről árasztja rá. Maga is érzi a kint, és ezért jobban képes segíteni. Egy egész világ különbsége van a között a segítség között, amely kívülről jön, és a között a segítség között, amely belülről fakad. Az egyik hozzáad az élethez, míg a másik csak külső segítség, ha csak kívülről adják.

Tételezzük fel, hogy ha ezt, mint célt látjuk, sohasem fogunk hibát elkövetni. A keresett könnytelenség az, ami közönyössé tesz minket az iránt, ami a személyes énünket érinti, viszont élénken megvilágítja mindazt, ami a körülöttünk élő lelkeket érinti. Ugyanez az eset a következő mondattal is:

„Mielőtt a fül hallhat, el kell veszítenie érzékenységét.”

Teljesen és tökéletesen közömbössé kell válnunk az iránt, amit mások vélekedésképpen rólunk mondanak, már amennyiben ez saját érzelmeinket illeti. Viszont ugyanakkor ne legyünk közömbösek másoknak rólunk hangoztatott véleménye iránt, amennyiben az azokat érinti, akik rólunk így vélekednek. Ne legyünk közömbösek azon benyomások iránt, amelyeket másokra gyakorolunk. Ha viszont visszautasítjuk, úgy véleményünkkel, mint magatartásunkkal elveszítjük segítő erőinket. Nem állhatunk érzéketlenül azzal szemben, hogy ők mit gondolnak, vagy mondanak rólunk. De mégis célunk legyen a teljes közömbösség úgy az ő jó vagy rossz véleményük iránt, amennyiben az a mi személyes énünket érinti. Ha helyesen gondolkodnak rólunk, nem kell, hogy az felemeljen bennünket; de ha rosszat gondolnak rólunk, nem szabad levertnek lennünk, meg kell tanulnunk a külvilág véleményével mit sem törődni.

Vannak emberek, akik nagy buzgalmat fejtenek ki pszichikus tudatuk fejlesztése érdekében, s mit sem gondolnak a veszélyekre. Ha sikerült egyáltalán jól kifejleszteni, akkor tudatossá válik bennük mindaz, amit mások gondolnak róluk. Kint fognak élni a világban, ahol mindent meg fognak hallani, amit mások mondanak róluk, és minden kritikát, amely a mások lelkében róluk kialakul.

Ha egy pillanatig várunk, hogy meglássuk, mennyire érint minket az, ha tudjuk, hogy mit gondol más rólunk, akkor az asztrális tudat megszerzése elveszti vonzó mivoltát. Ha tudjuk, hogy valaki mit gondol rólunk, legyen az akármilyen igaz vagy kemény, bénítólag fog hatni hasznos munkánkra. A tanítvány fejlődése folyamán el fogja érni ezt a tudatot, mégpedig akkor, amikor minden kritikán felülemelkedett, és mások véleménye nem érinti többé. Ezért ki kell küszöbölni személyes tudatosságunkat és a fájdalom vagy öröm minden érzését mások véleménye miatt.

De ugyanakkor mind jobban és jobban ügyelni kell arra, hogy másokra ne tegyen helytelen benyomást, gondosan vigyázzon, hogy magatartása ne vezessen tévútra másokat. Ilyen értelemben lesz tehát mind érzékenyebb mások kritikájára.

„Mielőtt a hang a Mesterek jelenlétében szólhat, el kell vesztenie sértő hatalmát.”

A Mester jelenlétében szólni, ez olyan mondat, ami igen-igen messze útra vezet bennünket. Mindent el kell vesztítenie, ami másnak fájdalmat okozhatna. A kezdeti fokozatokon ez jelenti a beszéd gondos megválogatását, mert minden, ami fájdalmat okozhat, nemcsak kemény kritika vagy tapintatlan beszéd, hanem a szavak minden alakja (formája), amely másnak rosszul eshet, vagy lebecsülést jelenthet, vagy pedig kimutatja, vagy rámutat mások jellembeli hibáira. Ilyesminek el kell tűnnie. Ennél a pontnál arra is lehet gondolni, hogy lehetnek olyanok, akiknek helyzetüknél fogva kötelességük lehet másoknak fájdalmat okozni azzal, hogy kimutatják hibáikat. Ez teljesen félreértett szempont. Ha valakinek a hibáját igen finom tökéletességgel, barátságos módon emelik ki, akkor elvesztette bántó életét. Ha valaha is a hang sértő, ez a tökéletlenség következménye, és nem a módja annak, hogyan hajtja végre kötelességét, amikor valakinek a hibáit kiemeli. Az, aki így cselekszik, ott hibázza el, hogy nem azonosítja magát azzal, akihez szól, és csak kívülről ad tanácsot, és ezért bántó. Mert ha azonosította volna magát azzal, akihez szól, és megpróbált volna segíteni, és úgy érezne, ahogy az érez, akkor érzésvilágát szimpatikusan érintette volna, az együttérzés tudata felébresztette volna nemesebb és szélesebb látókörét, és a tanács nem lett volna sértő. Ha ugyanez így történne vele, neki se fájna. Még akkor is, ha kötelessége lenne másokat kritizálni (bírálni), és ha azt látja, hogy bírálata a másikat bántja, akkor magába tekint, hogy meglássa, hátha valami tökéletlenség van őbenne is, ami sebet ejt.

Nem hinném, hogy bárki is jobb bizonyítványt állíthat ki magáról, mint ezt: vagyis megszabadulni attól, hogy valakit is bántani tudjunk. Minden este, mikor a nap végére jár, próbáljunk visszatekinteni, hogy mi mindent mondtunk, ami másokat bántott. Hamarosan úgy találjuk, hogy a bántásnak ez az ereje milyen sokunkban még megvan. Ha ezt a hatalmat elvesztettük, és ez akkor történik, mikor individualitásunk eltűnik, és amikor mindennel egy életnek érezzük magunkat, akkor lehetetlenné válik számunkra szenvedést okozni bárkinek is, aki vagy ami a magunk része. Ha egy vagyunk a másikkal, akkor nem bánthatjuk már. S ennek módja és útja az, hogy fokozatosan megtisztítjuk beszédünket, és az inkább szembeszökő hibákkal kell kezdenünk.

„Mielőtt a lélek megállhat a Mesterek jelenlétében, lábát meg kell mosnia a szív vérében.”

E mondat mögött egy igen ősrégi okkult hagyomány van, melynek magyarázatát sokféle módon adták meg a külvilág számára, s amelynek nyomait még ma is megtalálhatjuk, bár általában jelentőségüket elvesztették. Ez a mondat kapcsolatban áll azzal a hosszú sorozattal, amelyet néha Véraldozatnak, vagy Vérszerződésnek szoktak nevezni. Ennek legfurcsább nyomait a legősibb fajok leszármazottjainak törzsei között találjuk meg ma is még. Ez bizonyos fajta kapcsolatot létesít ember és ember között, amely hivatkozik is erre a tényre, és amelynek gyökere abban az alapvető igazságban rejlik, hogy csak az alacsonyabb élet áldozza föl magát a magasabbnak, és hogy az alacsonyabb a kiteljesedését, az igaz kiteljesedését a fejlődésben találja meg. Az ifjú emberiségnek az egész fejlődése - az alacsonyabb élet önkéntes feláldozása a magasabb életért által történik, és mikor az áldozat tökéletesen megtörtént, kiderül, hogy a helyett, hogy az élet elvesztődött volna, halhatatlanná vált. A külső jelek néha az emberrel jobban megértetik a belső valóságokat. Ősrégi történet testesíti meg ez az igazságot; ez a történet a nagyon messze múltban esett meg, és mikor az ember előtt újra feltárul, talán érdemes is elmondani azért az igazért, melyet átszármaztat ma nekünk.

Valaha nagyon régen volt egy nagy király, aki egy hatalmas birodalom fölött uralkodott. Egyetlen fia volt, akinek biztonsága a testőrség kapitányára volt bízva. Összeesküvők ezt a fiút meg akarták ölni. Mikor egy alkalommal egyedül volt a gyermek a kapitánnyal, az összeesküvők berontottak, hogy megöljék az ifjút, a király fiát. A kapitány a támadók és a királyfi közé vetette magát, így megmentette az ifjút, ki ezáltal megmenekült. A haldokló kapitány testével takarta a csak elbódult ifjút, a halálos sebből kiömlő vérbe mártotta ujját, és királya lába elé tette. A király lehajolt, megérintette a vért, s ezt mondta: „A vérezt, melyet értem és az enyéimért ontottál, olyan kötelék, mely soha nem fog megszűnni.” Ez a király egyike lett a nagy tanítóknak, és ez a kötelék, mely közte és a között, aki életét adta érte, töretlen maradt, és mindig is maradni fog. Azzal, hogy testének életét adta, megkötötte a kapcsolatot, amely a való életet adta neki, azt, amelyet a tanítvány a mesterétől nyer.

Ezt a történetet azért mondtam el, mert nagy igazságot hord magában. Ha elég erősek vagyunk feláldozni mindazt, amit az élet nekünk jelent, akkor tudni fogjuk, hogy az élet vérenek ez a kiárasztása a magasabb lábai elé, azt jelenti, hogy az életet valójában megnyertük, nem hogy elvesztettük volna.

Mikor úgy mondják, hogy a kapcsolat létesült, ez az élet odaadásával történt. Minden vallásban az áldozathozatalok ezen az igazságon alapszanak. Ez az, amit úgy mondanak, hogy a vér köteléke megtörtént. Az alacsonyabb életet feláldozták a magasabbért, és a magasabb élet elfogadja az alacsonyabb életet, és felemeli annál a köteléknél fogva, amely soha el nem múlik.

A tanítványnak lábát meg kell mosnia a „szív vérében”. Ez azt jelenti, hogy kiárasztja életét, és így nem hogy elveszítené, hanem valójában megtalálja azt. A vér kiárasztása, amennyiben ez őt jelenleg illeti, mert egy tudatbeli veszteség éri. De valójában ez nem így van. Szó szerint feláldozza mindazt, amit számára az élet jelent, bár úgy lett adva, hogy semmi kilátás nem volt a jövőben azt visszanyerni. Az áldozat teljességének nagy próbaköve az, hogy elég erős-e a lélek önként magát a semmibe belevetni, és a szíve vérét odaadni minden jutalmazás reménye nélkül. S ha nem elég erős ehhez, akkor még nem kész arra, hogy a Mester jelenlétében álljon. Ha mindent tökéletesen el tud vetni magától, amit mint az életét ismeri, akkor a múlt minden bizonyítéka és a törvény igaza kijelenti, hogy ezt az életet meg fogja újra találni egy erősebb és magasabb életben, mint amelyet most levett. Az erő próbája ez a hatalom, hogy ezt érzelmek nélkül tudja már megtenni. Csak akkor, amikor ez az áldozat megtévődik, fogja magát a magasabb életben is a Mester jelenlétében állva találni.

S ettől a ponttól kezdve következnek egymás után a szabályok, melyek megadják nekünk, mit kell tennünk, hogy mindezt elérhessük.

I. előadás

A Szabályok

A szabályokat az alábbi paragrafusokkal együtt olvassuk, mert a következő paragrafusok a Szabályoknak ismétlései és magyarázatai. Tehát a második paragrafust a Szabályok számozása szerint olvashatjuk. A régebbi kézirat a rövid Szabályokat tartalmazza, és a jegyzeteket egyike a Nagyobb Tanítóknak írta hozzá. Együvé téve kettőt, kapjuk meg a helyes értelmezést.

1. **Öld ki a nagyravágyást, de úgy dolgozzál, mint azok, akik nagyravágyók.**
2. **Öld ki az élet utáni vágyat, de úgy becsüld meg az életet, mint azok, akik vágyakoznak utána..**
3. **Öld ki a kényelem utáni vágyat, de légy olyan boldog, mint azok, akik a boldogságnak élnek..**
4. **Öld ki a különváltságnak minden érzését, de állj egyedül és elszigetelten, mert nem segíthet rajtad semmi, ami az Örökkévalón kívül van.**
5. **Öld ki az érzékelés vágyát, de tanulj az érzékelésből, és figyeld meg, mert csak így láthatsz neki az önmegismerés tudományának, és csak így vetheted meg lábadat a létra első fokán.**
6. **Öld ki a növekedés utáni éhséget, de növekedjél, miként a virág nő, öntudatlanul, de buzgón törekedve, hogy lelkét feltárja a levegőnek. Így kell előre törnöd, hogy megnyisd lelkedet az Örökkévaló számára. De az Örökkévaló keltse életre erődöt és szépségedet, ne pedig a növekvés vágya. Mert az egyik esetben a tisztaság pompájában fejlődsz, a másikban megkeményít a személyes növekedés erőszakos szenvedélye.**

Ilyen módon kell e könyv minden szabályát olvasni. Tartsuk szem előtt, hogy ezek a fejtegetések az előljáró Szabályokról. Nem egészen úgy van megjelölve, mint a későbbi szabályokban, de ha egy kis fáradságot veszünk magunknak, hamarosan kitaláljuk, hogy a későbbi szabályokban is ez érvényesül. Tehát:

7. **Csupán arra vágyakozzál, ami benned van, mert benned van a világ világossága – az egyetlen világosság, mely az Ösvényre hullhat. Ha nem tudod észrevenni magadban, hasztalan keresed másutt.**
8. **Csupán arra vágyakozzál, ami fölötted van, mert ha eléred, elveszítetted saját magadat.**
9. **Csupán arra vágyakozzál, ami elérhetetlen, azért elérhetetlen, mert örökké távolodik. A világosságba majd elérsz, de a lángot sohase éred el.**
10. **Vágyakozzál hevesen hatalomra, de az a hatalom, melyet a tanítványnak kívánnia kell, az, mely őt az emberek szemében semminek tünteti fel.**
11. **Vágyakozzál buzgón békességre, de az a béke, melyre vágyakoznod kell, az a megszentelt béke, melyet semmi sem zavarhat meg, s melyben a lélek úgy növekszik, miként a szent virág a csendes lagúnákon.**
12. **Vágyakozzál mindenekelőtt birtoklásra, ám ez a birtok csak a tiszta léleké lehet, s éppen ezért egyformán birtoka lesz valamennyi tiszta léleknek, és csak ha egyesítve van, lesz különös birtoka az egésznek. Olyan birtokra szomjúhózzál, amely a tiszta léleké lehet, hogy gazdagságot gyűjts az élet azon egyesített szellemének, amely egyedül igazi Éned.**
13. **Keresd meg az utat. Ne keresd valamely úton. Minden egyes vérmérséklet számára van egy olyan út, amely a legkívánatosabbnak látszik. Amde az utat nem lehet megtalálni csakis odaadás, csakis vallásos elmélyedés, pusztán igyekvő haladással, önfeláldozó munkával, az élet szorgalmas megfigyelésével. Magában egyik sem tudja egy-egy lépésnél többre, előbbre vinni a tanítványt. Minden fokra szükség van, hogy megalkossák a létrát. Az emberek bűnei, amint leküzdik őket, fokokká válnak a létrában. Az ember erényei valóban szükséges fokok, amelyeket sehogyan sem lehet nélkülözni. Noha azonban tiszta légkört és boldog jövődöt teremtenek, haszontalanok, ha egymagukban állnak. Annak, aki az útra akar lépni, bölcsen fel kell használnia az ember egész természetét. Minden ember saját maga számára feltétlenül az út, az igazság és az élet. De csak akkor az, ha**

keményen megragadja egész egyéniségét, és felébredt szellemi akaratával felismeri, hogy ez az egyéniség nem ő saját maga, hanem csupán olyasmi, amit szenvedésnek árán alkotott a saját használatára, s amelynek révén – amint növekedése lassanként kifejleszti értelmiségét – el akarja érni az egyéniség fölötti életet. Ha tudja, hogy csodálatosan összetett különvált életének ez a célja, valóban akkor és csak akkor jár az úton.

14. Keresd az utat azzal, hogy befelé visszavonulsz. Keresd azzal, hogy elmerülsz saját legbensőbb lényed titokzatos és dicső mélységébe. Keresd minden tapasztalat megvizsgálásával, az érzékeke használatával, hogy megértsd az egyéniség növekedését és értelmét, s annak a többi isteni töredéknek szépségét és homályos természetét, akik egy sorban küzdenek veled, s a fajt alkotják, amelyhez tartozol.

15. Keresd az utat azzal, hogy merészen haladsz kifelé. Keresd a lét törvényeinek, a természet törvényeinek, a természetfölötti törvényeinek tanulmányozásával; s keresd azzal, hogy lelked mélyen meghajol a benned ragyogó homályos csillag előtt. Amint állandóan virrasztasz és hódolsz előtte, világossága mind erősebb lesz. Tudd meg akkor, hogy megtaláltad az út elejét. S ha majd megtaláltad a végét, világossága hirtelen a végtelen világossággá válik.

Ha ilyen módon olvassuk a Szabályokat, akkor sokkal világosabban tárulnak elénk a gondolatok, mint mikor külön-külön olvassuk.

Úgy gondolom, hogy a következő szabályokhoz ugyanezt az elvet alkalmazzuk, melyet fentebb használtunk, vagyis, hogy a szabályt olyan értelemben tartjuk, mint amilyen fejlődési fokon az olvasója áll.

1. Szabály

„Öld ki a nagyravágyást, de úgy dolgozzál, mint azok, akik nagyravágyók.”

Ez adja meg a kulcsot az egészhez. Ha a közönséges világi embernek azt mondom, hogy „öld ki a nagyravágyást”, és ha ezt meg is teszi, az eredmény vagy hatás nem volna kívánatos. Ha a nagyravágyást kiirtja magából, akkor letargikussá válik, és általában nem fog csinálni semmit. Tegyük fel, hogy valaki már a Próbaösvényen van, hogyan fogja értelmezni ezt a szabályt? A legbölcsebben, ha ezt a szót: „öld ki”, a nagyravágyás alacsonyabb formájára alkalmazza. Valójában inkább a transzmutálás (átalakítás) szót használná. Tehát a világi dolgok iránti becsvágyáról kell lemondania, viszont akkor valami olyasmit kell eléje állítani, amiért lehetne becsvágyó. S ez a valami a szellemi tudás – vágy a szellemi növekedésre. Itt még nem tudhat teljesen megszabadulni a becsvágytól, ez csak átmeneti fokozat, amin át kell mennie. A világi életből egyszerre nem ugorhat ki, és egyáltalán nem tesz semmit sem a személyes és egyéni étellel kapcsolatban. Nagy előmenetelre tesz szert, ha a szellemi tudás megszerzését állítja maga elé, mint célt, és azt, hogy tanítvány lesz, és megtalálja a Mestert, végül pedig, hogy maga is Mesterré válik. Valójában ez még mind becsvágy, de segíteni fogják abban, hogy a sokféle bilincsből, melyek személyiségét lekötve tartják, jónéhányat el tud hagyni.

Ezért úgy hiszem, nagyon bölcs tanács az, melyet általában adnak, hogy az, amitől meg akarunk szabadulni, nem a törekvés, hanem a törekvés vonzása. Változtassuk meg a célt,

és vegyük a becsvágy magasabb rendű célját, s ez által megszabadulunk a személyiséget illető nagyravágyásunktól.

S lehet, hogy míg igen sokat megtesz, hogy megszabadítsa magát a világi aktivitásoktól, addig a jegyzet azt magyarázza, hogy mégis úgy „dolgozzék, mint azok, akik becsvágyók”. Odáig szeretnék juttatni az embert, hogy gondolkodását fokozatosan mindinkább a világ javára fordítsa. Ha valaki állandóan a szellemi tudásra gondol, melyet meg kíván szerezni, nem azért, mert bölcsébbé és nagyobbá válna ez által, hanem, mert a világon akarna segíteni, akkor a saját egyéni személye fokozatosan ezen a célon kívül marad. Megteszi a lépéseket, vágyja az ismereteket, és akkor változtatja meg a célt. Motívuma nem az, hogy ő legyen bölcsébb, hanem az, hogy segítsen a világon. Legvégül ezt magasztos vágyat is el fogja ejteni, és kívánsága csak az lesz, hogy a Magasabb Lényeknek tisztára csak eszközévé válják, és csak azt tegye meg, amit azok kívánnak. Ezután már megtanulja azt is, hogy míg szellemi tudást sem kíván, sem nem vágyik mesterré lenni, hanem egyszerűen csak eszköze akar lenni a Magasabb Életnek. De ezt a fokot egyszerre nem tudja elérni.

Az ember nem irthatja ki az ambíciót (becsvágyat) addig, amíg nem kapott valamilyen magasabb rendű célt. Ezért, hogy megszabaduljon a becsvágytól, olyan aktívvá kell válnia, mint azok, akik becsvágyók, de a célja, hogy a magasabb élet vezetéke kíván lenni. Nem fog olyasmért dolgozni, amit úgysis megkaphat. Energiáját a Logosz akaratába meríti. Munkájának ez az indítóoka. Ahelyett, hogy bármit is kapjon, ami az elkülönített ének jut, tisztára csak vezetéknek adja át magát.

2. Szabály

Ugyanígy állunk az élet utáni vágy kiölésével is. Először is a személyes élet utáni vágytól akar megszabadulni, mindattól, ami a személyes ént energizálja, kifelé irányítja, és a személyes vágyak kielégítésére felel. Olyasvalaminek a magában való felvétele, amely saját életének kiterjesztését okozza. Ettől akar megszabadulni. Továbbá meg akar még szabadulni attl is, amely a saját egyéni életét növeli. Belép a magasabb életbe, amely tulajdonképpen csak kiterjeszti az ő egyéni életét, míg ezalatt az élet utáni vágy eltűnik, és az ember már nem kíván mást, mint szolgálni, bárhol is az Univerzumban, ahol időlegesen szükség van rá, mint az Egy Élet kifejezőjére.

Ha az emberek a nagy lemondásról beszélnek, arról a lemondásról, amit az Együttérés Mesterei hajtanak végre, gyakran úgy beszélnek, mint az egyetlen lehetőségről a fejlődésnek erre a pontjára jutott embernél. Valójában ezen mit sem lehet örvendezni. Mert ez az eszme alapvetően tévedésen alapszik. Igen sok tennivaló van az Univerzumban. Mikor az élet utáni vágyon az egyénnel kapcsolatban már túljutott, mindaz, ami ezt a választást irányítaná, már csak idő kérdése. Ahol segítségre van szükség, a felszabadult lélek működési területe ott van. Itt már nincs élet utáni vágy, hanem csak eszköz kíván lenni, bárhol is szükség van rá. Egészen rendkívül gondosan kell ügyelnünk arra, ha kritikáról van szó, hogy milyen módon tesszük azt, ha azokról beszélünk, akik fölöttünk állnak.

„Öld ki az élet utáni vágyat – de úgy becsüld az életet, mint azok, akik vágyakoznak utána”.

Ennek az állításnak az alapvető gondolata az, hogy csak egy élet van, bármilyen formába is van öltöztetve. Az élet, a formák mérhetetlen változataiban mutatkozik meg a fejlődés különböző fokain. Ha valóban és helyesen látjuk, bármilyen forma legyen is az,

tisztelnünk kell. Ne essünk folytonosan abba a botlásba, hogy lenézzük és nem méltányoljuk az életet, mert a fejlődés egy bizonyos fokán áll, amely egyszer ugyanahhoz a célhoz fog vezetni, és egyformán szükséges a fejlődés számára. Így tehát mérhetetlen különbségek vannak a módok között, ahogyan a közönséges ember nézi az életet, és az, aki az örökkévalóban él. Ez az ember az életet teljes lehetőségében látja, tehát a lehetőségeket, melyek bár ott vannak, de még nem fejlődtek ki, mert az Örökkévaló Jelenben él, és tiszteli az életet, legyen az bárhol is. Ha az életet ebből a szempontból nézi, úgy szépségében és kiteljesedésében látja. De mi csak egy bizonyos fokon tudjuk látni, az időben, és nem az örökkévalóban látjuk, éppen ezért nem tiszteljük, ahogyan kellene, mert nem annak látjuk, ami. Viszont a felszabadult lélek az Örökkévalóban él, így az életet olyannak látja, mint ami. Annak ellenére, hogy a fokra, melyhez elért, egy bizonyos időben tekint csak, nem érezhet visszataszítást, mert tudja, hogy ez a fok teljesen normális ott még. Ennek gyakorlati haszna az, hogy minél magasabbra jutott valaki, annál toleránsabb minden élet iránt, s annál nagyobb minden iránt a részvéte, mert ez magának a Logosznak a részvéte (együttérzése).

Amilyen mértékben valaki magában az élet utáni vágyat kiöli, vagyis az elkülönített én vágyát, olyan mértékben kezdi megszerezni az örökkévalóság érzékét, s ez az, amely neki lehetővé teszi, hogy tisztelje az életet, bármilyen alakban nyilvánul is az meg. Olyannyira, hogy az alatta állók iránt megvetést érezni teljesen lehetetlen már számára. Nem tud már sem irigy, sem féltékeny, sem lekicsinylő lenni. Mindenkit úgy fog felismerni a maga helyén, mint a Tökéletes Élet egyikféle kifejezését.

3. Szabály

„Öld ki a kényelem utáni vágyat, de légy olyan boldog, mint azok, akik a boldogságnak élnek.”

A kényelem utáni vágy fokozatosan tűnik el, ha az, ami az embert vonzza, mind magasabbra és magasabbra emelkedik. Nem kívánja már. A fizikai kényelem utáni vágyától meg tud szabadulni, ha érdeklődését a mentális világra fordítja. Még nem kívánja. Először az erőfeszítés érzéke ébred fel, egyfajta szenvedés- és veszteségérzés, de most már inkább a mentálist részesíti előnyben, mert tudja, hogy a mentális tovább tart. És mikor önmehtagadást gyakorol, nemsokára azt találja, hogy az önmehtagadás mind kevesebb lesz, miután az intellektus örömei mind jobban kezdik vonzani, és az alacsonyabb vágyak mit sem vonzzák már. A fokozatok, először a tudatos önmehtagadás, és másodszor a fizikai vágy tárgya elveszti vonzó erejét. A Gitá-ban olvashatjuk, hogy az érzékek tárgyai a magát megtartóztató jógitól elfordulnak. Ugyanez a fokozat az intellektus örömeivel is bekövetkezik. Ha valaki a szellemi életet keresi, akkor az intellektus nagy vonzása is fokozatosan megszűnik, és mind kevésbé lesz vonzó az erőteljes intellektus megnyilvánulása. Az, ami mély örömet okozott neki, szintén idővel elveszti vonzó hatását, és ugyanazt a folyamatot kezdi itt is meg, amit az alacsonyabb síkokon tett. Tagadni fogja az intellektus örömét, és a szellemi örömöknek fog már csak örvendeni. Visszavonul az intellektustól, és a szellemire fogja tudatát összpontosítani. És mégis olyan boldog lesz, mint azok, akik a boldogságnak élnek. Az átmeneti állapot azonban mindig nehéz. Sri Krishna nagy súlyt fektetett a megelégedettségre. Tételezzük fel, hogy valaki igen sokat szenved, s így rendkívül nehéz feladat volna számára elégedettnnek lenni. Az emberek általában nagyon is hajlanak – ezt mindannyian tapasztalhatjuk – az elégedetlenkedésre, ha valamit elvesztenek. Az elégedettség eltűnik, pedig fenn kell tartanunk, vagy visszaszereznünk. Ezt két különböző módon tehetjük:

-a.) Részben a karma törvényének felismerése által ténylegesítve magunkban azt, hogy ami utolért, az múlt karmánk következménye. És ha bármikor is a feszültség igen nagy, óriási segítséget nyújt, ha leülünk, és ténylegessé tesszük magunknak aényt. Tekintsük tudatosan a fájdalmat, mint kötelességet, amivel karmánknak tartozunk.

-b.) Még többet lehet azonban elérni, ha magunkban az odaadás elemét jobban elmélyítjük. Mert ezzel az odaadással el tudjuk vonatkoztatni magunkat a mi elkülönített kis énünkkel való törődéstől, és azonosítani tudjuk majd magunkat a sokkal magasabb Eggyel. Tegyük fel, szembe találjuk magunkat olyasmivel, ami jó nagy fájdalmat okoz nekünk. Fokozatosan lehetőknek fogjuk találni egyféle elégedettséget érezni, azzal, hogy a Mester életére gondolunk, az Ő munkájára, hogy ezen odaadás segítségével azonosítjuk magunkat ezzel, elképzeljük az Ő eszméit és annak jóságos jellegét, és az azért való dolgozást, mint ahogy Ő is rajtunk át működik, és ezáltal megszabadulunk az elkülönített személyes tudattól. Ezek azok a módozatok, melyeket én nagyon segítőknek találok. Ez mindig azonos a magasabb élet felé törekvés során, nem megengedni, hogy maga az igyekvés és erőfeszítés melankólikussá tegyen.

4. Szabály

Most elérkeztünk a következő hosszú paragrafushoz. A három Szabály tovább magyarázása és az, amit a Chohan hozzáfűzött.

„Keresd a rossz forrását a szívedben, és távolítsd el. Ott burjánzik az odaadó tanítvány szívében. Csak az erős tudja kiölni. A gyengének be kell várnia növekedését, gyümölcsözését, halálát. És olyan növény, amely korszakokon át növekszik és terjed, akkor virágzik, amikor az ember számtalan létet gyűjtött össze magában. Annak, aki a hatalom ösvényére akar lépni, ki kell tépnie ezt a szívéből. És akkor a szív vérezni fog, és mintha az ember egész élete teljesen szétfoslana. Ezt a próbát meg kell állnia. Lehet, hogy eljön már az első lépéssel, melyet az ember az élet ösvényére vivő veszedelmes létrán tesz; lehet, hogy csak az utolsóval jön el. De ne feledd, ó tanítvány, hogy meg kell állni, és szegezned lelkednek erőit a feladatra. Ne élj se a jelenben, se a jövőben, hanem az Örökkévalóban. Ez az óriási gyom ott nem tud virágozni; a létnek ezt a foltját már az örökkévaló gondolatának légköre is eltünteti.”

Megmondja nekünk, hogy mi a rossz forrása, és mi az, ami megnehezíti a legyőzését. Minden nehézség a rossznak abban a forrásában rejlik, ami az elkülönülés. Kell, hogy megundorodjunk tőle. „Ott burjánzik az odaadó tanítvány szívében épp úgy, mint a vágy emberének szívében.” Az elkülönülés érzéke nem tűnhet addig el, amíg a buddhikus tudat nincs teljesen megalapozva. Ha ez teljesen meg van alapozva, csak akkor tudja az ember a mindennel való egységet felfogni, megvalósítani. De ettől sem lehet tökéletesen megszabadulni, amíg az ember újraszületéseinek ciklusát be nem fejezte teljesen. A Karanasharira az újraszületés kezdetétől a befejezéséig megmarad. Ez az a test, amely az újraszületések ciklusain át mindig megmarad. Mindaddig, amíg ettől meg nem szabadul, az elkülönülés érzékét nem lehet végleg kiölni. Megkevesbedhet, de nem lehet alaposan eltörölni. Ezért mondja, hogy ott burjánzik az odaadó tanítvány szívében épp úgy, mint a vágy emberének szívében. Ugyanez ismétlődik a 20. Szabályban, annak első részében. Ezt mondja: „Annak, aki az útra akar lépni, bölcsen fel kell használnia az ember egész természetét. Minden ember saját maga számára feltétlenül az út, az igazság és az élet. De csak akkor az, ha keményen megragadja az egész egyéniségét és felébredt szellemi akaratának erejével felismeri, hogy ez az egyéniség nem ő saját maga, hanem csupán olyasmi, amit szenvedések

árán alkotott a saját használatára, s amelynek révén – amint növekedése lassanként kifejleszti értelmét – el akarja érni az egyéniség fölötti életet. Ha tudja, hogy csodálatosan összetett különvált életének ez a célja, valóban akkor és csak akkor jár az úton.”

Ebből azonnal kitűnik, hogy ilyen ember a tudatnak azt az állapotát érte el, amikor az individualitást nem tarja saját magának, hanem olyasminek, amit ő maga teremtett magának a saját használatára, és amit korszakokon át fejlesztett ki. Ezt az individualitást, azaz Karanasharirájája fejlődése hosszú során fejlesztette ki a maga használatára. És ezt állandóan tette a reinkarnációk hosszú sorozatán át. Ezen múlik az elkülönülés princípiuma. És amíg az élete túl nem jutott ezen a ponton, nem tudhatja igazán kiirtani a rossznak ezt az alapját. Ha ez megtörtént, az „Avidya” eltűnik. De a közdelem még tovább folyik, végig az úton felfelé.

Ha ezt az elkülönülés érzéke szerint vesszük, először a személyes érzékelés és másodsor az egyéni érzékelés szempontjából ellentétet találunk a két Szabály között. Úgy tűnhet, mintha az ötödik szabály „Öld ki a különváltságnak minden érzékét” fölöslegessé válik az előbb tárgyaltak után. De nem így van. Az első paragrafusban, amit az Ahamkara kiirtása alatt ért, az az, hogy ez mind a rossznak a gyökere. S ha ez megtörtént, „Avidya teljesen eltűnik.” Azonban a harc még tovább folyik az egész úton.

Először a személyes elkülönülés eszméjétől kell megszabadulni, és azután az egyéni elkülönült éntől. Ha ezt egyszerre próbálná végrehajtani, elkerülhetetlenül reakció állna be. Ha valaki vágyaktól telített, és magát mégis aszketikus életre kényszeríti, a visszahatás következménye képében nagy veszélybe kerülhet, és teljes letörése következhet be. A hinduizmusban, amely az életet szélesebb látókörből nézi, egy ilyen hirtelen elhamarkodást sohasem bátorítanak. Nem minden embernek való az aszketikus élet. Ha valaki még eléggé gyenge és mégis megkísérel egy veszélyes előretörést, szerencsétlenül fog járni.

A tanács: „Ne élj se a jelenben, se a jövőben, hanem az örökkévalóban” (4. Szabály 2. bekezdés) azt jelenti, hogy ha a személyes én-től néha meg tudtál szabadulni, megszabadultál azzal, hogy a tágabb én-be helyezkedtél bele. Egészen rendkívüli és megnyugtató hatást érhetünk el az elmére, ha úgy az időn, mint a téren kívül helyezük el magunkat, és megpróbálunk, mint egész élni. A személyes én oly közel van hozzánk, hogy minden mást kizár. Ha valami távolabbat tudunk meglátni, az is az Örökkévaló leheletét hozza magával, és a személyes ént jelentéktelennek és haszontalannak mutatja.

5. Szabály

„Öld ki a különváltságnak minden érzését.”

Ebben két-három fontos gondolat van. Van egy fokozat, amikor az emberek testétől távol kell tartuk magunkat. De – s ezt tartuk mindig szem előtt – ez a fokozat a mi gyengeségünk fokozata és nem az erőnké. Néha megtörténik, hogy az ember a környezetében levő bűnös, romlott emberek állapotához oly közel jut, hogy úgy érzi, ha ehhez a társasághoz továbbra is kapcsolódik, őt magát is lehúzzák a bűneikbe. Ilyenkor jól teszi, ha elkerüli ezt a társaságot, és az undor érzése ilyenkor hasznos érzés. És ez az érzet azt is megmutatja, hogy a fejlődés alacsonyabb fokán állunk még. Ha valaki borzalommal beszél bizonyos bűnökről, biztosak lehetünk abban, hogy nemrég még ő maga is elkövette ezt a bűnt, és a belső énje az, amely erőszakkal tartja vissza most ettől. A magasabb tudatból semmi sem tűnik el. Így hát a múltunkban harcoltunk ez ellen a bűn ellen, és a lelkiismeretünk az, amely most erősen

figyelmeztet. De van azután később egy fokozat, amikor az ember már magasabbra emelkedett, és ilyenkor ez az elkülönülés már nem szükséges. De mindaddig, amíg ez így van, s mindaddig, amíg hajlamos arra, hogy újra bűnbe essen egy külső impulzusra, az ember biztonsága azon múlik, hogy elmenekül ettől az ösztönzéstől addig, amíg elég erősnek érzi magát a bűnrel foglalkozni anélkül, hogy az vonzaná őt. Ha valaki már túljutott azon, hogy a bűn vonzza őt, akkor már borzalmát és visszautasítását is legyőzte. Gondolja azt, hogy ez az ember külön áll tőle, és segíteni kell rajta. A saját múltunkbeli hibáinkra gondolás segít nekünk abban, hogy másokon mi segítsünk. De nem tudunk addig segíteni, amíg magunk is gyenge lábakon állunk e téren. Csak akkor tudunk segíteni, ha magunk sem vonzódnak, de nem is utasítunk vissza. Ilyenkor ismerjük fel azonos mivoltunkat azzal az emberrel. Ezután emlékezhetünk még arra is, hogy a világ bűne a saját magunk bűne is, és ez azt a mélységes igazságot jelenti, hogy egy ember sem lehet tökéletesen tiszta, míg egy másik ember bűnös marad. S addig, míg egy ember az emberiség része, ez az élet is az övé. Ha ebből ki akar menekülni, akkor az emberiségből kell kimenekülnie. Bárki bűne a mi bűnünk is addig, amíg ő is meg nem szabadult attól. Ezen múlik az egész világ megmentése. Erre gondoljunk akkor, amikor különleges kísértéseknek vagyunk kitéve. Tudnunk kell, hogy jobb volna nem engedni a kísértéseknek, mert a mi bukásunk az egész emberiség bukását is magában foglalja. Az embernek elegendő kellene, hogy legyen ez a tudás visszatartani valakit a bűntől. Tétélezzük fel, hogy megkíséreljük tudatunkban elképzelni az emberiség életét, és ezután megpróbáljuk egyféle gyengeségnek a leküzdését, s akkor érezni fogjuk, hogy győzelmünk nem a magunk ennért történt, hanem az egész emberiségért. Itt már az egész emberiség van jelen, mert ez a része küzdött és győzött a kísértés ellen. Ez az eszme igen gyakran nagy erőt fog kölcsönözni nekünk. Érdemes az egészért küzdeni, és nem a mi személyes ennért.

S mialatt „ki akarjuk ölni a különváltság érzését, egyedül és elszigetelten kell maradnunk, mert nem segíthet rajtunk semmi, ami megtestesült, semmi, ami tudatában van a különváltságnak, semmi, ami az örökkévalón kívül van”. Ez mélységesen igaz. Mert minden segítség, ami a megtestesültektől ered, másodlagos segítség csak, mert a legnagyobb szükség pillanatában elhagyhat téged. Ez a tanítás különleges, a tanítványok számára írt könyvben foglaltatik, mert neki egyedül kell állnia. A nagy Szentek történetei és a Szent Egyek életrajzai azt tanítják, hogy nekik is meg kellett tanulni az egyedülállás leckéjét. Több nagy keresztény misztikus önletrajzát olvastam el, és valamennyinél megváltozhatatlan jellegzetesség, hogy koronként teljesen elhagyottnak kellett magukat érezni, és tökéletesen egyedül kellett maradniuk. A keresztény evangéliumokból is kitűnik, melyeket részben azon lelkek tapasztalataiból állítottak össze, akik Jézus életének bizonyos fokozatain átmentek, annak szimbólumaképpen. Ennek az állításnak két értelme van: az első, amelyet a Getsemáné kertben mondtak, mikor Jézus nagy félelemben volt, a második pedig a kereszten mondott nagy panasz: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” Ebben és itt is az ember magára van hagyatva. A veszély mindig fennáll, hogy az utolsó nagy kísértésnél elbukik. Ilyesmivel a Tanítók életében újra és újra találkoztunk. Az embernek különböző fokozatokon kell átmennie és fokozatosan megtanulni, hogy ő is csak egy kifejezése Annak a külvilágban. Kettős dolgot kell elvégeznie. Ki kell ölnie az elkülönülés érzékét, de ugyanakkor meg kell tanulnia a saját lábán megállni azért, hogy egyedül tudjon állni. Olyan legyen, mint a mennybolton egy csillag, amely mindenkinek világosságot ad, és senkitől nem vesz el fényt. S ezt csak az elkülönülés tapasztalatai útján tanulhatja meg. Holott az elkülönülés érzése tulajdonképpen csak illuzórikus, mert benne vagyunk mi is az Örökkévalóban. Ez tulajdonképpen szakítás minden formával, mielőtt az egység tudata – az, hogy mi magunk az örökkévaló vagyunk – kifejlődik tudatunkban.

6. Szabály

„Öld ki az érzékelés vágyát, de tanulj az érzékelésből, és figyelj meg, mert csak így láthatsz neki az önmegismerés tudományának, és csak így vetheted meg lábad a létra első fokán.”

Magadon figyelj meg, hogy miképpen hatnak rád az érzékelések. Szerezz önismeretet, és ezt csak saját gondolataid tudatos tanulmányozásával érheted el. A gondolatokat nem tanulmányozhatod másként, mint hogy elkülöníted magadat én-edtől. Maga az a tény, hogy tanulmányozod a gondolataidat, elvonta az életet belőlük. Az ember nem kell, hogy azonosítsa magát tanulmánya tárgyával. Maga a tanulmány iránti erőfeszítés meggyengíti a formát. A tanulmányozás ténye maga szabadságot ad nekünk. Szorosan ehhez tartozik még a tapasztalatok kipróbálása is, vagyis, hogy kitapasztalhatjuk azt az állapotot, mikor már ezek a dolgok nem érintenek többé. Az érzékelését lehet, hogy tapasztalni fogja, de valami magasabbat tud ezzel cselekedni. Felmérheti erejét anélkül, hogy engedne neki. A megfigyelésnek ezen folyamata alatt megállapítjuk a közbenső fokokat, melyeket fel lehet ébreszteni az emberben, de kívülről. Mindnyájunknak vannak visszaemlékezései múltunkból, mely visszaemlékezésekről talán azt mondhatnánk, hogy úgy csüngnek rajtunk, mint halott énünk. Ezek felélénkíthetők kívülről. Ez elérhető úgy, hogy más emberek gondolataival hasonlítjuk össze, vagy pedig valamilyen erők szándékos bevetésével, mely erők a megtisztításon működnek, vagy pedig kipróbálni a Sötét vagy a Fehér oldalán. Tétélezzük fel, hogy valakinek ez az énje megvan, halott énje, s hogy felélénkíti, ott fogja érezni a kísértés erejét. Felismeri, felméri hatalmát és azt mondja neki: te nem vagy az én élő Én-em, te az én múltam „én”-je vagy, így távozz tőlem. Néha, a kísértés pillanatában segít, ha arra gondolok, hogy a múltunk elevenedett fel, és jogosan mondjuk: „ez nem vagyok én”. S akkor már úgy tekintünk rá, mint valami rajtunk kívül állóra. Érezzük és tudjuk is, nem szükséges már fenntartani. A türelmes bizalom nagy erőt rejt magában. Tudjuk már, hogy közeledünk ahhoz az időhöz, amikor már érezni sem fogjuk a kísértéseket. Egyelőre nincs módjában rád bármi hatással lenni. A felmérésnek és megmérésnek tudatos folyamata által az ember az életnek utolsó lehetőségét is kiöli ebből a holt én-ből. „A csend hangja” is ugyanezt fejezi ki, mikor így szól: „Vigyázz, hogy holtukból ne támadjanak újra fel.” Ez akkor történik, ha a legutolsó maradványokat is feldolgozzák, hogy minden jól végződjön. Öljük ki, még ezen a lehetőségen is túl. S ezt csak nyugalommal lehet megtenni. Erősebbek leszünk, ha keményen harcolunk.

7. Szabály

„Öld ki a növekedés utáni éhséget, de növekedjél, miként a virág nő, öntudatlanul, de buzgón törekedve, hogy lelkét feltárja a levegőnek. Így kell előre törnöd, hogy megnyisd lelkedet az Örökkévaló számára. De az Örökkévaló keltse életre erődöt és szépségedet, ne pedig a növekvés vágya. Mert az egyik esetben a tisztaság pompájában fejlődsz, a másikban megkeményít a személyes növekedés erőszakos szenvedélye.”

Itt a növekedés utáni éhséget ismét két értelemben használja. Az egyik alacsonyabb, a másik a magasabb fokozatra vonatkozik. De a növekedés utóbbi fokozata az Örökkévaló feltárását jelenti. Nem kívánja a növekedést többé azért, hogy nagyobb legyen, mint testvére, amelyről „A csend hangja” c. írásban is beszélnek. A tanítvány még mindig veszélyben van az elérendő feladat nagysága miatt. Érti, hogy mennyit tett már. És ebben a megvilágításban

nézi a dolgot, ha úgy tekint erre, mint az elkülönített énhez tartozóra, ha azt hiszi, hogy nagy, valószínű, hogy el fog bukni. A veszély elkerülésének egyetlen módja az, hogy meg akar szabadulni attól a kívánságtól, hogy nagynak látszon. Mindig ismerje fel az Örökkévaló szépségét. Ne engedjen a vágnak a saját élete növeléséért. Mert az emberi élet magasabb síkjain közömbös kell legyen az iránt, hogy növekszik-e vagy nem.

III. előadás

A múlt évben, mielőtt elutaztam volna, kezdtem beszélni a „Világosság az ösvényen”-ről. Mindössze két összejevetelünk volt, és a könyvben mindössze az első három mondatot vettük át. Úgy gondolom, most átvesszük ennek a résznek a fő jellegzetességeit, és a részletekre nem térünk ki.

Minden ilyenfajta könyv *mindenkinek azt adja, amit ő maga ki tud venni belőle*. A benne foglalt gondolatok mennyisége és amennyit a tanuló belőlük fel tud fogni, attól fog függni, hogy mennyire tud a saját erejéből ezekre a kérdésekre válaszolni. Ezek a dolgok csak annyiban léteznek számunkra, amennyiben képesek vagyunk azokra reagálni. A fizikai univerzumból jövő minden ösztönzés, ami hozzánk elér, csak akkor tud ránk hatni, ha már kifejlesztettük a felfogó szerveinket. Ez pedig csak akkor létezik számunkra, amennyiben testünkben minden szerv felelni tud a fizikai univerzumból jövő mindenfajta rezgésre, amelyek minket érintenek. Ha pedig valami rezgésre még nem fejlesztettük ki a megfelelő szervünket, azok számunkra nem léteznek. Viszont a jelen időben a rezgések százai érintenek bennünket, de ránk semmi hatást nem gyakorolnak. Ezért számunkra nem léteznek. Hogy milyen óriási különbség keletkezhet az univerzummal való kapcsolatainkban, már amennyiben az fizikai természetünket érinti, jól kivehetjük abból a cikkből, amelyet Mr. Crooks írt az elektromos tudomány lehetőségeiről. Hogy jól megérthessük, és valóban felfoghassuk az ő mindenre kiterjedő tudását, azt fejtegeti, hogy milyen nagy lenne a különbség, ha volna egy szervünk, amely nem a fényre, hanem a villamosság rezgéseire válaszolna. Ez forradalmasítaná eszményeinket. A száraz levegőben semmiről sem vennénk tudomást, nem felelné a villamosságra. Ha üvegből készült házban lalnánk, az a villamosság következtében nem volna átlátszó, míg a közönséges ház átlátszó lenne. Az ezüst drót pedig, mint lyuk látszana a levegőben. Ha belenézni az ezüst drótba, olyan lenne, mintha alagútba néznénk bele. Az, amit a világról tudunk, attól az erőtől függ, hogy milyen mértékben tudunk a rezgésekre válaszolni. Ez éppúgy igaz a magasabb világokra, mint a fizikai világra. Válaszolunk arra az igazra, amely nekünk az igaz. Ha nem tudunk reagálni egy igazságra, bármilyen igaz is legyen az az igazság, nekünk még nem az igaz; egyszerűen elmegy mellettünk, és értelmünkre semmilyen benyomást nem gyakorol. Így, ha okkult könyvet olvasunk, a könyv értéke számunkra a mi spirituális fejlődési fokunktól fog függni, mert a benne foglalt gondolatokat csak olyan mértékben tudjuk felfogni, amennyiben azokra reagálni tudunk. A gondolatoknak az a része, mely túlságosan szubtilis, vagy túl magas számunkra, úgy eltűnik előlünk, mintha ott se lett volna.

Ez pedig egy olyan könyv, melyet nemcsak egy okkultista írt, hanem egy nagy Tanító közvetlenül adta. Ő is egy nálánál még nagyobb valakitől kapta, akik már túl vannak a rendes emberi evolúción is. Ha mi egy bizonyos mértékű emberi fejlődésig eljutottunk már, akkor talán bizonyos mértékig képesek leszünk e gondolatokra felelni is. A különbség, ami egy könyvnek a gondolatai és szavai között van, úgy értékelendő, mint az, amit magad láttál, és az, amit másoktól hallottál. Ha ezt a falon függő képet nézitek, vagy pedig én csak leírom nektek, az igen száraz részletezés volna csak. Ez a különbség a szavak és a gondolat között. A szavak az író gondolatainak csak korlátozott kifejezései. Próbáljuk meg felfogni azt a képet,

ami elméjében volt akkor, amikor leírta azokat a szavakat, melyeket a kép körülírásakor használt. Ha most emlékeztetek benneteket arra, hogy kik írták ezt a könyvet, akkor kezdtek majd ráésszélni, hogy alapos meditációval milyen sokat lehet ebből nyerni, és e könyvnek az értéke adja majd meg a meditációhoz való tárgyat. Vegyetek ki belőle csak egyetlen mondatot is, és meditáljatok azon. Állítsátok le az alacsonyabb elme működését, és ébresszétek fel a belső tudatosságot, amely a gondolattal közvetlen kapcsolatba lép. Szabaduljunk meg a konkrét értelemről olyan képeknél, melyek közvetlenül látják az igazat.

Ha most emlékeztetek benneteket arra, hogy kik írták ezt a könyvet, akkor kezdtek majd ráésszélni, hogy alapos meditációval milyen sokat lehet ebből nyerni, és a könyvnek az értéke adja majd meg a meditációhoz való tárgyat. Vegyetek ki csak egyetlenegy mondatot is, és meditáljatok azon. Állítsátok le az alacsonyabb elme működését, és ébresszétek fel a belső tudatosságot, amely a gondolattal közvetlenül kapcsolatba lép. Szabaduljunk meg a konkrét értelemről olyan képekkel, melyek közvetlenül látják meg az igazat.

Hárman vannak, akik közvetlen kapcsolatban vannak ezzel a könyvvel. Az „Arany Szabályok Könyve” különböző írásokból való gyűjtemény, és egy bizonyos számú erkölcsi tanítás különböző korokból, mely tanításokat a Nagy Tanítók adták ki, és melyeket a tanítványok igen gyakran megtanultak kívülről. Ez a könyv ezeknek csak egy töredéke. Mabel Collins tisztára mint fizikai eszköz működött közre. A szavakat impresszionálták rá, és mint eszközt használták. A Mester maga volt a könyv fordítója és impresszionálta Mabel Collins agyára, kinek ezen kívül nincs más köze a könyvhöz. Ő csak a toll volt, aki írt. A kéz, mely ezt a tollat fogta, egyike volt azon Tanítóknak, akiknek kapcsolata van a Teozófiai Társulattal. Nem a kettő közül az egyik, hanem egyike a Testvéreknek, aki kapcsolatban van a mozgalommal – egy Mester, aki a saját múltjában nagy szerepet játszott a gnosztikus és neoplatonikus mozgalmakban. Ő volt egyike azon nagy személyeknek, akik megkísérelték életben tartani a kereszténységet. Igen nagy szerepe van abban, hogy ezt a könyvet a nyugati világnak adták.

Ő pedig egy olyan Tanítótól kapta, aki nálánál is nagyobb, aki csak egy részét adta a könyvnek, és még abban is, amit adott, két részre való felosztás van. Az igen rövid mondatok, melyek az eredeti szabályok egy részét alkotják, olyan nyelven íródtak, mely a szanszkrit egyik legősibb formája volt. E rövid mondatokhoz, melyek a tanítvány számára adott utasítások alapját képezik, a Nagy Lények bizonyos mondatokat diktáltak, melyek jelenleg a könyv egy részét alkotják, s ezért mindig a rövid mondatokkal kapcsolatban kell olvasni ezeket, támogatva az eszmét, amely kiegészíti a másikat és megakadályozza az olvasó tévútra térését. Ehhez a máris kettős munkához a Mester még néhány megjegyzést fűz, melyek a könyv végén találhatók. Ezek az Ő hozzáadásai. Így egy együttes munka áll előttünk, melyet három kéz is fűzött egybe, Mabel Collins-ot kivéve, aki a könyvet leírta.

Ha jól megértjük, hogy milyen forrásból ered ez a könyv, akkor azt is látni fogjuk, hogy ez a könyv inkább meditációra alkalmas, mint előadásra. Au előadás a hallgatóság agyát felhangolhatja, hogy tudásra tegyen szert meditáció által. A beszédet elfogadjuk, mint fizikai eszközt, hogy a magasabb világokból tudást nyerjünk, mely különben nem volna könnyen megszerezhető. A magunk Ego-ja a saját világában működik, az igazról az ismereteknek nagy tömegét szerzi meg. Hogy ebből azután mennyi jut le az éber tudatunkba, fogékonyságunktól függ. Ezt pedig kétféle módon lehet növelni. Elsősorban a meditáció által: az alacsonyabb értelmet lecsendesítjük, és ezzel tudatosságot adunk a magasabbnak. Másodsorban pedig a szavak eszközével: a szavak révén tapasztalatainknak csak egy másodrendű módját kapjuk meg. Ebből kitűnik, hogy az első módzat a legfontosabb. Ha az ember meditál, de nem

olvas, vagy hallgat előadást, bizonyos, hogy a szellemi síkokon előre fog haladni, de ez lassú előmenetel lesz. De ha abban az előnyben van része, hogy olvashat és hallgathat tanításokat, sokkal gyorsabban haladhat. De az olyan, aki csak hallgat vagy olvas, de nem medítál, alig képzelhet el valamilyen előmenetelt. Viszont meditáció, olvasás és hallgatás nélkül rendkívül lassú az előremenetel. Sok meditáció, kevés hallgatás vagy olvasás képessé tesz az előmenetelre.

Fizikai agyátokat ugyan felhangolhatom, és meditáció alatt, vagy ha testen kívül vagytok, a mélyebb igazságokból néhányat meg is kaptok, könnyebben tudjátok áthozni, és néhány szempontot tisztán meglátni. Így a feladat könnyebb lesz számotokra.

Nem akarom most az első mondatokat újra átvenni, mert ezekkel a múlt évben már foglalkoztunk. Az első rész minden tanítványnak szól, a próbatanítványokat is beleértve, és a másik rész azoknak szól, akiknek célja a magasabb élet. Ezek számára íródott e könyv, mert csak ezek fogják tudni hasznosítani. A világi ember a belső jelentéseket nem tudja megérteni. Az első részt a világi embernek írták, a második részt pedig azoknak, akik már elfogadott tanítványok. Így kezdődik: „Most már tanítvány vagy, stb.stb.” míg az első rész megállapítja a hallás, látás, beszéd és megállás feltételeit. Ezek pedig megkívántatnak, mielőtt látna, hallana, beszélne vagy megállna, vagyis mielőtt tanítványnak fogadhatnák.

A szabályokban van egy mondat, mely állandóan ismétlődik: „Öld ki”. Az első hat szabály a vágyak kiöléséről szól. Ezután egy másik sorozat következik. Fontos volna, hogy ezt a mondatot: „Öld ki”, ne értsük félre. Kétféle módon szabadulhatunk meg egy rossz gondolattól, rossz szokástól vagy rossz cselekedettől. Vegyük először a rossz gondolatokat, mert a másik kettő ebből már szintén világosan kitűnik. Tegyük fel, hogy elménkbe egy gonosz gondolat kerül be és hajlik az ismétlésre. Ekkor elkezdünk küzdeni ellene. Az ember általában harcolni kezd a gondolattal, és minden energiáját latba veti, és hevesen küzd ellene éppen úgy, mintha valóságos fizikai ellenség lenne. Ki akarja dobni elméjéből, megragadja a vállánál fogva, és ki akarja penderíteni. Ez nem a legjobb módja a dolognak. Nem veszi tudomásul a természet egyik nagy törvényét, vagyis azt, hogy úgy az akció, mint a reakció egyenlően ellenszegülnek. Ha egy labdát erősen a falnak dobunk, a labda azonnal visszajön. S minél nagyobb erővel vágjuk a falnak, ugyanolyan erővel jön vissza. S ez mindenre vonatkozik. Tegyük fel, hogy ezt a módszert alkalmazzuk egy gondolattal is, vagyis erőszakosan ki akarjuk zárni gondolatainkból. Mindjárt tapasztalni fogjuk, hogy a gondolat visszapattant. Egy bizonyos fajta reakció keletkezik, a kimerültség egyfajta érzése. Vagy pedig úgy tűnik, mintha kettőzött erővel tért volna vissza a gondolat. Ez történik valójában: a kiküldött erő formát ölt, mint gondolat, és visszajön hozzánk. Most ezután kétségtelen, hogy ismét megpróbáljuk a küzdelmet. Lehet, hogy ez a küzdelem hetekig, hónapokig, talán még évekig is el fog tartani, és mégsem lesz jobb. Idővel mégis lehetséges kiölni a gonosz gondolatokat, de vele együtt nagymértékben kiöljük saját erőnket és energiánkat. De kiölhetjük még a saját gondolaterőnk egy részét is. Egy bizonyos megkeményedés, és az akarat területein egyfajta reagálni nem tudás lesz a küzdelem eredménye.

A kiölésnek egy másik módja az, hogy pontosan egy ellenkező, tehát jó gondolattal helyettesítjük a rossz gondolatot. Ezért először is meggondoltan meg kell nézni, hogy mi az ellenkező gondolat, a pontos antitézis, és abban a pillanatban, amikor a rossz gondolat belép elménkbe, azonnal az ellenkező jó gondolatot helyettesítjük be. Az ember nem tud egyszerre két gondolatot gondolni, és így az eredmény az, hogy elűzzük a rossz gondolatot a behelyettesített jó gondolattal anélkül, hogy erőfeszítést kellett volna alkalmazni. Nem pazaroltunk el mentális energiát, és vitalitásunk sem szenvedett kárt. A jó gondolatok

megerősödnek, és az elme áthatolhatatlanná válik a gonosz gondolatok támadása iránt, s ez által az elme nem reagál többé a gonosz eszmékre. Ezáltal gyakorlatilag is kiöltük a rosszat azzal, hogy elmélyítettük és felélénkítettük a szembenálló jót. Az egyik módszer a növekedés vonalán van, míg a másik a halál vonalán.

Mikor a szabályokban ezt a szót olvassuk, hogy „Öld ki”, azt is mondhatnánk: helyettesítsd be ezt azzal. Tanulmányozzuk, hogy mi is az az ellenkező dolog, amit be kell helyettesítenünk. Meg kell találnunk azt az új gondolatot, az ellenkezőjét annak, amit – mint mondják nekünk – ki kell irtanunk. Olyan ez, mintha minden életet kiszívnanánk belőle, és tisztára, mint üres burkot hagynánk meg. Legeredményesebben úgy ölhetjük ki, ha devitalizáljuk.

Ilyen a terv, melyet főként azok használnak, akik főként a balkéz ösvényére kezdenek lépni, akik útjuk irányát az Isteni Akarattal szembe fordították. Két nagy út van, melyet az ember követhet. A világ a Mindenható által megállapított úton halad. A világ minden dolga benne van a fejlődésben, és követi ezt vagy azt az utat.

A világ azon részei, melyekben Ishwara saját képmását fejleszti, egy bizonyos fajta szabad akarattal rendelkezik, mely magában foglalja a lehetőségét az Isteni Akarattal együtt dolgozni, vagy pedig tőle elkülönült individuummként. Azok, akik Vele együtt dolgoznak, véglegesen a jobbkez ösvényére léptek. Viszont azok, akik tudatosan az elkülönült én útját választják, a balkéz ösvényére készítik magukat elő. Kiölik magukból a részvétet, a ragaszkodást és a szeretetet, mert úgy találják, hogy mindez boldogtalanságot hoz rájuk, és ezzel a balkéz útjára léptek. Nagy általánosságban azt lehetne mondani, hogy mindaz, ami elkülönülést hoz magával, az ember irányát a bal-kéz ösvénye felé fordítja, az pedig, ami az egyesítést és az egységet szolgálja, a jobbra vezető útra viszi. Az „öld ki” folyamatot általában azok hajtják végre, akik hatalomra kívánnak szert tenni, és mindazt, amit ebben az életben kívánatosnak találnak az elkülönült Én örömeire, mit sem törődve embertársaik javával, hanem csak a saját egyéni előmenetelükkel és nyereségeikkel. Természetüknek azt a részét, amely válaszolni tudna arra, ami útjában állna a hatalom megszerzésében, hévvel ölik ki magukból. Kiölik magukból a ragaszkodás érzését, mert az a szenvedés útjára visz. Sokkal könnyebb közömbössé válni azáltal, hogy kiöli a szeretetet magából, mint mindinkább szentívebbé válni. Ezt a tanítást HPB-től kaptuk, amikor azt mondja, hogy a tanítvány a szenvedés minden kiáltására válaszolni tudjon. Az életet mindinkább behatóbbá kell tenni, és nem lekisebbiteni. Az alárendelést kell választani és nem a harcot.

Japánban létezik egy birkózási mód, melyben úgy szerzik meg a győzelmet, hogy engednek az ellenfélnek. Ugy intézi, hogy állandóan enged, de a kritikus pillanatban úgy fordítja, hogy az ellenfél ereje saját maga ellen is fordul. Ez gondosan, jól kiképzett fizikai módszer. A mi jelenlegi módszerünk is ilyenfajta, az ellenfél erejét úgy irányítja, hogy az útját keresztezze.

Az első három szabály különös hatást gyakorol az elmére.

I. Öld ki a becsvágyat.

II. Öld ki az élet utáni vágyat.

III. Öld ki a kényelem utáni vágyat.

A becsvágy a hatalom utáni vágy. Háromfajta vágy kiölését jelenti: a hatalom utáni vágyat, az élet utáni vágyat és a boldogság utáni vágyat. Valamennyi egy bizonyos fajtájú hiábavalóság, üresség érzését árulja el. Ha mindezen vágyaktól meg kell szabadulnom, a hatalom, az élet és a boldogság utáni vágytól, akkor mi marad még? Három olyan dolog, ami az emberi elmét vonzza, eltűnik. A boldogság, a hatalom, az élet a fejlődő ember előtt igen vonzó. A fejletlen elmét inkább az érzékek vonzása tölti el, a fizikai kényelem utáni vágy és a testi örömök. Ez a

kettő az, amely az alacsonyabb fokon álló embert vonzza. Nem érez addig becsvágyat, amíg az értelme nincs erősen kifejlődve. Ez csak akkor történik, mikor már az intellektuális erő ki van fejlesztve, akkor lesz becsvágyó. Az intellektus nagy jelzője az „ÉN”, tehát magát elkülönítve nevezi meg. Ez pedig a hatalom gyakorlásának a kívánságához vezet mielőbb, mert ez az egyéniség érvényesülését jelenti. Érvényesíti saját magát minden mással szemben. Mindenki fölött állónak érzi magát, s ez mint vágy a fizikai autoritás után mutatkozik meg. Így találjuk meg az intellektuális megkísértés fokozatait, melyek által az ember politikai és társadalmi hatalomra tesz szert. A politikai és társadalmi rétegekben a becsvágy a nagy mozgatóerő. Az az ember, aki intellektusa révén embertársait befolyásolni tudja, éppen az eszme révén kimagaslík közülük.

S ekkor elkövetkezik az, amikor kezdi megvetni az emberek teste fölötti uralmat, és ezzel a hatalomnak egy szubtilisebb formáját kezdi megpróbálni elérni. Nem kíván már többé törvényt lefektetni. Egy finomabb vágy keletkezik benne: az értelmet akarja uralni. Ez az intellektuális ambíció – a gondolatok irányítója, vezetője akar lenni.

Ez nem olyasmi, ami akárkit is megmozgatna, hanem egy nagy fejlettségű intellektust igen. S ez szubtilisebb alakban ismét visszatér, amikor az ember a spirituális életbe lép már át. Mikor arra a spirituális előretörésre gondol, melyet maga tett a saját hasznáért, mert tudni, megérteni és haladni akart, akkor a régi ambíció még mindig markában tartja, de ez már veszélyesebb, mert magasabbrendű és finomabb. S itt a Mester egy nagyon is figyelemre méltó megállapítást tesz, hogy a tiszta művész, aki azért dolgozik, mert szereti a munkáját, néha szilárdabban jár a helyes úton, mint az az okkultista, aki azt képzei, hogy érdeklődését az én-jéről már elfordította, holott valójában csak tapasztalatainak és vágyainak korlátait tágította ki, és érdeklődését olyasfélékre helyezte át, melyek az élet tágabb körű szempontjait érintik.

Már nincs többé kötve e sajátos életnek különböző becsvágyaihoz, melyben most benne van. Már nem törődik többé azzal, hogy törvényadója vagy uralkodója az emberiségnek, vagy pedig az emberi gondolatok választott bírása-e. A szellemi világban vágyik nagyság lenni. Elgondolja, hogy most egyik életet a másik után fogja élni, és ambícióját most már erre az egész élet-ívelésre terjeszti ki, még mindig az első akar lenni, az elkülönült kíván lenni, annak lenni, ami a többi nem.

Nos, a küszöbön e hibák még könnyen kijavíthatók. És mindaddig, amíg az ilyen ember nem tud megszabadulni a hatalom iránti vágytól, amíg a szellemi tanulás kezdeti fokain van, ez mindjobban erősebb lesz benne. Nem gyomláta ki, mikor még a fizikain, az asztrálon vagy a mentálison gyökerezett, és megengedte magának, hogy még a szellemi síkon is gyökeret verhessen, most már igen nehéz lesz alaposan kiirtani. A Karanasharirában lévő ambíció egyik életről a másikra átvihető. A fizikai test meghal, az asztrális test is, helyette újat kap, és a mentális test is meghal, és új jön a helyébe, de a kauzális test nem hal meg egészen a Kalpa végéig. A spirituális ambíciók a kauzális testet érintik és az elkülönülés elemeit építik bele. Ez a fejlődés láncában egy szubtilis pontra utal. A fejlődés korai állapotában az akarat állandóan szilárdul és állandósul. Mindezen fokozatoknál az elszigetelődés által növekszik. Akkoriban még szükséges, hogy versengés és harc legyen a fizikai és a mentális testek fejlődésében, s ezek számára a harc és küzdelem minden fokozatára szükségük van, hogy fel tudják építeni az egyént, hogy erőssé tegyék olyannyira, hogy magát a középben tudja tartani.

De ha már szellemi életbe kell belenövekednie, az akarattól is meg kell szabadulnia. Olyan helyre kellene szert tennie, mely kívülről védett, s ahol ereje növekedhet. Mikor házat építenek, állványozásra van szükség, de mikor kész a ház, az állványok feleslegesek. Így az

evolúció későbbi része tartóssá teszi az akarat átlátszó mivoltát, és minden életet átbocsát rajta.

Az ambíció ezt az akaratot tömörebbé teszi és meg is erősíti. Míg a kezdeti fokozaton használta, most már veszélyessé kezd válni. A korai fokozaton igen hasznos szerepet játszott az ambíció, és éppen ezért ezek a szabályok a tanítványnak szólnak és nem a világi embernek. Ne mondjuk a világi embernek, hogy „öld ki az ambíciót”, mert őt még az ambíció hajtja előre, és segíti képességei kibontakozását. Az olyan ember, akiben az intellektuális ambíció dominál, kiöli magában a szexuális és alacsonyabb rendű vágyakat, mert ezek akadályozzák intellektuális fejlődését, és ezért uralkodik alacsonyabb szenvedélyein.

Így tehát az első fokon igenis szükség van az ambícióra, „mint a növekedés eszközére”.

De mikor azokhoz szólunk, akik az Egyetemes Élet részévé kívánnak válni, a legelső dolgok egyike, amit meg kell mondani, hogy hogyan kell kiülni azt, ami az elkülönülést okozza.

Ezután azt is mondják, hogy öljük ki az élet utáni vágyat. Ezt valószínűé kell magunk előtt tenni. Az Élet csak úgy hasznos és értékes, ha része az Egyetemes Életnek. Míg az életnek megvan a maga oka és célja, akkor már hasznos is lehet. De az ilyen életet az egésznek kell felemelnie ahelyett, hogy az volna az egészet felemelő erő. Az elkülönült élet utáni vágy lehet ismét hasznos, és szükséges is a kezdeti fokokon, mert az embert túlzásokra készíteti. Igen hátrányos volna a fejlődésre, ha a világi ember nagy átlagban mit sem törődne az étellel. Az ilyen ember hamarosan letargikussá válna.

Így álunk a kényelem utáni vágygal is. Minden képességét befekteti azért, hogy olyan eszközöket szerezzen magának, melyek kényelmet nyújthatnak. Az emberiség többségének cselekedeteiben a kényelem utáni vágy az indítóok. S ezért úgy testük, mint lelkük minden erejét megfeszítve szereznek pénzt, amely fő forrása a kényelemnek. Olyan ember, akinek elegendő pénz áll a rendelkezésére, kényelemben él. A kényelem utáni vágy nagyon is hasznos felhangoló az emberben lévő bizonyos tulajdonságok felszínre hozatalára. Megtanítja a test fölötti uralomra, és alacsonyabb természetének uralására. Sokan vannak, akik vigaszra várnak és ez alatt igen értékes tulajdonságokat fejlesztenek ki. Megtanít a test fölötti uralkodásra. Azért fejleszti őket, hogy célját mind jobban szolgálják. S mindez a körülöttünk lévő világban van és igen hasznos. Az élet, a hatalom és boldogság utáni vágy olyan motívumok, melyek a világot mozgatják. Ezek azok a jutalom-díjak, melyeket Ishvara oszt ki. Ennek eredménye, hogy az evolúció folytatódik. Minden véghezvitt küzdelem tulajdonságokat hoz a felszínre, és az ember a küzdelmek árán halad előre. Tételezzük fel, hogy mindez váratlanul eltűnik, és az ember elveszti minden becsvágyát, minden életvágyát és a boldogság utáni vágyát is. Ez az a fokozat, melyen az ember át kell, hogy essen, mielőtt felébredhet benne a spirituális élet utáni vágy. „Vairagya” a jóllakottság eredménye. Minden iránt undort érez. Hatalma volt, és rájött, hogy ez nem nyújt boldogságot, sokat küzdött a hatalomért, megragadta a pozíciót, mely több erőt igényel, mint más ehhez hasonló. De hatása a belső Ego-ra a „csalódottság”. Nem az lett az eredmény, amit az ember várt. Úgy találja, hogy semmiféleképpen nem nyújt kielégülést. Gondoljunk itt az orosz cárra, aki az emberi hatalom csúcspontján állt. Mit látunk ott? Mindent un, véglegesen és halálosan. Sőt még ennél többet is, szeretne elmenekülni belőle. A történelemben nem ismeretlen az a tény, hogy az, aki abszolút hatalmat gyakorol, előbb-utóbb lemond mindenről. Itt az Ego tanulja meg a leckét. Ez után következik a túltelítettség. Ilyen módon növekszik tapasztalatok révén, ami ebbe a mondatba van összpontosítva. És így érik meg a „Vairagyára”. Az eredmény az összeroppanás, lekicsinyítve mindazon motívumokat, melyek e pontig eddig lelkesítették, és itt az ember elbukik. Ezután felteszi a kérdést: „miért próbálkozzak egyáltalán újra?” „Nem vágyom már a hatalomra, miért dolgozzak akkor? Nem kívánom az életet sem, miért folytassam akkor az életet? Kényelmet sem kívánok már, nem

elégít ki többé, miért tegyek bármit is, hogy elnyerhessem?” Hogyan lehet az ilyen embert felhangolni újabb cselekedetre, hogy fejlődését befejezhesse, akár folytatni tudja növekedését, akár nem, s vajon lehet-e az őbenne is lakozó Isteni Élet motívumával vonzani, amely akkor él, ha adhat, és nem akkor, mikor kap. Az embernél ez a kritikus pont. Ha még mindig ragaszkodik az elkülönített énhez, akkor eljövendő életei a teljes unalom és utálat életei lesznek.

Vajon megvan-e a lehetőség olyan vágyat felébreszteni benne, az igaz élet utáni vágyat, amely saját maga kiárasztását tartalmazza ahelyett, hogy magába szívna mindent. Ez a fordulópont. Ez után következik az emberben a spiritualitás felkeltése, a szellemi élet felébresztése, melyet egy egészen új motívumcsoport indít meg. S ez az, mikor működő erő akar lenni a fejlődés számára. Minden munkáját arra fogja fordítani, hogy a teljes életet kiszabadítsa koráit közül, és így minden ember boldog lehessen. Így új motívumot nyert, indítóokot a felhasználásra. Már többé nem az a motívum, hogy mit nyerhet saját magának, hanem, hogy mit tehet mindenkiért; miképpen válhat Ishvara életének egy részévé, és hogy az élet legmagasabb célját kiteljesíthesse az egész Univerzumban.

E három mondattal összefüggésben az eredeti tanításokat is hozzátette azért, hogy megmutassa, hogy mit kívánnak az embertől élete új feltételei között. Az élet most már elvesztette vonzóerejét. Ez után következik az utasítás: „Úgy dolgozzál, mint azok dolgoznak, akik nagyravágyók.” Ez a mondat kapcsolódik az első tanításhoz: „Öld ki a nagyravágyást”, ami letargikussá tesz. Ez után következik az az utasítás, melyet feltenni előbb nem tanácsos. Miután az elkülönített Én-t megölte, már nincs miért dolgoznia. Ezért következik itt ez a kijelentés: „de úgy dogozzál, mint azok dolgoznak, akik nagyravágyók”. Ezt követi a második utasítás: „úgy becsüld meg az életet, mint azok, akik vágyakoznak utána”, és a harmadik: „légy olyan boldog, mint azok, akik a boldogságért élnek”. Ezzel a három új paranccsal kezdjük az új életet. A három új „öld ki” kiöli a három régít.

Az ember itt már mint a holt fekszik. Az élet formája meghalt. Most már a tudat életét kell felébreszteni, ezt pedig e három felszólítással lehet teljesíteni. És itt az embernek újra kell dolgozni kezdeni. Most már úgy kell dolgoznia, mintha gépezet lenne. Úgy kell az életet élnie, mint ahogy eddig még sohasem élte, bár az élet, a boldogság és a hatalommal való törődés végleg kioltódott. S ez választ ad arra a kérdésre, hogy: „miért kell akkor dolgoznom?”

Itt most félbehagyjuk, a lélek függőben lévő állapotánál. Megszabadult már a vágytól, a hatalom iránti ambíciótól, a boldogságtól és élettől, és az eredmény: egy tisztára tétlenségi állapotba való jutás.

A következő alkalommal azt fogjuk tanulmányozni, hogy mi az, ami a fejlődésnek van alávetve, hogy vajon az eddiginél nagyobb aktivitásra készítse az embert, és hogy milyen élet legyen az, amelybe most belép, és hogy halottaiból támadjon-e fel. Ma ebben az állapotban hagyjuk, és a jövő héten foglalkozunk majd a feltámadás kérdésével.

IV. előadás

Emlékeztek még, hogy két héttel ezelőtt hol hagytuk abba tanulmányunkat. Elvittük emberünket arra a pontra, ahol a már megkezdett útra lép, ami az Ösvényhez vezet; itt már minden olyan motívumot félretett, amelyek még elmúlt életeiben hasznára lehettek. Láttuk, hogy a vágyak és a becsvágy kiölésével, valamint az élet és a kényelem utáni vágy megszűnésével valósággal elvesztett minden olyan motívumot, amely az embert arra készíti, hogy a mindennapi életben dolgozzék. Abban az állapotban hagytuk el, amely gyakorlati szempontból is valóságos lelki összeomlás. Mert nincs már cél, ami a munkára ösztökélné. Semmi újat nem talált, ami aktivitásra készítetné.

Ma azzal a kérdéssel akarunk először foglalkozni, hogy miképpen lehet ezt az embert az összeomlás állapotából kiemelni. Mert ebben az állapotban tökéletesen használhatatlan úgy maga, mint mások számára. Így a világ számára csak értéktelen teremtmény. Nincs ereje, hogy bárkin is segíthetne. Mielőtt ebbe az állapotba került, erőt képviselt, amely a világ általános fejlődését segítette, mert olyasmira vonzotta, ami a normális embert általában vonzza, és ami lehetővé teszi az ember fejlődését. Ez az a pont, amellyel később foglalkozni fogunk. A teljes összeomlás ezen állapotában és használhatatlanságában, amelybe alacsonyrendű motívumok törvénye által került bele, egy különleges felhívás következik, olyan felhívás, amely abban a három pontban találkozunk, amikor is elvesztette a célt.

Emlékeztek, hogy a teljes megértés céljából a páros mondatokat együtt kell olvasni. „Öld ki a becsvágyat”, de utána mindjárt az utasítás: „de úgy dolgozz, mint azok, akik becsvágyók”. Ez az ember – nagyon természetesen – válaszában azt kérdezi majd: „miért dolgozzak?” „Az emberek azért dolgoznak, mert kényelemre, életre és boldogságra vágnak. Én nem kívánok már kényelmet, életet és boldogságot, miért menjek olyan dolog után, amely számomra nem jelent már semmit és haszontalan is.” Erre a kérdésre válaszával fog függni további fejlődése. Ha nem talál erre választ, akkor továbbra is abban az állapotban fog maradni, és nem növekszik tovább – a mechanika ezt az állapotot holtpontra nevezi – az egyensúly pontjának. És nincs semmi, ami előre vinné. A tétlenség egyensúlya nem célja a fejlődésnek. Az, amit kutatnunk kell most, hogy milyen új motívumot helyezünk emberünk elé, hogy kiemelődjék ebből az állapotból, és ismét cselekvővé váljék. Valójában egyetlen motívum van, amely igazán felbuzgatná. És ez a motívum az, hogy azonosítja magát a világban Ishvara életével, és működni kezd, mint eme élet egy része, ahelyett, hogy cselekedetei gyümölcseire vágná. Ehhez a mondathoz nincs jobb kommentár, mint a Bhagavad Gitá harmadik párbeszéde, ahol okokat ad meg, hogy miért kell egy embernek tovább dolgoznia, ha el is vesztette célját, és az eredmények iránti vágyát. Ha kikeressük a fejezetet, ezt olvashatjuk:

17. De aki az ÉN-ben találja örömét, az ÉN-nel megelégszik, az ÉN-ben békét talál, annak itt valóban nincs már több tennivalója.
18. E világ dolgai iránt már nem érdeklődik; hogy valami megtörténik-e vagy sem, nem érdekli már; semmi tekintetben sem függ senkitől.
19. Ezért állandóan cselekedj azt, ami kötelesség, ragaszkodás nélkül. Aki ragaszkodás nélkül cselekszik, az valóban a Legfelsőbbet éri el.
20. Lám, Dzsánaka és a többiek cselekvéssel érték el a tökéletességet; tehát, szem előtt tarva a világ javát is, cselekedjél.¹

¹ Bhagavad Gitá III. 17-20.

Az az ember, aki megtalálta az ÉN-t, annak (a maga számára) nincs mit tennie. Mert nem érdekli már semmi. Érdeklődése nem más elkülönült lénytől függ, és elégedett az ÉN-nel. Ez már magasabb fokozat, mint az az ember, akivel mi most foglalkozunk. Ő még nem realizálta az ÉN-t, de a motívum, ami annak megfelelő volna, azt a mi emberünk is alkalmazná. A nem-én ürességét már megértette. Sri Krishna az előbbiben igen határozott okokat sorol fel, hogy miért dolgozzék valaki akkor is, ha az által nem nyerhet semmit és megadja az okokat, mondván, hogy dolgozzék. A megadott ok az, ha nem dolgozik, a világ megszűnne élni, létezni és haladni. A világ javáért dolgozik, az Univerzum kerekének hajtásán, és tetteinek egyetlen motívuma, hogy a világ növekedjék, fejlődjék, mindaddig, míg a fejlődés ciklusa befejeződött.

Itt aztán folytatva kimutatja az okokat, amiért dolgoznia kell. És ez az a motívum, ami számára a legalkalmasabb volna. S mint Sri Krishna mondja, működjék a világ fennmaradásáért és javáért és az emberiségért. És ahelyett, hogy továbbra is azonosítaná magát az elkülönült formával, azonosítsa magát az Egy Élettel, amely ugyan elkülönült életeket hordoz magával azért, hogy a tökéletességhez vezesse. Így az Egy Élettel azonosítva magát, kizárólag embertársai javáért és fennmaradásáért, valamint az egész világot fog dolgozni úgy, hogy minden mozgó és mozdulatlan elérhesse kijelölt célját, vagyis azzá váljék, ami Ishvara gondolata volt, bár megnyilvánult életükben nem érték el ezt a pontot. Tartsuk mindig szem előtt, hogy az egész világ Ishvara univerzuma, és gondolataiban tökéletesen létezik, és különböző állapotokban fokozatosan megvan. A gondolatait pedig az anyagba ülteti át, és azok, akik megértik, hogy ez az Ő életének egy része, azoknak úgy kell dolgozni, mint Ő dolgozik a gondolatot kiteljesítve és megnyilvánítva – és ez jelenti az élet kerekét tovább fordítani addig, amíg a fordulat teljesen befejeződött – ez munkája és célja Ishvarának. Majd így folytatja:

„A tudatlanok a tettekhez való ragzkodásból cselekszenek, oh Bharáta, de a bölcs a világ javáért dolgozzék, ragzkodás nélkül.”²

„A bölcs ne zavarja meg a tetteken még csüngő tudatlanok fejét, hanem Énvelem összhangban működve tegyen vonzóvá minden cselekvést.”³

Ez azt jelenti, hogy bele kell vetni magát a munkába, hogy példát mutasson, mert a bölcsek által felállított mértékeket mások is szívesen követik. Az az ember, akire a tömeg feltekint, irányadó, és aktivitását a többiek átveszik. De ha az akciók iránt közönyössé válik, akkor a többiek is könnyen közömbössé válnak; és az ilyeneknél még ez is könnyen megesik. Ha viszont magát tökéletesen közömbösnek mutatja – bár magasabb motívumokból – egészen természetes, hogy félreértik okait. Az így keletkezett közömbösség pedig „tamasz”-szá formálódik bennük, és ez további fejlődésüket megakadályozná. És ez az ember jogosan kívánhatja, hogy cselekedeteinek gyümölcsét a „Swargában” akarja élvezni, agy pedig így mondhatja: „mindez teljesen hiábavaló, nem kívánom tetteimnek gyümölcsét sem ebben a világban, sem a Swargában. Nincs ennél magasztosabb; miért segítek én a földön másoknak azon az úton, amely az ilyen örömhöz vezet, olyat elnyerni, ami értéktelen; miért kísérelném meg őket cselekvővé tenni ezen a vonalon, melyet én haszontalannak ítélek; s miért vessem bele képességeimet olyanba, ami nem kívánatos? És a felelet itt tökéletesen világos. Az ilyen cselekedetek gyümölcse abszolút szükséges a tömeg számára. Mert ha nem kívánnák a világi örömeket, a kényelmet, a becsvágyat, szóval olyasmit, ami tettekre készíti őket, fejlődésük megállna. Mert akkor a Swargában való öröm volna a motívum, mert az itteni örömeket nem kívánja. Valamilyen módon bátorítást kell kapjon, mert a „jivaknak” mozogni,

² Bhagavad Gitá III.25.

³ Bhagavad Gitá III.26.

fejlődni és növekedni kell. Ha ebben megakadályozzák, fejlődésük megállna. Ha meggyőződnenek arról, hogy mindezek a dolgok haszontalanok, nem fejlődnenek. Még az az ember is, aki ezt az Univerzumot értéktelennek találja, hajlik a tétlenség hibájába esni; mennyivel inkább esnek azok ebbe a hibába, akik még meg sem kóstolták ennek a gyümölcsét. Ez olyasmi, ami egy bizonyos mértékig azokkal is megtörténhet, akik már haladottabbak. Tétlenné válnak, mielőtt alkalmassá válnak a tétlenségre, és az eredmény az, hogy a világ szenved meg az ő munka-hiányukat. Az emberiség fejlődésére fontos, hogy az alapos és tökéletesen végrehajtott munkából példát lássanak maguk előtt. Tökéletesen jól még sosem lesz megtéve a munka, amíg mi emberek vagyunk, és a vágyainkért dolgozunk. Bár lehet, hogy az ember csodálatos példáját mutatja az energiatelt és kitartó cselekvő munkásnak, mégis ott találjuk az önzés ízét is a munkájában, amely a példát tökéletlenné teszi. Példájából valamit ki kell hagynunk. Nagy pontossággal dolgozik, de magáért dolgozik. Veszélyes lenne, ha az ember azt gondolná, hogy a munka tökéletessége mindig veszélyeztetve van, mikor önzés keveredik hozzá, és ha az önzéstől meg is szabadulna, az aktivitástól is meg kell szabadulni. Ezért mondja Sri Krishna:

22. A három világban, óh Pártha, nincs semmi, amit meg kellene tennem, nincs semmi, amit el kellene érnem, s mégis cselekszem.

23. Mert ha nem cselekedném folytonosan, az emberek, óh Pritha fia, követnék példámat.

24. Mert ha nem cselekedném, romba dőlne a világok, összekeverednének a kasztok és a teremtmények elpusztulnának.⁴

Ebből azt látjuk, hogy Ő tökéletesen működik, s így a világ tovább haladhat. Mi is, ehhez a szellemiséghez hasonlóan kellene, hogy működjünk. Dolgozunk jobban, mint a legjobban dolgozó világi ember, mert a mi motívumunk Isten és az emberek szolgálása, és nem a saját hasznunk. S akkor energikusan és tökéletesen fogunk dolgozni, és nem a cselekvésben lelt örömünkért vetjük magunkat a munkába. Ez az idő már elmúlt. Most már a cselekvést, mint kötelességet teljesítjük. Az emberiség ügyéért akarunk dolgozni, és nem buzgólkodunk cselekvési lehetőséget találni magáért az aktivitásért. Sok ember csak azért dolgozik, mert örömet talál magában az akcióban. Mert mindaddig, amíg nincsenek jól elfoglalva, nem serénykednek, úgy érzik, hogy nem élnek. Únják magukat. Ez az állapot nagyon is távol áll attl, aki elégedett az ÉN-ben. Sosem unatkozik, és nem keres kiutat az aktivitáshoz. Azért dolgozik, mert az kötelessége, úgy dolgozik, mint a tökéletes ember, és aktivitás iránti vágyának nem enged, ha nincs kötelessége. Így valósítja meg a tétlenséget a tevékenységben.

Emlékezték, hogy Sri Krishna a későbbi párbeszédekben megjegyzést tesz az akció, a helytelen akció és az inakcióról. Így folytatja:

3. Mi a cselekvés és mi a tétlenség? E kérdésre maguk a bölcsek is zavarba jönnek. Kinyilatkoztatom tehát neked ama cselekvést, amelynek ismerete megment a gonosztól.
4. Meg kell különböztetni egymástól a cselekvést, a törvényellenes cselekvést és a tétlenséget. A tettek útja titokzatos út.
5. Aki a cselekvésben is tétlenséget lát, és a tétlenségben is cselekvést, bölcs az az emberek között, harmonikus még akkor is, ha cselekszik.⁵

Ebből azt látjuk, hogy a bölcseket is megzavarják a megállapítások korlátai. A helyes cselekvés kötelesség és ebben Ishvara életét fejezi ki az ember a maga helyén; ebben

⁴ Bhagavad Gitá III. 22,23,24.

⁵ Im. 16,17,18.

tulajdonképpen vezetője a küldöttségnek, tudással, pontossággal és teljességgel dolgozva, mint az, aki a legjobb a maga munkájában anélkül, hogy becsvágyó lenne. Ha ilyennek a munkáját egy ambiciózus ember munkájával összehasonlítod, kiderül, hogy éppen olyan jó, sőt talán még jobb is, mert tökéletes maga-átadással és teljes egyensúllyal végezte.

Ha olyan emberre akadunk, aki nem ilyen módon dolgozik, elveszítve tettének gyümölcse utáni vágyát, és kevesebbet hajt végre, mint amit tennie kellene, és ezzel inaktivitásba esik, aki mind kevesebb energiával, mind kevesebb érdeklődéssel és kevesebb pontossággal dolgozik, mert nincs többé személyes motívuma, akkor megállapíthatjuk, hogy ez az ember még nem tanulta meg a cselekvés kötelességét, mielőtt megkezdte volna a nem-cselekvést. Bizonyos embereket illetően azt mondták nekem, hogy „ezek az emberek megkezdtek az inakciót, mielőtt megtanulták volna az akciót azzal, hogy intellektuálisan felismerték az akciót, intellektuálisan felismerték az akció gyümölcseinek értéktelenségét, mielőtt elértek volna odáig, hogy önzetlenül tudnának dolgozni”. Ezek sem nem jó világi emberek, miután megszűntek ezt megtenni, de nem is vetik energiájukat latba az emberiség fejlődéséért, mert nincs miért, azaz hiányzik a motívum, az indítóok.

Az ember kétféle életet élhet, olyan, aki már elérte azt az állapotot, amikor munkájának eredmény-gyümölcse már nem érdekli. Visszavonulhat már a dzsungelbe, remeteségbe, és visszavonult életet élhet. Ha már elég fejlett, hogy a mentális vagy a spirituális síkon energikusan működni tudjon, akkor a fizikai inakciós élet lehet a legjobb. Sokkal jobban tud a világon így segíteni, mint hogyha a világban élne. A tökéletes jógit mestere visszaküldi a világba az elvonult életben szerzett tapasztalatok után. Az ilyen embert gyakran azért küldik vissza, hogy a világban töltendő utolsó életét élje ott, érintetlenül bármilyen cselekmény által. Az ilyen ember nem fogja a világban az igazi akciót példázni. A teljes aktivitás életét fogja élni, a legambiciózusabb ember teljes energiájával. És ez az életében is meg fog mutatkozni. S itt nem lehet hibázni. Egészen más akar lenni, mint a többi, és ez igen jellegzetes módon fog megmutatkozni, de nem fogunk tudni különbséget tenni, hogy mikor ösztökélik vágyak, vagy pedig mert kötelessége dolgozni. Van ennek egy tévedhetetlen próbája, és ez az, hogy miképpen hat rá, amikor a cselekedetének a gyümölcse eléje kerül. Ha a becsvágyának csak a legkisebb eleme is megmutatkozik a munkájában, akkor csalódás látszik rajta, ha hibázott. Ha nem fáj neki a kudarc és nem csalódott, ha a gyümölcs sikertelenség, akkor munkájába semmilyen személyes elem nem keveredett, s nem fog csalódást mutatni, sem csalódást érezni. Ha azért dolgozott, mert Ishvara az emberiség fennmaradásáért dolgozik, ha ennek ellenére terve nem sikerül, akkor is elégedett lesz, mert tudja, hogy Ishvara számára nincs kudarc. A tervezet kudarca Ishvara tervének egyik része, és a tervezetnek megvan a maga egyik megteendő munkája, és a hiba ennek a munkának egyik része. A munka célja, hogy a világon segítsen úgy a hibákkal, mint a sikerekkel. Ishvara szempontjából nézve a kudarc lehetetlen. A kudarc éppen olyan szükséges a végleges sikerhez, mint ahogy a siker szükséges a végleges sikerhez. Embereit kiküldheti, hogy a kudarcban megjátsszák szerepüket, s ez által erősebbek lesznek, mert megértik, hogy ahol kudarc van, ott siker is van, s Ishvara célja ez. És hogy valójában úgy működnek, mint az Ő életének részei, az kitűnik majd abból, hogy akár van sikerük, akár nincs, tökéletesen elégedettek. Ha ez az elégedettség tökéletes az elégedetlenség leghalványabb árnyéka nélkül, akkor abszolút az emberiség fennmaradásáért dolgoznak, s így a munka már nem köti őket többé, megoldották az inakciót az akció közepette. Megtanulták az eszközök (vehikulumok) és a gunák használatát anélkül, hogy azonosították volna magukat azzal, és teljességükben fel is használják azokat. Közönséges esetekben a gunák használják az embert, de az ösvény embere a gunákkal dolgozik. A legtöbb embert a természet erői, energiái ragadják magukkal, és úgy dolgoznak, hogy az energiáik aktívak. De az Ösvényen járó ember az energiákat a

munkára alkalmas eszköznek tekinti, s mert mögöttük áll, használja is őket. A becsvágyó embert ezek hajtják előre, és valójában a gunák hívogatják, holott ő azt hiszi, hogy ő maga dolgozik. Az az ember, aki már túljutott ezeken, a fejlődés útján irányítja őket előre, Ishvara nyomában, és nem azonosítja magát velük. A Bhagavad Gitában megtalálod azt, ami ezen parancsnak az alapja. Ez így hangzik a következőkben:

20. Aki nem ragaszkodik tetteinek gyümölcséhez, mindig elégedett, menedéket sehol sem keres, az nem tesz semmit, még ha cselekszik is.
21. Aki nem vágyik semmire, elméjén és énjén uralkodik, mentes minden sóvárgástól, s csak testével cselekszik, az bűnt nem követ el.
22. Aki megelégszik azzal, ami számára önként kínálkozik, s az ellentétpároktól megszabadult, aki nem irigy, aki sikerben és kudarcban egyensúlyban marad, azt, bár cselekszik, tettei nem kötik.
23. Akiből kihalt a dolgok iránti vonzódás, harmonikus gondolatai a bölcsességben megállapodtak, tettei áldozatok, annak minden tette elenyészik.

Elmondja nekünk, hogy miképpen dolgozzunk, miután kiöltük a becsvágyat. S ha ezt életünkben végrehajtjuk, ettől függ az ember egész jövője, annak az embernek, aki már nem vonzódik semmihez. Ha ennek az indítóoknak vonzó mivoltát nem tudja érezni, igen sajnálatos, hogy elvesztette a közönséges motívumot. Intellektusa megelőzte evolúcióját, és hogy elnyerje a vonzás eme motívumát, amely csak a tudatból és az intellektusból eredhet, azzal, hogy Ishvara felé hibázik; valóságos tisztelettel, amely készíti az embert, hogy dolgozzék, ha a közönséges motívum már el is tűnt.

Hogyan használja a meditációt, hogyan kell megpróbálnia felhasználni érzelmeit, legyenek azok bármilyenek, és hogyan kell tudatosan megragadni minden alkalmat a szolgálatra? Még mozdulnia is úgy kell, hogy ne kívánja a mozdulást, és a mozogni végyás ellen is ezt alkalmazza. Pedig mozognia kell. Ha olyasvalakire talál, akinek a példája cselekvésre készítené, akkor képes lesz talán ezt az átmeneti fokot leküzdeni, mert különben kiesne a fejlődésből. Ha tetszeni szeretne olyan valakinek, akit imád, ezt is felhasználhatja, amíg végül Ishvara életét realizálni tudja magának. Ez az érzélem az összeomlás lelkiállapotából kivezetheti.

Nemcsak a becsvágyát vesztette el, hanem az élet iránti szeretetét is. És ez egy másik eszélyes ponthoz vezet. Az életet értéktelennek tartani azért, mert mindaz, amit nyújtani tud neki, számára értéktelen. A megvetés magatartását tanúsítja az egész világ és embertársai iránt. Mélységes lenézéssel beszél róluk, és indítóokaikat hitványnak és ostobának tartja, és mint badar emberekre tekint le rájuk. E szerint a magatartása, amely alapvetően rossz, megerősödik benne. Ez a lekicsinylés magatartása. Viszont ez nagyon is természetes dolog. De telve van veszélyekkel. Azt mutatja, hogy eddig még nem realizálta az ÉN-t, bár a nem-ént már igen. S ha bármilyen életet is lenéz, legyen az akármilyen triviális (közönséges), elfelejti, hogy ez is Ishvara egy részének megnyilvánulása, és ezért szól neki ez az üzenet: „Tiszteld az életet, mint azok tiszteik, akik vágnak rá”.

Tisztelettel tekints rájuk. Ha azt kérdezi, hogy miért, a felelt ez: mert isteni. Ez az a fokozat, amelyben Ishvara dolgozik, s ez a fok Ishvara előtt éppen olyan fontos, mint a magasabb fok. Mikor mi a magasról vagy az alacsonyról beszélünk, akkor a fejlődés és az idő szempontjából beszélünk, a változás sorozatáról, melyek az időt alkotják. Ez nem az a mód, ahogyan Ishvara az Ő világára tekint, Őelőtte nincs semmi, ami nagy vagy kicsi, gyűlöletes vagy kedves. Mert minden a maga helyén helyes és jó. Ezen alapvető igazságnak a

felismerése az, hogy az embernek szeretnie kell felebarátját, és meg kell tanulnia, hogy gondoskodjék róla, mint a fejlődés egyetemes életének egy részéről. Az alacsonyabb fokon álló ember még badar, érzéki, lusta, rendkívüli módon nem vonzó; és ez a vonzási hiány nem az életen múlik, hanem a formán. A forma elvakít minket. S mert egymást lenézzük, s mert elfordulunk tőle, a mi fölényességünk bizonyítéka, amely magával hozza, illetve magában hordja a lenézést. Az igazság az, hogy abban a dologban, amiben mi feljebb állunk, csak a forma evolúciója van. A lényeg ugyanaz, mert az ő lehetőségeik teljesen azonosak a mienkkel, és ha középpontból nézzük a dolgot, ő is az, ami mi vagyunk. Az ösvényen járó ember megpróbálja a dolgokat úgy a középpontból, mint a kívül fekvő részekből szemlélni. Az örökkévalóban nézi, és nem az időben. Ezért az életet tiszteletben kell tartani és maga előtt megvalósítani, hogy az Egyetlen Élet Ishvara élete, és a forma az, amiben Ishvara egy bizonyos időre megnyilvánul, és ha az jó Ishvara számára, akkor egészen jó nekünk is. Az Univerzumban a növekedés minden alakja, formája megtalálható. Egyik sem magasabb vagy alacsonyabb, mert mind egyenlő. Különbség akkor van, amikor magunk is benne vagyunk a fejlődés folyamatában, de nincs már különbség, ha kinőttünk belőle. Mikor a fejlődési folyamat iránti érdeklődésünket feladtuk, és a forma és gyümölcse kérdéseit teljesen félretettük, akkor tudhatjuk becsülni az életet minden megnyilvánulásában. A részben fejlett ember, ki még a formák által kötve van, készségesen segít azokon, akik viszonylag közel állnak még hozzá, és vissza is tudják fizetni az ő fáradozásait, amit érdekükben tett, de nem hajlandó segíteni azoknak, akik még mélyen alatta állnak. Aki azonban Ishvara szempontjából segít, az mindenkien segít. Neki kötelessége segíteni, akárhol is tartanak. Az ő aktivitása Ishvara aktivitása, és segít azokon, akik útjába kerülnek. Nem számít, hogy magasabbak-e vagy alacsonyabbak, mindegyikükben becsüli az életet, és abban segít nekik, ahol szükségük van. Nem engedi magát megzavartatni attól a tényről, hogy abban az emberben az élet még nincs teljesen jelen. Tudja, hogy Ishvara munkája az, hogy ezt az életet a felszínre hozzuk, és Ő azért dolgozik, hogy megnyilvánulásba segítse. Nem vezeti félre az a gondolat, hogy az ÉN-ben minden benne foglaltatik. A megvalósításért működik, becsülve és szeretve az életet, s ez által teljesen elkerüli a lekicsinylés veszélyét, amely különben jócskán megakadályozná a növekedését és az életet bennünk az elkülönülés fala által, mely a magunk növekedését is csökkentené.

Ezután a harmadik pont következik. Bár minden vágyat kiölt magából, mégis boldog, mint azok, akik a boldogságért élnek. Ez a harmadik nagy veszély. Először: nem-cselekvés, másodsor: megvetés, harmadszor: az a hajlam, hogy nem vagyunk mindig boldogok, vagy helyesebben talán „nem mindig boldogok”; sem az egyik, sem a másik.

Hogyan legyünk boldogok? A felelet ez: „az Én az Üdvösség”. A Brahma-Sutra azt mondja, hogy „Brahman az Üdvösség, Brahman az Ananda”. Az ÉN-nek egyik aspektusa az Üdvösség. És ezt kell most megvalósítani az emberben. Többé nem indítja meg sem az öröm, sem a szenvedés; ezek megszűntek őt vonzani, mert a formával kapcsolatban keletkeztek. Elérte az egyensúlyt. Könnyen belesüllyedhet abba az állapotba, amit így fejeznek ki: se nem boldog, se nem boldogtalan. Holott neki olyan boldognak kellene lenni, mint amilyen boldogok azok, akik a boldogságért élnek. Ez az ÉN-nek az üdve, annak a mélyen létező üdvnek, a megelégedés és öröm érzékének, amely lényeges része a spirituális életnek, és ennek az életnek talán a legnehezebb része, mert tudatosan kell megvalósítani. Az emberiség nagy misztikusai és megváltói között erősen jellegzetes tény az, hogy életükben a szenvedés erősen kidomborodik. Jézus a szomorúság embere volt. S ugyanez igaz az emberiség nagy vezetői életére is. Életüket a mélységes szomorúság jellemzi. Ennek ellenére igaz az is, hogy ezekben az emberekben az öröm maradandó tulajdonság volt, és a szomorúságot náluk teljesen eltúlozták azok, akik csak kívülről tudták látni őket. S mikor a bánat borítja be őket,

félelmek, zaklatások, gondok, nehézségek és fájdalmak áradnak rájuk minden irányból, csak természetes, hogy az emberek úgy ítélik meg őket, mint a szomorúság embereit, pedig ez egyáltalán nem következik ebből. Nem akarnak bánkódni, bosszankodni, vagy zaklatva lenni, bármennyire is hajlandók volnának erre, és mindent megtenni, amit megkívánnak a világ kedvéért, semmilyen módon nem akarnak szomorkodni. És mindennek legmélyén a szív békéje lakozik. Ezért halljuk tőlük állandóan: „az én békém fennmarad”.

Érzik a világ minden bánatát, de ettől nem szabadulhatnak meg, árnyékot vet rájuk is – elkerülhetetlen árnyat, mert a világ minden szenvedése visszhangot kell, hogy keltsen bennük. Érti a bánatot, és ezért mélyen sajnálja a tudatlant és a szenvedőt a zendülésekért és a lázadásokért. Itt is veszélybe kerülhet, amennyiben megszűnik együtt érezni a szenvedőkkel. S ugyanolyan mértékben, ahogyan megszűnik érezni irántuk, olyan mértékben veszti el hasznosságát. A Nagy Lények tehetetlen sajnálatot éreznek mindazok iránt, akik a Karma súlya alatt görnyednek; sajnálják, hogy tehetetlenek a segítségben, mert vannak helyzetek, amikor nem tudhatnak segíteni, amikor valakinek át kell menni bizonyos tapasztalatokon. S ama tudás ellenére, hogy mindennek így kell történnie, és dacára a törvénnyel aló teljes egyetértésüknek, félreállnak, és annak működését szemlélik, de mégis a sajnálat és részvét ott van, mert a könyörület a bánat elemét is magában foglalja.

Ez mint árny, továbbra is ott lebeg. A részvét erejét elveszítve a segítség erejét is elveszíti. És ahogy élete olyanná alakul, mint a tudatlané, úgy fogja átvenni a tudatlan örömeit és fájdalmait is, és megkönnyíti azokat, mert ugyanúgy érez már, mint azok.

Mindezt magába foglalva, mindig szükséges lesz, hogy emlékeztesse magát arra, hogy az ÉN üdvösség. Szívében meg kell őriznie az örömet, és tudatosan kell ápolnia magában a megelégedettség és öröm szellemét. Ezt oly módon teheti, hogy meditálni fog az üdvösség aspektusán, mélységesen intenzív boldogságról, hogy semmi se szövődjék bele, ami földi – tehát az ÉN igazi lényegéről.

Ezt az aspektust csak akkor tudja igazán kifejleszteni, ha tudatosan ápolja az öröm és megelégedés érzéseit, és szemmel tekint a világra is, felismerve, hogy a gonosz „Avidya”. A szenvedések közepette is boldog, és telve van örömmel, és megtanítja magát arra is, hogy a szenvedés az eszköze, míg az élet mindig öröm.

Később egy mondatot találunk attól a Mestertől, aki a jegyzeteket írta, ahol arról szól, hogy miképpen lehetne azt a néhány kezet megsegíteni, akik a sötétség hatalmait visszatartják, ezt mondja: „akkor majd belépsz az örömek egy olyan közösségébe, amely igaz, hogy rettenetes fáradalmat és mély szomorúságot hoz, ámde nagy és folyton növekvő gyönyörűséget is”.

Itt az Ösvényre lépés kettős aspektusát találjuk. Bár az öröm közösségébe lépsz be, mégis ez a társulás küzdelmeket és mély szomorúságot hoz magával. És itt ismét ügyelni kell, hogy bár érzi a szomorúságot, mégsem szabad megengednie, hogy az beborítsa őt. Sohasem szabad, hogy lenyomjon bennünket. Mert az Ösvény olyan keskeny, mint a borotvaél. Tökéletes egyensúlyban kell maradnunk, míg az ellentétpárok állandóan hatnak ránk, s mégis az egyenes Ösvényen kell haladnunk. A Guru nagy feladata megőrizni a mi egyensúlyban tartásunkat, nem engedve meg, hogy lebukjunk a rosszal, bár az megpróbál minket megingatni. Az ő műve az, hogy az egyensúly fennmaradjon a Shishya-ban. A Shishya jelenti, hogy az egyik oldalról áthimbálódunk a másik oldalra. S mikor a sötét szomorúság borul ránk, akkor a Guru felkelti bennünk az öröm közössége emlékeit, és ekkor

már a világ szenvedésével való kapcsolatot sem akarja elveszteni, és a szenvedésre emlékeztető megjelenik újra. Ez a vonzás hosszú ideig leköt bennünket. Nem nyerjük el a tökéletességet addig, amíg külön-külön nem tapasztaljuk, mielőtt az egyensúlyt megszerezzük. Ez egy része az egész emberiség tapasztalatainak, hogy időben egy-egy feladatot kell megtanulnunk. De akkor figyelmesen tanuljuk meg. A tanítvány, aki az ösvényre lép, az egyiktől a másikhoz sodródik addig, amíg megtanulja az egyensúlyban maradást. S ezért van szüksége az emlékeztetőkre.

A komorság és boldogság időszakai váltják majd fel tapasztalatait. Ezután a teljesen oktalan komorság borítja be. Az árnyékban érzi magát, s nem találja okát, csak érzi, hogy így van, és ezt a búsongást nem tudja lerázni magáról. Ha már megtanulta a leckét – még hozzá helyesen tanulta meg – akkor teljesen nyugodtan, türelmesen viseli el, és nem fog megpróbálni kibújni alóla. Türelmet és részvétet tanul meg, és tapasztalja, hogy mindezen feladatokat a komorság időszaka alatt tanulta meg. Nem a világosság időszaka alatt tanulható meg. S ha egyszer ráléptünk az útra, ez a komor időszak szívesen látott. A világosság ideje alatt nem tanuljuk meg a részvétet, gyöngédséget, türelmet, önzetlenséget stb. Ezért fokozatosan megtanulja ezeket az erényeket. Abban a pillanatban, mikor ilyen módon látjuk a dolgokat, minden bánkódás eltűnik, s nem is annyira a komorság miatt szenvedünk, mint inkább a képzelet miatt. Épp úgy, mint a gyermek, aki kiáltozik a sötétben, úgy mi is az akarat sötétségében olyan sötétséget érzünk, amely elképzelhetetlen borzalmakat alakít ki. A sötétség egyszerűen csak sötétség és semmi más, s nem többre való, mint arra a leckére, amire az meg kell tanítson minket, és akkor minden fantom (rémkép) idővel eltűnik. Meg kell tanulnunk a feladatokat, még hozzá szenvedés nélkül. A sötétség nem lesz képes minket teljesen letörni és megbénítani. Mert ugyan a sötétség eleinte bénítóan hat, de végül megtanuljuk a leckét. Ezek a feladatok néha igen nehezek, és azért nevezik ezt a könyvet így: „Világosság az ösvényen”. Van egy Ösvény, amelyre rá kell lépnünk, de ez nem az az út, amelyen a világ jár. Olyan ez, ahol az ember már elfordul a világtól, és megkíséři megvalósítani az ÉN-t. Ez a könyv csak ilyeneknek íródott, és erre az Ösvényre vet fényt. A világi ember számára ezek a feladatok csak visszautasítók lehetnek, mintsem vonzók és nem hasznosak. És mit sem fogják vonzani az alapját képező tanok. Ezek számára a tanok bizonyos mértékig hűvösek, kemények és szárazak is, mert e könyvet a keveseknek írták, azoknak, akik az Ösvényre kívánnak lépni. Ha az a vágyuk, hogy rajta járjanak, telve van világossággal, amely a személyiséget felégeti, s amely az életet megvilágosítja, azt az életet, amely a jó-ember élete, aki a világiak között él.

Azok a megjegyzések, amelyeket e három mondathoz fűznek, valamint azok a kommentárok, melyeket a Nagy Tanító írt, az emberek legbensőjét is felkavarják, mert még ragaszkodik a személyiségéhez.

V. előadás

Tartsuk mindig szem előtt, hogy a szabályok különböző forrásokból erednek.

5. Öld ki a különváltságnak minden érzését.
6. Öld ki az érzékelés vágyát.
7. Öld ki a növekedés utáni éhséget.

Így szólnak a szabályok az eredeti kézirat szerint, míg a 8. szabály inkább jegyzetszerű, vagy utasítás, melyet a Chohan adott, akit a Velenceinek szoktunk nevezni. Az 5. szabályhoz fűzött jegyzeteket Hilarion Mester adta. A későbbi parancsok Mabel Collinstól csak az első négy szabályra vonatkoznak. Így most az eredeti, ősi kézirat szabályaival, a Chohan jegyzeteivel és Hilarion Mester megjegyzéseivel foglalkozunk.

5. „Öld ki a különváltságnak minden érzését.”

Olyan téma ez, amiről már igen sokat írtak, és amit néha nagyon is félreértettek, mert az emberek teljesen lehetetlen dolgokat kíséreltek meg ezen a téren. Sokan arra törekedtek, hogy elhitessék magukkal, hogy ezen a síkon az embereket nem lehet egymástól elkülöníteni. A fizikai sík szempontját illetően ez nem így van. Ez csak a buddhikus síkon van így, ott nincs elkülönülés, ez ott nem létezik. Gondoljunk arra, hogy mielőtt ez számunkra tényé lesz, a buddhikus síkra kell felemelkednünk; hogy ezt megtehessük, fokozatosan oda kell fejlesztenünk magunkat, de eddig ezt igen kevesen tették meg. Csak azok tudják elérni, akik az okkultizmust különlegesen tanulmányozzák és tiszta spirituális életet élnek. Mi a dolgok igazi értelmét gyakran rosszul magyarázzuk, ha túl messzemenően akarjuk végrehajtani, és olyasminek alakítjuk át, amelyek itt lent lehetetlenségek. Azt is mondjátok, hogy az elkülönülés érzése itt lent se legyen, mert amit egynek teszünk, valójában mindenkinek tesszük, ha az emberek úgy élnének, ahogy kellene. Ez így igaz, de ha egy magasabb síkról nézzük, sok olyasmi, amit az emberek úgy mondanak, hogy mindenki javára teszik, nem úgy van; mert amit kívánnak, csak maguknak kívánják. Az ember, aki magának kíván valamit, az elkülönült; magára ilyen értelemben gondol, és az alacsonyabb síkon tény és való, hogy ilyen is. Tehát: „öld ki a különváltságnak minden érzését”-nél meg kellene próbálnunk tudatunkat magasabb síkokhoz felemelni; s ha erre még nem vagyunk képesek, nem is foghatjuk fel igazán, hogy ez mit is jelent itt, mert ez nem reális élet. Az igazi élet e mögött van, melynek sem időre, sem térre nincs szüksége, mert ez ott létezik, ha tudatunk abban az állapotban van. Hogy a problémát megérthessük, józan ésszel kell megvizsgálnunk. Tehát a különváltság érzése olyasmit jelent, ami a magasabb síkokon nincs – az elkülönülés az alacsonyabb síkokbeli állapot, és felér az Ego magasságáig. A ti és az én kauzális testem a térben és állapotban elkülönült.

Ezt a kérdést más szempontból vizsgálva, ha a metafizikai felfogást követjük, hogy mi a Gondolkodó, nem kaphatunk más eredményt, mint azt, hogy van a Tudó, és mögötte a Gondolkodó. Ezt egy másik szempontból mondtam, ez itt nem alkalmazható. Amit nekünk tenni kell az az, hogy tanuljuk meg nem ámítani magunkat; szembenézni a tényekkel; és a minket hátráltató akadályokat fokozatosan lebontani. Nem jutunk el a dolgok igazához azzal, ha a létezését letagadjuk, mert igenis itt lent ez még így van.

Jegyzet: Ne képzelj, hogy a gonosz vagy a balga emberen kívül állsz. Mindkettő te vagy, bár kisebb mértékben, mint barátod vagy Mestered. Ez igaz, s nem tehetsz másként, mert „mindkettő te vagy”. Ezekben a szavakban: mindkettő te vagy, bár kisebb mértékben, mint barátod vagy a Mester, a Mester a kisebb vagy nagyobb fokú elkülönülést engedélyezi – és van egy fokozat vagy helyzet, ahol az elkülönülés méltánylandó.

„Ha ellenben engeded, hogy növekedjék benned a valamely rossz dologtól vagy személytől való különváltság gondolata, ezzel olyan karmát teremtessz, amely mindaddig hozzáköt ahhoz a dologhoz vagy személyhez, amíg lelked fel nem ismeri, hogy nem állhat elszigetelten. Gondold meg, hogy a világ bűne és szégyene a te bűnöd és szégyened, mert része vagy a világnak; karmád elválaszthatatlanul egybeszövődött a nagy Karmával. És

mielőtt tudásra tehetnél szert, minden helyen meg kell fordulnod, szennyesen, tisztán egyaránt. Ne feledd tehát, hogy a szennyfoltos ruha, melynek érintésétől ma visszariadsz, tegnap talán a tied volt, holnap a tied lehet. S ha irtózáttal fordulsz el tőle, annál szorosabban tapad majd reád, mikor válladra hull. Az önelégült ember iszapból vet magának ágyat. Légy önmegtartóztató, mert helyes, nem pedig azért, hogy te magad tiszta maradj.”

Ezt az idézetet minden másnál leginkább értik félre. A „szennyfoltos ruha” eszmét teljesen félremagyarázzák és eltúlozzák, egy helytelen elképzelést véve alapul. E szavakat: „minden helyen meg kell fordulnod, szennyesen, tisztán egyaránt” – ezt is félreértették. Azt mondták, hogy feltételezve, ha valamilyen bűnnel szemben nincsenek kísértésnek kitéve – pl. iszákosság – abban nincs semmi érdemük, mert ez a bűn nem kísérti őket. Mások viszont azt mondják, hogy ez kétféle jelenthet: vagy hogy ezen a tapasztalaton már egy előző életükben átestek, vagy pedig, hogy ez a kísértés még vár rájuk a jövőben. Azt is mondják, hogy nem éreznek részvétet az iszákossal szemben. Ez jelentheti, hogy még nem estek át e kísértésen, és hogy még meg kell tanulják a tapasztalat útján. Úgy gondolom, hogy ez túlzott, visszafordított módja annak, hogy mi az igazi valóság. Valamennyien a fejlődés valamilyen fokán állunk, a legmélyebb mélységekből emelkedtünk fel, és az élet különböző fokain mentünk át, megfelelően mindannak, amit most magunk körül látunk, úgy, mint a vadember állapotban. És gyakorlatilag is felismerhetjük magunkban a volt gonoszságok nyomait, mint méltatlankodás a helytelenségek miatt, vad harag, stb., de már megtanultunk mindezen uralkodni. A gyermekkor mentális állapota sok esetben ugyanolyan, mint a vadember állapota, de a gyermek kedvező fizikai körülményei hamarosan megtanítják arra, hogy uralkodnia kell magán, mint ahogy az értelmével sok mást is megtanul. És mégis mindannyiunkban megtalálhatjuk nyomát ennek, ami mutatja, hogy mind ezen a vonalon jöttünk, s ezért itt az ideje, hogy efféle érzéseket és kísértéseket elveszünk. Lehet, hogy voltunk már iszákosak, de nem feltétlenül szükséges, hogy egy ilyen is átmenjünk. De mindenesetre részvételt kellene hogy legyünk minden ilyen esettel szemben, mert különben nem tudunk segíteni. Eljön majd az az idő, mikor magunk is mesterek leszünk, és hogy az emberiségen segíthessünk, részvételünk minden iránt tökéletes kell hogy legyen – minden gonosztett, minden kísértés iránt; és most azt kérdezzük, hogyan lehet ez, ha magunk nem mentünk keresztül ilyen tapasztalatokon? Ilyen módon lehet: elérkezik az az idő, amikor az első beavatásnál az ember a buddhikus tudatot egy pillanatra érinti, és akkor alóra válik előtte, hogy nincs különválsági érzés. Ez egyszerű tudományos tény, s nem tudom világosabbá tenni. Ha egyszer elértétek a buddhikus síkot, meglátjátok, hogy így van, és értelmetlen bárkinek és nektek másként mondani. Azt mondhatjátok: „Felismerem ezt a tényt ezen a síkon. Tudatosan tudom az emberiség alapvető egységét.” Tudatosan tudod, miután ez a tapasztalatod megvolt. S ilyen módon egy hosszú életem át kapcsolatban a buddhikus síkkal, akár a fizikai életben vagy máshol, a tudat állandóan növekszik a jóga által, s ez hozza meg az abszolút részvét tudatát. A ti tudatotok egységben van minden más tudattal, ami körülvesz benneteket; először egy kisebb számú csoporttal, mert eleinte nem veszitek fel az egész világot. S mégis valójában lehetséges sok mással egynek lenni. Elsősorban tekintettel a Mesteretekre, úgy érzitek, hogy hozzá tartoztok – nem akarom azt mondani, hogy részei vagytok neki – mert ez egy helytelen eszmét alakítana ki, ez megsemmisítené a saját individualitásotok fogalmát.

Illusztrációként szolgáljon a testetek. Egy csomó sejtmennyiségből áll, melynek megvan a maga élete. A sejtek élete előttünk nem tudatos, viszont a sejt nem tudatos rólunk. Igen kevés fogalmunk van a sejtekről. Tegyük fel, e korlátozások félretevődnének és minden sejtnak intelligenciája volna – hogy mindegyik saját magán túl is megfigyeléseket tenne; tegyük fel azt is, hogy mi is tudatosak vagyunk a sejt tudatáról csakúgy, mint a sajátunkéról –

hogy valamennyi jelentkezne nálunk, akkor volna csak az, hogy a tudatunkban valamennyi benne foglaltatik. Ez körülbelül egyféle eszmét ad nekünk arról – bár ez még mindig messze van a valóságtól – hogy milyen az a mód, amikor a tanítvány egy a Mesterrel. Minden egyes egy külön sejt, és mégis a Mester egy része; minden, amit lát és érez, arról tudomást vesz a Mester is, a Mester tudatának külső előőrsévé lesz, azzá, akin Ő beszélni tud. A tanítvány tudatának első kiterjedésénél most már megvalósítja, illetve megérti, hogy ő most már egy a Mesterével, persze a saját szempontjából. Míg a Mester úgy látja őt, mint aki mind jobban elmerül Benne.

A buddhikus síknak sokféle alsíkja van. A jóga egy fajtája tanítja, hogy miképpen emeljük fel tudatunkat a magasabb rétegekbe. Fokról-fokra tanuljuk meg felemelni, míg a legmagasabbat is eléri; és a magasabb anyagban addig működik, míg a csúcspontot eléri.

Mint tudjuk, az Ösvény lépései mindegyikének három alcsoportja van. Az első periódusban megtanuljuk megismerni az Ösvény útjait, megtanuljuk az új képességek használatát, és a tudást még nem birtokoljuk teljes egészében – ez is egy fokozata az útnak. A második periódus telve van örömmel. Itt már nem tanulunk, hanem az új képességeket használjuk, mert dolgozó egységgé váltunk. Ezen a fokon maradunk hosszú ideig dolgozva. A harmadik periódusban mindent összeszedünk, és learatjuk mindennek a gyümölcsét. A buddhikus sík csoportjaiban (divíziókban) ugyanaz történik, mint az előbbi fokokon.

A buddhikus síknak végtelen sok divíziója van, és fokozatosan kell tudatunkat kiterjeszteni; mind jobban kiterjedőnek fogjuk találni, míg a legmagasabb ponthoz elérünk, s végül látni fogjuk, hogy a teljes evolúció láncát is átfogja. S itt egy még magasabb sík van, a Nirvána. Itt – feltételezem – a problémák megoldása óriás módon növekszik, és a tudat megnövekedésére való tekintettel úgy fogjuk találni, hogy az Egy Tudatnak, A Logosz vagyunk valamennyien a metszetei (faszettái), ez a tudat a Mahat-hoz vezet. Ha tudatunk képes magába foglalni minden más lényt, és ha azt látjuk, hogy a körülöttünk lévő emberek hogyan szenvednek, akkor átmegyünk magunk is az ő tapasztalataikon, és nem szükséges újraszületnünk, hogy ezen is átessünk. Figyelmünket tudatunknak arra a részére kell irányítanunk, amit szeretnénk magunkban tapasztalni, olyan élénken, mint ahogy segíteni szeretnénk az emberen – mindent, amit érez. És ha tudatunkat egy részeg ember tudatába helyezzük, tudni fogjuk, hogy mit érez, látjuk azt is, hogy milyen erős volt a kísértés, és azt is látjuk, hogy hol nyílik lehetőség, amit fel lehetne használni az ő javulására. És tudni fogjuk, hogy ezt miképpen használjuk, míg a korábbi fokozaton ezt még nem tudtuk megtenni. Tudatunk egy alacsonyabb síkra süllyedt volna le, és majdnem hogy lehetetlen lett volna erkölcsi fölényünket vele szemben éreztetni. Tudva mindezt, ez is egy ok, hogy ne bánjunk szívtelenül a részeggel, ha utunk éppen közéjük vezetne. Ha valahol jót tehetünk, tegyük meg, de ügyeljünk arra, hogy ne merítsük ki erőnket, bár valamelyest el kell vesztenünk. Szükségessé válik, hogy burkot készítsünk magunk köré, hogy meggátoljuk a gonosz lények áradását magunkra. Ha tiszta és magasrendű gondolatokkal megyünk előre, kisebb valószínűsége van erőnk elvesztegetésének, és ezzel tehetetlenné válásunknak. Ezért kell burkot vonni magunk köré, olyat, mely nem ereszti át a gonosz befolyásokat, és aztán már csak arra gondoljunk, akin segíteni akarunk, és így nem történhet baj. Nem helyes kiszolgáltatni magunkat az ilyen rossz befolyásoknak, kivéve az egyetlen célt, tehát mikor segíteni akarunk valakin, de még ilyenkor is nagyon gondosan kell ügyelnünk. Nagy tisztelettel tekintek azokra, akik a szegények közt élnek, hogy segítsenek rajtuk; igen sokan közülük sok jót tesznek, s miután más síkokon nincs módjukban ezt tenni, ez számukra a lehető legmagasabb-rendű munka, amit tehetnek, de sem nektek, sem nekem nem a legmagasabbrendű. Befolyásolhatjátok a magasabb síkokról őket – az asztrálistól vagy a

mentálisról – sokkal inkább, mint a fizikairól, mert ha felkészültség nélkül próbálunk magasabb befolyásokat árasztani, azok legyőzhetnek bennünket, és kevesebb erőnk marad, amit rájuk fordíthatnánk. Nemcsak fizikai közelség által tudunk legjobban segíteni – ez nem szükséges azok számára, akiknek magasabb erőik vannak. Az emberek néha azt mondják a teozófusoknak: miért nem láttok hozzá az éheseket etetni? És mi ezt feleljük, magasabb munka az, ha a lelkeket tápláljuk, s nem a testeket. Emberek ezrei segítenek a testeken, akik nem kísérlék meg a lelkeken való segítséget. Akik szellemi segítséget tudnak nyújtani, az az ő munkájuk. A Teozófiai Társulat munkája nem az, hogy ruházza és táplálja az embereket. Ezt a munkát sokan meg tudják tenni éppen olyan jól, mintha mi tennénk, és a hitnek olyan formáját tudják tanítani, amely bár nem igaz, de mégis megvan a maga haszna. Vallásos társulatokban igen sokan végeznek ilyen munkát, de nem tudják azt a munkát végezni, amit ti tudtok. A Teozófiai Társulat dolga nem az, ami a jótékonyaságszervező társaságoké. Általában magasabb síkokon történik, gondolatok által a segítség, és az emberek értelmét jobb színvonalra próbálja formálni. Így megtanulhatjuk, hogy nincs szükség minden gonosztett (bűn) tapasztalatain átmenni, viszont szükséges az együttérzést megszerezni minden ilyen eset iránt, és ezt meg tudjuk tenni anélkül, hogy az alacsonyabb síkokon magunk is tapasztalnánk, mert a magasabb világokon nagyobb mértékben tudjuk ezt cselekedni. Így tehát a „szennyfoltos ruhát” magunkévá tudjuk tenni. Ebből nem következik, hogy :”Ha ellenben engeded, hogy megnövekedjék benned a valamely dologtól vagy személytől való különváltságnak a gondolata, ezzel olyan karmát teremtesz, amely mindaddig hozzáköt ahhoz a rossz dologhoz vagy személyhez, amíg lelked fel nem ismeri, hogy nem állhat elszigetelten”. Ennek jelentése az, hogyha megengedjük magunknak, hogy valamiről vagy valakiről ilyen gondolatot tápláljunk, mint én „szentebb vagyok, mint te”, rossz karmát teremtünk magunknak. Tegyük fel, látunk egy részeg embert, nem helytelen, ha egyfajta hálás gondolat ébred bennünk, és azt mondjuk magunkban: én nem vagyok részeges. De ha azt mondjuk: ez az ember megvetendő, utálok őt, akkor messzebb mentünk, mint amennyire jogunk van. Nagyon is lehetséges, hogy ezt a fokozatot már réges-régen túlhaladtuk, talán a Hold-láncon még. A Mester magatartása egyszerűen a mély sajnálat az ilyen ember iránt, és a legtöbb esetben nincs lehetőség segíteni rajta. Ez a tárgykor visszavezet bennünket az „Okkult világban” megjelent egyik mester-levélhez, ahol azt írja, hogy milyen lehetetlen számára ide lejönni ide, és az indiaiak között élni. India erkölcsi alapja magasabb fokon áll, mint a Nyugaté, a bűn nem olyan elsődleges, és a pszichikai feltételek jobbak, s így Indiában, mint országban könnyebb élni, mint Nyugaton. Hogy a Mester így beszél India népéről, ebből is láthatjuk, hogy nem élhetne ilyen atmoszférában. Valaki látogatóban volt ott – ebben a fizikai testében az utolsón – s mély sajnálattal beszélt az ottani nép szellemi állapotáról. De mégis a „szennyfoltos öltöny”-től a Mester semmiképpen nem riad vissza. Az Ő gondolata ilyenféle: „Jobban használhatok neki, ha félreállok.” Tehát itt nincs visszariadás az embertől, hanem az, hogy nagyobb a befolyás, ha nincs jelen. Régi keresztény elgondolás, hogy a bűnt gyűlölni kell, de a bűnözőt nem; ha ezt meg is tudjuk tenni, helyesen és igazan tettünk. Lehet ugyan az az érzésünk, hogy nem szeretjük a rosszat, de ha visszautasító érzést táplálunk bármilyen rosszat tevő ellen, azt le kell győznünk. Nem fejlődhetünk addig, amíg ettől meg nem szabadulunk. Ez ugyan nem jelenti, hogy mindenkire azonos tekintettel legyünk – nem lehetünk mindenkire egyformán tekintettel. Vannak olyanok, akik a Nagy Lényekhez közelebb állnak, mint mások. Buddhának is megvolt a kedvenc tanítványa, akit szeretett. És Jézusról is úgy mondják nekünk, hogy Jánost jobban szerette, mint a többi apostolt.

Nem kell mindenkire egyformán nézni, ez nem lehetséges, sem nem kívánatos. De minden emberre nézzünk részvétellel, és próbáljuk megtanulni, hogy az ő szempontjukból érezzünk szimpátiát irántuk. Ha bárkinek is szüksége van segítségre, próbáljuk meg magunkat az ő helyzetébe képzelni, és akkor megkezdjük a megsegítését, és azt folytatni is tudjuk.

„Gondold meg, hogy a világ bűne és szégyene a te bűnöd és szégyened.” Itt lent ezt nem fogjuk tudni látni, de a buddhikus síkhoz való érkezünkben azonnal látni fogjuk, hogy ez való igazságot képvisel. E sík egységét látjuk, és ezt érezzük: „része vagyok annak, amit az emberiség el nem kerülhet, van valami benne, amit nekem szégyellni kell.” És ezt azért érezzük így, mert – mint az emberiség egy része – magunk okoztuk. Másrészt viszont minden jócselekedetnek is részesei vagyunk. Mint győzelemre tekintünk, s úgy érezzük, hogy általunk az emberiség egy keveset közelebb ért céljához. De később már nem így látjuk. Mert ha a buddhikus síkon vagyunk már, akkor tudni fogjuk, hogy ez így is van.

„Az önelégült ember iszapból vet magának ágyat.” Az önelégültségtől nehéz megszabadulni. Remélem, mi már elértük azt a síkot, amikor veszélyét felismertük, és résen állunk vele szemben.

„Légy önmegtartóztató, mert helyes, nem pedig azért, hogy te magad tiszta maradj.” Ennek értelme az, hogyha bármi is eléd kerül döntés végett, és felmerül benned ez a kérdés: mit tegyek hát? – a helyeset kell tenned anélkül, hogy magadra gondolnál. Ha majd egyszer a mesteri síkra emelkedtünk, ez már automatikusan, ill. magától értetődően fog történni. Nem a mi feladatunk a Mester elméjébe behatolni, de ha választás kérdése merülne fel, úgy fogjuk találni, hogy más gondolat, más lehetőség, más menete a cselekménynek nem lehet, mint az az egy megoldás, amely automatikusan a helyes irányt veszi fel. Ilyen elmében bármi, ami ennél kevesebb, nem létezik. A Mesternek módjában van mérlegelni, hogy az eléje kerülő két irány közül melyiket kövesse; de ha a helyesről vagy a helytelenről van szó, a cselekedet automatikusan következik be.

6. „Öld ki az érzékelés vágyát!” és 7. „Öld ki a növekedés utáni éhséget!”

A Chohan utasításaival együtt kell tanulmányozni. „De állj egyedül és elszigetelten.” Kiölni az elkülönülés minden érzékét, és mégis egyedül és elkülönülve állni, annyit jelent, hogy semmiben se függünk a rajtunk kívül álló dolgoktól. „Egyedül és elszigetelten” olyan értelemben veendő, hogy nem függünk valaki mástól önmagunkon kívül. S amint fejlődünk, csakhamar rájövünk, hogy minden bennünk van. Sokan nem tudják ezt magukévá tenni, nem értik meg, és külső segítségre számítanak. „Semmi, ami megtestesült nem adhat neked segítséget, annyit jelent, hogy nincs hasznunkra, ha a megtestesítetteket követjük, segítségükre számítva; tanulhatunk ugyan tőlük, de ne fűzzük hitünket semmihez sem, ami megtestesült. Magunkban kell a segítséget megtalálni, mert egyetlen segítségünk az Örökkévaló. Mert erőnk a bennünk lévő isteni szikrától ered. Vágyj az érzékelésre, hogy „elkezdhesd az önismerés tudományát”. Ha itt érzékelésről van szó, ne a világi ember érzékeléseit értsük alatta, ez az élet a számunkra a múlté, és most már megpróbáljuk életünket az intelligencia fokára felemelni. Először is meg kell kísérelnünk megállapítani, hogy elménk okosan fel tudja-e fogni a dolgokat, és hogy a karma láncától meg tudja-e szabadítani, hogy fokozatosan kifejlődhessen, míg tudatunk középpontját a buddhista tudjuk emelni. Az érzékelés a gondolatokkal kapcsolatban folytatódik a magasabb síkokon, de itt lent manaszunk nagyjából önzéssel kevert és nagy mennyiségű „érzékelést” foglalhat magába, amitől tulajdonképpen meg kellene szabadulnunk. A devacháni síkon az üdvözülés érzékelése árad rajtunk át, s így azt láthatjuk, hogy a magasabb világokban is vannak vágyaink. Az üdvözülés érzése tény, de az utána való vágyakozástól meg kell szabadulni úgy, hogy ha képesek vagyunk ezt levinni az emberiség megsegítésére, ne késlekedjünk azonnal megtenni.

„Tanulj az érzékelésből és figyelj meg.” S ily módon tanuld megérteni az emberi természetet. Úgy érezzük, hogy nem csak el kell tipornunk, hanem tanulmányoznunk is, és feltesszük magunknak a kérdést: miért van ez így velem? Így tart ez hosszú ideig, és a dolgok megtörténhetnek akkor, amikor a legkevésbé várjuk. Megfigyeljük, és tanulunk belőle, és így kezdődik az önismeret tudománya. Amint vizsgálódunk, megállapítjuk az érzékelés hullámain az egész világon, s ha nem tudjuk meglátni, hogy mi az, ami az embereket izgatja, nincs lehetőség rajtuk segíteni.

A 7. és a 8. szabály: „Öld ki a növekedés utáni éhséget.”

Ezt a következő utasítással kell együtt tanulmányozni: „növekedjél, mint a virág nő, öntudatlanul, de buzgón törekedve, hogy lelkét feltárja a levegőnek.” Ha az ember a fejlődés lehetőségeit meg tudta érteni, akkor nagy buzgalommal veti bele magát. Többen vannak, akiket ez nem érint; ők még ilyesmire nem készek. Ha valaki egyszer megértette a teozófia adta lehetőségeket, akkor már nem is tud másként tenni, mint az előremenetelén buzgólkodni; de ha már tanítvány, még ezt a vágyát is ki kell ölnie. Miért? Tartsuk mindig szem előtt, hogy a jó és a rossz mindig relatív dolgok; a világi ember számára mindig jó, ha pénzre vágyik, vagy híres szeretne lenni, stb. De ha vágyaik akármennyire is magasrendűek, a magasabb világokon található, mégis csak még mindig vágyak, az elkülönült én vágyai, holott nekünk nem magunkra kell gondolnunk, hanem csak a mások segítésére. Nekünk magunknak is úgy kell növekedni, „mint a virág növekszik”. S vajon miért? Mert a virág önzetlenül növekszik, nem a dicsekvés kedvéért, hanem azért, hogy fajtája nagyobb legyen az ő halálán át, mert meghal, mielőtt gyümölcse megformálódik. S az egész növekedés nem magáért történik, hanem más növényekért, amelyeknek még jönniük kell. A mi növekedésünk is ilyen legyen. Ne magunkra gondoljunk, hanem a mások javáért küzdjünk és ezért kell előretörnünk. Az a nagy eszme, hogy a Logosz munkáját segítsük, kell hogy minket is vonzzon. Nem szabad személyes előrehaladásra gondolni, azért kell küzdenünk az odaadásért, az erényekért, stb., hogy a Logosz munkájában nagyobb hasznunkat lássák.

„Mert az egyik esetben a tisztaság pompájában fejlődsz, a másikban megkeményít a személyes növekedés erőszakos szenvedélye.”

Ha elfeledkezünk magunkról és így dolgozunk, úgy működünk, mint az egész egy része. A „személyes növekedés utáni vágy” az a hiba, amelyet a Nagyobb Lények közt találhatunk, azok között, kik a felszabadulást keresik. Ez az önzés egyik alakja. Nem azért dolgozunk, hogy személyes fejlődést érzünk el, az egésznek az evolúciójáért dolgozzunk, és felejtjük el magunkat. Magunkat elfelejteni és mindig mások javát szem előtt tartani, azt hiszem, ez a három szabály jelentése. Eddig ennek az írásnak a negatív oldalait vizsgáltuk, legközelebb a pozitív oldalait kezdjük taglalni.

LXII. Fejezet

A 9. és 12. Szabály

C.W.L.: Eddig könyvünkben eljutottunk a dolgok negatív oldalán való szemléléshez. Úgy mondták nekünk, hogy bizonyos vágyakat öljünk ki magunkból, de most elérkeztünk a pozitív oldalak megvizsgálásához, hogy megtanuljuk, hogy mi az, amire vágnunk kell. Lehet, hogy furcsán érint bennünket ez a gondolat, hogy – mint ahogy mondják – egyáltalán valamit kívánjunk. Akik az indiai könyveket tanulmányozták, emlékezhetnek, hogy itt még az Upanishadokban is eltéréseket találunk. Az egyik Upanishad rosszáll minden fajtájú kívánságot, azzal érvel, hogy a helyes kívánsását is el kell kerülni, mert nekünk semmit sem

szabad elsőbbségben részesíteni. Ennek az ősi írásnak egy másik része arra utasít, hogy igenis szükséges a fejlődés utáni vágy, azt mondja, ha minden egyéb vágyat már legyőztünk, kivéve a lélek növekedése utáni, akkor már nincs miért búsulni az embernek. Ezt a két állítást kiegyenlíthetjük, ha az elsőt olyan értelemben vesszük, hogy ha él bennünk az együttműködés vágya, hogy mint elkülönült lény részt vegyünk a világért való magasabb munkában, magunkra gondolva és a nagy dolgokra, amit mi megtehetünk, akkor még mindig az elkülönülés eszméjének halvány árnya kísért. De ha magunkra, mint az emberiség egy részére gondolunk, és az emberiség szolgálatában érdemljük ki előmenetelünket, melynek végül is része vagyunk, és magunkra már semmiképp nem gondolunk, akkor felemeltük és megtisztítottuk vágyainkat egy olyan törekvéssé, amely mindenképpen igen kívánatos.

9. Csupán arra vágyakozzál, ami benned van.

„Mert benned van a világ világossága –az egyetlen világosság, amely az Ösvényre hullhat. Ha nem tudod észrevenni magadban, hasztalan keresed másutt.”

A gondolat, amely e szabályban kifejezésre jut, minden vallásban közös, bár különböző módon értelmezik. A kereszténységben is megvan, de úgy tűnik, hogy csak a keresztény misztikusok értették meg valójában a jelentését. A következő gyönyörű versben találhatjuk meg ezt a gondolatot:

Bár Krisztus ezerszer is megszületett Betlehemben,
De benned még nem, s lelked ezért elvész,
És a Kálvária keresztjén hiába függött,
Ha a szíved nem emeli fel ismét.

Világosan láthatjuk, hogy ez mit jelent. Ha valaki nem hisz a benne lakozó istenségben, fejlődésére nincs sok remény, mert semmi sincs benne, ami azt kidolgozhatná, semmi sem, ami valamiféleképpen felemelné bármilyen magasabbhoz. De ha tudja, hogy őbenne is megvan a csodálatos krisztusi princípium, akkor felismeri, és isteni kibontakozása csak idő kérdése, és az ő feladata a munkában az, hogy külső eszközeit harmonikussá tegye úgy, hogy a belső dicsfény kiragyoghasson belőle. Ez a jelentése a szép szavaknak: „Benned a Krisztus dicsőség reménye”. Reményünk a bennünk lakozó isteni szikra. Aki visszautasítja hinni, az áthidalhatatlanul akadályt gördít a saját ösvényére, mindaddig, amíg felfogja és megérti tévedését.

Teljes való igaz az, hogy megváltást csak Krisztus által nyerhetünk – nem az élt és meghalt ember által, hanem a bennünk lakozó Krisztusprincípium által. A megváltó bennünk lakozik. Ilyen az igazi keresztény tan, ez támasztja alá a gyakran idézett szövegeket. A kereszténység minden jeles prezentációjának módja – ha szabad így mondani – rossz útra tévedt, és nevetségessé teszi magát a nagy eszmény teljes félreértése következtében. Mindig tartunk szem előtt, hogy a kereszténység a gyönyörű gnosztikus filozófiával indult, de követői tudatlansága következtében minden olyasmit visszautasítottak, ami az ő vallásos sémájukba nem illett bele, illetve megértésüket túlhaladta, vagy ami évek hosszú tanulmányozását kívánta meg. S így a nagy gnosztikus tudorokat, mint eretnekeket kidobták. Hogy elhatározásra jussanak, a vallásra is alkalmazták ezt a bölcsességet nélküli módszert, s a többség szörnyű eredménnyel ezt választotta.

A kereszténységnek eredetileg a legszebb filozófiai megállapításai voltak – az a filozófia, amely minden vallásban ott rejlik. Mikor az evangéliumi történetet – melyet allegóriának szántak – egy ember életének áltörténelmi tényévé fokozták le, a vallás

érthetatlenné vált. Ennek következtében mindaz a szöveg, amely a dolgok magasabb rendű részére vonatkozott, el lett fordítva, és természetes, hogy ily módon nem illeszkedhet ahhoz az igazsághoz, amely az eszme mögött rejlik. S mert a kereszténység sokat elfelejtett eredeti tanításából, napjainkban szokássá vált letagadni, hogy valaha is lett volna ezoterikus tanítás. De mindenesetre van még elegendő bizonyíték meggyőzni az előítélet-mentes tanulmányozót, hogy ez a magasabb tudás létezik, és az apostolok és az egyházatyák jól ismerték. Bővebben erre most nem térhetek ki, elegendő, ha emlékeztetem az olvasót, hogy Origenes, a legnagyobb egyházatyája megerősíti e titkos tanok létezését. Megkülönböztetést tesz a „közismert észellenes hit” közt, amelyet a „szomatikus kereszténységnek” nevez, és a „spirituális kereszténység” között. A „szomatikus kereszténység” alatt érti azt a hitet, amely az evangéliumi elbeszéléseken nyugszik, és hozzáfűzi, hogy a tömegek számára ez nagyon jó tanítás, míg a spirituális kereszténységnek megvan a Gnóziája. Ezért megéri, hogy az abban elbeszélte minden esemény – a megszületés, a keresztelkedés, a megvilágosodás, a keresztre feszítés, a feltámadás és a mennybemenetel – nemcsak egyszer, egy helyen történik és történt meg, hanem minden keresztény szellemi fejlődésben egy-egy lépést jelent.

A modern ortodoxia hitét még mindig a fejletlen többség tudatlan hitére alapítja, kitartóan tagadja azt, ami egyszer magasabb öröksége volt, és amiből ma már csak néhány felbecsülhetetlen töredéke maradt meg a gnosztikus tanoknak. Elvesztve a magasabb rendű tolmácsolást, elszánt erőfeszítéssel próbálja az alacsonyabbat érthető formában nyújtani, de ez nem sikerülhet. A teozófia tanulmányozóinak van már annyi tudása, hogy ezeket a furcsa doktrínákat meg tudja magyarázni, és még az utcai prédikátorok nyers kijelentései között is meglátja a tanok értelmét és szépségét, mert megéri, hogy mit is akarna mondani, ha csak egy kevéssel többet tudna a tárgyról.

Így az, amit mi kívánunk az az, ami mindig is bennünk volt és van; és amit másutt nem találunk meg. Ugyanezt az eszmét valaha ősrégen az ősi Egyiptomban már elének állították. Ott a vallási eszményeiket egy gondolatra összpontosították, a „rejtett fényre” és a „rejtett munkára”. A „rejtett fény” az a fény volt, amely minden emberben ott lakozik, és a „rejtett munka” az, amely képessé teszi őt azt meg is nyilvánítani, magában kiemelni, és segíteni azt másokban is kifejleszteni. Hitüknek kardinális (fő) pontja az volt, hogy a Fény mindenütt ott van, bármennyire is reménytelennek látszik, a mi munkánk a borító fátylakat elvonni és a Fényt engedni, hogy kiragyogjon.

Az emberek gyakran azt a hibát követik el, hogy máshol keresik a világosságot. Így beszélnek: „szeretnénk, ha a Mesterek nekünk segítenének, szeretnénk, ha a Mesterek felemelnének minket.” Én pedig a legnagyobb tisztelettel és hódolattal ezt mondom: a Mesterek ezt nem tudják megtenni, sőt a Logosz maga sem tudja megtenni.

A Mesterek meg tudják nekünk mondani, hogy miképpen emelkedhetünk fel, és ez a folyamat pontosan azonos azzal, amikor testi izmainkat fejlesztjük ki. Ezt senki sem tudja helyettünk megtenni, de ha megvan hozzá a tudása, meg tudja azt is mondani, hogy miképpen lehet ezt megtenni saját magunknak. Ez minden segítség, amit kívülről kaphatunk. Valaki más megmondhatja ugyan nekünk, hogy ő bizonyos szabályokat követett, és gyakorlatokat végzett, és megállapította, hogy jó eredményt ért el. A Mesterek vagy haladottabb tanítványaik kétségtelenül erőt tudnak ránk árasztani, amivel munkánkat könnyebben végezhetjük, de ez minden. És ez az egész vonalon így van. Ha nem érezzük magunkban azt az erőt, amely a természet minden szépségére és pompájára válaszolni tud, akkor ez a szépség és pompa érintetlenül megy el mellettünk. Ha nem tudjuk Istent magunkban meglátni, hasztalan keressük Őt külső dolgokban. Ha magunkat, mint az Ő része egyikét meg tudjuk

látni, akkor a bennünk levő Isten válaszolni fog a kívül álló Istennek, és ilyenkor kezdünk valójában hasznosak lenni az Ő munkájában, ami végül is életünk fő célja.

**10. „Csupán arra vágyakozzál, ami fölötted van.
Fölötted van, mert ha eléred, elveszítetted saját magadat.”**

C.W.L.: Ez ismét olyan megállapítás, amelynek párhuzama a keresztény tanításokban is megtalálható. Krisztus maga is egész egyszerűen és világosan ezt mondta: „Aki megtalálta az életét, el fogja azt veszíteni, és az, aki értem elvesztette életét, meg fogja találni azt.” S ez a különböző fokozatokon újra és újra megtörténik. Ha a világi embert kissé megfigyeljük, amint hétköznapi életét éli, megállapíthatjuk, hogy leginkább az érzelmeiben él, néha az egészen alacsonyrendű érzelmekben. De amint kezdi megérteni a dolgok magasabb jelentését, csakhamar rájön, hogy van magasabb és nemesebb dolog a világon. De még úgy találja, hogy addig, amíg nem kész feladni az alacsonyabb és durvább életet, nem tudja igazán felfogni a magasabb rendűt; el kell, hogy veszítse az alacsonyabbat azért, hogy elnyerje a magasabbat.

A következő lépésnél az ember már nagyobb mértékben kezdi élni értelmi életét. Már felfogja, hogy a szenvedélyek árjától elragadtatni magunkat végül is eléggé nemtelen dolog, és hogy az elme van hivatva megválogatni, és uralkodni engedni az érzelmeket, és csak ilyeneket engedélyez a fejlődés nevében. Majd idővel ezen is túljutva azt találja, hogy az elme sem teljesen kielégítő, mert kell, hogy az elménél egy még magasabb rendű élet legyen. S így fokozatosan kezd az Ego-ban élni, és mindent ebből a szempontból kezd mérlegelni. De később már ez sem lesz elegendő. Megéri már, hogy az egység létezik, amely ezen a fokon túl van már, és itt kezdődnek a buddhikus síkon szerzendő tapasztalatok, és ha egyszer ehhez felért, semmi sem elégíti ki már, ami az alatt van.

De még ezt a gyönyörű buddhikus tudatállapotot is idővel túlhaladja az ember. Ezen túl van még az atomikus sík tudatállapota, a Nirvana. E fölött és ezen túl van a Monád. Azok, akik még nincsenek az adeptusi fokon, a Monádot mint hármasszellemet látják a saját síkján eggyel lejjebb megnyilvánulni. Az adeptusság elérésekor a Monád és az Ego eggyé válnak, és tudatossá válnak, mint a Monád, azaz az isteni szikra.

Ezen fokozatok mindegyikén úgy érezzük, hogy felfogtuk, megértettük az igazat, és beléptünk a való életbe, de nemsokára megértjük azt is, hogy van még ennél is sokkal magasabb, amely túl van az előző tapasztalatainkon. És a felfelé vezető úton állandóan el kell hagynunk az alacsonyabbat, mielőtt igazán elnyerhetjük a magasabbat. Vagyis úgy mondhatjuk, el kell vesztenünk azt az életet, amit eddig ismertünk, mielőtt elérhetjük a magasabb életet, melyet remélünk élni. Minden elért fokozatnál úgy találjuk majd, hogy elvesztettük az ént, melyet előzőleg ismertünk azért, mert túlhaladtunk már rajta. Elvesztettük azáltal, hogy megtaláltuk a magasabbat.

A könyveinkben olvashatjuk, hogy a Logosszal válunk eggyé, beleolvadunk. Bár a végső eredményekről nem tudhatunk semmit, de erről a sokról egynéhányan elmondhatjuk személyes tapasztalatainkból, hogy a lélek fejlődése folyamán ilyen belemerülés a különböző síkokon történik meg, és minden egyes síkon úgy tűnik, hogy tökéletesen eggyé lettünk a Legmagasabbal, már amit el tudtunk élni, de mindezek alatt mégsem veszünk el az igazi énből bármit is. Tegyük fel, ha felemelkedtünk a buddhikus tudatba, és elveszítjük kauzál testünket, elvesztettük az alacsonyabb életet is, ami tulajdonképpen sohasem volt több, mint

nagyon is ki nem elégítő megnyilvánulása egy nagyon kis részünknek. Mindaz, amit hosszú életsorozatokon át nyertünk, mind ott van még. Csak a külső formát választottuk el, amelyben különböző tulajdonságaink fejeződtek ki. Ezek a tulajdonságok egy magasabb síkon még mindig megvannak, és nagyobb ragyogással világítanak, de a forma, amibe öntettek, eltűnt. S mert az emberek állandóan azonosítják az életet a formával, sokaknak úgy tűnik, hogyha a formát elveszítik, nem marad meg semmi. Éppen ellenkezőleg, semmi sem vész el, amit valaha megszereztünk.

11. „Csupán arra vágyakozzál, ami elérhetetlen.

Elérhetetlen, mert örökké távolodik. A világosságba majd belépsz, de a lángot sohasem éred el.”

C.W.L.: Ez nem jelenti azt, hogy a célul kitűzött magasabb élet elérhetetlen, hanem hogy mikor felértünk egy magaslatra, még mindig újabb magaslatok, csúcsok tárulnak fel előttünk. Mind közelebb és közelebb érünk az istenihez, és síkról síkra eggyé válunk Vele, de a Lángot, az Ő igazi tudatát sohasem fogjuk tudni felérhetni. Az útnak igen sok fokozata van, amint emelkedünk, és szépségükben mindinkább leírhatatlanná válnak. Akármilyen magaslatokra is emelkedik tudatunk, akármilyen utánozhatatlan dicsőségekbe emelkedünk is, még mindig valami még dicsőségesebbet látunk azon túl. A Láng mindig hátrál. És a tudás, ami a mienk volt, eltűnik, mert a növekvő dicsőség és szépség láncá végtelen. Talán nem is helyes túl sokat erről elmélkedni. Valaha Buddha Urunk azt mondta, hogy haszontalan dolog a kezdetről és a végről beszélni, mert: „fátyol fátyol után emelkedik fel, de mögötte ismét fátyol fátyol után van.”

Azt kívánom, hogy bár mindenkinek olyan teljesen és olyan élénken tudnám megvilágítani, mint ahogy azt én érzem, az előttünk álló fejlődés abszolút bizonyosságát, és annak csodálatos bizonyosságát és szépségét, hatalmát, bölcsességét és szeretetét, amiképpen emelkedik fokról fokra, és mint válik itt lent mindinkább leírhatatlanná, és mint lesz dicsőségesebb, szebb és igazabb itt lent. Az út hozzá az önzetlenségen át vezet. Csak ha kiemelkedünk az alacsonyabb énből a magasabba, az egyetemes én felé tárul fel az út, és nincs határa annak a pompának és dicsőségnek, amit az ember elérhet.

LXIII. fejezet

A 13. és 16. szabály

13. „Vágyakozzál hevesen hatalomra.”

C.W.L.: A Chohan magyarázata az alábbi: „És a hatalom, melyet a tanítványnak kívánnia kell az, mely őt az emberek szemében semminek tünteti fel.”

Az a hatalom, amely az emberek szemében semminek tüntet fel bennünket, az a hatalom, amely a munkában magunkat eltöröl – vagyis a megtételért semmi ellenszolgáltatást nem kívánunk. Sokan szeretnek az előtérben állni. Ezt a tényt gyakran értelmetlen hiúságnak szokták vélni, pedig jelentése az, hogy még mindig nem felejtették el az alacsonyabb énjüket.

A tanítvány nem kíván megbecsülést semmiért sem, amit tesz; csak az a vágya, hogy a munka megtevődjék, és addig, amíg ez megtörténik, nem törődik azzal, hogy ő vagy más

kapja érte a dicséretet. Ha magát előtérbe kell helyezni, és maga köré gyűjteni az embereket, így cselekszik, de nem azért, mert méltánylást kíván érte. Tudja, hogy mindig sokkal jobb – ha lehetséges – a háttérben maradni.

Sokkal jobb egyáltalán nem törődni az eredményekkel, hanem megtenni a tőlünk telhető legjobbat, és elfelejteni magunkat. Minden okkult tanítás ehhez az egy alapvető tényhez vezet vissza – feledd el az alacsonyabb ént, és dolgozz tovább. Vannak emberek, akik állandóan a saját fejlődésükre gondolnak csak. Kétségtelen, hogy jobb a szellemi fejlődésre vágyani, mint világi gazdagságra, de ez még mindig önzés, csak kifinomultabb formában. Saját tapasztalataim alapján azt mondhatom, hogy a legjobb mód az, hogyha teljesen figyelmen kívül hagyjuk saját előmenetelünket, és egyszerően a Mester munkájának szenteljük magunkat. S ha így cselekszünk, a többi is követni fog. Az evangélium régi igazsága bizonyosodik be itt is: „Először Isten országát keresd, és az ő becsületességét, és akkor mindez megadatik neked.” (Máté 6,33.) És ez tökéletesen igaz, azok a más dolgok is megjönnek. Ha nem kutatjuk a haladást, egyszer csak észrevesszük, hogy valójában tettünk előmenetelt, és ez helyesen van így.

Mikor az ember először meglátja, hogy milyen az igazi élet a kauzális testben, csakhamar megéri azt is, hogy milyen hasznos lehet ő ezen a síkon, hogy hányféle irányban lehet valaki tevékeny ott, és jogosan kérdezheti: „vajon nem jobb, hogy ezt az új és remek munkát végezzem itt, ami most feltárul előttem”? Én magam is gyakoroltam a Mester utasításait vagy kívánságait kutatni, amikor úgy tűnt, hogy nagy alkalmak tárulnak fel, és mégis volt arra is lehetőség, hogy talán helyesebb lenne erről lemondani. Azt mondanám: „Mesterem, mit kívánsz, hogy tegyek?” Gyakran talán ez volna a válasz: „A választás a te dolgod.” S ilyenkor a saját legjobb ítélőképességünket kell használnunk. Itt nem lehet szabályt felállítani. Én valószínűleg a magasabbat választanám. De mindig gondoljunk arra, hogy ismételten óvatosságra intenek: „Ne a saját fejlődésedért vágyjál valamire, és minden utadba kerülő hasznos munkát tégy meg, amit csak tudsz. Idővel fejlődésed is elérkezik.” Mindig ezt a tervet követtem, és azt hiszem, hogy ez a legbiztosabb magatartás.

A magunkról való megfélelkezés szellemében végzett munka által jutunk olyan erőhöz, amely az emberek szemében semminek tüntet fel bennünket. Ha szükséges, lássuk szívesen a megaláztatásokat, mert mind csak hozzásegítenek a személyiségünket félretenni, és ez az, amire leginkább szükség van. Ha alkalmak mutatkoznak, meg kell ragadnunk azokat, de mindig gondoljunk arra is, hogy „nem az én munkám ez; a Mester munkája ez.” Nem számít, hogy a Mester követői közül kik azok, akik abban a kitüntetésben részesülhetnek, hogy Mesterüknek valami különleges munkát végezhetnek el. A mi dolgunk az, éberan ügyeljünk, nehogy egyetlen alkalmat is elveszítsünk, mikor a Mester munkájának valamilyen részét elvégezhetjük.

Értsük meg, hogy az Ő munkájában nincs kis munka vagy nagy munka, hanem hogy bármi is, akármilyen csekélység, megtéve és felajánlva neki, az Ő szemében éppen olyan fontos, mint az, ami világi szemmel sokkal nagyobb teljesítmény. Kissé hajlandók vagyunk azt megtenni, amiről azt gondoljuk, hogy nagyobb munka. S ez azért van így, mert nem tudjuk meglátni, hogy a munka minden része egyformán szükséges. Próbáljuk csak egy pillanatra elképzelni, hogy milyen szemmel néz az egészre a Mester az Ő széleskörű, hatalmas tudása szédítő magasságából. A munkának mindezen apró részecskéi igen jelentéktelennek tűnhetnek, de mindennek megvan a maga helye.

Az élet minden látszólag összetett problémája, ha még érthetetlennek tűnik is itt lent, ha a magasabb síkokról nézzük, sokkal egyszerűbbnek látszik. S ugyanígy van ez a sokkal alacsonyabb síkokon is. Ha mikroszkopikusan vizsgálunk egyetlen vízcseppben élő lényeket, az élet tökéletes és gyönyörű formáit fogjuk találni. S minél jobban behatolunk a végtelen kicsiny anyagba, annál többet fedezünk fel abból a csodálatos bonyolultságból. Szeretnék tudni, hogy még az istenségnek magának is hogyan lehetnek ezek a világok egyszerűek, és mégis így van, mert ha már az elért magasabb szemszögből nézzük a dolgokat, meg tudjuk látni az Egy Élet hétféle erőinek felcserélődését és összetételeit, melyek ezt a csodálatos eredményt teremtik, illetve állítják elő. A létrehozott tényezők kevesek és egyszerűek, s ezért a magasabb rendűt, ahogy mindjobban megértjük, felemeljük, és azt, amit itt lent lehetetlennek gondolunk megérteni, teljesen elérhetőnek találjuk, ha a magasabb síknak szempontjából nézzük.

Azt hiszem, tiszteletteljesen és ésszerűen feltételezhetjük, hogy a Logosz az Ő egész rendszerét egyidejűleg fenn tudja tartani elméjében, és minden nagyobb nehézség nélkül látja, hogy mi történik a legtávolabb eső ágazatokban is. Az egész rendszer az ő sokféleségében azonnal magától értetődővé kell, hogy váljon – olyasféle, amit egy sima lapra ki lehet teríteni. A Manunak és a Bodhisattvának teljesen világos és egyenes kell, hogy legyen az emberi fajnak a formálása és vezetése, ami számunkra olyan igen komplikáltnak tűnik, sőt zavarosnak látszik.

A mi dolgunk a Mestert szolgálni a mi kis körünkben. A részletek a mi dolgunk, és nem az Övé. Amit Ő kíván az az, hogy az egész munka jól menjen, és minden, amit ennek érdekében meg tudunk tenni, a mi részünk ebben a munkában. Azok, amik már közel állnak hozzá gondolatban, és e kapcsolat következtében belenőttek egy kissé az ő magatartásába, mindig buzgón készek bármilyen egyszerű dolgot is megtenni, ami hasznosnak látszik. Írhatunk például egy kis levelet, amely talán egy ember életirányát fogja megváltoztatni, vagy egy előadást tartunk, és megkíséreljük néhány száz embernek a véleményét megváltoztatni, és nem sikerült; de a kis levél is éppen ilyen része a munkának. Lehet, hogy többen közülünk annyira elfoglaltak vagyunk, hogy személyesen semmit sem tudunk tenni. Ebben az esetben talán pénzkereséssel vagyunk elfoglalva, és így talán valamelyes pénzt tudunk adni olyanoknak, akiknek van idejük a munkát elvégezni. Nem alkalmas és hasznos a nagy alkalomra várni azzal a gondolattal, hogyha majd eljön az ideje, akkor meg is fogjuk tudni tenni. Nagyon valószínű, hogy sokkal inkább készek leszünk ilyesmire, hogyha hozzászoktatjuk magunkat az apró dolgok megtételéhez, olyanhoz, amit már most meg tudunk tenni.

Az olyan embert, aki a saját érdekeire semmiféle tekintettel nincsen, és mindig kész a háttérben maradni, a világ elkerülhetetlenül félreérti. Az emberek megértik és megbámulják az erős akaratú embert, aki célul tűzte ki magának, hogy ismertté teszi nevét, benyomást kar kelteni, és mindenáron előretörtet. Az ilyen sikeres – az ő szemszögükből nézve, mert megmutatta a világnak, hogy ő valóban erős ember. Lehet, hogy az okkultista valójában sokkal erőteljesebb, de sohasem fogja erejét ilyen módon fitogtatni. Általában a maga személyét szeretné eltörölni. Tudja nagyon jól, hogy egyike a nagy tulajdonságoknak tudni, hogy mikor kell félreállni, tudni, hogy mikor kell az isteni erőket működni hagyni anélkül, hogy megrontanánk vagy megakadályoznánk azzal, hogy közbelépünk. S ez mind oly egyszerűnek látszik, és mégis tény az, hogy százai a dolgozóknak nem tudják ezt megtenni, azt mutatja, hogy valójában itt nagy nehézségek vannak.

A világi ember kész azt hinni az okkultistákról, hogy nem valami erős akaratúak, mert mindig engednek. S valóban ilyen is, ami az élet apró részletkérdéseit illeti. A nem lényeges

dolgoiban engedi, hogy mindenki a saját módján dolgozzék, sőt még egy bizonyos mértékben segíti is az illetőt szándékaiban; de amikor már elvi kérdés merül fel, szilárd álláspontot foglal el, s nem törődik azzal, amit az emberek mondanak. Azok az emberek, akik másokról beszélnek és vizsgálódnak, tíz eset közül kilencben tévednek, tehát miért is számítana az, amit rólunk mondanak, vagy gondolnak? Mint ahogy Tennyson mondja: „beszéljenek badarságokat”. Persze ezzel nem azt akarom mondani, hogy minden világi szokást hagyjunk teljesen figyelmen kívül. A kezdeti időkben tagjaink közül néhányan úgy érezték, hogy helyes dolog, ha másképpen jelenünk meg például estélyi ruhák viselésében, mint más emberek. Nem kell ilyen módon a társadalom szokásait megsérteni. Sőt úgy tűnik nekem, hogy ha a mi hitünket elfogadhatóvá akarjuk tenni a világ számára, kerüljünk mindent, ami a világi felfogást sértheti. Nem jó politika az, amely az emberek elképzeléseit hevesen támadja. Ha olyan pontokra bukkanunk, melyek elvi kérdést nem tartalmaznak, engednünk kell, csakis azért, mert nincs értelme a világi szokásokkal szembehelyezkedni.

De minden elvi kérdésben szilárdan foglaljunk állást. Például a szigorú vegetarizmus számunkra elv (princípium), mert minden szempontból ezt találjuk a legjobbnak, s nemcsak magunk számára, hanem minden ember számára. Kissé kényelmetlen ugyan, ha valahova ebédre vagyunk hívva, vagy ha úton vagyunk, de az ilyen jelentéktelen kényelmetlenségekkel nemigen törődünk, és kitartunk álláspontunk mellett. De igen sokféle más dologban, melyek valójában nem számítanak, sok kellemetlenségtől kímélnék meg, ha engedünk korunk általános szokásainak. Ami pedig öltözékünket illeti – hogy másik példát említsek – a mai férfi öltözék egészen különlegesen csúnya, kényelmetlen és egészségtelen, de viselése megkímél különböző kellemetlenségektől. Ha ellenszegülünk, akármennyire sokkal alkalmasabb, esztétikusabb és szebb öltözékünk lenne, nem szívesen látott figyelmet vonnánk magunkra, és többé-kevésbé örülnék tartanának, s ez nem érdemes. Jobb, ha nem tesszük ki magunkat jogosulatlan gyanúsításnak, ha ellenzünk olyasmit, ami nem nagyon számít. De ha valamely elvet foglal magában, szilárdan ki kell tartanunk amellett, amit helyesnek gondolunk.

Ha minden munkával szemben teljesen személytelen magatartásra tudnánk szert tenni, ez nagyon nagy segítségünkre lenne. Puskin a művészetre vonatkoztatva ezt, azt mondja, hogy milyen közönséges az öndicséret és az elbizakodottság, ahhoz szó nem fér, de túlzott leértékelése önmagunknak csak másik alakja a közönségeseknek. Legyen olyan értelmi beállítottságunk, amellyel képesek vagyunk a munkát kívülről is szemlélni, és ezt mondani: „legyen az a munka akár az enyém, akár a tiétek vagy bárkié is, mindenféleképpen jól van így”. Ha jó munkát látunk, mindig is dicsérjük meg, nem azért, mert a mi munkánk vagy barátainké, vagy azért, mert közismert név áll mögötte, hanem csak azért, mert jó munka, teljesen figyelmen kívül hagyva, hogy ki végezte azt el. Tartok tőle, hogy nem mindig tesszük ezt. Ha idézünk valakit, nem azért tesszük, mert finom és szép, hanem azért, mert Mme Blavatsky mondta, vagy mert dr. Besant írta...

Mindenesetre ennek a dolognak van egy másik oldala is, ami teljesen helyes és igaz is. Ha az emberek valamilyen állítással kerülnek szembe, olyannal, amit nem ismernek, és nem is tudják maguknak elképzelni, fontos dolog nekik, hogy ki mondja, vagy mondta azt. Így beszélhetnek: „dr. Besant mondta ezt a kijelentést, és minden okom megvan azt hinni, hogy erről a dologról ő mindent tud, tehát ennek következtében elfogadom az ő kijelentését”. Végül is ez sem más, mint az, ahogy a tudománnyal szemben viselkedünk. Sok olyan tudományos tény van, melyet nincs módunkban magunknak bebizonyítani, de mert néhány kiváló férfiú ezt a tárgyat kutatta, és valamilyen végkövetkeztetésre jutott, elfogadjuk. De mikor valamilyen gyönyörű etikai tanítást veszünk fontolóra, nem számít, hogy a Biblia, vagy a Bhagavad Gítá,

vagy a Korán, vagy a Védák mondja – értékükért fogadjuk el. Itt a kérdés a kifejezésnek alkalmas volta és az eszme szépsége.

Éppen úgy, ahogy elfogadunk dolgokat, vagy legalábbis megpróbáljuk elfogadni az értékükért, ugyanúgy próbáljuk meg a saját munkánkat becsülni aszerint, hogy mit ér, és ne gondoljuk, hogy azért, mert mi csináltuk, szükségképpen jól is van végezve. A legtöbbek, akik valamit is nagyon jól tudnak tenni, ismerik munkájuk tökéletlenségét is. Ha valami jó, örömmel tegyük hozzá, hogy ez így is van; ha viszont a saját vagy a mások munkájában hibát fedezünk fel, ne késlekedjünk kijelenteni: „nem helyeslem, azt hiszem, ha így meg így csinálták volna, jobb lehetett volna”. Helyes dolog az elme ilyen magatartása, amely nem törődik azzal, ha valami előadja magát, hogy az jó dolog. Viszont nem késlekedik a rosszat félredobni, még akkor sem, ha saját magától származik.

Ez valóban nehéz, mert ha tökéletesen meg tudjuk tenni, annyit jelent, hogy az ember, mint Ego tekint le az alacsonyabb világra. Még az alacsonyabb elme használata is sokat tud adni ebből az erőből, bár tökéletesen csak a kauzális testben kapjuk meg. Az alacsonyabb elme a megkülönböztetést alkalmazhatja, és ha a magasabb szempontból használjuk, és nem engedjük meg, hogy személyes érzelmek elhomályosítsák, nagyon finom és szép dolog, ha teljesen kifejlett. Mi eléggé büszkék vagyunk intellektuális fejlődésünkre, az ötödik főfaj ötödik alfajában, amelyik hangsúlyozza az alacsonyabb értelemnek a megkülönböztető képességét, holott az, amit mi intellektusnak nevezünk, nagyon kicsiny valami, hasonlítva ahhoz, amit a következő körben kell majd kifejlesztenünk, amelyet igazán az intellektusnak fogunk szentelni. Büszkék vagyunk az alacsonyabb elme sikereire, és nem is teljesen ok nélkül, mert csodálatos munkát végzett a tudomány és a találmányok terén. És csak azok, akik képesek a jövőbe nézni, és látták a Mestereket is, akik a jövő emberei, tudják elképzelni, hogy mivé fogunk válni néhány ezer év alatt. Tanúsíthatom, hogy a mi jelenlegi intellektuális cselekményeink gyermekjátéknak tűnnek, összehasonlítva azzal, amilyen majd a jövőben esz, így tehát világos, hogy ragyogó kilátásaink vannak.

Amit az átlagember az elméjének tekint, az kizárólag a legalacsonyabb része annak. Elméjében négy alcsoport van, melyek tulajdonképpen a hetedik, hatodik, ötödik és negyedik alsíkjai a mentális síknak, de gyakorlatilag tulajdonképpen csak a hetedik alsík legalacsonyabb anyagát használja. És ez nagyon közel van az asztrális síkhoz, ezért minden gondolata az asztrális világ tükröződéseitől színeződik meg, és ezért érzelmekkel, érzésekkel és vágyakkal keveredik. Nagyon kevés ember tud még eddig a hatodik alsíkkal bánni. Nagy tudósaink bizonyos, hogy jócskán használták, de sajnos gyakran összekeverték a legalacsonyabb alsík anyagával, és ezért más emberek felfedezéseire és találmányaira féltékennyé váltak. Ha fel tudnak emelkedni az ötödik alsíkhöz, akkor már inkább megszabadulnak az asztrális belekeveredések lehetőségétől. Ha fel tudnak emelkedni a negyedik alsíkra, amely a mentális test legmagasabb része, akkor már a mentális sík legközepeén vannak, és ehhez legközelebb a kauzális test áll. Itt már messze állnak attól a lehetőségtől, hogy gondolataikat asztrális rezgések megzavarhatnák.

Hogy mindez hogy működik, meg tudjuk érteni. Nagyon könnyen felfoghatunk egy rezgést, ha azonosra vagyunk hangolva. Ha valaki nagyon dühös, felelős azért, hogy a körülötte levő emberek asztráltestét a harag érzésével kavargassa fel. Ez az alacsonyabb gondolatokat is megzavarhatja, míg a magasabb gondolatait nem fogja érinteni, ha ilyenek ugyan vannak neki – de a legtöbb embernek még nem igen vannak. Az, amit mi, tanulmányozók megkísérlünk gondolatainkban és meditációval megtenni, az a mentális test magasabb részinek felébresztése, és a működésbe való beillesztése. Azok, akik rendszeresen

meditálnak a Mesterekről és a velük kapcsolatban levő dolgokról, bizonyos mértékig a mentális test magasabb részét kell, hogy használják, és minél inkább használják, annál kevésbé érintik gondolataikat a vágyak, szenvedélyek és érzelmek. De miután a legtöbb ember még idáig nem jutott el, a világban a gondolatok hatalmas tömege igen erős vágyaktól színezett, és a legtöbb gondolatforma, amit mi látunk, úgy asztrális, mint mentális anyaggal van elhalmazva.

Valamennyien túlságosan szorosan élünk egymás mellett. Ennek az a következménye, hogy még akkor is, ha nem gondolnak közvetlenül ránk, mégis hatnak lényünkre. Persze ennek következtében mi is így hatunk rájuk, ezért mindig határozottan próbáljuk a jóra befolyásolni őket. Ha mint a legmesszebb menő béke és szeretet központját állítjuk be magunkat, nagymértékben segíthetjük a körülöttünk élőket, míg ha a vágyak, érzelmek és önző érzések központjai vagyunk, a fejlődést lehetetlenné tesszük nemcsak a magunk számára, hanem mindenkinek is, aki közelünkben él. Minden törekvő vesse a szívébe a tény, hogy meggátolja mások fejlődését is, ha személyes vágyainak enged.

A magunk eltörlésének erejét mindaddig lehetetlen elérni, amíg nem gyomláltuk ki teljesen a személyes vágyainkat. Munkánkról és a Mesterek iránti odaadásunkról beszélünk; bizonyos, hogy Értük ez nem nagyon sok. De még akkor is, ha nagy erőfeszítésekre volna szükség, késznek kellene lennünk a nagy lényekért megtenni, azokért, akik értünk annyit tettek, akik által kaptuk a teozófiai tanításokat. Mikor így teszünk, ez nem a hála kérdése irányukban – bár bizonyos, hogy Ők csak örülnek, ha azok fejlődését látják, akiken megpróbálnak segíteni – hanem a józan észé is. Ha a fejlődésnek segíteni akarunk, az első és legszükségesebb az, hogy kézbe vesszük saját magunkat.

Az alacsonyabb énünkön való uralmat kell megszereznünk, ami embertársaink szemében „semminek tüntet fel”. Ám legyen így, igen sok nagy erő áthatatlanul működik. Lehet, hogy mi ilyen erők közt vagyunk, s mint ilyenek, megengedhetjük magunknak, hogy jelentékteleneknek tűnjünk a világ szemében.

14. „Vágyakozzál buzgón békességre.

A béke, amelyre vágyakoznod kell, az a megszentelt béke, amelyet semmi sem zavarhat meg, s amelyben a lélek úgy növekszik, miként a szent virág a csendes lagúnákon.”

C.W.L.: Ez a rövid gondolat az előzővel szoros kapcsolatban van. Ez az erő, amit – mint mondják nekünk – kívánjunk, a békéhez vezet; de amíg nincs hatalmunk magunk fölött, nincs is békénk.

Csak akkor adhatunk másoknak békét, ha magunk megszereztük már, s ezt tenni tudni bizonyos, hogy legszebb és legnagyobb erő. Legtöbbünk élete telve van bánattal, félelemmel, féltékenységgel, irigységgel. Állandó örvénylései vagyunk nemcsak érzelmeinknek, hanem ki nem elégített vágyainknak is. Sokan, akik belefogtak az okkultizmus tanulmányozásába, vagyis az e mögött rejlő valóságokba, még mindig azt hiszik, hogy életüket úgy élhetik tovább, mint eddig. S még azok közül is, akikről feltételezhető, hogy évek óta okkult tanulmányozók, és megkísérlik a Mesterek megközelítését, úgy látszik, még mindig nem tudják feladni vágyaikat. Nem tesznek komoly kísérletet megszabadulni akarni badar és zavaró érzelmeiktől, és csodálkoznak, hogy miért nem haladnak előre, míg mások – úgy tűnik - elébük kerülnek. Hogyan is várhatnak előremenetelt, amíg mindazt nem hagyják maguk mögött? Mindaddig, amíg nem szabadítjuk meg magunkat ilyen zavarodottságoktól, teljesen

lehetetlen bármilyen igazi magasabb fokot elérni. Ha szeretnénk a Mesterekkel kapcsolatba kerülni, a tökéletes béke kell, hogy uralkodjék bennünk.

Úgy mondják, hogy a fejlődéshez a küzdelem szükséges. Kétségtelen igaz az, hogy a lélek fejlődése hosszú út, ha állandó küzdelemben és harcban áll. Visszanézve a múltba, azt látjuk, hogy a fejlődés gyorsabb volt küzdelmes és harcos életek folyamán, mint a könnyebb feltételek közötti életekben. A jellem ilyen durva csiszolása alatt az embert utolérő minden baj és nehézség, és a velük szembenálló ellentétek, kétségtelen sok mindenre megtanítják; ezekből tanulja leckéit. De ha a tanítvány már egy magasabb fokot ért el, a küzdelem értéktelenné válik. Mert a magasabb fajtájú növekedéshez tökéletes békére van szükség. Az egyik Mester ezt írja: „Az erősebb fennmaradásának a törvénye, az állami fejlődés törvénye; míg az áldozat törvénye - az emberi fejlődése”. Sokan azt hiszik, ha örült vágyaikat kielégítik, akkor jutnak el a békéhez; de a tapasztalat megmutatja, hogy ez nem így van. S ha gondolkodni kezdenek, hogy milyen szomorú dolog is az, ha engednek ilyesmiknek, akkor megértik, hogy ezen már túl kellett volna emelkedniük. A vágyak kielégítésével nem nyerhetünk békét. Békét csak egy módon szerezhethetünk: félretéve az alacsonyabb vágyakat, kifejlesztjük magunkban azt az erőt, „amely az emberek szemében semminek tünteti fel.”

Itt még azt is mondja, hogy a szent virág a csendes lagúnákon növekszik. Csak a csendes vizeken tudja kibontakoztatni magát legjobban a lótusz; nem tud azonban így tenni, ha széllel és viharral kell tusakodnia. A lélek csak békében tud kibontakozni. A szenvedélyek és vágyak vihara hasonlóan a fizikai síkbeli zivatarhoz, leveri a virágokat. Minden magasabb rendű fejlődés finom kis virághoz hasonló, amely, ha a szenvedélyek heves viharának van kitéve, letörik és eltűnik. Az olyan emberek, akik állandóan királyi haraggal elteltek, akik állandóan különböző ostoba személyes ügyek fölött tépelődnek, akik mindig a saját érzéseikre gondolnak, és féltékenységgel és irigységgel eltelten éreznek mások iránt, nem tudhatják kifejleszteni a finom és különleges lombozatot és indákat, melyek a fejlődést jelentik.

Az embereknek általában nagyon kevés ismeretük van a tudományosan okkult előmenetelről, és az igazi fejlődésről. Már csak a nevelési módszerük is megmutatja, hogy egyáltalán nem értik. Eddig egy bizonyos mennyiségű fejlődésen mentünk már át – fel a vadember állapotig, és egy kissé feljebb is talán – amelyet már úgy tekintünk, mint határozottan megállapodottat; ez annyit jelent, hogy semmilyen körülmények között ez alá az állapot alá már nem süllyedhetünk. De az ezután következő növekedés – a majdnem állati részen túl, vagy legalábbis az ember alacsonyabb, s érzelmi részén túl – sokféle fajtájú, rendkívül finom fejlődésnek a kérdése. Mindaz, ami egy magas kultúrával rendelkező és művészi személyiséget megkülönböztet egy teljesen durva és fejletlen személytől, igen kifinomult természetű, hosszú és gondos növekedés ügye ez; nagy ígéretek gyengéd hajtásai, melyek még alig kezdtek virágba hajlani, és még bizonyosan nem érték el azt, amilyenek a jövőben lesznek. A kedvezőtlen körülmények első szele elpusztítja a finomabb növekedést. A modern nevelésnek nyers és ide-oda kapkodó módja, ahol a gyermekeket megfélemlítik és néha még meg is verik, eredménye, hogy a kifinomultság minden finomabb hajtását letörik, melyet azok a lelkek, akik ezekben a gyermektettekben jöttek vissza, már réges-régi múltjaikban fejlesztettek ki – talán húsz vagy harminc életen át. Következésképpen ezek a gyermekek primitív vademberekhez lesznek hasonlóak. Gyakran félelemmel és maradandó igazságtalanság nagy érzésével vannak eltelve, és minden finomabb kibontakozás, amely egy későbbi és egy jelenlegi alfaj közti különbséget jelent, egyszerűen elsöprődik.

Az emberek a legkevésbé sem tudják elképzelni, hogy mit tesznek akkor, ha ezt elpusztítják, mint ahogy gyakran megteszik. Gyakran találkozom közönséges szülők fiaival és lányaival, akik magukban véve sokat ígérők lennének, ha kézbe lehetne venni és helyes

módon nevelni őket. Határozott lépésekkel fejlődhetnének ebben az életben. De körülményeik semmiféleképpen nem felelnek meg egy ilyenfajta fejlesztésre, minden finomabb fejlődést elvágják, visszavetnek, és mint mindennapi, közönséges emberek élik le életüket. Találkoztam ilyen esetekkel, amikor is tizenöt vagy húsz életen át mindig ugyanaz történt; és azt az előrelépést, ami már az első életben is megtörténhetett volna, csak a huszadik élet folyamán érték el. Lehetséges, hogy a felgyülemlett karmája egy kevéssel jobb, nyugodtabb módú életnek ezekben az életekben végül is szükségessé tette, hogy az ego jobb körülményeket kaphasson, és így elnyerje az alkalmat. De – már amennyire mi itt látni tudjuk – ugyanezt a kifejlődést elérhette volna húsz élettel előbb is, ha a körülmények csak egy kissé is jobbak lettek volna.

Azok számára szomorú ez, akik a finomabb, kényes figyelmeztetéseket elnyomják. Úgy vélem, hogy nincs nagyobb bűn, mint elnyomni azokat, akik megpróbálnak előremenni. Ez egyike azoknak a dolgoknak, melyekről Krisztus, mint a Szentlélek elleni bűnről szólt, mely nem lesz sem ebben a világban, sem az azután következőkben megbocsátva. Ez a szó: „megbocsátva” mindazonáltal helytelen fordítás, mert „feladni” vagy „félretenni” jobban megérteti a szó jelentését. Az értelme teljesen világos. A Szentlélek elleni bűn az isteni szellem elnyomása az emberben; karmikus következményt teremt, melyet ebben az életben nem is lehet jóvátenni – sem ebben a világ-periódusban, talán még a következőben sem, olyan komoly eset ez.

Igen sokan elkövetik ezt a bűnt úgy maguk, mint gyermekeik ellen. A saját maguk magasabb lényének nem adják meg a növekedési alkalmat. A gyermeknek megvan az a képessége, hogy néha természetszellemeket láthasson, és még egyéb szépséges dolgokat, amit idősebbek nem tudnak már látni. Nincs semmi oka annak, hogy idősebb emberek miért ne láthatnának szintén természetszellemeket, ha szenzitivitásukat nem irtotta ki az életmód, amelybe oly gyakran beleesnek. Életük későbbi felében néha, nagy nehézségekkel ugyan, ez az erő ismét felébredhet, nemcsak a clairvoyance, hanem az is, ami a művészt és a szépet értékelni, illetve felismerni tudja, az érzéseknek minden szubtilis árnyalatát és meglátását, ami a valódi kultúra és műveltség jele.

Mindaz, ami a magasabb fejlődésre vonatkozik, rendkívül kifinomult dolog – olyan gondosan és pontosan kiegyensúlyozott, hogy a helytelen irányba való legcsekélyebb érintés, lehet, hogy hetekre, sőt hónapokra is visszavetheti. Megtörténhet, hogy hónapok fejlődési eredménye egyetlen nap alatt elvész. Éppen ezért igen sok függ a környezettől. Nem számíthatunk mindig arra, hogy ugyanolyan körülmények közé helyeznek, s ezért az okkultista mindig arra törekszik, hogy az adott feltételekből mindig a legjobb hasznot húzza. De közben arra is ügyel, hogy ezek közül egy se húzza le a földre. Az egyik Purana ezt mondja:

„A lélek célját test nélkül senki sem érheti el; ezért mint kincsre vigyázzunk testünkre és cselekedjünk jól. Egy falut vagy mezőt vagy egyéb birtokot, vagy házat vagy jó agy rossz karmát újra el lehet nyerni – de ezt a testet soha többé.”⁶

Az emberek néha ezt mondják: „ebben az életben nem sokat tehetek, meg fogom próbálni, hogy a következőben mit tudok tenni”. Nagyon helyes, ha egy eljövendő élet eszméjét mindig magunk elé tárjuk, és hogy mit is tehetünk majd akkor, de nem ajánlatos túl sokat ettől függni, mert a mindenki mögött levő karma többé-kevésbé kevert és néha hullámszerűen mutatkozik meg. Lehet, hogy olyan karmánk van, ami jó körülményeket nyújt.

⁶ Guruda Purána Saroddhara XVI.17,18.

Ebből azonban nem következik, hogy a következő életben ugyanilyen jó feltételeink lesznek. Nagyjából azt mondhatjuk, valószínű, hogy karmánk hasonló mederben fog tovább folyni, de másrészt lehet, hogy egy kellemetlen karma-csoportot, melyet a karmikus autoritások, nem találva még az embert elég erősnek annak elviselésére, s így a következő életben bocsátják rá csak, s így nem kaphatja meg a jó alkalmakat.

Elsődlegesen bölcs ebben az életben minden kínálkozó alkalmat megragadni. Ha így cselekszünk, ebből a Karma Urai azt látják, hogy előnyösen használjuk fel a kapott adottságokat, ez az elkövetkező életünkben komolyan fogja befolyásolni a karmánk kihatását. Egyfajta igényjogosultságunk lesz jó körülményekre. S azért, mert ebben az életünkben sok jó alkalmunk volt, nem bölcs dolog feltételezni, hogy a következőkben az ismétlődni fog. Lehet hogy igen, de lehet, hogy nem. Nem szeretem hallani tagjainktól: „túl öreg vagyok én már ebben az életben ahhoz, hogy valamihez hozzákezdjek.” Ha jól felhasználjuk azt, amink van, és amennyire csak lehet, előre jutunk, a dolgoknak olyan feltételeit, körülményeit teremtjük meg, melyben a karmikus istenségeknek valójában nehéz volna nem nyújtani alkalmakat nekünk. Egy bizonyos vonalon olyan karmát teremthetünk, hogy rohammal esszük be a mennyek birodalmát – a Karma Urait kényszerítjük, hogy olyan karmát rendezzenek el számunkra, mely alkalmakat kel hozzon, mert a mozgásba hozott okok nem dolgozhatják fel magukat másként, mint hasonló vonalon.

Egész határozottan, helyes minden jó és kínálkozó alkalmat a teljes mértékig felhasználni, mert ha véletlenül elszalasztjuk, vagy elmulasztjuk, fejlődésünkben néhány ezer év különbséget tehet ki.

A lélek hosszú életében néhány ezer év semminek tűnik, de mi nem szeretnénk ilyen módon késleltetve lenni. „Alcyone életeiben” például egy ifjú életéről olvashatunk, akinek csodálatra méltó alkalma adódott az egyiptomi templomokban egyik nagy Mesterünkkel kapcsolatba kerülnie.

Ez az ifjú könnyelműen elvesztegette idejét, félredobta a nagyszerű alkalmat, és el is vesztette azt. A Mester akkor azt mondta, hogy mindig kész lesz őt elfogadni, ha majd visszatér. És csak ebben az életben, hatezer évvel később tért csak vissza. Ezzel a nemtörődomségével igen nagy időt vesztett el. Gondoljuk csak meg, hogy mi mindent tehetett volna ez alatt a hatezer év alatt, ha akkor elfogadja az ajánlatot. Az a mester akkoriban még nem érte el az adeptusságot. Bizonyos, ha akkor elfogadták volna tanítványnak, ma már messze járna az adeptussághoz vezető ösvényen. Nem lehet közömbös dolog, hogy valaki ilyen lépést hatezer évvel korábban tesz vagy később. Az az ember, aki ezt annyival korábban teszi, a közbenső évek nagyon magas síkjain minden kifejtett munkája javára szolgálna, s hogy ez mindegy lenne, teljesen lehetetlen.

Magam sem tudom, hogy az Örökkévaló Tanácsban mit számít az, amit mi itt időnek nevezünk. Van egy szempont, amellyel fel tudunk emelkedni abban, ami múlt, jelen és jövő, vagyis az örökkévaló jelennek tűnik, de ebben az örökkévaló jelenben is vannak jobban feltárult dolgok, míg más kevésbé feltártak is, és ezért egy adott alkalom elfogadása vagy semmibe vétele kell, hogy különbséget tegyen. Bár lehet, hogy van mód rá, mikor egy ilyenfajta hibát ki lehet egyenlíteni a jövőben, mikor valahogy az ember megbánja, hogy nem volt sikere, s lesz talán valamilyen erő, amely képessé teszi megkísérelt munkával a múltat megkísérelni kiegyenlíteni. Itt csak találgathatunk, megkísérelni elképzelni, hogy miképpen működik az ilyen dolog; de itt teljesen világos ok szolgál feltételként, hogy lesz egyszer olyan helyzet is, ahol a múltat jóvá lehet tenni.

Szembenézve magunkkal a magasabb síkokon körülbelül ilyen módon történik ez. Ott látjuk, hogy múltunk ilyen meg olyan volt, és ezen már változtatni nem tudunk. Ilyen volt az, amikor még benne voltunk. Hogyan tudhatjuk, hogy mi van most, amikor már elmúlt rólunk? E múlt még mindig létezik; valaki számára a jelen, valahol. Ezt a gondolatot (ideát) nehéz megérteni. A fizikai síkon, tudjuk, hogy egy tárgyat látunk, tudunk róla, a belőle kiáradó fényből. Az a fény, ami tegnap mutatott valamit nekünk, most millió mérföldre van tőlünk, és most ugyanazt mutatja, de messze távol már; a mi tegnapunk lehet, hogy valaki számára a „ma”, már amennyiben e fénynek az üzenetét illeti. Hogy ez a párhuzam megfelelő-e, nem tudom, de valami ehhez hasonló a helyes. A múlt valahogy fokozatosan haladó.

Ha a magasabb síkokról lenézünk az itteni életre, ez olyasféle, mintha egy hegytetőn állnánk, és egy közeledő vonat figyelne lent a völgyben. A vonat bizonyos pontokon túlhaladt már, amennyiben a benne lévő utasokat illeti. A pontokat túlhaladta már, de azért azok most is megvannak még. És a fák és állatok, amelyeket ezeknél a pontoknál láttak, még élnek. A múlt még mindig tevékeny, de mert már nincsenek benne, a legtöbben azt képzelik, hogy az ő részük már le van tudva. Ebben nem vagyok bizonyos. Nem gondolom, hogy nagyon hasznos volna ezt a pontot megpróbálni megérteni, mert itt lent nem tudjuk összefüggő értelmét találni. De hiszem azt, hogy a múltat meg lehet dönteni, és ha mi utunk folyamán elérjük azt az állapotot, hogy vissza tudunk már nézni mindenre, sokkal jobbnak fog tűnni, mint ahogy a jelen emlékezésünk mutat rá, mert valahogy minden múlt szintén előrehalad a dolgok isteni valóságának részeként, és egyszer szintén felmagasztosul és kivirágzik abban, amivé kellett volna lennie – de nem tudom megmondani, hogyan. Mégis ez a gondolat felemelő, a lehetőség, hogy az, amit elhibáztunk megtenni, s az elkövetett tévedések, végül is mégsem lesznek így, bár ma így tűnnek nekünk. Ezt a gondolatot kissé nehéz megérteni itt lent, de bizonyos vagyok benne, hogy van benne valami igazság.

15. „Vágyakozzál mindenekelőtt birtokra.

Ám ez a birtok csak a tiszta léleké lehet, s éppen ezért egyformán birtoka lesz valamennyi tiszta léleknek, s csak ha egyesítve van, lesz különös birtoka az egésznek. Olyan birtokra szomjúhózzál, amely a tiszta léleké lehet, hogy gazdagságot gyűjts az élet azon egyesített szellemének, amely egyedül igazi Éned.”

C.W.L.: A vágyott birtokok olyan tulajdonságok, melyek az egész emberiség hasznára lehetnek. Minden megnyert győzelmet az emberiségnek nyerjük, nem pedig magunknak. A birtoklási vágy azonos kell, hogy legyen a mindenki vágyaival – ez a vágy – mindenkivel osztozni az öröklésben. Ez a személytelenség régi története, csak más formában. Gyönyörűen példázza ezt a Mesterek élete. Emlékszem, bár nagyon régen volt, jócskán csodálkoztam azon, hogy a Mesterek karma nélküliek. Sőt, néhány keleti szentírásban olvashatjuk, hogy ők már túlemelkedtek a karmán. Akkoriban ezt nem értettem meg, úgy véltem, a karma éppen olyan törvény, mint a nehézkes törvény. S lehet, hogy a nap magasságáig is felemelkedhetünk, de nem juthatunk túl a nehézkes törvényén, ellenkezőleg, annál inkább erősebben éreznénk. Úgy tűnt nekem, hogy ugyanolyan lehetetlen volna az ok és okozat törvénye alól kibújni, miután ennek működése következtében mindenki pontosan azt kapja, ami neki jár. Ha a nagy Mesterek állandóan csak jót tesznek olyan fokban, amit mi a legkisebb mértékben sem tudunk hasonló módon megtenni, s mégsem okoznak magunknak karmát, mi történik akkor az ő kiárasztott energiájuk hatalmas mennyiségével? De lassanként, a problémát tanulmányozva, kezdtük látni, hogy miképpen működik. Ha itt most leírom, hogy hogyan látja a clairvoyant a karmát, talán jobban érthetővé válik. A magasabb síkokon a karma törvényének működése körülbelül ilyen módon mutatkozik meg: minden ember a

sűrített szférák hihetetlen hatalmas sorozatának központja – van, ami még teljesen közel áll hozzánk, míg mások mérhetetlen messzeségekbe nyúlnak vissza, távoli birodalmakba.

Minden gondolat, minden szó, minden tett, legyen az jó vagy rossz, önző vagy önzetlen, erőfolyamot bocsát ki, amely az említett szférák felszínére tör. Ezek az erők a szférák valamelyikének belső felszínét derékszögben érintik, és innen visszaverődnek arra a pontra, ahonnan kiindultak. Hogy a visszatükröződés melyik szférából jön, úgy látszik, az erő jellegzetességétől függ, és visszatérésének idejét ez szabályozza. Valamilyen cselekedet által termelt erő aránylag egy közeli szférát érint, és igen gyorsan vissza is fordul, míg más erők majdnem a végtelenségig rohannak előre, és csak sok-sok élet után térnek vissza – hogy mikor, nem tudjuk megmondani. Csak annyit tudunk, hogy elkerülhetetlenül mindig visszatérnek, és most itt is visszatérhetnek abból a központból, ahonnan kiindultak.

Mindezek az erők, amelyeket az ember így kivetett magából, addig kell, hogy visszapattanjanak rá, amíg az ember ilyen módon újabbakat vetít ki magából. Mindazonáltal minden embernek megvan a maga belső kapcsolata az Istenséggel, amely egyik koncentrált szférán át sem történik, hanem magán a központon át. A befelé fordulásával a Logoszt magát is elérheti, s mindaddig, amíg gondolatainak és vágyainak minden erejét ily módon küldi ki, az nem tér vissza hozzá egyáltalán, hanem az isteni erők nagy kiáramlását erősíti fel, amelyet az Istenség az ő Univerzumára állandóan kiáraszt, így tartva azt életben. Ereje a központba buzog bele, s nem kívülről jön. Ha clairvoyant úton szemléljük a fizikai atomok sorát, azt látjuk, hogy vannak olyanok, melyek az erőt felveszik, viszont mások kiárasztják. Ezt az erőt valahonnan kapniuk kell. Nem megy be az egyik oldalon és a másikon ki; a központban gyülemlik fel látszólag valahonnan, de valójában valamilyen magasabb dimenzióból jön, melyet mi nem tudunk látni. Így tehát Istennel való közlekedés a dolgok szívének legmélyén nyugszik, és az az ember, aki szemét mindig Istenre függeszti, és csak rá gondol, amíg valamin dolgozik, ezen a vonalon árasztja ki minden erejét. Ez az erő eltűnik, már amennyiben ez őt illeti, de – mint ahogy előbb mondtam – az isteni erőt van hivatva felerősíteni, amely mindenütt, s állandóan kiárad. Az alacsonyabb síkbeli emberen nincs személyes hatása, de minden ilyen erőfeszítés a bensőjében élő isteni igazsághoz közelebb vonja, jobb és tökéletesebb kifejezőjévé válik, és így nem volna igaz azt mondani, hogy nem nyer semmi hasznot belőle. A Törvény univerzumában nem létezik semmi sem, aminek ne volna eredménye, de az eredmény nem külső, nem olyan, ami a földre visszahozná.

Azt hiszem, ezt értik az alatt, amikor azt mondják, hogy a Nagy lények a Karma Törvénye alól mentesek. Hatalmas spirituális eriket teljesen arra fordítják, hogy jót tegyenek az emberiség nevében, mint az emberiség egységei, és ezáltal kerülnek el a Törvény kötő erejét. Bármilyen is legyen az eredmény, az emberiség javára íródik, és nem az övékére. A Mester minden dicsőséges cselekedeteinek eredménye nincs visszatartva, hogy ő részesüljön annak hatásában, hanem az egész az emberiségre száll.

A személytelenségnek ilyen szellemében kellene minden cselekedetünket megtenni. Ha valamit teszünk, még ha valami jót is, ezt gondoljuk: „én ezt teszem, szeretném ennek hasznát látni”, s még akkor is, ha nem is gondolunk a dolgok jutalmára, hanem csak így gondolkodunk: „én teszem ezt”, a régi farizeusokhoz hasonlóan, meglesz a jutalmunk. Az eredmény a személyes énhez jön vissza, és visszaköt a földhöz, éppen úgy, mintha valamilyen gonosz eredmény lenne. De ha a személyes ént egyáltalán elfelejtettük, és mint az emberiség egy része cselekedtünk, az emberiség lesz az, aki az eredményt megkapja, mert aki tette, az is csak része az emberiségnek. Minél igazabban tudunk cselekedni, magunkra nem gondolva, annál közelebb kerülünk a dolgok isteni szívéhez. Így tekint a Logosz mindenre. Ott nincs

magára vonatkoztatott egyetlen gondolat sem, mindig az egész javára cselekszik, miután az egészet is képviseli. Ha cselekedeteink közben mindig Rá gondolunk, az eredmény az Ő isteni erőivel árad ki, és nem jön hozzánk, mint bármi, ami köthetne, hanem inkább olyan, ami minket az Ő mind nagyobb és gazdagabb kifejezőjévé tesz, és mindinkább felemel Isten békeiségébe, mely minden megértést felülmúl.

LXIV. fejezet 17-19. szabályok

17. Keresd az utat.

C.W.L.: Az a most következő három aforizma, melyekhez elérkeztünk, szorosan összefüggnek, és gyakorlatilag együvé tartoznak a Chohan által adott parancsokkal és Hilarion Mester jegyzeteivel. Ennél fogva alig lehetséges különálló csoportok szerint rendezni, mint ahogy ezt eddig tettük, és ezért abban a sorrendben veszem őket, ahogy a könyvben következnek. Teljesen nyilvánvaló, hogy a tanítás egy nagyon fontos részéhez érkeztünk, mert minden utasítás, amit a két nagy Tanító ad, most sokkal hosszabb, mint az előző mondatoknál volt.

Hilarion Mester jegyzete a 17. szabályhoz így kezdődik:

„Ez a három szó látszólag talán túlságosan jelentéktelen ahhoz, hogy magában álljon. A tanítvány azt mondhatná: tanulmányoznám-e egyáltalán ezeket a gondolatokat, ha nem kerestem volna az utat? Ám ne haladj tovább sietve. Állj meg, és gondolkozzál egy pillanatig: az útra vágyakozol-e, vagy pedig látomásaidban olyan szédületes magaslatok homályos távlata lebeg előtted, amelyekre majd felemelkedsz, olyan dicső jövő, amelyet majd megvalósíthatsz? Vigyázz! Az utat magáért az útért kell keresni, nem pedig azért, hogy te járj rajta.”

Gyönyörűen fejeződik ki e szavakban az a szellem, amellyel az Ösvényt meg akarjuk közelíteni. Minden módot, amely a személyiségen át vezetne, félre kell tenni, és csak a magasabb Én szempontjából kell dolgoznunk. Megtenni, ez jelenti az út keresését. Eddig már láthattuk, hogy akkor is, amikor a közönséges becsvágyakat már félre tudjuk tenni, azok – finomabb formákban ugyan – újra és újra megjelennek. Az ambíció most már a magasabb síkok elérését célozza; már eljutott odáig, hogy a személyes én kedvéért ne vágyjon semmire; és hogy a hatalmában álló erőit teljesen a Nagy Fehér Páholy szolgálatába állítsa. Magára csak, mint jó eszközre gondol, és hogy magát olyan állapotba hozza a Mesterhez való iszonyában, hogy annak erői rajta át kiáradhassanak, a lehető legkisebb akadály nélkül.

Minden a magasabb világokból jövő erő természetesen nagyobb összevonásra kényszerül, amikor az alacsonyabb síkokon kíván működni. Az erő, amely bármelyik tanítványon is árad ki, nem több, mint igen kicsiny része annak a befolyásnak, melyet a Nagy Lények rajta keresztül küldenek. A dolog természeténél fogva ennek így kell lennie, de ha valaki – azokkal a tökéletlenségekkel, melyek természetesen a fizikai síkon hozzátapadnak – magát a tőle telhető legjobb eszközzé teszi a Mesterek számára, igen

hasznos munkát végezhet. A tanítvány célja az legyen, hogy az erőkből a lehető legtöbbet engedjen magán átáradni, lehetőleg nagyon kevésbé színezve önmaga által.

Az erőket azért árasztják át rajta, hogy azokat elossa, de nem várják el tőle, hogy az elosztásban tisztára, mint gépezet szerepeljen. Nem adhat a magából bármit is hozzá, a saját színezetéből; ezt célozzák, és ezt várják el tőle, de mindenképpen a Mester magatartásával és érzéseivel tökéletes harmóniában kell, hogy legyen. És ez nagyon is lehetséges, mert a tanítvány csodálatos módon eggyé vált Mesterével, mint ahogy azt a „Mesterek és az Ösvény” című művemben részletesen elmagyaráztam. S ez nemcsak azt jelenti, hogy a tanítvány tudata eggyé vált a Mester tudatával, hanem azt is, hogy minden, ami a tanítvány jelenlétében történik, a mester tudatában is megjelenik – nem szükségképpen akkor, amikor éppen történik – kivéve, ha Ő úgy akarja – de egészen bizonyosan megvan az emlékezetében. Ha a Mester pillanatnyilag valamilyen magasabb rendű munkával van éppen elfoglalva, ebből még nem következik, hogy egy beszélgetést figyel meg, amit tanítványa valakivel éppen folytat, de bámulatba ejtő bizonyítékaink vannak, hogy néha jelen van, mert alkalmilag egy gondolatot vagy megjegyzést vet közbe és helyesbít valamit, amit mondtak.

Mint ahogy azt már előbb is magyaráztam, minden érzés, amit a tanítvány magának megenged, a Mesterre visszahat; ha ez az érzés a bosszankodás vagy harag lenne, a Mester azt abban a pillanatban kizárja; az csak természetes, hogy a tanítvány nem szeretne Mesterének ilyen kellemetlenséget okozni, és talán teljes tisztelettel mondva, neki ez nem kerül nagy fáradságába. Lehet, hogy a Mester ezt igen gyorsan elintézi –egyetlen gondolattal – de még ezt a jelentéktelen félbeszakítást az Ő munkájának sem kívánhatjuk.

Az megint természetes, hogy a tanítvány is el akarja kerülni a maga kizárását, ami ugyanakkor szükségszerűen megtörténik; s ezért megpróbálja, már amennyire lehet, minden nemkívánatos gondolat és érzés kizárását a tudatából. Ezért nem fog belekeveredni egy lármás tömegbe, vagy bármilyen helytől távol marad, ahol rendkívül rossz magnetizmus lehet, kivéve, ha azért kell odamennie, hogy a Mester munkáját teljesítse. Ebben az esetben burkot kell vonnia maga köré és ügyelnie kell, hogy semmi kellemetlenség ne érje a Mestert. Sőt, a tanítvány tudatában lévő tisztára fizikai dolgok a Mester tudatában is ott vannak. Például, ha a tanítványt valamilyen váratlan zaj megriasztja, ez egy kissé megrázza. És ezt a kis megrezzenést is észreveszi a Mester. Ő ugyan ezzel sem törődik, félreteszi, de a tény maga fennáll, hogy még ilyesmiről is tudomást szerez. Íme, ebből is kitűnik, hogy milyen szoros ez a kapcsolat. A bölcs tanítvány megpróbál minden ilyesféle megrezzenést kerülni; s ezért általában inkább kedves, csendes fajta ember.

A tanítványnak még egy másik határozott jellegzetessége, hogy sohasem felejt el Mesterét, vagyis Mesterének jelenlétét. Így nem enged meg magának – ha változtatni tud rajta – kivéve a figyelmetlenség esetét, egyetlen olyan gondolatot vagy érzést, amelyet nem akar a Mester gondolataiban vagy érzéseiben feljegyezve tudni, sőt még külső zavarásokat is megpróbál lehetőleg elkerülni, amelyek talán olyanfélék, hogy időleges kizárást okozhatnak.

A tanítvány öröme a Mesterrel való ilyen szoros kapcsolat következtében valóban mélységes. Az az öröm, hogy egy ilyen dicsőséges Lénnel lehet kapcsolatban, aki ilyen ragyogó érzelmekkel, helyesebben erőkkal rendelkezik – mert ilyesmi, mint odaadás, szeretet vagy részvétel egy Mesternél nem nevezhető érzelemnek, hanem inkább hatalmas erőnek – ez csodálatos és minden kifejezést felülmúló. Minél jobban feltárja magát a tanítvány az ilyen magasabb befolyásoknak, annál inkább áradnak beléje, és hasonlónak teszik őt ahhoz a

Mesterhez, akit szolgál. Ez az állandó és folytonos növekedés dolga, és nagyon elősegíti a Mester és a tanítvány között az erők állandó áramlása.

Ez az egység egyfajta előre megsejtése – persze alacsonyabb fokon – annak a magasabb egységnek, amely a buddhikus tudat teljes kifejlődésével valósul meg. De hogy röviden fejezzem ki magamat, azt hiszem, semmi sem olyan szoros kapcsolat, mint a tanítvány és a Mester közötti viszony. Azok, akik a tanítványság kitüntető pozíciójába kívánnak jutni, már kezdettől fogva próbáljanak így élni, már amennyiben tudják és érzik, hogy egy tanítványnak ily módon kellene élni. Minél többet tudunk az életünkben megvalósítani ebből az általános nyugodtságból, higgadságból, úgy tettekben, mint érzésekben és gondolatban, annál közelebb kerülünk, és felkészülünk erre a szorosabb kapcsolatra, ha eljön annak az ideje. Ilyen kitüntetést kiérdemelni annak módja kétségtelenül az, hogy már most úgy éljünk, mintha már tanítványok lennénk. Tudom, az emberek gyakran azt gondolják, hogy az apró külső dolgok nem számítanak. Néha így beszélnek: „ő, talán ez vagy az a dolog az embert fejlődésében visszatartja, de végül is nemigen számít, hiszen olyan csekélység az egész.” Ilyesmit hallottam a húsevással és a dohányzással kapcsolatban is. De nem vagyunk abban a helyzetben, és nem engedhetjük meg magunknak, hogy a legkisebb segítséget is figyelmen kívül hagyassuk. Az előttünk lévő feladat jelentékenyen magasabb és nem könnyű feladat. És mert ez így van, a bölcs ember nem fogja a legcsekélyebb segítséget is visszautasítani. Valójában, ezek a dolgok egyáltalán nem csekélységek.

A Mester megjegyzéseiben a továbbiakat is mondja:

„E szabály és a második sorozat tizenhetedik szabálya között összefüggés van. Ha korszakokig tartó küzdelem és számos győzelem után megnyerted az utolsó ütközetet, és megkérdezted az utolsó titkot: készen állsz egy további ösvényre.”

A tizenhetedik szabály ennek a könyvnek a második része, amelyre a Mester hivatkozik, és így szól: „Kérdezd meg a Legbensőbbtől, az Egyetlen egytől azt a végső titkot, melyet örök idők óta tartogat számodra”. Ez annyit jelent, hogy éppen úgy, amint most a magasabb Ént kell keresnünk, s ha elértük ezt a magasabb síkot, akkor meg kell keresnünk az egyet, a Monádot. A végső titok mindig az, hogy miképpen lehet még több magasrendű munkát végezni. Sokan azt hiszik, hogy ez kissé komor kilátás. Sokan vannak az emberek közül, akiknek legfőbb vágya a pihenés, mert annyi feszültség, kényszer, túlfáradás adódik számukra, hogy inkább vágyják a teljes nyugalmat. Ez a szempont kizárólag a fizikai testre vonatkozik. A magasabb síkokon sohasem vagyunk fáradtak. Ismertem olyanokat, akik hosszú évekig maradtak az asztrál világban, várva arra a testre, amelyet a Mester megfelelőnek gondolt számukra. Egyik esetben 25 évig kellett várnia egy embernek, míg egy másik húsz évig várt. Mindketten teljes odaadással és folyamatosan végezték a Mester munkáját. És bizonyos vagyok abban, hogy egyik sem érezte magát fáradtnak, sem az idők vége felé nem dolgoztak kevesebb buzgalommal, mint eleinte. S így, ha van olyasmi, amit fáradságnak mondunk az asztrál világban, az messze azokon az időkön túl kell, hogy legyen, amelyekről mi most beszélünk.

„Ha majd megmondják e nagy feladat utolsó titkát, ebben egy új út misztériuma tárul fel, olyan ösvény, mely kivezet minden emberi tapasztalatból és meghalad minden emberi észlelést és elképzelést. Valamennyi pontnál sokáig kell időzni és jól megfontolni. Valamennyi pontnál bizonyosnak kell lenned, hogy az Ösvényt saját magáért választottad-e. Először jön az út és az igazság, csak azután következik az élet.”

A.B.: Amikor a felszabadult lélek az arhatsághoz vezető út minden fokozatát tökéletesen kiteljesítette és az első nagy beavatás utáni útra lépett, választhat az előtte feltáruló különböző utak között. Ilyen hét van, a szent hetes szám szerint, tehát hét út közt választhat. Gyakran azt szokták mondani, hogy szerintük csak egyetlenegy út lehetséges: az embernek a mesterré válás útját kell választani. Az alapvető gondolat itt az, hogy ha helyesen választott, akkor visszatér a világba, hogy segítsen azon. Ez a választás csak saját magunkra vonatkozik, ha magára az emberiségre gondolunk, de figyelmeztetlek benneteket, hogy ez elhamarkodott választás lenne. A választás mibenlétére vonatkozóan egyféle intelmet találhatunk a jegyzetben, mikor is ezt mondja: „valamennyi pontnál bizonyosnak kell lenned, hogy az ösvényt saját magáért választottad-e.” Ez a szó, a „saját magáért” a nyitja a dolognak. A választás is csak az út kiválasztására vonatkozzon. A tény, hogy több út is van, mint csak az egy út, őrizzen meg minket valamilyen törvény megállapításától választásunkat illetően, s még inkább tartson vissza minket ilyen szavak használatától: „ha helyesen választott”, mintha bárki is rosszul választhatna, ha a lélek már felszabadult.

De mégis van egy igen szubtilis eszme, mely azt sugallja nekünk, mintha mi a választást diktálhatnánk. Néha úgy gondoljuk, hogy a saját jövőnket magunk választjuk – mármint a nagyon messze, távoli jövőt – hogy mik legyünk és hogy mit tegyünk. Ez a szubtilis hajlam egy életünkön elkísér. Tudatunk egyik része, mint az ÉN-t érzi magát, és csak természetes, hogy a jövőjének útját kész úgy elhinni, ahogy most tekint rá, és elfelejti, hogy itt már a magasabb tudat választ, akinek egyedül van csak joga a választásra. Mikor elhatároznánk, hogy mit kell tennünk az arhát fokozat végére érve, gyermekhez hasonlóan cselekednénk, aki már ezen a fokon akarná megszabni az életbeli foglalkozását. De miután ezt a kiválasztását nem vezérelheti még a tudás, bizonyosan nem volna azonos azzal, amit érett ítélettel elfogadna. A kis gyermek még nem választhat hivatást a jövőjére vonatkozóan, és a mi dolgunk is pontosan így van. A magasabb Ego választani fog, tekintet nélkül az alacsonyabbra, sőt valószínűleg az alacsony eltűnik, mielőtt választani kellene. De mindezt fontos az alacsonyabb elé tárni, mert ha a szolgálat az eszme, akkor magunkat eszközzé kell átállítanunk. S addig, amíg ezt nem teszi, akadályt képez a magasabb tudat számára. Emlékezzünk csak, akadályokat gördíthet a tudat elé, mint ahogy azt gyakran mondják: keresztre feszíti a magasabb egót.

Még valamit szem előtt kell tartanunk, hogy a tudat nem minden állapotáról tudhatunk ítéletet alkotni, vagyis ahol még nem szerezhettünk tapasztalatokat, és amelyeknek nem ismerhetjük viszonylagos értékét. Mikor a tudat valamely magasabb állapotára gondolunk, olyanra, amelyet még magunk nem tapasztaltunk, nincs semmilyen lehetőségünk erről bármilyen ítéletet alkotni. De mikor elértük ezt az állapotot, megváltozik az egész univerzum előttünk, eddigi természetünkben változást hoz létre, és azt okozza, hogy tudni fogjuk, miképpen cselekedjünk ebben a tudatban. S ezt a változást előbb tapasztalunk kell, mielőtt tudhatnánk. Így tehát a jövőnk útjáról véleményt alkotni olyan eset, amikor egy tudatállapotot akarunk megítélni, amelyről nincsenek ismereteink, és ezért ítéletünk értéktelen.

Magasabb szempontból nézve van egy dolog, ami megszabja, hogy miképpen válasszunk, s ez az, hogy mire van szüksége éppen akkor a világnak, Ha valahol hiány van, ahol segítségre van szükség – ezek a tényezők szabják meg a választást. Eltekintve az előtte feltáruló módokatól, a megtisztult lélek oda megy, ahol segítségre van szükség. Saját elhatározásából azt az irányt választja, ahol a Hierarchiának segítségre van szüksége, hogy a Logosz akaratát ki tudja fejezni. Egy nagy tanító azt mondta egyszer: tévedés azt hinni, hogy

a választást itt lent egyáltalán meg lehetne tenni; a választás mindig úgy történik, hogy azt a segítséget nyújtsa, ami a Logosz akaratának kifejezéséhez szükséges.

A munkálkodók egyik csoportja a világban való segítési lehetőségeken működik, és ha erő-utánpótlásra van szükség, akkor fordulnak nagyjaink a világi munkák felé. Ezt azért hangsúlyozom, mert ebben az óvásban magam is részesültem egyszer, hogy ne fordítsam el figyelmemet hasznos működésemtől a munka valamely más ágazatára, melyet még nem osztottak ránk - megtételre. A Bhagavad Gitában arra intenek, hogy nagyon veszélyes más dharmáját megtenni – mert a mi munkánk az, ahol a mi dharmánk van.

C.W.L.: Az ösvény, amely minden emberi tapasztalatból kivezet minket, az adeptus útja, és hét út nyílik meg előtte, melyek közül választhat, mint az előbb is láttuk. Sok tagunktól ilyen kijelentéseket hallottam: „Ó, az nem is lehet kérdés, hogy melyik utat választjuk; maradunk, hogy az emberiséget szolgálhassuk”. Bölcsebb lenne erőnket nem ilyen elhatározásokra elvesztegetni, mert tény és való, hogy ezekről a dolgokról semmit sem tudunk. Olyasféle ez, mint amikor egy kisfiú elhatározza, hogy miket fog tenni, ha majd felnő. Lehet, hogy kalóz lesz vagy mozdonyvezető. Éppen oly keveset tudunk, mint a gyermek az eljövendő körülményekről, melyek a jövőnket fogják alakítani. A hét ösvény közül egyik sem lehet kívánatosabb, mint a másik, bár mindegyik különböző fajtájú munkát igényel.

Egészen biztos, hogy mikor majd választásra kerül a sor, ez az eszme lesz az elsődleges: „hol lehetek a leghasznosabb?” S az, amit a legvalószínűbben jósolhatnánk tetteinkre vonatkoztatva, így hangzana: „Itt vagyok, Uram, küldj oda engem, ahol a legnagyobb a szükség”. S ha így is lenne, jóllehet amilyen mértékben fejlődünk, mindegyikünk valamilyen különleges alkalmasságot fejlesszen ki magában az egyik vagy másik út iránt. Ez nyilvánvalóan az egész rendszer számára a legjobb lenne, ha mindenkit ott használnának, amire a legalkalmasabb és a legtöbb jót tudja ott megtenni.

Amikor a tudatnak egy újabb, magasabb állapotát elérjük, világszemléletünk olyannyira kitágul, hogy minden teljesen újnak tűnik számunkra. Mikor majd elérjük az adeptusságot, mérhetetlenül nagyobb horizontunk lesz. Pontosan fogjuk tudni és megérteni, hogy mit teszünk, mert képesek leszünk magát a Naprendszert látni, tudni – úgy, mint annak teremtője – tehát felülről, ahelyett, hogy lentől látnánk. Látni fogjuk a megszótt mintát és mindazt, amit az jelent. Minden hozzáfűzött lépés, a tudat mindenkor kitágulása közelebb visz bennünket mindennek értelmét és jellegzetességét megtalálni. S így fogunk előrehaladni, mind kevésbé fogunk hibát elkövetni és félreérteni, míg a tökéletes tudás csak az adeptusnak lehet meg, akinek tudata már egyesült rendszerének Logoszáéval, bár jelenleg még csak egyik alacsonyabb rendű megnyilvánulásban mutatkozik.

Minden esetben a választás a Monádé, s ezért bizonyosan nem szükséges nekünk most a fejünket ezen törni. Mindig megvan az a lehetőség, hogy a Monád éppen most határozott e felől, és ha egy ilyen választás történt, akkor az alacsonyabb képviselői, vagyis részei egyszerűen maguktól a helyükre kerülnek, akármilyen eszméket is ápoltak előzőleg. Mindaz, ami számunkra fontos az az, hogy a személyiség elé tárjuk, tekintettel választására, a szolgálat szellemét. S ha megfelelő módon tudtuk elétárni azt az eszmét, hogy állandó éberséggel kell keresni a szolgálásra való alkalmat, akkor igen gyorsan tökéletes vezetőkévé válhat az Egonak, és ez viszont az egyént fogja befolyásolni, hogy hamarosan tökéletes vezetőke vagy szerszáma lesz a Monádnak. A szolgálat az élet legmagasabb rendű eszménye; maga Krisztus is azt mondja: „Aki közöttetek vezér akar lenni, legyen a ti szolgálotok.” (Máté 20-27.)

18. Keresd az utat azzal, hogy befelé visszavonulsz.

19. Keresd az utat azzal, hogy merészen haladsz kifelé.

C.W.L.: Az utat keresni azzal, hogy befelé visszavonulunk, eleinte azt jelenti, hogy meg kell keresni, és aztán követni a magasabb Én irányítását. S mint ahogy előbb is már elmagyaráztam, az út első fokozata a személyiség egyesítése az Ego-val. Később az Ego a Monád tökéletes kifejezőjévé válik, és az ilyen ember már kész az Asekha beavatásra. S ezen még túl az adeptus megpróbálja a Monád tudatát felemelni a Logosz tudatáig. Mert mindig a magasabb és még magasabb síkokat keresi.

Amikor egy ember – legyen az bármilyen fokozaton – megpróbál odaadást sugározni egy magasabb síkba, az isteni erőnek olyan árama száll rá, hogy teljesen elborítja igyekvését, és a hatás nem annyira az, hogy felérte ezt a síkot, hanem, hogy erők áradtak le rá. Ugyanez történik a tanítvány és mestere között. A tanítvány mestere felé árasztja szeretetét, a mester szeretetének válasza felülmúlhatja a tanítványét, és annak ez úgy tűnik, mintha a szeretet hatalmas áramlatát kapta volna, pedig elsősorban az ő cselekedete tette lehetővé a leáradást.

Egy magasabb síkon ehhez hasonló a Szentlélek leáradása az Adeptusra, a Logosz harmadik aspektusának ereje az, melyet Pünkösdkor a tüzes lángnyelvek szimbolizálnak. Így lesz idővel az adeptus a Logosz harmadik aspektusává a nirvána síkon megnyilvánulva. A következő lépés lesz az, amikor egyé válik azzal az aspektussal, mely az Atya kebelén Krisztust képviseli. Később, bár erről semmit sem tudunk, egészen bizonyos vagyok benne, hogy az adeptus mind közelebb kerül a Naprendszer Istenségéhez. Mi is mindjobban megközelítjük a fényt, de sohasem érinthetjük a Lángot. Nem mintha mi sohasem emelkedhetnénk azokba a magasságokba, ahol Ő most van, mert Ő nem marad egy helyben, hogy ott bennünket fogadjon. Ő is tovább fejlődik, és ezért nem érintjük a Lángot, pedig mind közelebb és közelebb kerülünk hozzá. Ennek a tapasztalatnak csodálatos áldását itt lent nem is lehet leírni, mert olyan természetű dolog, amire az alsóbb világokban nem találhatunk példát.

Minden emberben, ha a belső embert keressük, igen sokat találhatunk. A személyiség, melyre a legtöbb ember úgy gondol, mint saját magára, csak egy piciny töredéke az igazi embernek. Sokkal nagyobbak vagyunk, mint amilyennek látszunk. Az Ego csak egy kis részecskejét tudja lebocsátani egy-egy inkarnációban, és még akkor is, ha ez a részecske magát a legtökéletesebben nyilvánítja meg, csak részecske marad. Finom és szép látvány egy nagy embert itt lent látni, de bizonyosak lehetünk, hogy az egész ember sokkal nagyobb valójában, mint mi azt látni tudjuk. Egy személyiség sem képes kifejezni azt a sokoldalú lehetőséget, mely az Egóban rejlik, amely elmúlt életei minden tapasztalatának lényegét tárolja. Itt lent bennünk, ami a legmagasabb és legjobb, az csak hozzátétőleges gyűjteménye azoknak a tulajdonságoknak, amiket az Egóban fedezhetünk fel, ha azt látni tudnánk.

Néha példát is láthatunk ebből, s mint olyat, meg is kellene próbálnunk megérteni; például gyakran adódik, hogy egy egészen közönséges ember heroikus cselekményre képes, ha erre váratlanul szükség van. A munkás feláldozza életét, hogy munkatársát megmentse. A lehetőség, hogy ezt meg tudja tenni, mutatja, hogy ez az ember bensőleg valójában már azon a síkon van. Bármilyen is legyen az a legmagasabb, amit az ember el tud érni, valójában ez maga az ember, mert hanem ér fel még oda, nem is gondolhatna rá, ha nem ő maga volna. Minden alacsonyabb kifejeződés – a szenvedélyek vihara, az alacsonyabb érzések – a személyiséghez tartoznak. Nem kellene, hogy ott legyenek – ezt nem is kell talán mondani – de mindez nem az igazi ember. Néha, ha nagy magasságokhoz ér fel, ez az a sík, amelyen meg kellene próbálni mindig meg is maradni.

A magasabb és nemesebb dolgok vágya, melyre minden ember igazán vágyik, egy bizonyos mértékben az Ego-ban is kifejeződik, mert különben itt lent nem vágya utánuk. Azok, akik ilyen eszmények után nem vágnak, olyanok, akikben ezek a különleges tulajdonságok még csírájában sincsenek meg. Ha magasabb dolgok után vágyunk, már nem tisztára, mint lehetőségek vannak meg bennünk, hanem élő valóságként, emlékeztetőül, hogy a legmagasabb szinten éljünk, és ezen a módon a még magasabb fokozatokhoz érjünk.

Az Ego igazi célja azzal, hogy mind mélyebbre szálljon alá az, hogy mind határozottabbá váljék, hogy minden eddig még homályosan szép érzései kikristályosodjanak a tettere való végleges elhatározásra. Minden inkarnáció egy folyamatot alakít ki olyan eszközökkel, melyek révén pontosságot és határozottságot nyerhet. Így tehát a sajátosság a mi utunk az előre menetelre. Minden fajban vagy alfajban lejövünk azért, hogy megszerezzük magunknak tökéletesebben azt a tulajdonságot, amelyért az alfaj dolgozik. Az ego töredéke, melyet ide lehelyeztek, rendkívüli módon specializált. A cél egy bizonyos tulajdonságot kifejleszteni, s ha ez megtörtént, az ego folyamatosan felszívja magába, és ezt ismételtelen megteszi. A személyiség a különleges sikereket, amikor visszavonul az egóba, az egészre elosztja, és ez által kevésbé bizonytalan lesz, mint azelőtt volt.

Az ego az ő mindenfajta hatalmas erejével sokkal kevésbé pontos, mint az alacsonyabb értelem, és a személyiség túlértékeli az alacsonyabb elme megkülönböztető erejét, melynek kifejlesztése a cél, s gyakran arra a végkövetkeztetésre jut, hogy megveti a sokkal magasabb, bár homályosabb Én-t, és megszokja, hogy magára úgy gondoljon, mint aki független az Egotól.

Bár az Ego fejlődésének kezdeti fokozatán még határozatlan és ezért kiterjedése nem kielégítő, még sincs benne semmi, ami rossz, nincsenek erkölcsi hiányai. A kauzális testben nincs olyan, ami az alacsonyabb rezgésekre válaszolni tudna, de ha fejlődésében valahol törés van, mindig megvan a lehetőség, hogy az alacsonyabb eszközök valamiféle gonosztettbe beleviszik. Ilyen esetekben néha megtörténik, hogy amikor valamilyen veszedelem keletkezik, az asztrális elementál megszállja, és hirtelen leszúr egy embert, vagy ha nagy pénzhiányban van, és olyan körülmények közé került, hogy becstelen módon hozzájuthat a pénzhez, enged a kísértésnek. Ilyen esetben az Ego még nem eléggé éber ahhoz, hogy közbelépjen, és a tettet megakadályozza, vagy talán még nem érti meg, hogy az asztrális test szenvedélye vagy kapzsisága belekergeti az alacsonyabb ént egy gonosztett elkövetésébe.

És ha egy ember jellemében váratlanul valamilyen gonosszágra bukkanunk, ne higgyük azt, hogy az a magasabb Én-től ered. De mégis a magasabb Én hiányait mutatja, mert ha az Ego fejlettebb volna, a rossz gondolat felmerülésénél máris meggátolná az embert a gonosztett elkövetésében.

Az utat azzal keresni, hogy magunkba befelé visszavonulunk, jelenti számunkra, hogy állandóan próbálkoznunk kell a nekünk egyelőre legmagasabb síkra felemelkedni tudni úgy, hogy mind jobban képessé váljunk valamit lehozni azokból a kincsekből, melyeket az Ego megszámlálhatatlan életeken át összegyűjtött. S amíg megpróbáljuk a magasabb Ént megvalósítani, nem szabad elfelejtenünk, hogy a haladás módját is meg kell találnunk e nélkül is. Nem engedhetjük meg magunknak, hogy a rajtunk kívülállót ne vegyük tudomásul, és a tőlünk telhető legjobb módon tanulmányozzuk, ismerjük meg a világot, és mindazt, ami ott történik.

LXV. fejezet

20. szabály

„Ne keresd valamely úton. Minden egyes temperamentum számára van egy olyan út, amely a legkívánatosabbnak látszik. Ámde az utat nem lehet megtalálni csakis odaadás, csakis vallásos elmélyedés révén, pusztán igyekvő haladással, önfeláldozó munkával, az élet szorgalmas megfigyelésével. Magában egyik sem tudja egy-egy lépésnél többre vinni a tanítványt. Minden fokra szükség van, hogy megalkossák a létrát.”

A. B.: A 20. szabály a Chohan utasítása a 17. és 19-es három aforizmához, melyeket az előző fejezetben vettünk át. Elmondja nekünk, hogy nemcsak azon a vonalon kell fejlődünk, ahol a legkisebb ellenállást véljük találni, hanem erőit minden vonalon ki kell fejlesztenie, mielőtt elérné a hasznosság egyetemes célját. Célja a J Törvény tökéletes eszközévé válni, és senki sem válhat azzá addig, míg nem minden irányban növekedett fel egyetemesen. Tehát minden típusnak vagy temperamentumnak pótolnia kell azt, ami még hiányzik belőle, mielőtt a tökéletességet elérhetné. Az emberiség, mint olyan ezt a célt nemcsak devócióval, sem vallásos elmerüléssel, sem önfeláldozó munkával, de nem is megfigyeléssel és mély gondolkodással érheti el. Tulajdonképpen minderre szükségünk van, de mert minden egyes ember a saját útján haladva a saját temperamentumától korlátozva van, ezért még hosszú ideig minden tanítvány számára a munka az emberiség megsegítése terén ezekre a korlátozott utakra kényszerül.

Világos tehát ugye, hogy miért kell minden módozaton uralkodnunk. És az ember fejlődésének mértéke szerint kerül mind szorosabb kapcsolatba társaival, mert egy organikus egészbe kell olvadnia. Így tehát ha valaki hatalmas vallásos elmerülésben fejlesztett ki rendkívüli erőket, viszont a többi erőkből nagyon keveset, nem volna sok haszon belőle olyan emberrel kapcsolatba kerülni, aki főként az önfeláldozó munka tulajdonságaival rendelkezik. Ezen a ponton nem illenek össze, mert hasznosságát korlátozná. S ezért kívánatos, hogy míg a tanítvány magát tökéletesíteni igyekszik a saját különleges munka-vonalán, megpróbálja azt is, hogy minden vonalon tanuljon valamit, s ezért ugyanakkor semmit se hagyjon érintetlenül, amiből valamit is tanulhat, mert ezáltal tud majd minden fajtájú temperamentumú emberrel kapcsolatot teremteni, akikkel esetleg dolgoznia kell.

Az alaphang: egyensúly – minden vonalon egy bizonyos mértékben képesnek kell lennünk dolgozni. Kívánatos a tolerancia is, mert csak így tudunk mindenkin segíteni. Úgy kell látnunk minden ember útját, mint ami az ő számára a leghelyesebb – a felfelé vezető utak egyike ez, s mint olyat, helyesnek kell tartanunk. Respektálnunk kell a különböző típusú embereket, segítsünk azokon, akiken tudunk, és vezessük azokat, akiken nem tudunk segíteni, olyanokhoz, akiknek ez módjukban van, és ne ócsároljuk azt az utat, amelyen az halad, és ne is próbáljuk a magunk útjára átvezetni.

C.W.L.: Az emberek általában fejlődésük terén egyoldalúak, vannak, akik erősen devocionálisak, míg mások intellektuálisan fejlettek, és vannak olyanok is, akik a munka terén dolgoznak. Minden ember temperamentumának megfelelően természetesen azt a vonalat fogja követni, ami neki a legkönnyebb, bár nem jó elfelejteni, hogy az adeptusság eléréséhez az általános – minden irányban való – fejlődésre van szükség. Az Adeptus mindenekelett minden irányú, általános fejlődéssel bar valaki, és ha mint eszményképet állítjuk magunk elé,

akkor mindent el kell követnünk, hogy a legkülönbözőbb irányban kifejlesszük magunkat. Igen kitűnő dolog, ha odaadással vagyunk eltelve, de ugyanakkor tudásunk is kell, hogy legyen, mert olyan ember, aki csak vak odaadással eltelt, nincs sok haszon belőle. Ennek a fordítottja áll ugyancsak azokra, akik az intellektus útján haladnak előre. Szintén arra kell ügyelniük, hogy devóciót is fejlesszenek magukban, mert különben az intellektuális fejlődés tévútra viheti őket. Kétségtelen, jobb egy bizonyos irányban fejlődni, mint semmilyen irányban, de míg minden ember a maga vonalát követi, mindig tartsa szem előtt, hogy vannak más vonalak is.

Gyakran olyan igyekezettel találkozok, amely megkritizálja a mások ösvényét, és úgy érzi, hogy azok kevésbé hasznosak, mint az övé. Lehet, hogy számunkra kevésbé lenne hasznos, de hasznos azok számára, akik azon járnak. Akárhol is álljunk jelenlegi fejlődésünkben, bizonyos, hogy kiegyensúlyozottnak kell lennünk, és ha most csak a munkát értékeljük, nem kevésbé méltányolnunk kell annak az embernek a pozícióját, aki a bölcsesség útján halad előre, s ugyanígy az olyan embert, aki a devóció vonalán fejlődik. Nem engedhetjük meg magunknak öt kevésbé hasznosnak látni, mint magunkat. Attól tartok, hogy az odaadás vonalán haladó emberek gyakran kissé intoleránsak azokkal szemben, akik tanulmányozni és dolgozni akarnak. Így beszélnek néha: „mindaz, amit te most csinálsz, a külső sikokhoz tartozik, vagy a dolgok tisztán intellektuális oldalához, holott minden téren a szív oldala a fontosabb, és ha ezt mellőzöd, nem fejlődhetsz igazán”. Tökéletesen igaz az, hogy a szív oldalát is ki kell fejlesztenünk, de mindezek ellenére igaz az is, hogy vannak olyanok, akik a tényleges munkával fejlődnek, de vannak olyanok is, akik nem tudják magukból a legjobbat felszínre hozni a gondos tanulmányozás és mély megértés nélkül.

Vannak olyanok, akiket a magasabb rendű élet erősen vonz, de csak a kontemplálásnak (elmerülésnek) szentelik magukat. Olyan okkultisták is vannak, akik ezt tartják a legjobb módnak, legalábbis a korai fokozatokon. Így is mondhatják: „először magamat kell kifejlesztenem, hogy alkalmassá tegyem magamat a szolgálatra. Ha már adeptus leszek, tökéletesen tudok majd szolgálni, s nem fogok hibát elkövetni”. Pedig minden síkon van elég munka, és az, aki magát adeptussá fejlesztette, olyan magas síkokon kell, hogy működjön, amiket mi itt lent el sem érhetünk. Ezért ha csak akkor akarunk majd a viláért dolgozni, mikor az adeptusi fokot elértük, az alacsonyabb rendű munkák jó nagy része elvégezetlen maradna. A mi Mestereink főként a nirvánikus síkon működnek az emberi egók millióin. E magasabb világokban azt a munkát végzik ők, amit mi ott nem tudnánk elvégezni, viszont igen sokat lehet csinálni itt az alsóbb világokban, és ezt mi is meg tudjuk tenni.

Vannak, akik hajlandók hinni, és a Mestereknek ezt az alacsonyabb munkát is meg kellene tenni, hogy például egyes individuumokkal itt lent együtt dolgozzanak. Ezt már előbb is elmagyaráztam, hogy Ők ezt nem teszik, kivéve igen ritka esetekben, ahol azt látják, hogy rövidesen visszafizetődik az. S mindez oly kizárólagosan az ügy javára történik, hogy semmiféle érzelmi ok nem játszhat benne szerepet. A Mesterek együtt fognak dolgozni egy tanítvánnyal, ha az jó munkát tud produkálni, és a rá fordított energia és az adott tanítások és irányítások e módon több eredményt tudnak felmutatni a megadott idő alatt, mint ugyanezen idő alatt és ugyanilyen energiák felhasználása mellett egy magasabb és szélesebb vonalon. Vagyis, ha az ember hajlandó tanulni, és kész a munka nagyobbik részét maga végezni, ha bárhol is alkalom kínálkozik. És a Mesterek érdeklődése eddig a pontig iránta csak egy általános érdeklődés volna.

Ezekon az alacsonyabb síkokon igen sok munka adódik, és tény az, hogy eme variánsok (változatok) nagy részét azelőtt nem csinálták. A szolgálat új módjai állandóan

mind jobban feltáruznak, abban a mértékben, ahogy az emberiség a testvériség felé halad. A mi Mestereinknek a Teozófiai Társulat létrejötte előtt is már igen sok tanítványuk volt, akik közül a legtöbb keleti, főleg hindu, buddhista, szufista, és zoroasztriánus volt. A keleti elme hajlama nem egészen azonos a miénkkel. Azt hiszem, sértő szándék nélkül úgy mondhatnám, hogy bizonyos irányban kevésbé gyakorlati, mint a miénk, és az indiai tanítványok többsége főleg a saját tanulmányaikkal van elfoglalva, amivel rengeteg munkájuk van, és csak akkor, amikor már tekintélyes előrehaladást tudnak felmutatni, fordulnak mások megsegítésére. Bennük nincs meg az az ösztönösség a munka iránt, mint bennünk például a láthatatlan segítők munkája terén. Indiában – még a legutolsó kuli is – nem olyan tudatlan a halál utáni állapotokról, mint az átlag keresztény, s ezért nincs olyan nagy szükség arra, hogy az örökké tartó pokol elképzeléseitől megszabadítsuk őket. A mi tanulmányozóink alighogy kezdik meglátni, hogy miből is áll ez az asztrális munka, mindjárt megértik a segítség nagy szükségességét. Itt emberek ezrei mélységesen szenvednek valamiféle lidércnyomástól, egyfajta rémképtől, melyet maguk hoztak létre maguknak, egyszerűen egy badar tanítás következményeképpen. Az ilyenfajta észrevétel azonnal arra készítet minket, hogy felszabadítsuk ez alól a nyomás alól, s ez által keletkezik a láthatatlan segítő munka, és mint hólabda szaporodik nagy hirtelen. Mindenki, akin segítettek már, azon van, hogy másokat meg ő segítsen, s így történt, hogy mintegy 35 éve⁷ – mióta ez a munka rendszeresítve lett – az eredmény valójában igen nagy volt.

Van, aki igen magas fokozatot érhet el azzal, hogy csak a saját fejlődését tartja szem előtt, de ezen a vonalon nem fogja elérni az adeptusi fokot. Az az ember, aki arra vár, hogy adeptus legyen, mielőtt szolgált volna a világot, sohasem lesz adeptus. Lehet, hogy a Nirvánába menekülhet, vagy elnyeri a felszabadulást, de mert nem értette meg, hogy a Logosz mit kíván tőle, alkalmilag olyan emberekkel találja majd magát körülveve, akik kevésbé fejlettek és kevésbé tehetségesek, akik még nem fogták fel az egy nagy és fontos dolgot. És akkor belátja, hogy fel kell adnia a magasabb síkokon való élését, és visszajön azért, hogy megtanulja azt, amit eddig nem tanult meg – hogy az emberiség egy nagy egység, és hogy azok az emberek, akik ezt a valóságot - hogy az emberiség egy nagy egység – nem akarják felismerni, nem érhetik el a fejlődés legmagasabb fokát.

De mint előbb mondtam, önfeláldozó munka egyedül nem elég ahhoz, hogy a legmagasabb fejlődési fokot elérhesse az ember. Szükséges még az odaadását is kifejleszteni, és mindenekelőtt azt a képességet, amely a belső megvilágosodásra felelni tud, mert e nélkül nem lesz tökéletes eszköz. Lehet, hogy igen erőteljesen fog működni, de képtelen lesz a fentről leáramló intésekre elegendő gyorsasággal felelni. E nélkül energikus lökésekre volna szüksége ahelyett, hogy egy gyöngéd érintés elegendő volna, mert erre mind szükség lehet, és ez által Mesterének több munkát okoz az ő trenírozásában. A Nagy tervből is meg kell tanulnia valamit, mert bár ez a munka pompázatos és gyönyörű, az ember nem tudhatja tökéletesen megtenni, ha nincs kellő ismerete róla. S ezért van szükség igen határozott erőfeszítéssel tanulmányozni a tervet. A munka tényleges megtevése közben igen sok ismeretre lehet szert tenni, viszont minden okunk megvan rá, hogy az előttünk járók összegyűjtött tapasztalataiból előnyöket szerezzünk magunknak, és azok tanulmányozásával munkánkat sokkal jobban fogjuk tudni végrehajtani.

„Az embernek bűnei, amint leküzdi őket, fokokká válnak a létrában. Az ember erényei valóban szükséges fokok, amelyeket sehogyan sem lehet nélkülözni... Noha azonban tiszta légment és boldog jövődőt teremtenek, haszontalanok, ha egymagukban állnak.”

⁷ A könyv a múlt század elején íródott

A.B.: Itt fokoknak nevezik úgy a bűnöket, mint az erényeket. A tanulmányozót ne zavarja meg ez a széles látókörű megállapítás, mert a tanítványnak ezekre szüksége van, de a világban helyesebb, ha a szűkebb jelentést tartjuk szem előtt, mert a fejletlen ember előtt a bűn bűnöket kell, hogy jelentsen, és az erény erényeket. A széleskörű meglátás csak megzavarná az erkölcsről tartott eszméiket; mert megértés nélkül az elveket nem tudhatják alkalmazni, és minden cselekedet erkölcsös hátterére gondolnak, s így hosszú listát tartanak nyilván magukban arról, ami szerintük rossz, azért, hogy elkerüljék; valamint vallási és társadalmi parancsolatok sorozatát, irányításukra. Hiba volna a bűnről és erényről alkotott népszerű szempontokat félretéetni, bár sok olyan tettet engednek még meg, amiből a tanítvány már kinőtt.

Az ezotériával foglalkozóknak jó volna megérteni, hogy e kettő mit jelent, mint az isteninek megnyilvánulása. Hogy milyen szemszögből nézzük a dolgot az az, hogy minden lelket, mint isteni lényt lássunk, mint a világba kiárasztott energia központját. Az ember élete az atma életének kifejezését foglalja magában, és kint találja meg megnyilatkozási módját. Fejlődésének kezdeti állapotában nem volt benne semmi olyan, amit bűnnek vagy erénynek lehetne nevezni, hanem egyszerűen energiák kitörésének, legnagyobbbrészt olyan irányokban, melyek a jelenlegi társadalom által elért állapottal mit sem egyeznek. Való az, hogy emberi létünk megkezdése óta közülünk a legtöbben – különösen azok, akik az állati világ egy igen magas fokáról individualizálódtak – egy bizonyos fokig már tudtuk használni intelligenciánkat, és azáltal, hogy másokat megfigyelhettünk, igen sokfélért megtanulhattunk. De ennek ellenére, mint tény megmarad, hogy mi valamennyien kezdeti állapotainkban igen sok olyasmit kellett, hogy elkövessünk, melyet ma gonosznak tartanánk. Azok a tapasztalatok megtanítottak bennünket jobban cselekedni, s ez által váltak fejlődésünk lépésivé vagy eszközeivé. Abban is segítettek, hogy lehetővé tették másokat megérteni és megsegíteni, akik olyan tapasztalatokon most mennek át. Minden fajtához tartozó tapasztalat szükséges, még csak részben sem tudhatnánk, hogy mik, mindenféle tapasztalat nélkül, és nem is tudnánk segíteni másokon, ha nem értenénk meg őket.

Lehet, hogy a régi időkben gyilkosok vagy iszákosok voltunk, s ha mindez a mi különleges tapasztalatunk volt, ma mint rosszat ismerjük, mert megtettük, mielőtt jobbat ismertünk volna, és rájöttünk, hogy az eredmény mindig szenvedéssel járt. S egy további fokozaton megtanultuk, hogy ilyesmik késleltetik fejlődésünket, és ezért rosszak, és ha nem lettek volna ilyen tapasztalataink, sohasem értettük volna meg tudatosan. Semmilyen mennyiségű tanács nem adhatta volna meg nekünk azt az élénk tudást, melyet a tapasztalatok útján szereztünk. Megtanulva a leckét egy vonalon, bármilyen erős kísértés nyomása mellett sem fogjuk elkövetni ugyanazt a hibát. Sohasem volnánk biztonságban, ha valamilyen lehetőség is volna a kudarcra. Tudatos ismereteink kell, hogy legyenek ezekről a dolgokról, tudnunk kell a tipikus dolgokról, és alapvető tapasztalatunk kell, hogy legyen, ha biztosak akarunk lenni dolgunkban, és segíteni kívánunk.

C.W.L.: Itt a Chohan ismét arra emlékeztet, hogy az okkult tréning tárgya nem az, hogy csak jó embereket faragjon belőlünk, hanem nagy szellemi erőket, akik értelmesen tudnak a Logoszért dolgozni. Erkölcsi jóság kétségtelenül előfeltétel, de ha csak egyedül áll ez fenn, értéktelen.

Mikor az ember megkezdja fejlődését a teljesen primitív állapotból, még nincs semmilyen fogalma a helyesről és a helytelenről, és így aligha beszélhetünk nála bűnről vagy erényről. A vadember végül is még nem egyéb, mint kitörő energiák központja – e kitörésnek

az a felelőtlen fajtája, amelyre az alacsonyabb birodalmakban oly gyakran bukkanunk. Egy olyan teremtmény, mint a légy, igen apró testű, de mégis energiatömeg, mely a nagyságához mérten valóban ijesztő. Képzeljünk el egy lényt a mi méreteinkben ilyen hatalmas energiatömeggel felruházva, és alig valami tudással arról, hogy mit is lehetne ezzel tenni – kétségtelen, hogy szörnyű vad dolog kerekedne ki belőle, körülöttünk mindenkit veszélyeztetve.

Ilyenfajta energiája van a vadembernek. Ez harcban és mindenféle örömben éli ki magát, melyek a mi szempontunkból kétségtelen bűnök számítanának, bár semmi sem igazol minket, ha annak tartjuk őket. Nem azért gyilkol, mert örömet leli magában a gyilkosságban, mint az magasabb fajú emberekkel megtörténhet. Kétségtelenül egyfajta büszkeség tölti el, hogy uralkodhat és meg is ölhet más embereket, ilyen módon egy hatalmas energiatömeget produkál, melyet sok ezer év után már hasznos vezetékbe fog tudni beárasztani. Meg kell tanulnia ezeket az energiákat helyesen kezelni, hogy miképpen áradjanak át rajta anélkül, hogy neki személyében, vagy másnak ártanának, de ez bizony hosszú tréning és fejlődés dolga, és az ego eszközein való uralkodás megszerzése is.

Ugyanezzel találkozunk egy sokkal magasabb fokozaton, például egy mérhetetlenül gazdag amerikai, még a régi típushoz tartozó milliomosnál, aki óriási vagyont gyűjtött, igen gyakran azzal, hogy másokat tönkretett. Nagyon gonosz dolgot követett el ezzel, viszont a koncentrációnak hatalmas erejét fejlesztette ki, és irányító képességet szerzett meg. Ebben az állapotban megtanulta, hogy miképpen kell mindezt tenni, hogyan kezelje embertársait, s lehet, hogy egy másik életében hadvezér lesz. Nagyon valószínű, hogy hadvezérségét először is úgy fogja alkalmazni, mint Napóleon tette – tehát a saját hasznára és becsvágya kielégítésére. De majd később erőit már embertársai szolgálatába fogja állítani. Világosan kitűnik ily módon, hogy az emberek nagyon is csúnya bűnei lépések valami magasabbhoz, jobbhoz. A bűntől az erényig való előremenetel legnagyobb részét az energiánkon való uralkodás dolga, és a helyes irányba való terelése. Bűneinket erényekké akkor kezdjük átalakítani, ha megértettük, hogy az energiánkat elvesztegettük, és kárt okoztunk, holott jó célokra is felhasználhatnánk. Mindenkor, ha egy rossz tulajdonságot véglegesen legyőztünk, átalakul az ellenkező erénnyé, és ez által határozott lépés lesz a fejlődésünk felemelkedésében.

„Annak, aki az útra akar lépni, bölcsen fel kell használnia az ember egész természetét.”

A.B.: Ez a szó, hogy „út” itt a valódi szellemi életet jelenti. Az ember szellemi lény, s így ha szellemi életet él, akkor csak igazán a valódi énje. Ha erre az útra akar lépni, minden képességét és erejét, szóval teljes saját magát fel kell használnia. Ami lényegében az ember, azzá lesz a valóságban is, az isteninek egyik megnyilvánulása. Ha a tanítvány egy bizonyos fokot már elért, ezt mondják neki: „Te vagy az ÚT.”

Ezt megelőző időkben az Ösvény számára a Mestere, mert a Mesterben látja az isteni megnyilvánulását, de mikor már benne nyilvánul meg az isteni, akkor már ő az Ösvény. És előre menetele arányában válik mindjobban az Ösvénnyé. Ezért kell az ember teljes természetét bölcsen felhasználni. És ha ez megtörtént, az isteni töredék mindazzal, amit saját hasznára megalkotott, a benne levő szunnyadó erőket aktív és pozitív erőkké fogja kibontakoztatni. Az „isten töredék” szavakat nemcsak mint költői frázist használják itt. Olyan igazságot tartalmaznak, melyet soha nem felejtethünk el, és más szavak nem volnának elegendők a fogalom kifejezésére. Ugyanezt az eszmét találjuk a Titkos Tanításban is, mikor a

Katekizmusból idéz, ahol a Guru azt kérdezi a tanítványtól, hogy mit lát? Megszámlálhatatlan szikrát lát, melyek látszólag elkülönültek, s a tudatlan úgy tekint rájuk, mint egyenkéntiekre, míg a bölcs úgy látja, mintha egy lángot alkotnának. Egy ilyen töredék, már amennyiben egy tudatnak a központját alkotja, jelentőség nélkül való pont, mert nem lehet elkülönítve. Alapjában véve minden központ egy, miután csak egy végleges szféra létezik az egy Univerzumban. De a lények egységének a misztériumát a nirvánikus sík alatt nem lehet megérteni; az alacsonyabb világokban nem lehet ezt kifejezni és a szimbolizálásra való kísérlet tökéletlen kell legyen.

Az isteni töredék a Monád, amely a nirvánikus sík hármasszellemisségében tükröződik. Itt az Atma hármassz, és erőinek egyikét lebecsátja a buddhikus, egy másikat a mentális síkra. Magában foglalja a Logosz lehetőségeit, de eleinte teljesen képtelen ezt kifejezésre juttatni. Az Atma, magát kiárasztva, mint az individualizáló principium jelenik meg a Manaszban, ez az Én-alkotó képesség, mely az idők folyamán az egyéniséget emeli ki, mint az Örökkévaló ellentétét. Anyagot von maga köré, hogy a felső manaszikus síkon kifejezze magát, és így megteremti magának eszközét, a kauzális testet, amely az emberi inkarnációk hosszú sorozatán keresztül fennmarad. Ez szenvedéssel teremtett test, olyan eszközökkel, melyekkel az ember célja fejlődni.

Gondoljunk itt az Atmára, amely kiárasztja magát az alulról harmadik síkra, a manasztikusra. E síknak a legmagasabb részéből von maga köré anyagot, és kiformalja a kauzáltestet. S ez a test az eszköze a manasztikus aspektus kifejezésének ezen a síkon. A kauzális testen át a manasz működik. Ez a manasz egy inkarnáció alatt kettőssé válik. Mert a mentális sík alsó részeire is leér és kialakít ott magának egy eszközt – az alsóbb manaszt – amely folytatólagosan kialakítja az asztrális testet. Idők folyamán megszerzi azt az erőt, amely megépíti az éterikus és fizikai testeket. Minden test a saját síkján belül egy-egy eszköz tapasztalatgyűjtésre, amely, ha megfelelő, átadódik annak, amely az eszközt alakítja. Így mikor a személyes inkarnáció befejeződik, az alsóbb manasz minden megszerzett tapasztalatot átad a kauzális testnek, és a személyiség eltűnik. A kauzális test pedig minden olyan tapasztalatot, amely növekedését segíti, átvesz, és ezek vele maradnak minden eljövendő inkarnációjában.

A kauzális testnek szintén megvan a kapcsolata azzal, ami fölötte van. Mert mindaz, ami ezen eszköz belső vagy felső részén történik, az Atma harmadik aspektusába megy át, amely minden beleáradt tapasztalat esszenciája, és az, ami az Atma manasztikus aspektusába beáramlik, lehetővé teszi a kauzális test nélkül való akciót, vagyis egy permanens eszköz nélkül, amely korlátozza.

A tanulmányozó, ha mindezen elgondolkozik, úgy fogja találni, hogy ez az individualitás eltűnésére vet fényt. Ugyanezt a gondolatot úgy a hindu, mint a buddhista írásokban megtaláljuk. A kauzális test az individualitás, amely az inkarnációk sorozatai alatt mindig fennmarad. Az idők bizonyos periódusában jön létre, és egy másik periódusban kell eltűnnie. Megszületik és meghal. Mint a Gita mondja: „mert biztos, hogy meghal az élő és újraszületik a holt.” (II.27.) S ez igaz nemcsak a külvilágban, hanem igaz a legtágabb értelemben is, mert a kauzális test is megszületik, el is kell múltnia. Olyasmi, amit az isteni töredék sok szenvedéssel épített magának és a tanítványnak, ez az „Én”. Míg másoknál ezt az Én-t még lejjebb gondolják, a személyiségben, mert ez az az Én, amelyet az Ösvény kezdetéig kell elérni. És véglegesen túlhaladott az arhati fokozat végén, tehát a valódi felszabaduláskor. És eddig az időig karakterben (jellegzetességben) csökken és változik, az arhat növekedése szerint. És végül ezt az Én-t tökéletlennek találjuk, s egyáltalán nem az igazi Én, de az emberi

fejlődésnek ezen a fokán a jövődő állapotának leírására történő kísérlet csak félrevezető lenne.

A tanítvány helyesen állítja maga elé – mint célt – individualitásának megvalósítását és megtisztítását. Olyasmi ez, amit a teremtője a maga hasznára teremtett. Néha – technikai kifejezést használva – teremtménynek nevezzük, mert azt halljuk az emberről – az igaz emberről -, mint aki teremtményével találkozik. S így az individuum is, a teremtmény, találkozik saját alkotójával. Ez a találkozás a fejlődés igen magas fokán történik csak. Mikor egy ember saját teremtményével találkozik, már tökéletes és túllépett az individualitáson.

Az individualitás megteremtése egy alacsonyabb fokon történik, az ember hosszú ideig buzgólkodik megépítésén. Az emberiség kevésbé fejlett tagjai hosszú időszakokra az alacsonyabb eszközeikbe (vehikulum) vannak elzárva, és fejlődésükben erre szükségük van, mielőtt teljesen kiépülne az individuum, ezáltal a kauzális test hosszú időre megmarad öntudatlan buroknak, míg az aktivitása a személyiségében buzgólkodik. Gondoljunk csak az évekre, amikbe a fizikai eszköz felépítése kerül, s gondoljunk a körökre és fokozatokra, amelyeken a pitrik a Holdláncon átmentek, mielőtt alkalmasak lettek a földi fejlődés számára. Időben mérhetetlen különbségek vannak az emberi lényeknél az individualitás felépítésében, bár mindnél igen sokáig tart. A magasabb fokokon a felépítés már sokkal gyorsabb – a fejlettebb egők inspirációja következtében – mint az alacsonyabbakon. Mikor az értelmi képesség már magas fokot ért el, magasabb erőket használ, és megtanulja azokat nem elpazarolni, és ettől a ponttól kezdve a fejlődés roppant gyors. Ez a tény szolgáljon nekünk bátorításul; mert visszanezve a Holdláncre, ha arra za időre gondolunk, hogy meddig tartott, amíg idáig értünk, nagyon-nagyon hosszúnak tűnik akkor, ha ismételni kellene, de ha előre tudunk nézni, a fejlődés majdnem hihetetlen gyorsá válik.

Az isteni töredék nem tud semmit sem tenni magáért; minden fajtájú kibontakozása a külső erővel való kapcsolódás következtében történik, az eszközökön át; ezek nélkül nem növekedhet. Amint H.P.B. mondja, a szellem érzéktelen az alacsonyabb síkokon. Semmilyen erőt sem tud működésbe hozni a kifejezésre alkalmas eszköz nélkül azon a síkon, amelyen éppen működnie kellene. Továbbá az eszközökön csak akkor tud uralkodni, ha már tökéletesebbek. És a munka, amely az eszközöket tökéletesíteni van hivatva, a szellem erőinek a tökéletesítését is fejleszti, így a kétfajta fejlesztés együtt történik. Ha ez a munka befejeződött, a szellemnek már magától megvan az ereje, hogy elhagyja az egyéni eszközét abban a pillanatban, mikor kilép belőle, és újra összerakja abban a percben, ha így akar tenni.

Itt gondoljunk a tökéletessé vált szellemi Lényekre. Csak akkor volt szükségük eszközökre, amikor még az emberi, vagy annál még alacsonyabb fejlődési állapotnál tartottak, de ha egy ilyen valaki, aki a fejlődésnek minden tapasztalatából kivonta és magában elraktározta a lényeket, ha meg akar nyilvánulni, bármely időben meg tudja teremteni azt, ami a megnyilvánuláshoz szükséges, s miután annak a síknak erőit felhasználta, az eszközt ismét visszavonhatja. Mikor H.P.B. a Planetáris Szellemekről beszél, megemlíti, hogy azok az emberiség útján haladtak át. Mint segítők nem jelentkezhetnének, ha nem mentek volna át az emberi fokozatokon és a szükséges tapasztalatokat magukban fel nem vették volna. Ekképpen vannak Lények ugyan, akik nem nyilvánultak meg, de meg, de meg tudják magukat nyilvánítani úgy, hogy kivonják lényegükből azt a tapasztalatot, amely megkívántatik, és megteremtik azt az eszközt, amelyben működni kívánnak.

Nem nehéz talán megérteni, hogy az eszközök milyenek a „saját használatukra”. Ahogy fejlődik, minden eszköz külső megnyilvánulása fölé emelkedünk, és csak magasabb

munkák számára tanuljuk meg használni azokat, a magunk tekintetbe vétele nélkül. És ami a fizikai testet illeti, ez legyen a tanítvány mindennapi gyakorlata. A fizikai testünk fölött úgy kell uralkodni tudni, hogy a saját visszahatásait már ne tudja reánk vetni; csak azért van, hogy használni tudjuk, és ezért meg kell tanulnunk tökéletesen uralkodni rajta, úgy hogy nem kényszeríthet semmi olyan tapasztalatra, amelyet nem akarunk megszerezni. Csak a használatra alkalmas eszköz kell, hogy legyen, s arra kell trenírozni, hogy a tapasztalatokat adja át az egónak. Eljön majd az az idő is, mikor már nem kívánunk többé további tapasztalatokat átadni, és ekkor az ÉN elveszti azt, ami céljainak szükséges. Ez már igen magas állapotot jelöl, mert ez az adeptus foka már.

A Titkos Tanításban mondják, hogy egy mester teste tulajdonképpen illuzórikus. Ez csak azt jelenti, hogy a fizikai test őt sem nem érinti, sem nem zavarhatja meg. A körülötte játszó erők nem befolyásolhatják a fizikai testén át, kivéve, ha ő ezt megengedi, mert különben nem tudják őt a saját központjából kizárni. H.P.B. is mondja, hogy egy mester fizikai teste pusztán csak eszköz. Nem ad át semmit, hanem egyszerűen a fizikai síkkal való kapcsolat, olyan test, melyet, mint a munkára szükséges eszközt tart ill. használ, s ha nincs szüksége rá, elejti. Ugyanez igaz az asztrális és a mentális testre vonatkozóan is. Ha a kauzális test csak eszközzé lett már, az individualitás eltűnik, mert Atma megszerezte már azt az erőt, hogy a harmadik aspektusát az akarattal a mentális síkon nyilvánítja meg, és ezért ott nincs szüksége egy állandó eszközre.

C.W.L.: Ez az állítás első pillanatra látszólag ellentmondásos néhány már előzőleg elhangzott kijelentésre. Például azt mondják nekünk, hogy öljük ki a vágyat, s öljük ki énünknek különböző részeit. A „Csend hangjában” azt mondják, hogy a tanítvány tanulja meg a lunar-formát megőlni – akaraterővel – vagyis szabaduljon meg az asztrális testétől. Ez a szó, hogy akaraterővel, megadja a kulcsot ehhez a kifejezéshez. Nem kell megsemmisítenünk az asztrális testünket, mert ha így tennénk szörnyekké válnánk, hatalmas mentális fejlettséggel, de minden részvét nélkül. Sokaknak az érzelmek nagy gondot okoznak, mert időnként elborítják őket, de ne akarják elpusztítani őket, hanem megtisztítani és uralkodni rajtuk, ez a feladat. Olyan erővé kell válnia, melyet fel tudunk használni, és nem hogy minket elborítson. Nem szabad kiölnünk, mert nélkülük nem tudnánk soha segíteni azokon, akik ilyen vonalon mozognak. Tehát meg kell finomítanunk és minden énséget kiirtani belőle.

S ugyanilyen módon az intellektuális embernek sem szabad kiölnie az intellektust, hanem megfékezni és vezérelni kell tudni. Teljesen igaz az, hogy az intellektus – a devócióhoz hasonlóan – magával ragad. Nem mindig értik meg ezt, azt mondják, hogy az intellektus maga már elég biztosíték minden túlzással szemben, de én attól tartok, hogy ez nem egészen így van. Sokan bírnak jó intellektussal, s ezt mondják: „a mi józanságunk az egyetlen dolog, mely vezérel minket, s ezt kell mindig követnünk minden logikus végkövetkeztetés mellett”. Ez teljesen igaz volna, ha minden feltételezésük is helyes lenne, de rendszerint nagyon is hiányosak. Általában a probléma fizikai oldalát nézik csak és teljesen figyelmen kívül hagyják a sokkal fontosabb rejtett részét a dolgoknak, és éppen ezért végkövetkeztetések elkerülhetetlenül helytelenek.

Mint már előbb mondtam, kiegyensúlyozottnak kell lennünk. Tanuljuk meg, hogy a kérdéseket minden oldalról lássuk meg, azon kell lennünk, hogy egyes tulajdonságok túlfejlesztését kerüljük, akármilyen jó is az, mert ne legyen egyetlen tulajdonság sem aránytalanul kidomborítva a többi fölé, mert a legcsodálatosabb tulajdonság is veszélyessé válhat, ha az egésztől kimagaslóan emelkedik ki. Az éles intellektusú embert túlzottan értékelik, éppen az intellektusa miatt, de minél inkább valóban ez, gondosan ügyeljen arra is,

hogy a másik oldalt, tehát a részvétet és a szeretetet ne hagyja figyelmen kívül, sem ne felejtse el.

És pontosan ugyanilyen módon azok, akik a szeretet és részvét érzéseit bőségesen bírják, igyekezzenek az intellektuális oldalukat is fejleszteni, olyannyira, hogy éppen részvétük és szeretetük által vezetve ne kövessenek el badar cselekedeteket, amik nem segítenének, hanem inkább akadályokat képeznek. Az olyan ember, aki a legerősebben tud részvétet érezni, de tudás nélkül, igen gyakran teljesen kiszolgáltatott, hasonlóan ahhoz az emberhez, aki valamilyen tragikus balesetnél ott van, de tudás hiányában nem tudná azt a segítséget nyújtani, amit egy orvos adhat. Sokan buzgó segítő szándékkal és részvéttel eltelten mégsem tudnak segíteni, mert nem tudják, hogy mit kell tenni, és megtett erőfeszítéseik – ha tudatlanul végzik – épp úgy lehetnek kárára valakinek, mint segítségére. Tehát egész világosan kifejezve azt lehetne mondani, hogy a tudásra éppúgy szükség van, mint az érzelmekre.

Természetünk törtető erői az érzelmek. Az ősi indiai könyvekben azt mondják, hogy az érzelmek a ló, míg az elme a vezér; az elme tartja a gyeplőt, ezért kell mindkettőt kifejleszteni. Kell, hogy lovaink legyenek, mert a haladás eszközei ők, erőink raktározói; de józan vezetésre is szükségünk van, mert különben elfutnának velünk. Mindezt az okkult tanulmányozásba állandóan beleszámítják, és mégis nem ismételhetjük elég gyakran ezt, mert az emberek elfelejtik. Mindig vannak olyanok, akik csak egyik oldalukat fejlesztik, és sajnos igen hiányos a másik rész, és ez az egyik mód, mely által még egy haladottabb ember is tévútra juthat.

„Minden ember saját maga számára feltétlenül az út, az igazság és az élet. De csak akkor az, ha keményen megragadja egész egyéniségét, és felébredt szellemi akaratának erejével felismeri, hogy ez az egyéniség nem ő saját maga, hanem csupán olyasmi, amit szenvedések árán alkotott a saját használatára, s amelynek révén – amint növendéke lassan kifejleszti értelmiségét – el akarja érni az egyéniség fölötti életet. Ha tudja, hogy csodálatosan összetett, különvált életének ez a célja, valóban akkor és csak akkor jár az úton.”

C.W.L.: Az út jelenti az igazi szellemi életet, melyet csak az individualitás felépítése utáni tapasztalat révén találhatunk meg. A Velencei Mester által itt használt kifejezés – az az összetett dolog, melyet az ember nagy gonddal és szenvedéssel épített fel a saját használatára – teljesen igaz az individuumra, valamint minden személyiségre. Az individualitást maga a Monád építi, amely az idők folyamán a különböző személyiségeit is felépíti, és valamennyit csak a magasabb használatára, tehát csakis annak. Minden ember ott követi el a hibát, mikor azonosítja magát az alacsonyabb természetével, és megengedi annak az önámítást, hogy feltételezhessen, mintha ő volna az „ÉN”, holott ez az „ÉN” valójában a Monád, messze mögötte, aki mindezen eszközöket használja.

Az ember egész evolúciójáról azt lehetne mondani, hogy önmagába való visszavonulás, de mindig minden burkát magával hozza, s üres kézzel sohasem tér vissza. A tapasztalatok eredményeinek átadási folyamata, tehát az alacsonyabb átadja a magasabbnak, minden síkon és állandóan történik. Ezt tesszük állandóan igen sokféleképpen a hétköznapi életben, csak éppen hogy nem vesszük észre ebben a megvilágításban. Például tudjuk, hogy miképpen kell olvasni; ebben az inkarnációnkban ezt az erőt igen hosszú és sokáig tartó tanulási folyamat alatt szereztük meg. Most pedig, ha kezünkbe veszünk egy könyvet, megértjük azonnal, anélkül, hogy gondoltunk volna arra, hogy tudunk-e olvasni. E tapasztalat

részleteit már elfelejtettük és semmi értelme nem volna magunkat erre emlékeztetni. Vannak köztünk olyanok, akik megtanulták a kottát olvasni és első látásra le is tudják játszani. De mikor ezt még tanulni kezdtük, minden egyes hangjegyet jól meg kellett néznünk, mielőtt a zongorán leütöttük volna. A tény azonban az, hogy már elfelejtettük ezt az aprólékos munkát. Nincs szükség arra, hogy minden zongoraórára visszagondoljunk azért, hogy tudjunk játszani, amely tulajdonképpen a folyamat célja volt.

Ugyanígy van ez a múlt életekre való emlékezésekkel. Azok, akik hisznek az újraszületésben, lelkük mélyén bizonyos neheztelésfélét éreznek néha, mert nem emlékeznek arra, amiért most szenvedniük kell, még akkor is, ha készek elismerni, hogy azok múltuk helytelen cselekedeteinek következményei. Talán egészen természetes is ez az érzés, de valójában egyáltalán nem számít semmit sem; a lélek tudja, és jól megjegyezte magának, hogy mi volt az, ami a rossz következményt hozta, és mindent el fog követni a személyisége befolyásolására, hogy megakadályozza ugyanannak a hibának az elkövetését.

Az emberek azt hiszik, egyszerűbbé tenné életüket, ha a személyiség emlékezni tudna elmúlt életeire. Lehet, hogy egyfajta módon könnyebb lenne a dolog, de én azt hiszem, hogy ha személyiségünkben teljes emlékezetünk volna elmúlt életeinkről, mielőtt az adeptusi fokot elérjük, többet ártana, mint használna. Először is még nincs meg az az erőnk, amellyel teljes nyugodtsággal mérlegelni tudnánk a történeteket. Egész határozottan igen lehangolna minket, ha vissza tudnánk nézni azokra a csúnya bűnökre, amelyeket múlt életeinkben elkövettünk. Már elég régen megtanultam múlt életeimre visszatekinteni, de egyáltalán nem örvendetes ezt tenni. Voltak szép akciók is, s néhány finom esemény mindenki múlt életeiben adódik, s ezekre bizonyos fajta örömmel tekintünk vissza. De azt is találtuk, ha egy volt életre pillantottunk vissza, hogy az ami azonnal és legerőteljesebben a szemünkbe ötlött, az a sok-sok alkalom, amiket nem vettünk észre akkoriban. Itt-ott, mindenütt alkalmak vettek körül, és magunk is csodálkozunk, hogy olyan kevés alkalmat ragadtunk meg. Rendszerint nem azon múltott, hogy kihagytuk az alkalmat, mert nem is akartuk megtenni; a szándékunk jó volt, bár inkább gyenge jóság volt talán, és ha észrevettük volna az alkalmat, talán meg is ragadjuk. S most visszapillantva – csodálkozunk akkori vakságunkon. Azt mondjuk: „ha csak a cselekvésnek ezt vagy azt az irányát követtem volna, bizonyos fajta eredményeket hozott volna magával, és mostanában talán már az adeptusi fokot értem volna el”. De nem tettünk így. Ha majd felemelkedtünk arra a síkra, ahol a visszapillantás hasznos lehet a számunkra, de az intellektusnak ezzel a minőségével, és a szabad akarattal, amely ma már a miénk, kétségtelen, hogy nem volna osztatlan öröm.

Vizsgáljuk meg most közelebbről a bennfoglalt általános elveket. Az egész rendszer, melynek mi egy kis része vagyunk, célja az emberiség fejlődését elősegíteni, s ezért nem kétséges, ha az emberiségnek a legjavát szolgálná, hogy a személyiség emlékezzék múlt életeire, akkor bizonyosan úgy rendezték volna már eleve el. S miután ez nem így történt meg, legalábbis bízunk abban, hogy úgy van legjobban, ahogy van.

Ha valakinek megvan a hatalma visszanézni tudni, szélesebb körű betekintést nyerhet, és kiegyensúlyozottabb szemszögből nézi a dolgokat, s ez által annyi átítatódik az igazságosság biztonságáról a rendszerben, hogy amikor nem tudja pontosan meglátni, hogy miképpen követte az okokat az okozat, ezt mondja talán: „bár nem tudom látni ennek az okát, de bizonyos vagyok benne, hogy én is így tennék most”. És nem is fog eszébe jutni, hogy igazságtalanul bántak vele. Az, aki állandóan arról beszél, hogy vele mily igazságtalanul bántak, és állandóan vádolja az eget, hogy őt nem vették tudomásul, nem értette meg az eset alapvetőségét. Mi tudjuk, hogy a törvény tökéletesen igazságos – ugyanolyan igaz, mint a

vonzás törvénye – de ebből még nem következik, hogy mi pontosan mindig meg tudjuk mondani, hogy miben és miképpen fog ez megnyilvánulni.

Mint ahogy előbb mondtam, az Ego megjegyzi magának azt, aminek eredménye rossz volt. A múlt tapasztalatai figyelmeztetik, megpróbálja a személyiséget befolyásolni, mielőtt oly erőssé, véglegessé és határozottá válik, hogy már nem kívánja a mögötte álló Ego homályos irányítását. Határozottan azt gondolja, hogy ő maga tudja legjobban a saját vonalát. Igen gyakran elutasítja a felülről jövő segítséget, és így az Ego nem tudja teljes mértékben befolyásolni úgy, ahogy szeretné. De mégis megpróbálja, hogy uralkodjon rajta, és ahogy tovább haladunk, mindig jobban és erősebben kezdjük érezni, hogy a gyeplőt mindjobban magához kívánja ragadni. Ha azonosítani akarjuk magunkat vele, csakhamar rájövünk, hogy igen sokat tehet értünk. Fő nehézsége az a tény, hogy az átlag személyiség az alacsonyabb eszközökkel azonosítja magát, és a közbelépését kissé megnehezíti, de ha meg lehet győzni, hogy az Ego-val azonosítsa magát, akkor minden nehézség sokkal kisebb lesz.

Hozzáfűzve még azt is, hogy ha az asztrális és mentális testeken az uralkodás már teljes, a fejlődés valóban meggyorsult. Normálisan, ha az Ego egy valamivel akar foglalkozni az alacsonyabb eszközein át, akkor ezek száz más dolgot hoznak elő, és nem kívánt jelentéseket adnak le, melyeket az Ego egyáltalán nem kíván. Az elme fölötti uralkodást úgy kell megszervezni, hogy az Egonak csak azt jelentse, amit az tudni kíván. És amikor az Ego valamilyen problémát nyújt át az elmének, és azt mondja: „gondold ezt ki, és add meg azt az információt, amit én kívánok”, az uralom alatt lévő elme tökéletesen engedelmeskedik, míg a hasonló körülmények közti átlag elme százféle dolgot is jelent, melyek haszontalanok az Ego számára, mert mindenféle vándor gondolat tört be itt, és érvényesülni akar.

A rendszer az alacsonyabb munka eredményének, de nem a részletes tapasztalatnak feladása, ez mindvégig és állandóan folyik, amíg az adeptusi fokot el nem értük. Ahogy az Ego fejlődik, az első és határozott változás, ami az embert éri, hogy az intellektust, a manaszt felvonja a buddhikus síkra; mégis megmarad hármassá, de ahelyett, hogy mind a három síkon lenne, most csak kettőn van már, az atmával kifejlesztve a saját síkján, a buddhi szintjén a sajátján, és a manaszi sík buddhival felvonva az intuícióba. Mert elhagyja a kauzál testet, nincs szüksége tovább rá. Ha le akar ismét bocsátkozni és a mentális síkon megnyilvánulni, új kauzál-testet kell készítenie, de máskülönben ilyenre nincs szüksége.

Ehhez a módhoz igen hasonlóan, tehát a buddhikus síkon való kétféle megnyilvánulás – a buddhi és a megdicsőült intellekt, ami az intuíció, kis idő múltán a nirvánikus, vagyis atmikus síkra vonul fel, és így a hármas szellemiség ezen a síkon ismét teljesen feléledt. Így a három megnyilvánulás egybeolvad. Ez az erő az adeptus területe, mert egyesíti a Monádót az Egoval úgy, ahogy a tanítvány megpróbálja az Egot egyesíteni a személyiséggel.

A magasabb manasznak ez a felvonulása a kauzál testhez úgy, hogy a buddhikus síkon van, a buddhival egymás mellett, ezt az aspektust, vagyis az Ego állapotát nevezte Mme Blavatsky a spirituális Egonak. Nehéz a hasonlatokat részleteikben kidolgozni az állapotot illetően, amit a keresztény misztikusok leírnak, mint olyat, amin átmertek már, mert annyira teljesen más szempontból közelítik meg, de ez az állapot – úgy tűnik – teljesen megfelel annak, amit „szellemi megvilágosodásnak” szoktak nevezni, és amit mi az arhati állapotnak mondunk. A Krisztus-princípium kibontakozása ez. Mi a krisztusi princípium megszületéséről beszélünk, amikor a buddhikus tudat először kerül az emberben a felszínre, és amikor azt mondják, hogy a Krisztus teljesen kibontakozott benne, azt hiszem ezt az állapotot értik alatta.

Ha valaki ezen magasabb síkokat egyszer elérte, fejlődésének mérve erősen megnövekedett. Egyszer Indiában megkérdeztek, hogy az ember fejlődését az Ösvényen lehet-e számtani pontossággal mérni. Azt feleltem, hogy „Úgy gondolom, hogy ha egyszer az előremenetel határozottan megindult, nagyon valószínű, hogy mértani pontossághoz hasonlóan történik. Ezt kissé kétségbe vonták. Az indiaiak, úgy látszik, úgy érezték, hogy eltúlzott megállapítást tettem, s így megkérdeztem K.H. Mestert, hogy a mértani processzió helyes megállapítás volna-e azok fejlődéséről, akik már az Ösvényre léptek. „Nem – felelte – ez nem volna helyes állítás. Ha valaki az ösvényre lépett és minden energiáját összpontosítja erre, előremenetele sem nem aritmikus, sem nem geometrikus nem lesz, hanem erők által megy előre.”

Így tehát a rációk nem 2,4,8,16 lesz, hanem 2,4,16,266 stb. Ez a tény egészen másként világítja meg a dolgot, és most már látni kezdjük, hogy az, ami előttünk áll, mégsem olyan lehetetlen és fáradságos, mint ahogy azt néha véljük. Mi valamennyien évekre vettünk igénybe, hogy elérkezzünk mai állapotunkhoz, és nem látszik nagy eredménynek, ha az erre fordított időt vesszük számításba. Ha eljövendő fejlődésünk is hasonló lassú lenne, az elme visszaesne, hivatkozással a korszakokra való kontemplációra, mely szükséges volt e cél elérésére. Igen bátorító gondolat az, mikor véglegesen megkezdünk az ösvényen járni, valójában igen gyorsan fogunk fejlődni.

Feltételezem, hogy az átlag jóember értelmének egy századrészét szenteli annak, hogy magát kicsit megjavítsa. Igen sokan még ezt sem teszik. Mi, akik az okkultizmus princípiumai szerint próbálunk élni és tanulmányozni, kissé tovább mentünk már, és időnknek egy jó nagy részét ennek szenteljük. Mikor elértük azt a fokot, hol minden erőnk és gondolatunk erre a nagy feladatra van koncentráva, akkor igen nagy ugrással megyünk előre majd, akármennyire is hátramaradtunk vagyunk most, minden erőnk a munkának szentelhetjük, sokkal tökéletesebben fogjuk elvégezni tudni, mint ahogy most nekünk látszik.

„Keress azzal, hogy elmerülsz saját legbensőbb lényed titokzatos és dicső mélységébe.

Keress minden tapasztalat megvizsgálásával, az érzékek használatával, hogy megértsd az egyéniség növekedését és értelmét, s annak a többi isteni töredéknek szépségét és homályos természetét, akik egy sorban küzdenek veled, s a fajt alkotják, amelyhez tartozol. Keress a lét törvényeinek, a természet törvényeinek, a természetfölötti törvényeinek tanulmányozásával; és keress azzal, hogy lelked mélyen meghajol a benned ragyogó homályos csillag előtt. Amint állandóan virrasztasz és hódolsz előtte, világossága mind erősebb lesz. Tudd meg akkor, hogy megtaláltad az út elejét. S ha majd megtaláltad a végét, világossága hirtelen a végtelen világossággá válik.”

A.B.: Ebben a kommentárban ismét az Út keresésének hármas módszerét tanulmányozhatjuk. Az osztályozás céljából csoportosítanunk kellene a természeti törvényeket, melyek a világ jelenségeit fedik, a megfigyelés világát, a természetfölötti törvényeket, valamint a magasabb manaszt és buddhit, és a létnek a törvényeit, mint olyat, ami a Nirvána valódi létét mutatja. A természet törvényei alatt azt a törvényt értjük, mely a fizikai, az asztrális és az alacsonyabb manaszon működik.

Azon törvények, melyek ezen fölött vannak, de viszont alatta annak, amit „létnek” mondunk, természetfölötti törvénynek nevezhetők. Ez magában foglalja mindkettőt, tehát az arupa síkját a Manasznak és a buddhikusnak is. Ez az a régió, ahol az élet magát több mint formában fejezi ki, míg az anyag az életnek van alárendelve, minden pillanatban változva. Itt semmi olyan nincs, ami egy határozott és körvonalazott lényt képviselne. Mert a gondolat

változásával a lény is változtatja formáját; az anyag az ő életének csak szerszáma (instrumentuma) és nem saját maga kifejezése; a forma a pillanatban alakul – és életének minden változásával ő is változik. A Manasz arupa síkján ez így van, és egy szubtilisabb formában a buddhikuson is. De való ez a spirituális Egora is, amely buddhi, az Egy-nek a manasztikus aspektusával, amely mikor a kauzális testet elhagyta, a buddhikusba vonult fel. A keresztény misztikusok ezt az állapotot a szellemi megvilágosodásnak nevezik; ez az arhat fokozata, a Krisztus az emberben.

A természetfölötti szót rendszerint olyasmire alkalmazzák, amelyet a világi közismert tapasztalatokkal megmagyarázni nem lehet. Minden, ami rendkívüli, vagy pedig a természeti törvényekkel meg nem magyarázható, ezzel a szóval lett felcímkézve a gondolkodó emberek megzavarására. Az egész világon széles körben elterjedt ellenkezést találunk mindazzal szemben, amit természetfölöttinek neveznek. Az emberek úgy érzik, hogy természetfölötti semmi sem lehet, mert a természetben nincsen bármi is, ami rendkívüli vagy szabálytalan, nincs olyan régió, ahol a törvény nem létezne. A törvény mindenütt működik és egy. „Amint fent, úgy alant” – ez az univerzális igazság. A természet különböző módon fejezi ki magát, de magában véve mégis mindig ugyanaz. De mikor ahhoz érkezünk, amit itt természetfölöttinek neveznek, olyan pontra érkeztünk, amely az érzékekkel elérhetőn mindenképp túl van, még akkor is, ha ezt a kifejezést a legteljesebb értemében vesszük. Mi általában túlhaladtunk már azon, amit fenomen-nak, vagyis jelenségnek neveznek, s magába a szellemi világokba hatoltunk be.

Az Atma síkján túl van a Nirvána, a lények régiója, ahol minden realitás, és ahol az igazi tudat lakozik. Ezt az utat kell nekünk megkeresni azzal, hogy saját bensőnk tanulmányozzuk. S mindaddig, amíg magasrendű meditációban el nem érjük a Nirvána síkját, nem nyerhetünk pillanatnyi meglátást az igazi atmikus tudatról. De keresni kell a módját... A kutatást ebben az irányban akkor kezdjük meg, mikor megpróbáljuk magunknak realizálni a létét. Mint olyan régióra gondoljunk, ahol minden valóság, ahol minden korlátozás megszűnt, s ahol az egység megvalósult. Meditálásunkban próbáljuk elképzelni, alakítsuk ki magunk előtt. És ezt csak úgy tudjuk tenni, ha egy sorozat negatívumot képzelünk magunknak. Tehát ezt gondoljuk: „Vajon jelenség?” – Nem az. „Vajon intellektuális?” – Nem az. Úgy keressük, hogy megvilágítjuk azt, ami nem. Akkor ezt mondjuk: „Olyasmi, amit érzékekkel nem tudunk érzékelni, de az sem, amit az elme el próbál képzelni. Még a bőven kiterjedt és megvilágosodott elmével sem tudtuk megtalálni” – és így tovább.

Lehet ez a kérdés is: „miért keressük azzal, ami nem, ha az atmikus tudatot egy pillanatra ugyan, de elérhetjük?” Nyíltan szólva az, amit az aggyal kapunk, nem az atmikus tudat, hanem az atma manasztikus aspektusának egy kis vibrációja, mely minden vibrációtól – a manasztikus tudatban – eltérő. A magasabb síkokból kiinduló vibrációk eltérőek azokról, amelyek a manasztikus síkon kezdődnek. Ha valaki az Igaz Ösvény legmagasabb fokát eléri – a negyediket, vagyis az arhatit – akkor a meditációban, a testen kívül, átmegy a samadhibába és eléri Nirvánában az atmikus tudatot.

C.W.L.: Ez a kettős hármass felosztás, amely módszerrel mi az utat keressük, valamint azokat a törvényeket, amelyek ezzel a módszerrel párhuzamosak, megvilágosítanak és kétségtelenül célzatosak. Mikor legbensőbb lényünk mélységeibe merülünk, a lét legbensőbb tanulmányozásához jutunk – annak a síknak a törvényeihez, amely mindazon, ami számunkra megnyilvánulás, túl van, vagyis azt mondjuk, ez a Nirvána. A magasabb síkok még mindig a megnyilvánulás síkjai, és mindaz, ami azon túl van, valójában mégsem, meg nem nyilvánult, de számunkra a mi jelenlegi fokunkon még az. Csak a lét törvényeinek tanulmányozása útján

leszünk képesek a legbensőbb lényünk mélységeibe elmerülni, amely „leked mélyén meghajol a benned ragyogó homályos csillag előtt”. Tehát világos, hogy ez a fejlődés igen magas foka már, ha az Atmát keressük, és csak őt követjük.

A tapasztalatok kipróbálása megfelel a természeti törvények tanulmányozásának, vagyis a jelenségek világának törvényeit, azokat, melyek a fizikai, asztrális és mentális síkokon működnek, amelybe a személyiség merül le. Ekkor megtanuljuk megérteni az individualitást a természetfölötti törvények tanulmányozása által, amely alatt nyilván annak a világnak a törvényeit kell értenünk, amelyben az Ego, mint olyan, mozog. Úgy mondhatjuk, a buddhikus sík és a mentális sík magasabb törvényeit.

Bár semmi nincsen, ami természetfölötti, de ezt a szót itt nyilván technikai értelemben használja. S mindezen síkokon át az egy Élet az, amely különböző módokon fejezi ki magát, mert az egész sémában sehol nincs törés a természet törvényeiben és rendjében, csak akkor, mikor egy olyan régióba kerülünk, amely túl van már a fizikai, asztrális és mentális érzékeinkkel nem érinthető bármivel, olyasvalamibe értünk fel, amely túl van azon, amit ismerünk, ahol más és tágabb törvények működnek. Azt hittem, ebben az értelemben használja a Chohan a „természetfölötti” szót. Ezen érzékek szféráin túl olyan régióba kerülünk, amely a jelenségek világán túl van már, amelyet a görögök a „noumenal” világnak neveztek, amely a forrása és oka a megnyilvánult világnak.

Így ennek a résznek a jelentése úgy látszik az, hogy ha a személyiséget alaposan megértjük, akkor megértettük a „természet törvényeit” is; és hogy ha az individualitást akarjuk megérteni, akkor a „természetfölötti törvényekkel” van dolgunk, és ha ezen is túl megkíséreljük realizálni az Atmát, akkor tanulmányozzuk a „lét törvényeit”.

Ezen síkok különbözőségei elegendően nagyok ahhoz, hogy jogosultak az ilyen osztályozásokra. A fizikai síkon minden a külső formától függ, és ez igaz úgy az asztrális, mint az alacsonyabb mentális világra is. A kauzális test síkján – bár nem egészen igaz az, hogy ott forma nélkül vagyunk – de a formák legalábbis különbözők és közvetlenebbek. A kauzális test gondolata hasonlít a villámlás cikázásához, mely közvetlen tárgyra szegeződik ahelyett, hogy határozott külön formát alkotna, egyszerűen kilövell közvetlenül a tárgyra a gondolat által adott impulzussal. Mikor ezen túlemelkedtünk, a buddhikusra, olyan állapotot érünk el – mint azt előbb már elmagyaráztam – amely szókkal alig kifejezhető. Ott minden személy gondolata az egész síknak lüktetése, úgy hogy ezen a síkon minden személy kibontakoztathatja saját magában a többieknek is a gondolatait, és tanulhat belőlük, és mintegy tapasztalhat általuk is. Ezt világosabban megmagyarázni nem remélhető, csak sugalmazni lehet.

Csak javunkra szolgál, ha megpróbáljuk megérteni ezeket a magasabb állapotokat. Az egyetlen mód, ahogyan ezt megtehetjük, a hindu könyvekben leírt és elfogadott módszer, amely mindig tagadás. Nem a tudatnak egyik állapotát írják le, hanem fokozatosan mindazt, ami nem. Ha ezt megtettük és úgy tudjuk elrendezni, hogy a gondolatoknak és dolgoknak szublimált lényegét tudjuk megtartani, akkor egy kicsit közelebb jutunk ahhoz, ami az valójában.

Buddha követői gyakran kérdezik, hogy mi a Nirvána? Vagy néha így mondják: van Nirvána vagy nincs? Vagyis van-e léte vagy nincs léte? Buddha egy alkalommal ezt felelte: „Van Nirvána, kétségtelen, hogy létezik, s mégis, ha azt kérdezed, hogy van-e, csak azt mondhatom, hogy sem nem a létnek az állapota, sem nem a nemlétnek az állapota abban az

értelemben, ahogyan ti értitek ezeket a szavakat”. Talán még Ő sem tudta nekünk a mi síkunkon megvilágítani. A mi sokkal de sokkal kisebb módunkon nekünk is ugyanez a tapasztalatunk lehet. Tanúságot tehetek arról, hogy mikor a buddhikus tudatot fejlesztjük ki, és használni is kezdjük, igen sokfélé, amit most nem tudunk megérteni, ott teljesen világos lesz előttünk, de abban a pillanatban, mikor ebből a tudatállapotból visszaesünk, nem tudjuk már kifejezni azt, amit előbb megértettünk. Hogy ez nincs eléggé jól kifejezve, mutatja az a tény, hogy maga Buddha is – aki annyival nagyobb volt – képtelen volt szavakkal kifejezni azt itt lent, kivéve negatívumokkal.

LXVI. fejezet Jegyzetek a 20. szabályhoz

A.B.: Hilarion Mester a 20. szabályhoz a következőket fűzte:

„Keress minden tapasztalat megvizsgálásával, s ne feledd, hogy amidőn ezt ajánlom, nem azt mondom: 'Engedj az érzéki csábításoknak, hogy megismerd'. Mielőtt okkultista lettél, megtehetted, ám nem teheted meg azután. Ha már választottál és az Ösvényre léptél, szégyenkezés nélkül tapasztalhatod őket: mérlegelheted, megfigyelheted és vizsgálhatod őket, és a borzalom türelmével várhatod azt az órát, amikor többé már nem érintenek.”

Az ember fejlődésének korai fokaiban az ego még nem eléggé fejlett ahhoz, hogy meg tudja különböztetni a helyest a helytelentől. De mikor abban a pillanatban, amikor megtanult a kettő között különbséget tenni, és tudja, hogy a kettő más és más, megkezdődik az erkölcsiség. Pl. amikor kezdi megérteni az élet elpusztítása és az élet megőrzése közti különbséget, akkor az erkölcs számára megszületett ezen a vonalon. Azután a tapasztalatnak erre a fajtájára, amely megtanította erre a tudásra, már nincsen szüksége. S bár az embernek nincs szüksége már ezt a tapasztalatot újra átélni, néha mégis az érzékek hirtelen fellobbanása következtében valamilyen helytelen cselekedetre ragadják, amelyek után szenvedni fog, mert felismerte, hogy helytelen volt engedni a fellobbanásnak. A pseudo-okkultistáknak (ál-okkultisták) az az állítása, hogy ember cselekedjen csak helytelenül azért, hogy tapasztalatokat szerezzen, sohasem volt beigazolható. Ha valaki helytelenül cselekszik, akkor, amikor még nem tudja, hogy az helytelen, szükségszerűen tapasztal; de ha valaki tudja, hogy az elkövetendő helytelen, akkor minden engedménytétel bukást jelent és súlyos szenvedés kell, hogy kövesse.

A kényszerítő körülmények állapotában engedve, sok életen át tarthatnak, s még akkor is, ha valaki már az Ösvényre lépett, az érzékek vágyaival való összeütközés gyakran folytatódik. Mielőtt gyors fejlődés következhetne be, hosszú fokozatai vannak a szembekerüléseknek az asztrális és mentális testeken át működő vágyak és a tudás között, hogy ezek kielégítése akadályozza a magasabb életet. Az alacsonyabb fokozatokon a konfliktus tovább tart, és mikor a magasabb fokozatba megy át és felülkerekedik, amikor mentális képek verődnek össze az érzékek vágyaival, a megkísértések szubtilisabbá válnak, mert az elme idealizálja az érzékek tárgyait, a durvább impulzusokat kifinomítja és a vágyakat a legcsábosabb aspektusában prezentálja. Még egy másik fokozat is van, amikor a törekvő már az igazi Ösvényen jár, még ott is a régi kísértések éles erősödése eléggé erős ahhoz, hogy őt megtámadja. Ebben az értelemben tekintsük a Mester állítását a Megjegyzésekben, mely megmutatja a tanítványnak, hogyan értelmezze azt; várhat, megfigyelhet és kipróbálhatja a csábításokat, türelmesen várva azt az időt, amikor már nem fogják érdekelni.

Mikor a tudat központja elkülönítette magát a vágyak testétől és már a manasztikus sík felé törekszik, akkor már jelentékeny előrehaladás történt. Már nem úgy látja a vágytestet, mint saját magát, hanem tisztára, mint eszközt látja. De mégis a rezgései még mindig érinthetik, mert azoknak megvan a maguk élete, és néha úgy tűnik, mintha a lovak elragadták volna. Erről az állapotról a Kathopanishat-ban úgy beszélnek, mint a kocsisról, aki megeresztette a lovak gyepelőjét, és azok szép csendesen mennek, de azért mindig képesek itt-ott elszaladni. A tanítvány tudja már az érzékek felindulása következtében, hogy mikor ugrottak meg. Ez a nagy megpróbáltatások ideje. Az ember teljes egészében megszegyenül, és a lealacsonyodás kínozza, nem engedhet szenvedés nélkül. A tudat normális állapotában nem vonzzák az érzékek, nem érzi a test megkísértéseit, amelyekben végülis asztrálisak valóban. De jönnek majd olyan idők, amikor igenis érezni fogja őket. S ez azért történik, mert a vágyak régi kerékvágása még nincs felásva, és az újra felélénkítés kívülről történt. A vezeték még nem tűnt el, bár elviselt már, de a veszély még mindig fennáll, hogy váratlanul, kívülről lesz feltöltve, és a vágy-forma ismét felélénkül. Az asztrális befolyások eléggé erősek ahhoz, hogy az ember tudatát újra érintsék; ha magára volna hagyva, nem tudná befolyásolni; hanem akkor jönnek arra a helyre, időben vagy személylyel, akiken át erős külső befolyások rezegnek át rajta, és ez az elviselt, régi formát ismét felélénkítik.

Mint kívülről jövőt kellene felismerni, nem saját magától, így a tanítvány megérthetné, hogy mik is tulajdonképpen. Szégyennel és megaláztatással és borzalommal érzi azokat a dolgokat, és csodálkozik magában, hogy miképpen érezhet ilyesmit. A felelet erre az, hogy a növekedés egyik fokán a csábítások az érzékeken át jönnek, és kitapasztalhatók, de nem kell engedni nekik. És az ember elmegy mellettük. S ezt mondja: érzek, felismerlek, mérlegelek is, de engem már nem indít meg. Ez az értelme a Kathopanishat e részének, ahol azt mondja, hogy az ember már elérkezett arra a pontra, amikor a lovakat féken tudja tartani. Uralkodik már az érzékek fölött. Ez az utolsó feladat az érzékek megkísértésének terén. Ha megtanulta már, hatalmuk mindörökké elmúlt az ember fölött. Soha többé nincs hatalmuk a befolyásolásra; ez az utolsó harc, és ha az elmúlt már, megmenekült a lélek.

Mikor a küzdelemnek eljön az ideje, és bizony ez mindenkire előbb-utóbb eljön, miután a tudat központja a manasztikus síkra helyeződött át, mérhetetlen nagy segítség megérteni a módját, és tudni miképpen kezelendő ahhoz, hogy ezt mondhassuk: „Ez nem Én vagyok, hanem egyszerűen nem más, mint az alacsonyabb természetem vibrációi, amelyeket felém küld. S én visszautasítom, ez a feleletem.” Abban a pillanatban, hogy visszautasítjuk, az ijedtség érzése is elmúlik, egyszerűen visszautasítjuk a befolyását érezni. Ha ezt megtettük, kipróbálhatjuk magunkat, hogy természetünk melyik részére akar hatással lenni. Azután türelemmel várjunk az időre, amikor már nem érezzük. Bízunk a törvényben, ülünk le és türelemmel várunk, és kis idő múltán nem lesz képes semmilyen rezgést létrehozni. Az érzékek nem kényszeríthetnek ki belőlünk választ. Erre mondjuk: „türelmesen tudok várni arra az időre, mikor már nem érzem ezeket a dolgokat. Halott forma, bár felélénkítve, azért, hogy érezzen, de nemsokára eltörik és el fog tűnni”. Nincs más hátra, mint várni, tán hónapokig vagy évekig. A győzelmet elnyertük akkor, ha ezt képesek vagyunk megtenni, az öntőforma eltört. Türelmünk méltánylása és beismerése az utolsó lökést adja a megrázkódtatásokhoz, és soha többé nem tud minket izgatni, kivéve, ha magunk fordítunk hátat a célnak, ami lehetetlenségnek látszik.

Ez a tapasztalat még valami másra is hasznos lesz; s mindaddig, amíg magunk is át nem mentünk rajta, nem tudunk segíteni olyanokon, akik még engednek ennek. Egyetlen emberen sem tudunk segíteni addig, amíg magunk nem vagyunk túl a dolgokon, és még nem

tudunk senkit sem felemelni addig, amíg nem értjük meg az érzéseit. Van egy olyan fokozat is, amikor még magunk is valamilyen vágy karmai közt vagyunk, hogyan segíthetnénk másokon, ha magunk is ugyanolyan nehézségek közt vagyunk. Később megszabadultunk. Visszautasítjuk a kísértést, a vágyat, és így érkezünk arra a pontra, amikor nem tudjuk megérteni, hogy miképp eshet valaki kísértésbe; ha nem értjük meg érzéseit, nem tudunk rajta segíteni. A rosszra ugyan rávezetheted, de szellemi segítséget nem tudsz adni. Nem tudsz erőt árasztani beléje, mert rajta kívül állsz, s mert nem érzel vele együtt, megráz a szörnyülködés. Ha pedig szörnyülködsz, haszontalanná válsz. Ha valaki neked visszataszító, segíteni rajta nem tudsz, s ezért jobb - ha így érzel - magára hagyni. Ha valakin segíteni akarunk, feltétlenül együtt kell vele éreznünk.

S annak ellenére, hogy át tudod érezni bajait, nem tudsz segíteni rajta, ha ő fallal veszi magát körül. És ilyen esetben egy időre magára kell hagynunk, mert a kívülről adott segítségnek nincs haszna. A fizikai síkon való megsegítés kísérletét feladhatjuk ott, de a belső oldalon ne állítsuk le. A belső segítséghez több bátorságra van szükség, mint a külsőhöz. Külső vigaszt és tanácsot adni sokkal hálásabb munka, az alacsonyabb természetet sokkal jobban kielégíti, mint a belső, és ezért láthatatlan segítés.

Még valami mást – ha valakin tudsz segíteni, ne hallgass mások véleményére, akik azt mondják, hogy nem érdemli meg a segítséget, sem pedig az illető saját véleménye szerint, hogy úgysem segítesz rajta. H.P.B.-t néha még a saját tanítványai is elítélték. Kemény dolgokat mondtak róla, de ő jó és erős volt, és nem taszította el őket, hanem folytatta a belső segítséget, hagyva, hogy gondoljanak azt, amit akarnak. A belső segítségnél félre kell tennünk minden ellenségeskedést. És ha ellentétesen gondolkodunk, és ellenségesen érzünk valaki iránt – talán a saját tanítónk felé – mint ahogy ez néha megesik, talán még „kárpaljuk” is magunkban. Ahol falat érzünk egymás közt, abban a hitben tettük, hogy az az ő fala, később azonban rájövünk, hogy ez a fal csak a mi képzeletünkben létezett, amit a mentál síkon magunk alkottunk. Mikor ezen a fokozaton megyünk át, falat fal után építettünk fel, és éppen létezésük miatt sokat szenvedtünk addig, amíg le nem bontottuk őket.

Van egy még magasabb fokozat, amit nehéz megmagyarázni. Vannak olyan emberek, akik kapcsolatot teremtenek az emberiség tömegei közt és a Nagy Lények között. Mint ahogy Jézusról mondták, ők érzik az emberi szenvedéseket, és kísértéseiket, és mégis bűn nélkül valók. Olyan fok ez már, amikor az ilyen lény egy teljesen tiszta vágytestben lakik, minden holt anyag letisztult róla, és csak a képek tükröződésének ereje maradt meg. Ez az ember képtelen a bűnre.

Feltételezhetjük, hogy ilyen ember nem létezik; akkor nem lehetne a Nagy Lények és az emberiség közt kapcsolat. Ők tartják fenn a kapcsolatot, és az Ő tökéletes tisztaságukban érzik saját magukban a mások szenvedését. Ez az állapot közvetlen a Mesteri fokozat előtt van, ez az utolsó foka az Arhatságnak. A Mester nem szenvedhet már kint, mert az Ő tudata tökéletes már, elképzeli a múlt tapasztalatokat a szenvedései nélkül. A tapasztalat számára tökéletes kép, de kín nélkül. Ennek a foknak előrehaladott állapota előtt, bár az ember már bűnt nem tud elkövetni, és a személyisége tiszta, mégis a szenvedésnek egy bizonyos érzését adja át.

Az exoterikus könyvek ezt a fokozatot néha összecszerelik a Mesterekével, és a szenvedés érzését tulajdonítják nekik. Ez azon a fokozaton van, ahol még van szenvedés, akik az Arhátói fokon vannak, megosztják a munkát a Mesterekkel anélkül, hogy elvesztették volna fogékonyságukat a szenvedések iránt. A Mester minden szenvedésen felülemelkedett. A Arhátók részt vesznek a „Védelem Falának” felépítésében, de fájdalommal építik. Az

emberek a Mesterekre próbálják alkalmazni azt, ami csak a magasabb fokú tanítványokra áll, akik még olyan fokon vannak, ahol a bűnt már túlhaladták, bár a szenvedés érzése még megvan.

Az alacsonyabb síkon szimpatizálunk barátainkkal, végül minden különbséget félre tudunk tenni, és szenvedünk, ha túlságosan mély ez az érzés. Mindaddig, amíg Ahamkarán túl nem emelkedtünk, a rokonszenv és a szenvedés kéz a kézben kell, hogy menjenek. Mikor kiemelkedünk ebből az állapotból, túl gyorsan elvesztjük a rokonszenv erejét; ez az egyik kísértés az Ösvényen. Még Nagy Lények is visszaestek, mikor elérkeztek az utolsó fokra, mert ha minden szenvedést elvesztettek, elvesztik a részvét érzését is, és ha a részvét nem tökéletes, az elkülönülés falát nem döntötték le.

„De azért ne ítéld el azt, aki enged; nyújtsd feléje kezedet, mint zarándok testvéred felé, akinek lábára iszap nehezedett. Gondold meg, ó tanítvány, ha még oly nagy is a szakadék a jó ember és a bűnös között, aki tudásra tett szert; megmérhetetlen a jó ember és a között, aki az istenség küszöbén áll. Légy tehát résen, nehogy túl korán a tömegtől különvált valaminek képzeld magadat.”

A.B.: Itt azt mondják nekünk, hogy nem szabad elítélnünk azokat, akik a kísértéseknek engednek. Ha a megpróbáltatások fokát már túlhaladtad, már nem kell tartani attól, hogy valakit is elítélsz. Ha a kísértéseken már túljutottál, és ha visszagondolsz az időkre, amikor még érezted azokat, nem ítéled el azt az embert, aki enged a kísértésnek.

Az erényes és az erény nélküli emberek közt aránylag nem nagy a különbség; mindkettő a kezdeti fokokon küszködik, és ha minden oldalán megvizsgáljuk a dolgot, megállapítjuk, hogy a különbség nem is olyan nagy, mikor valaki tudást szerzett magának, és meg tudja látni a bűn és az erény közötti különbséget, óriási lépést tett. S amikor az erényt és bűnt csak mint ellentétpárokat látja, a tudáson is túlhaladott. Az istenség küszöbéig jutott, és a különbség felmérhetetlen. Itt óvást kapunk, ha túl gyorsan úgy gondolunk magunkra, mint a tömegtől távol lévőkre, akkor elérkezett a kísértés ideje, vagyis lenézése azoknak, akik alattunk vannak még, és ekkor vallunk kudarcot. Az pedig, aki felérkezett az istenséghez, senkit nem néz le, mert mindennel egynek érzi magát, és a legalacsonyabbal is egynek tudja magát.

„Ha megtaláltad az út elejét, lelked csillaga megmutatja világosságát, és fényénél majd észreveszed, milyen nagy az a sötétség, amelyben ég. Elme, szív, agy, mind homályos és sötét, míg az első nagy harc nincs megnyerve. Ne csüggedjen el, ne rémítsen meg a látvány; szegezd szemedet a kicsiny világosságra, és növekedni fog. Ám hadd legyen a bensődben levő sötétség segítségére abban, hogy megértsed azoknak a tehetetlenségét, akiknek lelke mély sötétségben van.”

A.B.: Ha az atma régiójába pillantunk fel, és az ottani fényt imádjuk, meglátjuk a világosságot, amint növekszik. Mikor először látjuk meg ezt a fényt, tudatunkat egy pillanatra érinti, meglátjuk azt a sötétséget, ahol ez a fény ég, mert az ellentét mutatja ki. És éppen ez a belső sötétség segít megérteni nekünk a tehetetlenségét azoknak, akik nem látnak semmilyen fényt. Nem szükséges már azoknak a fájdalmat érezni, ha már tudják, hogy van világosság. Részvétre van szükségük azoknak, akik még nem tudják, hogy sötétségben vannak, mert mindennapi közönséges dolgokba vannak elmerülve, és magukat igen bölcsseknek gondolják. Sötétségük olyan nagymérvű, hogy valójában nem is tudják, mi az, ami nekik annyira fáj. Ezek azok az emberek, akiknek a Nagy Lények részvétet küldenek.

Azok, akik, ha csak kevés világosságot láttak is, előremenetelt tanúsítanak olyan dolgokban, amiknek a világi emberek még csak felvillanását sem tudták elfogni. Ha egyszer a

világosságot meglátták, ez a fajtájú részvét már nem szükséges. Ha az ilyen ember szenved, felismerhetjük, hogy gyorsan bontja le már a falat, és ez nagyon jól van így, hogy erre már képes.

C.W.L.: Mikor kezdjük tudni már a lélek létezését, egy nagy tényezőt fogtunk fel, amiről az emberiség többsége mit sem tud. A legtöbb embernek, még az un. vallásos embereknek sincs bizonyosságuk a lélek létezéséről. A legtöbbje teljesen világi szemléletben él. Lehet, hogy van a lélek halhatatlanságáról valamilyen elméleti hitük, de a világi dolgok sokkal fontosabbak számukra, és életüket aránylag kevés esetben irányítja a hit.

Hogy a „lélek csillaga” megmutatkozzék, először is biztosnak kell lennünk a lélek létezéséről, úgy kell ismernünk, mint a bennünk lakozót. Mikor szeretetünket, ragaszkodásunkat a felsőbb dolgokra tudjuk már irányítani, mikor bizonyos igazságokat már magunkban felismerünk, és semmi sem tudja már valódiságukat megdönteni bennünk, akkor kezd bennünk a csillag felragyogni – bár csak halvány tükrözéseképpen. S ennél a halvány fénynél látjuk csak meg, hogy milyen sötét tudatlanságban voltunk mostanáig és vagyunk is; ez az első érzésünk, amikor egy kicsit több tudásra tettünk szert.

„Az első nagy harc”, csata az érzékekkel. Az ellenük való állandó harcban az ember az alacsonyabb természete ellen sorakozik fel, és nyert ez által. Mikor a világosság felcsillan, látjuk csak, hogy eddig milyen sötét volt az út, hogy minden cselekedetünk, sőt szeretetünk is nélkülözötte azt az irányítást, ami valóvá teszi. Ez a kis fény mindent reménytelenül helytelennek látszik feltüntetni; a tehetetlenség érzését kelti fel bennünk, de nem szabad elkedvetlenednünk a látványtól.

„Ne vádold őket! Ne riadj vissza tőlük, hanem kísérelj meg, hogy egy keveset emelj a világ súlyos karmájából; nyújtsd segítségedet annak a néhány erős kéznek, amely visszatartja a sötétség hatalmasságait attól, hogy teljes győzelmet arassanak.”

C.W.L.: Vigyázzunk itt, hogy félre ne értsük ezt a részt. A néhány erős kéz a Nagy Fehér Testvériség. A küzdelem nem az ördög ellen történik, mint azt a keresztények vélik, és ne gondoljunk a fekete mágusokra sem, mint akik a gonoszság fenntartói. Az anyag ellenállhatatlan ereje az, amit itt a sötétség hatalma alatt kell értenünk. S ennek legyőzésére a mi erőfeszítéseink szükségesek, és számítanak rá – mert ez a terv egy része.

Jelenleg csak néhány erős kéz tud segíteni, mert a mi emberiségünk még csak nagyon kevés Adeptust fejlesztett ki. A Logos tervét arra az eszmére alapította, hogy mihelyt lesznek olyanok, akik megértik ezt, együtt fognak dolgozni Vele. Ezt az a tény is igazolja, hogy a negyedik fő-faj közepéig, sőt még egy keveset azon túl is, minden nagy hivatal a világ fejlődésével kapcsolatban olyan emberek tartották, akik nem a mi emberiségünkhöz tartoztak. Voltak olyanok, akik a Vénuszról jöttek, míg mások a Holdról. Ezek nagy Adeptusok voltak, akik teljesen szabadok voltak, és akik mindannyian magasabb régiókba mehettek volna tovább. De a fejlődésünk középpontja után, mitőlünk várták el, hogy saját tanítóinkat fejlesszük ki, és Gauthama Buddha Urunk volt az első ilyen. Itt világos a szándék, hogy ne csak magunk töltsük be a Nagy Hivatalokat, mint a buddhai és a krisztusi hivatal, hanem az is, hogy valamennyien a mi alacsonyabb síkunkon értelmes együttműködést tanúsítsunk, és próbáljuk meg a fejlődést a tőlünk telhető legjobb erőnkkel előre vinni.

„Akkor majd belépsz az örömek egy olyan közösségébe, amely igaz, hogy rettenetes fáradalmat és mély szomorúságot hoz, ámde nagy és folyton növekvő örömet is.”

A.B.: Ez azt jelenti, hogy azokkal kerültünk kapcsolatba, kiknek élete maga a boldogság, de ezzel a tapasztalattal egyidejűleg még mindig szomorúság is keveredik hozzá, mert érezzük az emberekben lakozó sötétséget is. Szomorkodunk az emberekért, mert még nem érkeztünk el arra a pontra, amikor szenvedést látva ezt mondhatnánk: „igen, ennek így kell lennie”. Ezen a fokon az örömmel és a szenvedésnek egy kifinomultabb érzését kapjuk, olyat, ami az alacsonyabb síkokon nem létezik; s amilyen mértékben a világosság bennünk tökéletesebbé válik, olyan mértékben érezzük ezt intenzívebben, mert a világosság megmutatja a sötétséget. Még állandóan növekvő öröm tölt el bennünket a törvény felismerése következtében. Ennél még több az, hogy a tudatunk alapvető mélységeiben senki sem boldogtalan, mert mindenki része az isteni életnek, ami maga a boldogság. A tanítvány mind jobban és jobban fejlődve összeköttetésbe kerül a mélységekkel, míg végül megérti, hogy a Gitá szavait használjam: „azokért búsulsz, akikért búsulni nincs okod, nem búsul a bölcs sem az élőkért, sem a holtakért”. Miért búsuljunk olyan lényért, aki alapjában véve boldog?

A tanítvány tulajdonképpen az öröm társas-viszonyába került, de a kapcsolat vesződséget és mély szomorúságot is hoz magával, mert az egyik állapotból a másikba billent át. A belső boldogságot érezni kell megtanulni, és a kapcsolatot mások alacsonyabb eszközeivel nem szabad elveszíteni, mert ebben érzik szenvedéseiket. Ezt is át kell érezni, de nem szabad, hogy elborítson. Az Ösvény szűk és borotvaéles, de nekünk tökéletes egyensúlyt kell rajta szerezni, mikor is az ellentétpárok befolyása játszik velünk. A Mesterek egyik nagy munkája a mi egyensúly-állapotunkat fenntartani. A tanítványt az egyik oldalról a másikra billentik. Mikor a sötét pillanatok bekövetkeznek, a Guru az örömbeli társaságukra fogja emlékeztetni őt, s mikor a világ fájdalmait hajlandó volna elfelejteni, emlékeztetőt kap rá.

A tanítvány hosszú ideig alá van vetve az ilyen ingadozásoknak. Nem érjük el a tökéletességet addig, amíg nem tapasztaljuk meg a dolgokat mind külön-külön, vagyis mielőtt elérjük az egyensúlyt. Ez az emberiség tapasztalata, hogy egy ideig egy leckét kell megtanulnunk azért, hogy teljes figyelmet szentelhessünk annak. A tanítvány, aki az ösvényre lépőbe van, az egyik oldalról a másikra sodródik, addig, amíg megtanulja az egyensúly tartását. Néha egy teljesen értelmetlen búslakodás fogja el, és mélységesen az árnyékba állítva érzi magát. Nem tudja az okát, csak azt tudja, hogy most ilyen állapotban van, bánatos, melyet nem tud lerázni magáról. Ha a leckét helyesen tanulta meg, el fogja fogadni, még hozzá nyugodtan és türelmesen, és nem fog akarni kibújni alóla. Így részvétet és türelmet tanul meg, és még más leckéket is, amelyeket a komorság alatt tanulhat meg, és nem a világosságban. Ezt a szellemiséget elfogadva a komorság eme periódusa nem is annyira nem szívesen látott, mert minden gond és nehézség már eltűnt belőle. Tanuljuk meg a leckéket, de tanuljuk szenvedés nélkül! Az emberek nem annyira a komor időktől szenvednek, mint inkább a képzeletektől. Úgy mint a sötétségtől féltő gyermek, érezzük mi a lélek sötétségét szörnyű alakzatokban. A sötétség egyszerűen csak sötét és semmi más. És nem tartalmaz mást, mint leckéket, amik minket tanítani vannak hivatva, és akkor minden fantom idővel eltűnik. A sötétség sohasem győzhet le minket; először megbénít a félelem, de végül is megtanuljuk a leckét.

Az utolsó beavatásnál, a Mesterinél, az atmát, mint tiszta fényt látják, mint csillagot, és amikor szétterjed a válaszfal végleges leomlásánál, az örökkévaló végtelen világossága válik belőle. Mindez előtt még az Arhat az Atma alapvető békéjét érezheti, mikor meditációs hangulatban van, de állandóan visszatér a szenvedéshez. Mikor az ember felemelkedik teljes tudattal az atmikus síkra, és a buddhikus tudat már ebbe belemerült, akkor már csak egy világosság látható. Gyönyörűen írja ezt meg a „Csend hangja”: a Három, akik a dicsőségben

és leírhatatlan boldogságban lakoznak, most már a Maya világában, a nevüket elvesztették. Egy csillaggá váltak, a tűzzé, mely éget, de nem perzsel, ez az a tűz, a láng Upadhi-ja.

Amíg az ember a kauzális testben volt, a Szent Hármakat elkülönítve látta, de most már a hármas Atma három aspektusának látja. Buddhi és Manasz, akik „egy vonalon lévő ikrek”, az előző fokozat buddhikus tudatában, most már egyek az atzával, a csillaggal, mely fejük fölött ég, ez az a tűz, amely a monádikus láng eszköze. S ekkor a Tanító ezt mondja: „Hol van az individualitásod, Lanu, és hol van maga a Lanu? A szikra elveszett a tűzben, mint óceánban a csepp, a mindig jelenvaló sugár, a Mindenné és az örök Ragyogássá lett.” Az, aki tanítvány volt, most Mester. A középpontban Ő áll, és a hármas Atma kiragyog belőle.

C.W.L.: Most beléptél az öröm társaságába, mely ugyanekkor szörnyű szenvedést és mélységes bánatot is hoz magával, mondja a Mester jegyzete. Minden igaz, de az is igaz, hogy az állandóan növekvő öröm kiegyensúlyozza a bánatot.

Minden tanulmányozó, aki képességeit teljesen kifejlesztette, a hipotézissel rokonszenves emberré lett; a szomorúság egy periódusán kell, hogy átmenjen, majd a kétségbeesésig a sok bánat és szenvedés következtében, amiket látnia kellett. Mert az emberek általában a fejlődésben visszamaradottak, és még nem értelmesek, ennek következményeképpen sokkal több a szenvedés, a fájdalom, a harag, a gyűlölet, a féltékenység, az irigység és más hasonlók, mint a magasabb erények, úgy hogy az emberiség kellemetlen vibrációi vannak túlsúlyban. Ez az asztrális világban erősen megmutatkozik, hogy az az ember, aki teljesen fejlett asztrálisan, ugyanekkor tudomására jut a világ minden bánata és baja – bár csak homályosan tudja -, de mindig benne van, mint ráaggatott súlytöbblet. Az asztrális gondok és szenvedések egyéni példái is, melyek a környezetében történnek, erősen nyomják őt. Ehhez még hozzájárulhat bármilyen katasztrófa, mely igen sok embert érint, és nagymennyiségű félelmet foglal magába, határozottan befolyásolja a világ asztrális atmoszféráját.

A tanulmányozónak meg kell tanulnia még, hogyan fogadja anélkül, hogy mindez lehúzná, ez sok időbe telik. Fokozatosan tanul meg a dolgok mélyére tekinteni, és az idők folyása alatt kezdi meglátni, hogy mindez a nehézség szükséges olyan körülmények között, amiket az emberek maguknak csináltak. Az őket elért szenvedés szükségesség, az ő nagy nemtörődömségük és lustaságuk miatt. Ha az emberek egy kevéssel gondosabbak lettek volna, a szenvedések legnagyobb részét könnyen elkerülhették volna. Már előzőleg említettem, hogy karmánk által hozott igazi szenvedés a múlt életeinkből, talán csak egy tized része annak, ami ránk tör, és a másik kilenc-tized rész pedig a saját helytelen magatartásunk következménye itt-ott ebben az életben. S ilyen értelemben nagy mennyiségű, szükségtelen szenvedés adódik. Viszont az érem másik oldala az, hogy míg az emberek a helytelen magatartás mellett tartanak ki, amennyiben botorul gondolkodnak és cselekszenek, az örökkévaló törvény következtében kell, hogy szenvedés érje utol őket; méghozzá nem közvetve, és ez határozottan jól van így, mert közelebb viszi a saját botorságuk felismeréséhez őket. Sajnos a baj csak az, hogy olyan gyakori emlékeztetőre van szükségük, s hogy nem rögtön veszik észre az intéseket, és nem változtatják meg magatartásukat – oly sok szenvedést lehetne megtakarítani, ha ezt megtennék. Ez igen könnyűnek tűnik mindnyájunknak, akik ezt az ügyet tanulmányozták. Ezért dédelgetett reményem, és úgy hiszem jól megalapozott reményem, hogy a világ szenvedése nagyon gyorsan csökkenne, ha amilyen gyorsan csak lehet, a józan ész szempontját fogadná el az emberiség kisebbségének jó nagy része. Ráeszmélhetnének, hogy csak maguknak okozzák a nehézségeket, és az idők folyamán minden nemkívánatostól elállnak majd, tisztára a józan ész szempontjából. A teozófiai Társulat tagjainak a teozófus magatartást az étellel szemben példázni kellene, de sokan vannak olyanok, akik már ismerik bár az igazságokat, nehéznek találják a gyakorlatba való átvitelt. Mindez csak természetes, de ugyanekkor úgy érezzük, hogy sokuknak közülük az új

eszméket egy kissé gyorsabban kellene magukévá tenni, és bizonyos, hogy effajta dolgokat elterjeszteni csak bizonyos adagolással lehet. Egy ember egy szempontot állíthat, ezzel kis benyomást kelt; tíz ember a benyomásnak tízszeresét keltheti, száz ember sokkal többet, mint százsorosát, mint amennyit egy ember tudott, kivéve, ha az illető ritka zseniális ember lenne. Társulatunkhoz mintegy harmincezer ember tartozik, azt hiszem, ha mindannyian a magasabb filozófiai életszemléletet tartanánk szem előtt, ez által nyilvánvalóan nagy mennyiségű szenvedést kerülhetnénk el erőteljesen és meglepően. Ily módon igen sok emberen tudnánk segíteni, akik eddig még semmit sem tudnak a dolgok magasabb oldaláról.

Mikor elkezdjük meglátni, hogy ami történt, mindig a legjobb – a körülményekhez képest mindig a legjobb mindenkinek – a mi bajaink már nem olyan fájnak, mint azelőtt voltak. Most is ugyanolyan részvételt vagyunk mások iránt, mint azelőtt, de szenvedéseik már nem sújtanak le, részvétet érzünk irántuk, de nem osztjuk már meg érzéseiket. A Mesterek mélységes részvételt viseltek minden szenvedő emberrel, de mégsem mondhatjuk, hogy Ők megosztják velük a szenvedést, éppen az Ő belső látásuknál fogva. Mint ahogy már előbb is mondtam, a Mester sohasem szomorú és nem levert. Néha még nekem is úgy tűnt, mintha még Ők is elégedetlenek volnának az emberekkel. Nem tudom, hogy még mondjak ennyit is, mint ezt, de tudom azt, hogy nagyon határozott erőfeszítéseket tesznek bizonyos eredmények eléréséért, és az eredmények az Ő eszközeik hibái következtében elmaradnak. Azt sem tudom, hogy tudják-e Ők előre, hogy a törekvések kudarcot vallanak. Nem tudom, bár úgy érzem, hogy sok esetben Ők igenis tudják, és mégis pontosan úgy cselekszenek, mintha elvárnák a sikert. Például igen sokat dolgoztak a nagy háború kitörése előtt, s megkísérelték elkerülni. Az erőfeszítés hiábavaló volt, de hogy az Adeptusok, akik kezdeményezték, kezdettől fogva tudták-e, hogy mi lesz eredmény, azt nem tudom: úgy dolgoztak rajta, mintha a sikert elvárták volna.

Mme Blavatsky sok esetben hasonló módon adott alkalmat embereknek. Néha mindenképpen törekedett meggyőzni, hogy fogadják el a segítséget, holott kezdettől fogva tudta, hogy nem fognak úgy tenni. Emlékszem egy esetre, amikor többen jöttek hozzá, hogy kérdezősködjének nála. Nekem úgy tűnt, hogy nyilvánvalóan mit sem alkalmasak bármilyen teozófiai munkára, miután egyáltalán nem voltak olyan lelki magatartásban, ami használható volna nekik. És ezekkel a tisztára alkalmi idegen látogatókkal teljesen intim jellegű dolgokról beszélt, hogy mit remél a társulatban tenni. Ezek inkább olyan lefitymáló népség voltak, akik egyáltalán nem látszottak méltónak az ilyen bizalmasságokra, és mikor elmentek, Wachmeister grófnő ezt mondta: „Madame, miért beszélt ilyen dolgokról ezeknek? Bizonyosnak látszik, hogy ezek nem olyan fajta emberek voltak, akiknek ez bármiképpen jó lett volna. Miután elmentek, majd gúnyolódni fognak, és még tán ártani is nekünk. „Madame Blavatsky ezt felelte: „Úgy van kedvesem, valamilyen karma hozta őket hozzám, és meg kellett a lehetőséget adnom nekik, és megtenni azt, amit megtehetek értük.” Úgy gondolta, hogyha őket bizonyos mértékben belevonja bizalmába, megadja nekik a sanszot, az esélyt. Nem tudom megmondani, de ő talán tudta, hogy mennyire vannak felkészülve belülről az elfogadásra, de kívülről nézve magaviseletük a szokásos gunyoros magatartás volt. Sosem hallottunk többé róluk, de megvolt az esélyük. Nyilván valamilyen régi karma adta meg nekik a jogot erre az alkalomra, s bár akkor az egész dolog nem jelentett számukra semmit, lehet, hogy segít nekik abban, ha majd újabb lehetőséget kapnak, akkor már el tudják fogadni.

Ez alkalommal Madame Blavatsky teljes egészében kifejtette nekünk azt a gondolatot, hogy nem kell kárhoztatni azokat, akik még a sötétségben járnak. Tudta, hogy minél jobban önelégült valaki, annál sajnálatra méltóbb. Haszontalan dolog valakit szidalmaznia azért, ami megszokott nála, mert a fejlődésben ez az ő helye még; eddig ennyire jutott és nem tovább. Ha az átlag síkja alá esne, akkor okosan ezt mondhatjuk: „Te tudod, hogy ez rossz és nem

kellett volna megtenned.”, s talán segíteni fog neki, hogy ne kövesse el újra. De az a sík, ahol az az ember szokás szerint él, megmutatja, hogy hol tart a fejlődésben, és bármennyire is hátra van még, semmit nem nyerünk azzal, ha megszüdjük érte. Olyan badar dolog volna ez, mint megszüdni egy öt éves gyermeket, hogy miért nem tíz éves már.

De máskülönbén maguk azok az emberek, akik gyakran a legkevésbé kellemes oldalát mutatják jellemüknek, mégis megvan bennük épp úgy a magas és nemes dolgok iránti lehetőség is, és néha éppen ez az oldaluk érvényesül, mikor eshetőség kínálkozik. Mint előbb mondtam, vannak olyan emberek, akiknek mindennapi életük bizony nagyon alacsony síkon mozog, de mikor nagy szükséglet mutatkozik, olyan önzetlenséget tudnak felmutatni, hogy még életüket is odadobják egy társuk megmentéséért. Az emberekben megvan belül az isteni, és akkor mutatkozik meg, amikor legkevésbé várjuk el tőlük. S mert mindig ott van, mindig is lehet hivatkozni rá. Nem tudhatjuk mindig elérni, mert olyan mélyen van eltemetve bennük, de a legtöbb esetben mégis itt-ott megpillanthatjuk egy-egy percre valamilyen módon.

A világ szenvedését látva, mint ahogy mondja, szörnyű vesződéséget is hoz magával: ha egyszer a visszamaradottság és nyomorúság nagy tömegét látjuk, nem tehetünk másként, minthogy állandóan dolgozunk azon, hogy megváltoztassuk. Nincs más tennivaló. Sosem térhetünk vissza a világba anélkül, hogy ne törődnénk a szenvedések és bánatok létezésével, mikor már egyszer ezt átérettük. De a vesződések mögött nagy és mindig növekvő öröm létezik. Ez pedig a törvény felismeréséből ered. Látjuk a szenvedés értékét, és a jót is, ami belőle ered. Jegyezzük meg a szókat: „Belépsz az örömnél közösségébe.” E magasabb életnek ez az igazi szépsége. Közösségbe kerülünk a nagyobb emberekkel. Úgy érezzük, hogy velük és értük együtt dolgozunk, és ez magába véve olyan nagy öröm, hogy támogat minket munkánkban, amit úgy érzünk – különben lehetetlen volna végrehajtani.

21. Szabály

„ A virág nyílását a vihart követő csendben várd, ne előbb.

Növekedni fog, kiemelkedik, ágat és levelet hajt, bimbó fakad rajta, míg a vihar tart, míg az ütközet folyik. De míg az ember egész személyisége fel nem oszlott, fel nem olvadt, míg az isteni töredék, amely alkotta, nem lát benne mást, mint komoly kísérletezés és tapasztalás eszközét, míg az egész természet nem hódolt meg és nem lett Felsőbb Énjének alattvalója, mindaddig nem nyílik ki a virág.

Olyan csend támad akkor, mint a trópusokon felhőszakadás után, mikor a természet oly gyorsan végzi munkáját, hogy az ember láthatja tevékenységét. Ilyen nyugalom száll a meggyötört lélekre. És a mély csöndben bekövetkezik az a rejtélyes esemény, amely megmutatja, hogy az utat megtaláltad.

Nevezd, ahogyan akarod: hang, mely szól, hol nincsen ki szóljon; hírnök, vagy a lélek virága, mely kinyílt. Nincsen hasonlat, mellyel le lehetne írni. De előre érezheted, keresheted, vágyakozhatsz utána, még a vihar tombolásában is.

Egy pillanatig tarthat a csend, vagy ezer évig – de véget ér. Ám erejét magaddal viszed. Újból meg újból meg kell vívni, meg kell nyerni a harcot. A természet nem tud sokáig szünetelni.”

C.W.L.: A virág kivirágzása a lélek kibontakozása és fejlődése. A bánat a szenvedésnek legrosszabb formája itt lent, az az érzés, hogy tehetetlenek vagyunk. Sokan, akik a legkülönbözőbb nehézségekkel kell, hogy megküzdjenek, sok esetben azt hiszik, hogy ők már eleve kudarcra vannak ítélve. Így beszélnek: „Hallottam már olyanokról, akik igen gyorsan mennek előre, de nekem erre semmi esélyem sincs.” És valóban, így reménytelenek, mert még nem tudnak. Mi már soha többé nem fogunk így érezni, ha a lélek egyszer

kibontakozott, mert tudunk már. Még mindig lesznek küzdelmeink, bajaink és nehézségeink, de már bizonyosan tudjuk, hogy mint lelkek, legyőzhetetlenek vagyunk.

S ahogy itt mondva van, a lélek csendben és nyugalomban növekszik. Az emberek maguk mondják nekünk, s azt hiszem, teljesen jogosíttatlanul hangsúlyozzák, hogy a lélek szenvedés által növekszik. Ha ily módon nézzük, akkor ez az állítás nem egészen korrekt. A lélek a hibák elkövetése és azok kijavítása által tanulja meg, hogy miképpen növekedjék, és a szenvedés elkerülhetetlenül beáll, mint a hiba következménye; de mint azt előbb már elmagyaráztam, a növekedés nem a szenvedés alatt történik, hanem utána. Egy megoperált, lehet, hogy a műtét után sokkal jobban fogja magát érezni, de a javulás maga még nem mutatkozik a műtét végrehajtása alatt. Ehhez hasonlóan, mikor még az emberek mindenfajta szörnyű nehézség között őrlődnek, még nem növekednek, hanem a mód, ahogyan szembenéznek ezekkel a nehézségekkel, tanítja majd meg őket a növekedésre, mikor a nehézségeket már leküzdötték. A vihar utáni csendben növekszik a virág. Lehet az is, hogy a növények a viharok elviselésében bontják ki erőiket, de a felnövés csak a vihar elülése után következhet be. Előbb még át kell esnünk a harcok megvívásán, mielőtt a győzelem jutalmát élvezhetnénk, a lélek igazi kibontakozását, amely biztos nyugalmat hoz magával, amit semmi sem rázhat meg újra többé.

Mintegy az egész világ könyörögve kiált a magasabb dolgokról való biztonság után. S ebben oly buzgók, hogy minden szélhámos, aki magáról azt hirdeti, hogy közvetlen ismeretei vannak a dolgokról, számíthat támogatásukra. Minden tanító, aki komolyan veszi a dolgát, mindig tud néhány embert maga köré gyűjteni, mert a világ vallásai sajnos kudarcot vallottak valóban kielégítő tanokat adni. A legtöbb vallásos tanítás gyenge pontja a tárgyra való tekintettel az, hogy nem magyaráz meg semmit; egyszerűen megállapít egy törvényt – tökéletesen jó törvényt – mint pl. „ne ölj”, de nem magyarázza meg részletesen, hogy mindez miért rossz. Például a harag és a gonosz gondolatok esetében, semmit sem tanítanak arról, hogy miért rossz, ha ily módon teszünk, addig, amíg az nem beszédben vagy cselekedetben mutatkozik meg. Holott Krisztus igen gyakran beszélt az ilyenfajta ügyekről. A hetedik parancsolatra való tekintettel nyomatékosan kijelentette, hogyha a férfi a nőre gonosz szemmel tekint, szívében már elkövette a bűnt, de nincs feljegyzés arról, hogy bármilyen magyarázatot is fűzött volna a gondolatformák működésének módjáról, ami erről a pontról való tanítását sokkal érthetőbbé tette volna.

Az első lépés, közvetlen bizonyágot szerezni spirituális vagy természetfölötti igazságokról, az, amely minden fejlődés első lépése lehetne – a személyiségen való uralkodás. Ha egyszer ezt elértük, elérkezik a béke is, és úgy fogjuk találni, hogy a béke atmoszférája közepette élünk, és nem tudtunk róla; mert magunk körül állandó kis viharzásokat teremtettünk, és nekünk nem volt béke, habár néhányan körülöttünk egész idő alatt benne éltek. Ha ezt a lélek-képességet, ezt a bizonyosságot elértük, semmi sem tűnik ugyanannak, ami eddig volt, azért, mert most már semmilyen értelemben nem lehetünk reménytelenek. Az, amit eddig csak elhittünk, lehet, hogy kritikus időszakainkban csalódást okozhat, mert a hitnek az alapja, ami egy időben az embert kielégíti, más alkalommal már nem lesz elegendő, akkor, mikor talán igen erős feszültség alatt áll. De ez a bizonyosság mindig kielégít. Mert ha egyszer magunk is láttuk és tudjuk, még akkor is, ha ez a látás vagy tudás elveszítődik, és nem vagyunk képesek többé belékapaszkodni, mindig ezt mondhatjuk: „láttam, tudtam, s éppen most nem tudok látni vagy tudni, de láttam és tudtam”, és éppen ez a bizonyosság segít rajta túl bennünket.

Valóban így van, ha egyszer ilyen közvetlen tapasztalatunk volt, nagyon nehezen tudjuk magunkat visszahelyezni abba az állapotba, melyben azelőtt élünk. Magatartásunkat minden világi dolog iránt teljesen megváltoztatta. Események, melyeknek azelőtt nagy

fontosságot tulajdonítottunk, most sokkal jelentéktelenebbé váltak; most, hogy ismerjük már az élet belső nagy igazságát, ami tulajdonképpen számít, a külső élet, ami nem sokat jelent, elfoglalja az őt megillető helyet. De mindig szem előtt kell tartanunk, hogy a legtöbben, akikkel kapcsolatba kerülünk, még ott tartanak, ahol mi voltunk, mielőtt a tudatunk kitért volna, és ezért néha kissé nehéz részvétet érezni irántuk, mert hiszen lidércfényt követnek. Hamar elfelejtjük, hogy nemrégén mi is ott tartottunk még.

„Egy pillanatig tarthat a csend vagy ezer évig. De véget ér. Ám erejét magaddal viszed. Újból meg újból meg kell vívni, meg kell nyerni a harcot. A természet nem tud sokáig szünetelni.”

A tökéletes kibontakozás döntő pillanata az emberi élet bármely időszakában megtörténhet; ez jelenti, mikor elérkezett az idő, hogy a lélek kibontakozzék, ez megtörténhet akkor is, akár van fizikai teste, akár nincs; a csend csak pillanatig tart, vagy nagyon rövid ideig itt a fizikai síkon, de ha az ember már a mennyei világban él, ezer évig is eltarthat. Egyszer mindenki számára elérhető lesz, és ha egyszer elértük, soha többé nem vész el. De csak egy pillanatra állhat meg a természet, mert állandóan van fejlődés, és folytatódik is. Megállni jelentené a nem fejlődést. Úgy mondták, hogy az okkultizmusban senki sem áll meg, vagyis vagy visszafelé megy, vagy előre. Én nem tudom ugyan, hogy ez valóban így van-e, de egészen bizonyos, hogyha nem megy előre, vizsgálja meg magát, és próbálja megtalálni a miértjét. Mert állandó és folytonos fejlődés kell, hogy legyen.

Most elértünk Hilarion Mesternek a 21. szabályhoz fűzött megjegyzéseihez.

„A virág nyílása az a dicső pillanat, mikor a látás megnyílik; ezt bizalom, tudás, bizonyosság követi nyomon. A lélek szünete a csodálkozás pillanata, és a megelégedése a következő pillanata – ez a csend.”

A virág kinyílása fokozatos folyamat. Mikor még a bimbó szorosan zárt, a nap és eső befolyására, és még sok más behatás következtében lassan megduzzad. A bimbó valóságos kipattanása aránylag elég hirtelen történik, de a növekedés folytatódik. A fejlődés már előzőleg is folyamatban volt, és most is folytatódik. Hogy más hasonlatot használjak, a kiscsirke fejlődése már a tojáson belül megkezdődik, és a tojás héjából való kibújás után is folytatódik; és egy bizonyos pontnál, mikor a héj megreped, elérkezett a drámai pillanat számunkra, habár ez csak egy része az állandó fejlődésnek. Ugyanígy történik a lélek növekedése is.

Ez a rész még a tanítvány életében egy bizonyos fokozatra is vonatkozik. Olyan ember érzéseit írja le, aki elé a beavatás első nagy igazságát tárják. Általában azt szokták hinni, hogy azok a dolgok, amiket a beavatáskor tanítanak, sokfélék és különbözőek is. Nem sértem a fogadalmamat, ha azt mondom, hogy a nagy igazságokat nem egyszerre és nem ugyanakkor adják. Minden fokozatnál egyetlen tényt közölnek – olyan tényt, amely a föld egész arculatát megváltoztatja az ember előtt. Ugyanúgy, ahogy az újraszületés és karma ismerete megváltoztatta életünket. Elvárhatnánk, hogy miután új tényeket tártak elénk, a beavatottnak szüksége volna abba belenőni és meggyőződnie róla. De nem így van. Abban a pillanatban, mikor az igazság az ember tulajdonává válik, azonnal felismeri, mint igazat; nincs szüksége bizonyítékra. S ezután következik a csodálkozás, megbámulja a szépséget és tökéletességet, és csak később eszi észre, hogy ez még nem minden. Későbbi meglátások többet hoznak majd a szeme elé, de pillanatnyilag ez maga a tökéletesség. Azon is csodálkozni fog, hogy az, ami most oly nyilvánvaló, hogyan kerülhette el a figyelmét ezelőtt. Ekkor következik a kielégülés pillanata, s ez a csend.

„Tudd meg, ó tanítvány, hogy akik átélték a csendet, akik érezték békeességét és megőrizték erejét, azt óhajtják, hogy te is tapasztald.”

Bizonyos, hogy ezt kívánják, mert azok, akik a lélek képességeit már kibontakoztatták, ismerik az egész rendszert, és látják maguk előtt annak teljes működését, s mert látják, vágyják, hogy mindenki más is ugyanígy lássa. Megértették, hogy a terv egyik része a mindenütt való segítség. Ezért azt kívánják, hogy mindenki, amilyen gyorsan csak lehet, lássa meg a kötelességét, a segédkezést, mert ez az igazi munka a világért. Mindannyiunknak mellékes munkát is kell végeznünk; megvan a magunk szerepe, amit a világ színpadán kell játszani, és ezt oly jól és nemesen kell játszani, amennyire tőlünk telik; nem számít, hogy mi az a munka, csak az lényeges, hogy jól játszunk. De mindig gondoljunk arra is, hogy e mögött az igazi lélek-élet áll, s ez a legnagyobb fontosságú.

Olyan légkörben élünk most, ahol az eszközt veszik célként. A nevelés legnagyobb részt erre a tervre épül. Például geometriát és matematikát tanítanak, de sohasem mutatják ki, hogy ezek segítségével megérthetik, miképpen építette fel a Nagy Építő az ő világegyetemet. Mindaddig, amíg e tanulmányokat magunkban véve célként tekintjük, nem visznek messze; de ha úgy követjük őket, mint valaha a régiek, akik alkalmazták e tudásukat, úgy fogjuk találni, hogy nagy hasznuk van belőlük. Pythagoras a számok jelentőségét és a geometriát tanította, de ezt a phisikoioknak tanította, vagyis azoknak, akik az élet titkait tanulmányozták. Mindezt azért tanulták, hogy az életet jobban megértsék, és ez az a szempont, amiért nekünk is mindent tanulmányoznunk kell, nemcsak tisztára azért, hogy anyagi és üzleti számvetéseket tudjunk csinálni.

„Ezért a tanulás csarnokába, ha be tud oda lépni, a tanítvány mindig megtalálja Mesterét.”

A „Tanulás Csarnoka” szavakat igen nagymértékben és gyakran teljesen félreértették. A Csend hangjában is használják. Az említett három csarnokot több mint egyféle módon lehet értelmezni, amint azt már előbb elmondtam.

Mabel Collins, aki a Világosság az Ösvényen-t leírta, a Tanulás Csarnokát nagyon is szó szerinti értelemben vette, mint egy valódi épületet. Elmondja, hogy asztrális testben belépett az épületbe, és a tanítások egynéhányát arany betűkkel látta felírva a falra. Lehet, hogy teljesen igaza van, amikor ezt állítja. Ez a tapasztalata lehet, hogy ahhoz a különleges módszerhez tartozik, mellyel őt tanították, és azok, akik tanították, lehet, hogy volt ilyen templomuk is. Nem tudom, hogy ez valóban így van-e, csak azt mondhatom, én soha ilyet nem láttam. De egészen nyilvánvaló, hogy arról, amit itt a Tanulás Csarnokáról mondanak, sok világosan az asztrális világra vonatkozik, ahol a törekvő legelőször tanulja meg a leckéit. Kevesen fejlesztették eddig asztrális testüket teljesen, legtöbben még csak most tanulják meg a használatát, s ezért a munka nagy része még itt történik. Az emberek fokozatosan fejlesztik mentális testüket, de nem képesek ezt, mint eszközt használni, még a halál után sem. Bárki, aki a mentális test képességeit már kifejlesztette, és utána tud nézni az elhaltaknak, mindegyiket a saját gondolati burkába bezárva fogja találni, néhány nyílással ugyan, bár igen kevés és nagyon korlátolt mennyiségben. A holt ember ebben a burokból él, mintsem a mentális világban. Ezért tökéletesen boldog az ő nagyon is korlátozott eszméi között. Kétségtelen, hogy boldogságának kapacitása sokkal nagyobb volna, ha az egész mentális világ rendelkezésére állna, és ha kifejlesztette volna a képességeket, melyek lehetővé tennék, hogy teljesen működni tudjon rajta. S miután ez így van, mindennek a közepére került, de korlátozásai miatt csak kis részét tudja érinteni annak, amit különben elérhetne.

Kevés ember fejlesztette ki eddig a mentális testét addig a pontig, mikor már, mint eszközt használhatná. A Mesterek tanítványait az idők folyamán megtanítják a mentális testben való utazásra, és a mayavirupának nevezett formát megcsinálni, ha az asztrális világban akarnak dolgozni. Az, aki már megtanulta, hogyan kell ezt csinálni, úgy az asztrális, mind a fizikai testét az ágyban hagyja feküdni, és ha az asztrális síkon akar dolgozni, időlegesen asztrális testet materializál magának erre a célra, és mikor nincs szüksége rá, felosztatja. A Mester tanítja meg először a tanítványt, hogyan kell ezt csinálni, és ezután már maga is meg tudja tenni, mint ahogy a „Mesterek és az ösvény” című könyvemben elmagyaráztam.

Az a biztosítás, hogy a tanítvány a Tanulás Csarnokában meg fogja találni Mesterét, határozott ellentmondásnak tűnik a Csend Hangjában adott utasításokkal – „Ne keresd Gurudat ebben a mayavikus régióban”. E két idézet teljesen összeegyeztethető, ha megértjük, hogy mindegyik mit jelent. Itt annyit jelent, hogy az asztrális világban mindig lehet valakit találni, aki a Mestert képviseli. Maga a Mester valószínűleg csak különleges alkalmakkor foglalkozik vele, és a tanítvány az asztrális világban általában a Mester egyik idősebb tanítványa irányítása alatt működik.

A Csend hangjának ez a megállapítása csak mint óvás értendő, hogy valamilyen alkalmi asztrális lényt, mint vezetőt ne fogadjunk el, mielőtt pontosan tudnánk, hogy ki az, mert számos különböző fajtájú asztrális lény van, akik mindig készek magukat, mint tanítókat kijelölni a legdicsérendőbb módon, és a legkevésbé sem zavarja őket az a tény, hogy néha ők sokkal kevesebbet tudnak, mint azok, akiknek magukat mint tanítókat javasolták.

„Azoknak, akik kérnek, adatik. De noha az átlagember folyton kér, szavát nem hallják meg. Mert csak elméjével kér, s az elme szavát csak abban a világban hallják meg, amelyben az elme tevékeny. Ezért a huszonegy első szabály követése előtt nem mondom, hogy azoknak, akik kérnek, adatik.”

A fenti idézet első mondata emlékeztet az evangéliumban is megjelenő hasonlóra, mikor Krisztus azt mondja: „KérjeteK és adatik nektek; keressetek és találni fogtok; zörgessetek és megnyittatik nektek.” (Máté 7.7) Általában az emberek ezt úgy értelmezik, hogy imáikat meghallgatják, és ha a menny kapuján zörgetnek, az megnyílik előttük. Homályos elképzeléseik szerint azt hiszik, hogyha megkísérlik az üdvözülést, kegyesen megadják nekik. Ez az idézet magasabb szempontot választ, és teljes világossággal hivatkozik az okkult fejlődés igazságára. Ez természetesen nem vonatkozik a mindennapi emberre, hanem a tanítványnak szól, aki, ha az első 21 szabályt teljesítette, elérte az első beavatást.

Az, aki csak az értelmével kér, okkult ismereteket igyekszik szerezni, megkísérli tisztára mentális erővel behatolni a természet és az élet misztériumaiba, míg a Mester teljes világossággal megmondja, hogy ez nem elég. A kérdező meg fogja kapni a választ, de csak azon a síkon, ahol az elme működik. Ez azt jelenti, hogy bizonyos ügyekben csak intellektuális fogalmat tud szerezni. És mégis nagyon jó, hogy ezt kapta, és ez egyáltalán nem megvetendő. Az, aki tanulmányozta a teozófiát, ezt igen jól tette, mert ez által határozott fogalmakat szerzett a tanításokról. Ezeket, mint igazakat fogadja el, mert kielégíti intellektusának igényeit. Kétségtelenül ez értékes eredmény, de nem valóságos tudás; egyáltalán nem azonos azzal az abszolút bizonyossággal, amely az intuíció síkján szerzett tudásból ered, és az okkultista csak erre a tudásra gondol, amely valóban fontos előremenetelt jelez.

Túlságosan éles intellektusunk nem lehet, ezt magától értetődőnek tartjuk. Jól van úgy, hogy tudásunkhoz igyekszünk még többet hozzá szerezni, hogy intellektusunkat tovább fejlesszük azzal, hogy valami határozottat teszünk, mert – mint az előbb már megmagyaráztam – nem lehet nagy haladást biztosítani úgy a mentális, mint az asztrális kibontakozás előtt. Vannak esetek, amikor valaki a teozófia szisztémájáról intellektuális módon fogalmakat nyerve abba a veszélybe kerül, hogy intellektusát túlságosan felmagasztalja. Erősen megkísérti a kritizálási vágy, s úgy érzi, hogy ő sokkal jobban kitervezte volna az Univerzumot, mint ahogy az jelenleg be van rendezve. Olyan ember, aki ezt teszi, intellektusát teljesen rosszul használja, és csak magának árt vele. Neki sokkal jobb volna, ha képes volna bizonyos fejlődést elérni a mélyebb és élesebb érzések vonalán. Viszont, ha intellektuális fejlődésének mentében meg tudja őrizni alázatosságát, és ha a szisztémából annyit ért meg, amennyit csak tud, megteheti, hogy ne tartson ítéletet maga felett úgy belülről, mint kívülről, akkor csak jó eredménye lehet a fejlődésnek.

Mindig úgy mondják nekünk, hogy a saját lelkiismeretünk szavát kövessük. A lelkiismeret utasításai mindig felülről jönnek, és rendszerint az Ego tudást képviseli erről a tárgykörrel. De az Ego maga ilyenkor csak részben van kifejlődve. Valamilyen megadott tárgyról az ismeretei lehet, hogy még hiányosak, vagy talán nem is pontosak, és csak az eléje adott információk szerint ítélni. Ennél fogva az embert a lelkiismerete gyakran félrevezetheti. Néha megtörténik, hogy egy fiatal Ego – aki még keveset tud – mégis képes az akaratát a személyiségre rányomni. Az általános szabály szerint a fejletlen Ego abban az erőben is fejletlen, amely az alsóbbrendű eszközeire akar benyomást gyakorolni, és talán ez jól is van így. De néha megesik, hogy egy olyan Egonak, akinek még toleranciában és tág ismeretekben hiánya van, olyan erős akarata van, hogy a fizikai agyára parancsokat tud rányomni, amelyek világosan kimutatják, hogy nagyon is fiatal Ego még, és nem érti eléggé a dolgokat.

Nem tehetünk másként, mint lelkiismeretünknek engedelmessé válnunk, de megpróbálhatjuk korlátozni, és bizonyos tényekkel valószínűvé tenni, amit senki sem vitathat el. Lehet, hogy az inkvizítorok néha lelkiismeretük parancsa szerint cselekedtek, de ha összehasonlították volna azzal a nagyvonalú szabállyal, hogy szeressétek egymást, melyet az ő feltételezett vezetőjük, Krisztus adott nekik, talán vártak volna, és ezt mondták volna: „Nyilvánvaló, hogy valami itt helytelen. Legalábbis tanácskozzuk meg előbb, mielőtt ösztöneinket követnénk különleges ügyekben.” Teljesen igazuk lett volna megtanácskozni, a lelkiismeret szavát megvizsgálni azon általános szabályok értelmében, melyeket az a Nagy Lény adott, akit ők is mérhetetlen magasságban ismertek el maguk fölött. De nem gondoltak rá, s így sok gonoszság került a világra. Igen kevesen volnának olyanok, akik ilyen esetekben valóban megállnának és gondolkodnának, pedig könnyen belátható, hogy ez az egyetlen biztos dolog, amit tehetnének.

Így intellektusunkat oly módon kell használnunk, hogy az Ego eszköze legyen, és ne legyen akadály a fejlődésünk útján. Éppen ezért amikor a lelkiismeret – úgy tűnik – olyasmit diktál, amely világosan az irgalom, a valóság, az igazság nagy törvényei ellen szól, helyesen tesszük, ha alaposan meggondoljuk, hogy vajon az univerzális törvény nem nagyobb dolog-e, mint ez a különleges alkalmazás, mely ellentétben látszik vele lenni.

Még mielőtt bármilyen határozott tudatunk lenne az intuicionális síkon, gyakran kapunk onnan visszaverődéseket. Az intuíciók alkalmilag belekerülnek mindennapi életünkbe is, s bár a magasabb ének a legtöbb ilyen benyomása valódi is, inkább a kauzális világból erednek, mint a buddhikusból, de itt-ott a szellem igazi tudásából egy-egy felvillanást kapunk, amely nem tudja magát kifejezni a buddhikus síknál alacsonyabban. Ezek a roppant értékes felvillanások olyan tudást adnak nekünk, amelyet abszolút biztosnak érzünk, bár sok esetben nem tudjuk intellektuális okát adni.

S ilyenkor helyes és igaz a bizalmasság érzése, ha a dolog maga valóban intuíció volt. A kezdeti állapotokban a legtöbbünknek ott a nehézsége, hogy nem tudjuk mindig megkülönböztetni az intuíciót az impulzustól (indíték). Dr. Besant egynéhány szabályt adott erre a különbségtételre. Ezt mondta: „Ha van időd várni és látni, hadd az ügyet egy kicsit pihenni – aludj rá egyet – mint ahogy mondani szokták. Ha csak impulzus volt, valószínű, hogy elhalványodik; ha viszont valódi intuíció volt, olyan erős marad, mint amilyen kezdetben volt. Azután az intuíció mindig valamilyen önzetlen dologgal van kapcsolatban. Ha csak a legkisebb önzés is mutatkozik a magasabb világokból érkező impulzusban, bizonyosak lehetünk abban, hogy ez csak asztrális impulzus volt, és nem az igazi buddhikus intuíció.”

Úgy az asztrális impulzus, mint a fentről jövő intuíció, az asztrális síkról a fizikai agynak éterikus részébe lép be, míg az intuíció eredetileg vagy a kauzális, vagy a buddhikus testből jön, esetenként változón. S miután mindkettő fentről jön, gyakran nehéz különbséget tenni köztük. Egy későbbi fokon már képesek leszünk tévedhetetlenül különbséget tenni tudni, mert a tudatunk már akkor az asztrális sík fölött is nyitva van, és egész határozottsággal fogja tudni, hogy ezek az ösztökélések az asztrális testből származnak-e, vagy a magasabb síkokról jönnek.

Jelenleg még a legtöbbnek nincs meg ez az előnye, következésképpen a legjobb ítéletüket gyakorolják olyan elmével, amelyet eddig sikeresen ki tudtak fejleszteni.

Amikor a 21. szabályon túljutottak, és a tanítvány a Beavatáskor a buddhikus tudatot egy pillanatra érinteni tudja, az egység tudata, mint hatalmas spirituális tény fog előtte megjelenni. E tapasztalat után közte és a mindennapi ember között hatalmas különbség lesz, mert az ilyen ember mindig csak az elméjével kérdez. Sokszor mondták már, hogy a buddhikus sík jellegzetessége az egység. Itt talán egy kicsivel több magyarázatra van szükség. Lehet, hogy a kauzális testünkben aránylag elég teljességgel tudunk valamit – tudja a dolgok lényegét, mert az ego, a kauzális testen át működve elvont gondolatokat gondol. Nincs szüksége példaképpen lebecsátkozni, mert gondolatai az anyag szívébe hatolnak bele. S mindez akármennyire is csodálatos, mégiscsak kívülről történik.

A buddhikus sík nagy jellegzetessége, hogy a munkáját belülről végzi. Ha valakivel rokonszenvezni kívánunk, és ezért akarjuk teljesen megérteni, hogy segíteni tudjunk rajta, ekkor a kauzális testen át működünk, és hogy hasonlatot használja, a fényszórót a kauzális testére irányítjuk, és így minden különlegességét tanulmányozhatjuk, ezek jól észrevehetők és egyszerűen megláthatók, de mindig csak belülről. Ha ugyanazt a tudást kívánjuk a buddhikus sík képességeit birtokolva, felemeljük tudatunkat a buddhikus síkra, és ott megtaláljuk a másik embernek a tudatát is, mint magunknak egy részét. Ott a tudatnak egy pontját találjuk, ami tulajdonképpen őt képviseli, de talán inkább üregnek nevezzük, mint pontnak. Mi magunkat lebecsáthatjuk ebbe az üregbe, és beléphetünk az ő tudatába bármelyik alacsonyabb síkra, ahová csak akarunk, és ezért ott mindent pontosan úgy tudunk látni, ahogy ő látja, s mintegy őt látjuk belülről, ahelyett, hogy kívülről néznénk őt. Azt hiszem, most már nagyon könnyen érthető, mennyivel többet lendít ez az ő tökéletes megértéséhez és szimpatizálásához.

S mikor megvan a tudás adta széles látókörünk, egyé leszünk mind e különböző lényekkel, valamint az ő különböző problémáikkal is, miután belülről és nem kívülről tanulmányozzuk őket, meg tudjuk látni az irányt, ahová erőinket be kell helyeznünk. Ez egy másik és igen nagy előny – az, hogy tudjuk már miképpen közelítsünk meg itt lenn egy problémát. Nem vélem, hogy valaki, akinek erről az egységről már van egy kis bepillantása, hogy soha ne vétene hibát egy alacsonyabb síkon. Viszont ilyen hibát nem követne el már, ha már képes volna tudatát felemelni arra a síkra, és az ottani szemponttal nézné a dolgokat, és le tudná hozni világosan a fizikai agyába az emlékeit, és a szerint cselekedne. Lehet, hogy nincs mindig ideje ezen a folyamaton végigmenni, vagy nem is gondol arra, hogy pillanatnyilag ezt megtegye. Ezért időnként tévedni fog, mint más emberek szoktak, de egész bizonyosan ennek

az erőnek a birtoklása óriás előny, nem csak azért, mert nagyobb tudást ad neki pillanatnyilag, hanem a szélesebb látókörre való szertevés lehetővé teszi jól meglátni azt az irányt, ahol erőit a leghasznosabban alkalmazhatja a kívánt eredmények eléréséhez.

„Okkult értelemmel olvasni annyi, mint spirituális szemmel nézni. Kérni annyi, mint érezni a belső éhséget, a szellemi törekvés vágyakozásait. Olvasni tudni annyi, mint szerény mértékben megszerezni ezen éhség kielégítésének képességét.”

A spirituális törekvések utáni sóvárgás nem pusztán a tudás és megértés utáni vágy, melyet a kauzális testtel kapcsolatban lehet itt-ott érezni. Inkább a buddhikus sík magasabb megnyilvánulásához tartozik ez, és csak ott lehetséges teljesen kielégíteni. Mint azt előbb már megmagyaráztam, hogy mi is történik a buddhikus eszközben, ha lehozzák a személyiségbe, visszatükröződik az asztrális testben. S ennek következtében az emberek gyakran azt a hibát követik el, hogy egy érzelmi kitörést – amely tulajdonképpen az asztrális síkhoz tartozik – valódi szellemi inspirációnak vélnek.

Akik már az okkultizmust tanulmányozták, nem kellene, hogy ezt a hibát elkövessék, de a kezdők bizony gyakran megteszik. Ennek gyakran látjuk példáját vallási, buzgó összejöveteleken, amikor teljesen műveletlen és fejletlen emberek magukat időlegesen egyfajta extázisba képesek hozni egy olyan prédikáció következtében, ahol maga a prédikátor erős érzelmekkel van eltelve, és ezért ugyanezt híveiben is fel tudja kelteni. A múlt néhány nagyon erős érzelmekkel rendelkező prédikátorának ez az erő valóban igen nagymértékben állt rendelkezésére. Egy pillanatra sem akarom ezzel azt mondani, hogy nem követtek el sok jót ezzel; kétségtelen, igen sok jót tettek, de munkájuk legnagyobb része kétségtelenül az volt, amit mi asztrálnak neveznénk, mert az emberek érzelmeire célzott.

Kétségtelen, hogy vannak, akiknél a magasabb törekvéseket fel lehet kelteni alulról is, de kevés van ilyen, és nagyon valószínű, hogy ilyenek a kevésbé kulturáltabb osztályokban találhatóak. Ez nem szűkre szabott vagy liberális-ellenes szempont, mert a születési körülmények a karma eredményei, mert ha valaki olyan osztályba születik, kulturálatlansággal és műveletlenséggel jár, ez azért van így, mert megérdemelte ezt a születést, és ezért erős a valószínűség, hogy fiatalabb lélek még annál, aki nagyobb előnyök közé született. Ez persze nem mindig van így, mert sok kivétel akad, és különleges esetek is vannak, de nagyjából mégis így van. S így, ha a Moody vagy Sankey-i típusúhoz tartozó evangélisták főképpen a kevésbé művelt embereknek prédikáltak, nagyjában az várható el, hogy csak az érzelmeiket tudták felkelteni, és mit sem bizonyos, hogy az eredmény maradandó lesz. Ha a benyomás elég mély volt, az emlékezés még akkor is fenn fog maradni, ha már az érzelmek el is halványodtak, és az ember, akit ők „üdvözültek” neveznek, meg is marad ebben az új és inkább egzaltált lelki állapotban.

Ezek a nagy érzelmi felemelkedések néha igen áldásosak tudnak lenni, de sok esetben károsak is lehetnek. Azon esetekkel szemben, amikor az emberek ez által feladták végérvényesen rossz életüket - volt akiknél komoly bajokat okozott, például mentális egyensúlyukból teljesen kizökkentek, gyengeelméjűekké váltak, vagy pedig veszélyes örültek lettek belőlük. Maradandó áldásos eredmények nem nagyon általánosak, mert a nagy többségnél a hatás csak időleges maradt; a fellelkesedés elmúlik, és maradandó jó hatások nem maradtak fenn. Ennek ellenére mégis jó dolog abban az esetben, ha az emberek még csak időlegesen is a magasabb síkokra emelkedtek.

Az effajta érzelmesség nem engedhető meg az okkultizmus tanulmányozóinak, mert már ők túl vannak azon a fokon, ahol ilyen túlzások fejlődésüket elősegíthetnék. Nem szabad összekevernünk az ilyenfajta emóciókat, érzelmeket a magasabb síkokbeli elragadtatással. Az emberek ilyen vallásos megújulások következtében gyakran extázisokba esnek, mely állapot alatt elvesztik időérzéküket. Magam is láttam ilyen esetet, mikor toporzékolva hangosan ordítottak, és annyira magukon kívül voltak, hogy nem tudták hol vannak, és mit csinálnak.

Azt mondták, hogy minden csupa öröm, feltételezem, hogy bizonyosan így is érznek, de ezek ellenőrizhetetlen érzelmek, és ezért az okkultizmus tanulmányozójának ezt kerülni kell.

Az, aki a buddhikus tudatot már tapasztalta, szintén kilép magából, olyan intenzív boldogsággal, hogy szóval ez le nem írható, de sohasem veszi el tudatát arról, hogy ő saját maga. Magasabb síkon van, és sokkal inkább saját maga most, mint azelőtt volt valaha is, és nem veszi el önuralmát. Az elragadtatás, amit érez, feltételezhető, hogy a személyiségben bizonyos érzelmeket tükröz vissza – s ez az intenzív öröm érzése minden síkon, de sohasem olyan érzelem, amelyen nem tudna uralkodni. Sosem fogja őt gyors és megfontolatlan cselekedetekre bírni, magáról megfedkezve vagy méltatlanul viselkedni. Az intenzív elragadtatással és a magasabb rendű tapasztalatok leírhatatlan boldogságával mélységes béke tölti el, mely az egész világot elárasztani látszik, míg az alacsonyabb érzelmek egészen különleges mértékben zavarják meg az egyensúlyt.

Egy megújhódási gyülekezetet clairvoyant módon megfigyelve általában azt lehet tapasztalni, hogy nem-emberi lények veszik körül őket azért, hogy a fegyelmezetlen érzelmek hatalmas hullámaiból valamilyen hasznot húzzanak maguknak. Az érzelmek hatalmas erők, s ezek a hullámok, ha valóságos mértéket alkalmazunk, óriás mértékű és erejű dolgok. Ide-oda hullámoznak a környező asztrális világban is, és olyan eredményeket teremtenek, mint egy nagy kísértő a fizikai síkon mutatna nekik. Nagy csomó asztrális lény van ott, és valósággal dőzsölnek benne. Belemerülnek, és a legnagyobb örömeiket és izgalmukat lelik benne. Sem nem tudják, sem nem törődnek azzal, hogy ezek az emóciók vallásos érzelmek-e, vagy gyűlölet, vagy szeretet érzései; ők csak a hatalmas vibrációkat kívánják, a vihar örvénylését és hullámozását vágyják. Ezek a lények az örvényekbe való belemerülést a legnagyobb élvezetnek találják, és örülnek, ha elsodorja őket, nagyon hasonlóan a hullámverésben fürdőzőkhöz. S ezért a célért az ilyen lények mindent elkövetnek, hogy az emberi érzelmeket felkavarják olyannyira, amennyire csak lehet; kissé homályosan ugyan, de egyszerűen tudják, hogy itt van valami, ami nekik hatalmas örömet okoz, és így hozzálátnak, hogy olyan intenzívvé tegyék, amennyire csak tudják.

Nagyjából ők a felelősek ilyen alkalmakkor azokért a hatalmas erőkitörésekért, és még nagyobbá próbálják tenni csakúgy, mint egy nagy csoport cethal, amely a tenger vizét még jobban felkavarja, mikor közbevetve magukat habosra verik a vizet. Az elementáloknak nincs több eszük, mint a cethaloknak, és ezért semmi spirituális nincs bennük. S az, amit sokan isteni megtérésnek gondolnak, sem nem kimondottan méltó ahhoz, hogy magukat kiszolgáltassák az ilyen lények játékszereként.

Csak akkor érintünk magasabb világokat, ha intenzív elragadtatással és boldogsággal, ugyanakkor a legmesszebbmenő nyugodtsággal és békével közelítjük meg, de ahol ingerlékenység és zavarás van, valamint az önuralom hiánya, bizonyosak lehetünk, hogy lent, az alacsonyabb síkon vagyunk.

„Mihelyt a tanítvány tanulni hajlandó, elfogadták, elismerték, elvállalták. Így kell lenni, mert meggyújtotta lámpáját, s az többé rejtve nem maradhat.”

Vigasztaló mondatok ezek. A tanítványokat állandóan figyelik, bár sokan nehéznek találják ezt elképzelni. Maguk a Nagy Lények magyarázták el, hogy amikor lenéznek a világra, az az ember, aki meggyújtotta már lámpását, úgy tűnik, az általános nagy sötétségben, mint hatalmas láng. Nem lehet nem meglátni. Gondosan figyelnek Ők, ha bárhol is egy lámpás égni kezd, és minden kicsiny fényecskét megpróbálnak izzó lánggá segíteni, hogy azok is a világosság hordozói legyenek a világban.

Az emberek néha nem eléggé bölcsen kritizálják ezt a dolgot, lehet, hogy ez természetes, de jobb volna nekik, ha nem tennék. Magam ismertem több olyan esetet, amikor

a tagok – az általában erősen intellektuális emberek – élesen megkülönböztették mások hibáit és tévedéseit. „Ez meg ez a Mester tanítványa, nem látom be, hogy ő bármiképpen is alkalmasabb lenne erre a pozícióra, mint én. Már annyi éve tagja vagyok a Társulatnak, ilyen meg ilyen munkát végeztem már, és ha ez az ember az Ő tanítványa, nyilvánvaló hibái mellett is el lett fogadva, akkor miért nem én is?”

Azok, akik ilyen megjegyzéseket tesznek, elfelejtik azt az általános elvet, amely minden okkult fejlődés hátterében ott van. Kifogásuk mindig pontosan olyan természetű, amint az, amit a karma törvénye ellen szoktak felsorakoztatni – hogy nem tudják meglátni az igazságot bizonyos dolgokban, amik velük történtek, és éppen ezért nincs igazság-törvény. „Az igazság nem olyan, ami van – hanem csak delúzió (ámítás, káprázat). Ez pontosan az, amit mondanának. Csináltam egy gépezetet, melynek gőzerővel kellene működnie, de nem működik, ezért nincs olyasmi, mint a gőzerő. Egyetlen épeszű ember nem mondana ilyesmit, mert elsősorban a gépezetében keresné a hibát, tudva azt, hogy a természeti törvények megváltoztathatatlanok, és a hiba nem ezen a vonalon van. Ilyen magatartással senki sem viseltetne a fizikai tudomány törvényei iránt, de a karma törvényeivel szemben igenis, az emberek így viselkednek. Ha azzal a hipotézissel kezdenék, hogy a karma törvénye létezik, és hogy megváltoztathatatlanul működik, s ha nem is tudnák, hogy bizonyos esetekben hogyan is működik, akkor is a hibát magukban keresnék, a saját korlátolt meglátásukban, és nem követnék el azt a badar megállapítást, hogy olyasmi, mint a karma-törvénye nem létezik.

S pontosan ugyanígy kellene emlékezniük erre, amikor magukat különbnek tartják, mint azt, akit a Mester kiválasztott tanítványnak, mert a Mester a kiválasztásnál tévedhetetlen ítélettel cselekszik. Kétségtelen, hogy a magasabb síkokon sok olyasmi van, amit a Mester nem tudhat meg, de egészen bizonyosan tekintettel minden alacsonyabb síkbeli dologra, amivel nekünk dolgunk lehet, az Ő tudását, mint tévedhetlent kell elfogadnunk. Magasabb Adeptusok vannak, akik a Mesterek fölött állnak, ilyen a Manu, a Bodhisattva, a Buddha és a Világ Ura, akik tudnak olyan dolgokat, amelyeket a Mestereink még nem tudnak, ez világos. A Naprendszer Logosza ennél még többet kell, hogy tudjon, és ezen még túl van a még magasabb Logosz is, akiknek még szélesebb ismeretei vannak. De a Mesterek ítéletében és pontosságában egészen bizonyosnak kell lennünk, azokra a síkokra vonatkozóan, amelyeket Ő teljesen és végérvényesen ural; s ezért, ha Ő kiválaszt valakit, nem csinál soha hibát.

Még abban a ritka esetben is, ha az illető később elbukik, és méltatlanul cselekszik, nem következik, hogy a Mester hibázott ennek az embernek a kiválasztásában. Annak az embernek megvolt a joga erre a ragyogó alkalomra, s mert ezt a jogot most learathatja, meg kell adni neki ezt az alkalmat. Sok fáradságot fektetett be egy ilyen tanítvány tréningjébe, s néha hiábavalónak látszik, de nem így van. Mert az evolúciója mentén valahol valamikor ez hasznára lesz, s ez biztos. A Mester néha alkalmat ad valakinek, mert az azt „elvetette”, megérdemelte, bár lehet a sok jó tulajdonsága mellett ennek az embernek kevésbé kívánatosak is, melyek őt alkalmatlanná teszik akkor, amikor előtérbe lépnek. Mindezek ellenére az ajánlat megtörténik, mert ez az igazság.

Néha vannak az egok között különleges kapcsolatok, melyek sok élet után a Mester és tanítvány közötti szoros kapcsolatban csúcsosodnak ki. Társulatunk volt alelnökének, Mr. Sinnettnek jól ismert esete is ilyen volt. Régen valaha Egyiptomban hatalmas nemes úr volt. Atyja egy hatalmas templomot épített és adományozott, és ezért hatalmas befolyása volt. Gyakorlatilag is hatalmat gyakorolt a templomban. Jelenlegi Mestereink közül az egyik akkor hadifogoly volt Egyiptomban, az akkori időkben Mr. Sinnett és én (C.W.L.) katonái voltunk annak a hadseregnek, amely őt elfogta. S mert a saját országában magas rangot viselt, következésképpen reánk bízták, mert a magas rangú foglyokkal igen jól bántak Egyiptomban. A saját rangjuknak megfelelő embereknél voltak elhelyezve ill. vendégül látva mindaddig, amíg nem kísérelték meg a szökést. S így két évig lakott Mr. Sinnették házában, és ezen idő alatt erősen kezdett érdeklődni a templomban folyó okkult munka iránt, és részt kívánt venni

benne. Mr. Sinnettnek módjában állt az okkult tudományhoz kívánt utasításokat megadni. A vendég-fogoly a legcsodálatosabb haladást mutatta fel, és az ezután következő minden életében folytatta az ősi Khemben megkezdett tanulmányait. Későbbi életében Adeptussá lett, míg egyiptomi jótevője meg egyáltalán nem érte el ezt a fokot. S amikor az Adeptus ebben az életében úgy találta, hogy a teozófia igazságait el lehet kezdeni a világban terjeszteni, mert megérett már rá, utána nézett, hogy erre a munkára valakit találjon. S így találta meg régi barátját és jótevőjét, mint egy nagy napilap kiadóját, s aki igen alkalmasnak látszott e munka megtételére. Régi tartozását egyenlítette ki a Mester ezzel a nyújtott alkalommal. Tudjuk, hogy milyen nemesen és jól fogadta azt Sinnett. Ez is mutatja, hogy messze valahol egyszer a múltban kapcsolatot teremtettünk olyannal, aki azóta Adeptus lett, és a tartozás kiegyenlítése természetesen abban a formában mutatkozik, amennyiben az illető segítséget és információkat kap tőle, valamint azt is, hogy magához szólítja.

Így hát különböző módokon lehet kapcsolatot teremteni, és nagyon is megtörténhet, hogy az, akit tanítványnak választanak egyáltalán még nem tökéletes, és mégsem lehetne őt ilyen közeli kapcsolatba vonni, ha nem volna méltó rá. Hogy még vannak hiányai és hibái, nem lesz akadály, ha vannak más és nagyobb felajánlásai, s ha több az előny, mint a hátrány. Igen sok körülmény működhet közre egy bizonyos tanítvány elfogadása körül. Bizonyosra vehetjük, hogy nem lehetett volna felvenni őt, ha nem érdemelné meg, de mi nem vagyunk képesek meglátni, hogy mivel érdemelte ezt ki. Ennek az ajánlatnak a fordítottja hasonlóan bizonyos, hogy senkit sem hagynak figyelmen kívül, aki megérdemli a figyelmet.

Nem bölcs dolog alacsonyabb értelmünket, melyet annyi kinnak és szenvedéssel fejlesztettünk ki, arra használni, hogy a Mesterek cselekedeteit kritizáljuk, akik annyival többet tudnak, mint mi. Lehet, hogy mi nem vagyunk mindig képesek megérteni, hogy miért tesznek valamit így vagy úgy, de azok, akik követik őket, bízhatnának végül is Bennük annyira, hogy így beszéljenek: „Tudom, hogy a Mesternek igaza van, nem látom világosan ugyan, hogy miért, ami magamat illeti, tudom, hogy elfogad, ha kész vagyok erre. Az én dolgom az, hogy felkészüljek erre. S ez idő alatt nem tartozik rám, hogy a Mester mit cselekszik másokkal.” Ez a magatartás bölcsőbb.

Ugyanígy van ez a ránk bízott munkával is. S ha kívülről kudarcnak is látszik, ne engedjük meg magunknak az elbátortalanodást. Lehet, hogy nem értük el azt az eredményt, amit reméltünk, de talán pontosan azt az eredményt értük el, amire a Mester célzott. Nem mindig mond meg mindent, amit gondol. Egy fajta munkát oszt ránk, és mi azt hisszük, hogy ennek a munkának a nyilvánvaló eredménye szükségszerűen az, ami a Mester célja. Nagyon is lehet, hogy egy egészen más gondolat van az eszében. Az is lehet, hogy a dolgozóját egy bizonyos munka-fajtában akarja gyakoroltatni – pl. a kudarc esetén nem érezni a csalódást, vagy ennek a munkának vonatkozása van valamire, és erről a dolgozó mit sem tud. Erre vonatkozóan különböző eseteim voltak az okkultizmusról szerzett tapasztalataim ideje alatt. Azt mondták nekünk, hogy tegyünk meg egy bizonyos dolgot, és mi egyféle eredményt vártunk is attól, de az nem jött meg. Mi ezen ugyan csodálkoztunk, de évek múltán kiderült, hogy valami egészen mást nem értek volna el úgy, ha azt a munkát mi akkor nem végezzük el. Egyáltalán nem kételkedtem abban, hogy a munkát minékünk a Mester adta, nem az általunk feltételezett céllal, hanem azzal a másik céllal, amiről fogalmunk sem volt.

S ezért azt mondom azoknak, akik a tanítvány valamilyen hibája miatt zúgolódnak, és úgy mondják, hogy nem kellett volna kiválasztani; csak részbeni szempontot kell vened, miután az intellektusodat olyan irányban használod, ami mit sem hasznos. Ha tudtok a Mesterek létezéséről, és ha csak valamit is megértettetek az Ő hatalmukból, bizonyosak lehettek abban, hogy Ők pontosan tudják, hogy mit cselekszenek; s ha ezt nem tudod meglátni, végül is nem lényeges, hogy tudnod kell. Ők tudják, ez a fontos.

Az elismerést nem mindig és nem mindjárt tudatják a tanítvánnyal. A rendes menete ennek az, hogy aki magát méltónak mutatja a tanítványság magas megtiszteltetésére, valamiképpen szoros kapcsolatba hozzák azzal, aki már tanítványa az ő eljövendő Mesterének, és a Mester ezen tanítványa útján rendszerint bizonyos utasításokat adhat neki. Valószínűleg az idős tanítványnak a Mester ezt mondaná: „Hozd el hozzám asztrálisan XY-t az éjjel.” Az illetőt elviszi hozzá, és a Mester ezt mondja neki: „Figyeltem munkádat, és úgy hiszem, hogy további előremenetelt fogsz tanúsítani. Felajánlom neked a próbatanítványságot, ha elhatározod, hogy minden erődöt annak szenteled, vagy legalábbis amennyire csak tőled telik, hogy az emberiséget szolgálj olyan irányban, melyet kijelölni fogok számodra”. Ez a leggyakoribb eljárás, de néha az ilyen elismerés csak egy igen hosszú időszak után következik be. És még ezen túl is, lehetnek okok, hogy az illető éber állapotában minderről semmit sem fog tudni.

Egy különleges esetre emlékszem Indiában. Élt ott egy öregember, aki ortodox hindu volt, és aki egészen rendkívül jóságos, hasznos és szorgalmas életet élt. Ez az ember teljesen önzetlen volt, és magát, amennyire csak tudta, az emberiség jólétének szentelte. Legelsősorban családi kötelezettségeit látta el a legcsodálatosabb módon, s minden idejét és pénzét jó cselekedetekre fordította a maga módján. Mindig is úgy tartotta, még mielőtt a Teozófiai Társulatról valaha is tudott volna, hogy a nagy Rishik nemcsak a múltban éltek, hanem a jelenben is kell, hogy legyenek, és azt remélte, hogy egy napon megközelítheti őket. De ez a remény is alázatos volt. Ezt mondhatta volna: „Tudom, hogy Ők ejtik meg a választ, nem én. Kerestem Őket és megpróbáltam kitalálni, hogy mi az Ő kívánságuk és akaratuk mindezen évekig.” Végül is egy napon egyik Mesterünk ezeket a szavakat intézte hozzá: „Negyven éve figyelem munkádat, és sok esetben irányítottalak, mikor számodra is a legjobb már, hogy tudjál róla.”

Ez bizony nagyon is feltűnő példa, úgy tűnik azt mutatja, hogy igen sok önzetlen ember dolgozik a Mesterek irányítása alatt anélkül, hogy tudnának is bármit az ilyen vezetésről. Lehet, hogy ok van arra, amiért ebben az életben nem kívánatos számunkra erről tudni. Bizonyosak lehetünk arról, hogy a Mester a legjobban fogja tudni a miértjét, és ha Ő úgy határozott, hogy nem leplezi le magát, nincs semmi szükség feltételezni, hogy Ő nem figyelne.

Ebben a vonatkozásban a Mesterek pontosan azt teszik, ami az embereknek a legjobb, de a munkának is, mert Neki az az óriási előnye, hogy a dolgokat egy magasabb síkon kezeli, ahol nem kell a jót a rosszal egyensúlyban tartani, mint az alacsonyabb síkokon, ahol igen gyakran csak úgy lehet jót cselekedni, ha másként egy bizonyos fajta kárt okozunk. Ezt a fordított módszert maga a Manu engedte meg, mikor azt mondta, hogy nincs tűz füst nélkül. De a magasabb síkokon van tűz füst nélkül, tiszta és jó minden kellemetlen következmény és gondolatársítás nélkül, mert minden együtt dolgozik az egésznek a javáért és az egész előrehaladása magában foglalja az egységet is. S bár néhány esetben úgy látszik, hogy károk történtek, ha valakit korlátoznak, ez azért van így, mert fejlődése számára az a legjobb, hogy ilyen korlátozás létezzon – hasonlóan egy fa meggyeséséhez – amelyet könnyen kegyetlenségnek gondolhat a fa, pedig hát hangsúlyozottan a fa előnyére történik.

„De mindaddig nem lehet tanulni, míg az első nagy küzdelem diadalmasan véget nem ért. Az elme talán már felismeri az igazságot, de a szellem még nem tudja magába fogadni.”

Az ego benyomásokat küld az alacsonyabb síkokra, mihelyt megkezdte felébredését, de igen sokféle állja útját. Nem tud addig semmit se tenni, amíg nem uralkodik teljesen az asztrális testen, mert az a háborgó érzelmek nagy tömege, tehát hogyan is tudna az ego

leküldeni ezen testen át valamilyen összefüggő vagy ésszerű utasítást? Az első nagy harc a szenvedélyekkel és az érzékekkel történik, s ezeket le kell győzni, de amikor ez már megtörtént, akkor meg az elmével kell szembenéznie, és lehetséges, hogy az elme sokkal félelmetesebb ellenségnek fog bizonyulni még az asztrális testnél is.

A Mester azután beszél még arról a tudásról, amelyet az intuícióval szereztünk meg. Már fentebb elmondottam, hogy a jelölt minden beavatáskor a tudás egy-egy kulcsát kapja, amely teljesen különböző szempontból tárja már most előtte fel életét, mélyebb mélységeket mutat, s mintegy az okkult tanítások teljesebb kibontakozását jelenti. Azt mondja: „most minden tudás az enyém; ez olyan kielégítő, oly teljes, s teljesen lehetetlen, hogy ezen felül még legyen valami.” Holott még végtelenül sokat lehet megtanulni, mert még csak a tanulás útjára lépett. S ahogy mint tovább halad, mind több és több bontakozik ki előtte. A Mester pontosan tudja, hogy melyik fokon lesz a leghasznosabb bizonyos információkat adni. Az emberek gyakran azt hiszik, hogy mindent meg kellene kapniuk. Ez a kívánság épp oly badar lenne, mintha a tanítótól elvárnák, hogy tanítsa a gyermeknek a differenciál-számítást, aki még csak éppen hogy megtanulta a szorzótáblát. Igen sok közbeeső fokozaton kell még átmennie a tanulónak, mielőtt még csak halvány sejtelme is lehet arról, amit igazán jelent.

És ugyanígy van velünk is. Egy kicsit mindig hajlandók vagyunk elhinni magunkról – itt ismét az intellektuális önámítás lép előtérbe -, hogy legalább is tudunk már annyit, hogy minden lehető tudásban részesítenek bennünket. Csak azt mondhatom, hogy Ők jobban tudják, mi a legjobb nekünk, és az, ami a legjobb az egyeseknek, az egészeknek is a legjobb.

Míg sokan felismerik azt, hogy ennek így kell lenni, és hogy csak magától érthető, hogy az egész előbbre való, mint az egyesek, néha mégis úgy érzik, hogy az egyeseket nem nagyon méltányolják, miután minden az egész javára dolgozik, mégis az egyes egyedek illetően kárt szenvednek. Holott a világot nagyon is helyesen intézik, valóban, az, ami az egész javára szolgál, a legjobb az egyedek számára is, és nemcsak az egész emberiségnek szolgáltatnak igazságot, hanem ez úgy történik, hogy az emberiség egyetlen egy részével sem történhet igazságtalanság. Legyünk erről meggyőződve, és tökéletes biztonsággal valósítsuk meg magunkban, s akkor semmi kétség és aggodás nem ébredhet bennünk, és akármi is fog velünk történni, derűs bizalommal fogjuk tudni, hogy csak javunkra szolgál.

„Ha egyszer a tanítvány áthaladt a viharon, ha elérte a békét, mindig van lehetősége a tanulásra, még akkor is, ha megtántorodik, tétovázik, vagy letér az útról. A CSEND szava ott marad bensejében, s még ha egészen elhagyja is az Ösvényt, jön majd nap, mikor újból megcsendül, mikor széttépi, mikor különválasztja szenvedélyeit isteni lehetőségeitől. S akkor kínok között az elhagyott alsóbb én kétségbeesett jajveszékélése között – újból visszatér.”

Ilyen esetben valóban szörnyű küzdelem keletkezik. Ne vessük magunkat alá ilyesminek, jobb, mikor még tudjuk magunkat jól kézben tartani, és nem válunk sebészeti műtétre való alanyokká, vagyis a magasabb és alacsonyabb éntől való elszakadás. Az alacsonyabb énnel való küzdelem állandóan folyik. Ha a tanítvány megengedi, hogy karmait a magasabba jól belevesse, és ezzel nagyobb lehetőségeitől elvonja, elkerülhetetlenül, mérhetetlenül fog szenvedni, mikor az elkülönülés ideje elérkezik, s ez el fog jönni, mert azok, akik beléptek a folyamba, csak akkor hagyhatják el, ha átértek a másik partra.

„Ezért mondom: Békesség veled! Békémet adom néktek!” – Csak szeretett tanítványainak mondhatja ezt a Mester, akik olyanok, mint Ő maga.”

Nagyon érdekes szempont az, amit itt a Mester tekintettel a megkülönböztetésekre tesz. „Békesség veled” – csak egy mindennapi köszöntési mód, bár nagyon szép mód. Mikor mi azt mondjuk, hogy „Isten veled”, amely szó szerint jelenti, hogy Isten legyen veled, ugyanaz, mert Isten a béke. A mohamedánok „saalem”-je szintén ugyanaz, mint a jeruzsálemi „saalem”, mert a Jeruzsálem szó jelenti a béke helyét. A hinduknak a „shanti” szavuk van a békére, és a válasz rá: „namaste”, ami annyit jelent, mint „üdvözlétem” vagy „tisztetélem neked”, és erre általában a válasz a „shanti” szó.

Keleten szokás egy könyv végére odaírni, hogy „Béke veled”, amit egyfajta üdvözlésnek szánnak, vagy elbúcsúzásnak, vagyis az író búcsút vesz az olvasótól. De az, amit a Mester itt mond: „Békémet adom néktek” – ez csak különleges körülmények közt mondható. Mikor Krisztus ezt mondja: „Békémet hagyom veletek, békémet adom nektek, ahogy a világ adja, adom én nektek”, akkor az úr csak az ő választott tanítványainak mondta így. Itt azt mondják, hogy az a tanítvány, aki megkaphatja a Mester békéjét, csak olyan lehet, aki maga is olyan, mint a Mester, vagyis egy elfogadott tanítvány – s lehet, hogy még ennél is több az, aki a Mester „fia”. S itt nem csak a békéért való jókívánságot és áldást kapja meg, ami kétségtelenül nagyon is hatásos volna, ha olyan mondja ki, akinek megvan a hatalma azt kimondani, sőt még ennél többet is. A Mester a saját békéjét adja, azt a békét, melyet semmi sem tud megzavarni, azoknak, akik olyanok, mint Ő maga, akik az Ő fiai, természetének részesei, megosztva vele mindazt, ami Ő maga, már amennyiben azok képesek ezt megkapni. És persze nem jelenti azt, hogy a tanítvány képes mindent megosztani azzal, ami a Mester, és ami a Mesteré, mert ezt megtenni tudni jelentené, hogy a tanítvány maga is Adeptus, de végül is annyit oszt meg, amennyit csak lehet.

„De még azok között is, akik a keleti bölcsességet nem ismerik, van néhány, akiknek mondani lehet ezt, akiknek napról-napra mind tökéletesebb mértékben lehet mondani.”

Ez roppant érdekes és megjegyzésre méltó üzenet, amely jogosan igen furának tűnik nekünk, mert sokan vannak közülünk, akik valamit már tudnak a keleti bölcsességből, akik mély tisztelettel adóznak a nagy Mestereknek, akik sok-sok éve már olyan organizációhoz tartoznak, amely különlegesen a Mester szolgálására való, és mégis a legtöbbször nem mondhatja a Mester, hogy „Békémet adom néktek”, hanem csak annak a néhánynak, akiket a Mester már szorosabb kötelékkel von magához. Most ez így van, s mégis most azt olvassuk, hogy azok, akik egyáltalán nem ismerik a keleti bölcsességet, ez a belső áldás mégis adható.

Hogy van ez és kik lehetnek azok, akik ilyen kitüntetésben részesülhetnek? A fejlődés jelenlegi fokán csak igen kevesen lehetnek ilyenek, de mégis, kétségtelen, hogy néhány kevés van ilyen. Hogy ezt jól meg tudjuk érteni, gondoljunk arra, hogy mi az, ami a Mesternek lehetővé teszi valakit tanítványul fogadni olyan közvetlenül, amennyire csak lehet. S ez az, amikor a tanítvány a Mester világába lépett át, megtanulta a dolgokat olyan szemmel látni, ahogy a Mester nézi, és saját magát behelyezni abba a magatartásba, amit a Mester a világgal szemben és mindennel, ami ahhoz tartozik, felvesz. Van ember, aki ezt megteheti anélkül, hogy tudna valamit is a keleti bölcsességből vagy a Mesterekről általában, s lehet, hogy ezen tudás nélkül is van, aki ezt a magas szempontot tartja szem előtt. A Mesterek különleges jellegzetessége az, hogy Ők tökéletesen önzetlenek, és hogy az alacsonyabb én egyáltalán nem szerepel ebben. Ők mindenre az Istenség tervének a szempontjából tekintenek, és soha egy pillanatra sem viszik bele a dolgokba a saját személyiségüket, mert minden, ami az emberi fejlődést fejleszti és előréviszi, az jó és helyes, míg ha akadályozza a fejlődést, akkor rossz.

S habár a keleti bölcsesség – ha teljesen megértjük – tökéletesen ebbe a magatartásba visz bennünket, mégis azt láthatjuk, hogy mások, akik nem is tudnak róla, ilyen magatartást

tudnak elérni. Hogy elég közel kerülhessünk a Mesterhez, hogy az Ő békéjét elnyerhessük, a legmesszebbmenő önzetlenség kell, hogy legyen az első és legnagyobb előfeltétel. Lehet, hogy közel vagyunk a Mesterhez, sőt az Ő békéjét is elnyerhetjük, és mégis a kettő közül, akik mellette állnak, az egyik mégis teljesebbet kap, mint a másik. A tudatlan, bár teljesen szent és önzetlen személy a Mester áldásából megkapja mindazt, amit megkaphat, míg a másik – aki ebből a szempontból ugyan egyenlő vele – ebből a békéből mérhetetlenül többet fog részesülni, mert a magasabb bölcsesség ismeretét is hozzá tudja adni.

Δ „Szemléld a három igazságot. Mindhárom változatlan.”

E sor előtt egy háromszög van előljáróban, melyet, mint egyfajta aláírást használ az, aki ezt írta, éppen úgy, amint egy katolikus püspök, mikor leveleit vagy egy dokumentumot aláír, keresztet ír vagy rajzol a neve elé. Itt azért történik, hogy különleges figyelmet hívjon fel.

A három igazság, amire Hilarion Mester itt hivatkozik, azok, amelyekre ő maga hivatkozik egy másik, általa diktált könyvében – A Fehér Lótusz idilljében – s amely könyv nem részesült abban a figyelemben, amit megérdemelt volna. A Mester egyiptomi életének elbeszélése ez, amikor a nagy egyiptomi vallások már dekadenssé váltak, és nem értették már őket meg. A személytelen és ragyogó imádat egy istennő követésében fajult el, aki nem annyira tökéletes tisztaságot, mint inkább tökéletes szenvedélyt kívánt meg híveitől, és ennek következménye nagy erkölcstelenség lett.

A Mesternek az akkori neve Sensa volt, és az egyik egyiptomi templomban volt tisztánlátó. A templom papja az ő tisztánlátásának és médiumi voltának értékét felismerte, de nem akarta, hogy az igaz vallást tanítsa a népnek, mert ez beleavatkozott volna az egyházi szisztémába, és lehet, hogy őt megölték volna. A történet így folytatódik: egy csoport Adeptustól találja magát körülvéve, kik között ott van az ő Mestere is, aki megmondja neki, hogy mit tanítson az embereknek – azoknak, akiket félrevezettek a helytelen tanítások. Azt mondták neki, hogy csak nagy vonalakban prédikáljon az igazságokról. Megvan nekünk az a három forma, amikben azt tanították akkor. A következő szavak vezetnek be az igazságokat: „Három igazság van, amelyek abszolútak és soha el nem veszhetnek, de szólas hiányában némák maradnak.” Ez annyit jelent, hogy soha el nem veszhetnek, mert a Nagy Testvériség tartja kézben, és még a megadott időkben sem ismerheti meg a világ, mert nincsen olyan, aki kimondhatja azokat.

Az első nagy igazság ez: „Az ember lelke halhatatlan, s e lélek jövője határtalan fejlődés és dicsőség”. Ez a nagy igazság azonnal felszámol a pokoltól való félelemtől és a megváltás szükségességétől, mert abszolút biztonsággal éri el minden emberi lélek a végső fokot, tekintet nélkül arra, hogy milyen messze tévedt a fejlődés helyes útjáról.

A második nagy igazság ez: „Az élet kútfeje bennünk lakozik és körülöttünk van, halhatatlan, örökké áldásos, nem lehet látni, hallani, érezni, de aki megismerésére vágyik, megismerheti.”

Ez annyit jelent, hogy a világ Isten egyik kifejeződése, és hogy az ember része Neki, és ismerheti a maga számára is, ha képes felemelkedni arra a síkra, amelyen neki azt ott feltárhatják, és hogy minden a világon egész határozottan és okosan a jóság felé halad.

A harmadik nagy igazság így szól: „Minden ember saját magának feltétlen törvényhozója, ő oszt ki magának dicsőséget vagy bánatot, ő dönt élete, jutalma és büntetése fölött”. Itt a karma törvényének világos megállapítását találjuk, tehát az újrarendezés és egyensúly törvényét.

S ez után ezek a szavak következnek: „Ezek az igazságok, melyek oly hatalmasak, mint az élet maga, oly egyszerűek is, mint a legegyszerűbb emberi elme. Tápláld velük az éhezőket”.

Itt a vallásnak egy olyan sémáját találhatjuk, melyet mindenkinek taníthatunk. A hitnek három fő pontját tartalmazza, egyszerű szövegezésben, de igen gondos módon kifejezve, nehogy félre lehessen érteni. Egész röviden így lehetne ezeket mondani: „Az ember halhatatlan”, „Isten jó”, és „Az ember amint vet, úgy arat”. Ebben az egyszerű formában megfelelő azok számára, akik azon a fokon állnak, ahol egyszerű dogmákat kell nekik megállapítani. A fejlettebb lélek azonnal meg fogja érteni. Neki már a részleteket is el kell mondani, és a részletek elegendők ahhoz, hogy a legbölcsebb ember elméjét is kitöltsék.

E három igazság látható és tapasztalatokból is levezethető, még akkor is, ha úgy esne, hogy elvesznének.

Sok ego tudja ezeket. Van néhány olyan is, aki első kézből tudja őket, de sok olyan is van, akik jelenleg – már amennyiben személyiségüket illeti – csak abban a helyzetben vannak, hogy elhiszik. Elfogadják, mert akikben bíznak, azt mondják nekik, hogy ez mind igaz, és mert magától értetődőnek látszanak – és mert különben semmiféle értelmes módon nem volna jelentősége az életben. Ez egy fokozati állapot, még hozzá igen hasznos fokozat, a tényleges tudás útján, de természetesen nem közvetlen tudás. Pl. én mondhatom nektek, „én tudom, hogy ez igazságok valóban így vannak, mert sok síkon és hosszú éveken át kutatásokat végeztem és kísérleteket folytattam, melyek nem hozhatták volna meg a kapott eredményeket, ha az alapvető igazságok nem lennének valóban igazak”.

Így tehát csak néhányan mondhatják: „én láttam ezt”, de valamennyiünknek ez irányban kellene dolgoznunk, mert tényleges tudás sokkal erősebb hatalmat ad, mint a legintellektuálisabb határozott meggyőződés.

Mikor valaki ilyen tényekről beszél, mindig kitűnik, hogy azt, amiről beszél, saját ismeretei alapján mondja-e, vagy csak azt mondja, amiről ő is csak hallott. Mert itt is különbség mutatkozik meg a magnetizmus terén. És éppen ezért, a többiek kedvéért fontossággal bír, hogy magunktól is tudjunk valamit, amilyen hamar csak lehet. Lehet, hogy a nagy igazságoknak csak egy kis része lesz az, de ha a saját tapasztalataink révén tudjuk, akkor sokkal valószínűbb, hogy a többi is szintén igaz, és a bizalom irányunkban növekszik. Az, akiben a tudásból született tökéletes bizalom van, segíthet másoknak, melyet viszont addig adni nem lehet, amíg magunk is nem tudunk. S ez az, ami a személyes tapasztalatok töredékeit oly hasznossá teszi.

Vannak emberek, akiknek itt-ott látomásaik vannak, álmukban vagy meditációjuk alatt látják a Mestert. Ez talán olyasmi, amit senkinek sem lehet bizonyítani. Lehet, hogy az ilyen élményekre a másik azt fogja mondani, hogy talán csak hallucináltál vagy képzelődtél, bár az illető tökéletes biztonsággal tudja, hogy élménye egyik sem volt ezek közül. Tudja, hogy látott, és hogy valamit érzett is, amely bizonyította neki azt, hogy valójában a Nagy Mesterek közül látott egyet. Ez egy tapasztalatnak része, kicsiny ugyan, de hatásában messze kiható. Azok, akik oly szerencsések voltak ilyen tapasztalatban részesülni, mélyen hálásak lehetnek. Ezek végül is tudják azt, hogy ha a magasabb világokhoz tartozó egyetlen tény is ismernek, akkor a tanok többi részzeit is sokkal érthetőbben és könnyebben lehet követni. S ezért ilyen tapasztalatok egyáltalán nem megvetendők.

Viszont nincs abban semmi baj, ha még mi nem tudunk tökéletesen. Ennek így kell lennie, mert ez a dolgok a természetétől fogva így van. S ha mi feltételezzük azt, hogy tudásunk már teljes, holott sajnálatosan hiányos még, amikor azt hisszük, hogy mi már mindent tudunk, és a másképpen gondolkodókat elítéljük, nem is gondolva arra, hogy ők talán a sokoldalú igazságnak egy másik oldalát látják, mint mi – akkor hibát követünk el. Ragaszkodjunk minden áron a mi tökéletlen tudásunkhoz, és amikor megpróbáljuk azt növelni – ha erre alkalmat kapunk – sose feledjük el, hogy tökéletlen még, mert különben ahhoz a hibához vezet, hogy elítélünk valaki mást, aki talán többet tud, mint mi. Az Igazság mélyes és gyakran misztikus is. Egyetlen ember sem tudja az egészet, mint olyat felfogni, sem egy embercsoport, sem az emberek valamilyen szektája. Az igazságot értékelni

fokozatosan kell megtanulni, mielőtt bármelyik aspektusában is megismerhetnénk. Az igazság bármiről is az a mód, ahogyan az a dolog magát a Logosz előtt adja, aki az egész szisztéma létrehozója. Az, aki maga hozta létre mindezt, tudja a dolgokat úgy, ahogy azok vannak. Az Ő szemlélete az egyetlen helyes szemlélet. Mert nekünk az igazság még relatív. Mi nem láthatjuk az egészet úgy, ahogy Ő látja; s bár a mi tudásunk tökéletlen kell hogy még legyen, de végül is nem szükségképpen rossz, már amennyiben ez Őt illeti. S lehet, hogy valamilyen dologról igen sok ismeretünk van, s amikor elérkezünk oda, hogy mindent tudunk róla, vagyis mikor elértük az Adeptusi fokot, nem lesz szükség arra, hogy amit előzőleg tudtunk, most helyesbítsük, hanem csak hozzáadjuk az újat.

Nagyon nehéz dolog megtudni azt, hogy mi az, amit a kívülállóknak tanítsunk. Ezért jó, ha valamelyik Mester autoritatív állításait ismerjük arról, amit általában taníthatnánk. Gyakran megesik, hogy teozófiáról kell beszélnünk olyanoknak, akik a legkevésbé sem osztják a mi szempontunkat. A nyilvánosságnak tartott előadásokon néha úgy érezzük, hogy világosabban beszélhetnénk, azaz érthetőbbé tudnánk tenni a dolgot, ha a belső jelentésükről is beszélhetnénk, és mégis habozunk ezt tenni, mert talán ártanánk a dolognak.

Egészen nyilvánvaló, ha megkísérelnénk mindazt tanítani, amit a teozófiáról tudunk, sokan a hallgatóság közül a legtöbbször nem értenék meg. Vannak olyanok is, akiknek a Mesterekről – és ezt pontosan érezzük – semmit sem lehet mondani, mert ez a gondolat teljesen idegen volna nekik. S lehet, hogy erre valamilyen kotnyeles vagy gúnyolódó megjegyzést tennének, ami nekünk kellemetlen volna, s nekik rendkívül rossz karmát okozna. Az, aki a Nagy Lényekről rosszat beszél, nagyon komoly felelősséget vesz magára, és az, hogy ő nem hisz bennük, semmilyen kapcsolatban nem áll az eredménnyel. Lehet, hogy nem hisszük el egy fémdarab forróságát, de ha megfogjuk, megégetjük magunkat. Tehát, akik csúnyán beszélnek azokról, akik egész életüket és erejüket a világ megsegítésére szentelik, a hálátlanság nagy bűnét követik el, épp úgy, mint amikor szent dolgokból tréfát csinálnak, ami istenkáromlás, és az a tény, hogy nem tudtak a dolgok szentségéről, egyáltalán nem kérdés. Így hát jól mérlegelnünk kell, hogy mit is mondunk, mert a beszédnek egyetlen tárgya lehet csak, hogy akivel beszélünk, annak jót tegyünk. S valóban kárt okozhatunk, ahelyett, hogy jót tennénk, ha olyasmit tárunk eléje, amin gúnyolódhat, vagy rossz tréfát űzhet.

Gondoljunk Krisztusnak arra mondására, amit oly gyakran rosszul értelmeznek: gyöngyöt vetni a disznók elé. Ezt gyakran helytelenül úgy értelmezik, mintha az embert a disznóhoz hasonlítaná. Ez biztosan nem is volt a nagy Mester eszében. Egyszerűen úgy értette, hogy a belső igazságokat olyan embereknek adni, akiknek még nincs meg a tudásuk, hogy valóban fel is foghassák és megérthessék a tanításokat, épp olyan badar volna, mint gyöngyszemeket a disznók elé vetni. Lehet, hogy odarohannának az etetés reményében, és azonnal rájönnének, hogy a gyöngyök nem ehetők, hamarosa betaposnák a sárba, és a gyöngyöt adó ellen fordulnának, mert a várt élelemben csalatkoztak. A gyöngyök semmi hasznot nem hoznának nekik, bármilyen értékesek is lennének azok. Általában ilyen a közönséges ember magatartása is, amikor olyan igazságokat tárunk eléjük, ami még nem érthető számukra. Nem látják azok értékét, s félredobják, sőt rendszerint még neheztelnek, vagy haragszanak azokra, mert olyat adtak eléjük, ami számukra haszontalan.

Mindig is úgy tartották, hogy csak egész egyszerű igazságokat lehet a még eddig nem nagyon fejlett nagy tömegek elé tárni. Minden nagy vallásnak megvoltak a maguk különleges igazságai, amelyeket keményen meghagytak, és ha bármelyik igazságot kivesszük közülük, úgy találtuk, hogy az alap mindegyiknél azonos. Nagyon nagy szükség volna, hogy bizonyos eszméket a fejlődő emberi egókba beleültetnénk, s így átmennének egyik vallásból a másikba, egyik fajból egy másik fajba, mindegyikben valamit megtanulva.

Például a hinduizmusban a kötelesség nagy eszményét különösen hangsúlyozzák. Nyilvánvaló, hogy ha egy embert teljesen betölt a kötelességteljesítés gondolata, az csak egy jó és rendezett életvitelhez vezethet. A görög vallás egyike azoknak, amely a szépségre

fektette a fő hangsúlyt. A görög nép elé azt a hatalmas elsődleges tényt vázolták egész életén véges-végig, hogy a szépség az Isten kifejezése, és amennyire valaki a környezetét és magát is beleértve széppé tudja tenni, közelebb kerül ahhoz, amit az istenség kíván tőle, hogy legyen, és így lehetővé válik az isteni erőknél mind teljesebben rajta át kifejeződni. Így azután a mindennapi élet legkisebb tárgyacskája is mindig nagyon szép volt – ugyan nem szükségszerűen drága is, vagy nehezen beszerezhető, hanem úgy formájában, mint színben ragyogóan szép. Ez a tény volt az, amit a görögök a világnak nyújtottak – a szépség hatalmát!

A kereszténységben az odaadás volt a központi gondolat. A keresztény egyház századokon át azt az eszményt tűzte ki maga elé, hogy mind több szentet, szentéletű embert, jó embereket produkáljon, és az ő boldogságuk és nyugalomuk felhívja a figyelmet a már meglévő szentekre is. Megünneplik a szentek napjait, és minden lehető módon a lehető legmagasabb polcra helyezik őket. E szentek történeteit megvizsgáltuk, s kiderült, hogy köztük néhány igen nagy, tanult és tehetséges ember. Míg mások egyáltalán nem voltak ilyenek, hanem átlag és tudatlan emberké, akiknek legnagyobb erényük az volt, hogy „jó” voltak. Csak ha mélységesen tanulmányozzuk ezt, fogjuk helyesen értelmezni azt a tény, hogy a keresztény vallás nemcsak az odaadás tűzét óhajtotta táplálni, hanem, hogy segítse híveit minden síkon és minden irányban.

Ha egyéb nagy vallásokat is kezdünk tanulmányozni, mint a buddhizmust vagy a hinduizmust, azt fogjuk találni, hogy híveiket szintén előkészítik a nagy találkozásra. E vallások mindegyikének vannak bizonyos tanításai a műveletlenek számára is, valamely erény által, mely segíti őket, ha azt valóban követni akarják, és jóságos életet élnek. De van igen sok metafizikai és filozófiai tanítása is azok számára, akiknek erre szükségük van. A kereszténység jelenlegi formájában ezt nem adja. Igaz ugyan, hogy itt vannak az egyházatyák írásai, és ha visszanyúlunk egész Origenészig és alexandriai Kelemenig, néhány utalást találunk is ezekről a magasabb tanításokról. Pl. találunk olyan kijelentéseket is, melyek bizonyítják, hogy a kereszténységnek is megvolt a maga misztériuma. A kereszténység minden nagyobb felekezete, így a görög, a római, vagy akár az anglikán egyház is bizonyos csonkított tanokat képviselnek erősen eltérően attól, amik eredetileg voltak.

Minden igaz vallásnak képesnek kellene lennie az alkalmazkodásra a legkülönbözőbb rétegekhez vagy nívókhoz tartozók előtt, legyenek azok bölcsék és tanultak, vagy tudatlan, áhítatos, jámbor emberek. Bizonyos, hogy nem helyes, ha az odaadó embert magasztalja a bölcs fölé, aki megérteni is akar. Sajnos, a kereszténység részéről határozott hajlam mutatkozott elítélni azokat, akik tudni akartak, ócsárolva bölcsességüket, mint kizárólagos világi tudást azokkal szemben, akik gyermekhez illő magatartást mutatnak fel, és ezért szerintük gyorsabban haladhatnak. A gyermeklélek-szerű viselkedés - olyan is kell, hogy legyen, és minden vallásnak fel kell készülnie arra, hogy ilyen lelkeket is táplálni tudjon, de ez még nem ok arra, hogy egy haladottabbaknak ne nyújtson teljesen táplálékot. Egy lélek, aki már réges-régen átment más életekben a növekedés kezdeti fokozatain, most már szeretné megérteni a Nagy Tervet, valamint a világról, amelyben él, többet akar ismerni, és a rendszert is ismerni akarja, amely ezt a világot fenntartja.

Keresztény testvéreink közül sokan úgy találták nagy meglepésükre, és bizonyos csodálkozással is, hogy a teozófia képes volt őket ellátni ilyen tudással anélkül, hogy bármi módon is megzavarta, vagy megsemmisítette volna az ő keresztény tanításaikat. Az eredeti keresztény tanításokban semmi sincs, ami bármilyen módon ellentmondana a tudományoknak, annak ellenére, hogy mindig is volt egy tudományellenes tendencia az egyházi tanokkal párosan már a középkor óta. Az eredeti kereszténység célját illetően éppoly világosan megjelölte azt, mint bármely más vallás, s csak ezért – mert sajnálatos módon elvesztette a magasabb rendű tanokat – van szükség napjainkban egészen határozott kiegészítésekre.

A Chohan ezután az alábbi szókkal fejezi be az első részt:

„Az előbb leírt szabályok az elsők a Tanulás Csarnokának falára írt szabályok között. Azoknak, akik kérnek, adatik. Akik olvasni óhajtanak, olvasni fognak. Akik tanulni kívánnak, tanulni fognak.”

BÉKE VELED!

*
* *
* * *

II. rész

68. Fejezet

Elöljáró megjegyzések

C.W.L.: A „Világosság az ösvényen” második része feltételezi, hogy a tanulmányozó már átment az Első Beavatáson, az ösvényen ezek a lépések elviszik az embert az Adeptus szintjéig. Míg ennek a második és magasabb értelmezése ezen a lépésen túl kezdődik, és segíti vezetni az embert – aki már Adeptus lett – a következő lépéshez. Swami T.Subba Rao, aki ezekről a dolgokról igen sokat tudott, egyszer azt mondta nekem, hogy e könyvnek valójában hétféle értelmezése van – hétféle módon lehet magyarázni – s látszólag mind különböző síkokon. Azt is mondta még, hogy a legmagasabb értelmezése elviszi az embert a Mahachohani Beavatáshoz. Természetesen ez olyan dolgokkal foglalkozik, amelyek a mi felfogóképességünkön túl vannak. Nincs lehetőségünk megérteni, hogy mire is vonatkozhat egy ilyen magas síkon az egész, tehát teljesen haszontalan volna megpróbálni még csak keresni is a dolgoknak ilyen értelmű jelentését. A lehetőség megvan ugyan, hogy képesek legyünk a kettős értelemről valamilyen eszmét kialakítani, de ezen felül bármi is egészen bizonyosan nem elérhető számunkra.

Amit eddig tanulmányoztunk, azt mondják nekünk, hogy dobjuk el alacsonyabb énünket – vagyis személyiségünket. A magasabb értelmezésben ez jelentené az individualitás levetését. Éppen úgy, ahogy az első résznek – a legalacsonyabbrendű értelmezésében – célja a magasabb és az alacsonyabb én egyesítése, így a második értelmezésben a cél az ego és a Monád egyesítése. Így ami az első rész második értelmezése, az ugyanúgy a második rész első értelmezése kell, hogy legyen, miután az az elsőből ered. Jó volna ezt állandóan szem előtt tartani, mert néha itt-ott képesek leszünk egy-egy bepillantást nyerni abba, hogy mi is lehetne a jelentése a következő, még ennél is magasabb értelmezésnek.

„A Csendből, amely békesség, zengő hang csendül fel, s e hang így szól: 'Nincs rendjén, arattál – most vetned kell'. Tudva, hogy e hang a Csend maga, engedelmeskedsz.

Te, ki most tanítvány vagy, ki meg tudsz állni, ki képes vagy hallani, látni, szólni, ki legyőzted a vágyat, s elérted az önmegismerést, ki virágzásban láttad lelkedet, és megismerted, ki hallottad a Csend Szavát – lépj be a Tanulás csarnokába, és olvasd, ami ott számodra írva van.”

Ez a második rész bevezetője, melyet a Velencei Mester írt. Először is talán a bevezető szavakra hivatkozunk „a Csendből, amely békesség, zengő hang csendül fel, s e hang így szól: Tudva, hogy e hang a Csend maga, engedelmeskedsz.” A teozófusok között sok találgatásra adott alkalmat a Csend hangjának pontos jelentése, de most már általában úgy értelmezik, hogy ez a kifejezés nem mindig jelenti ugyanazt a dolgot. A csend mindig az a pont, ami a fölött van, ahova az ember eddig elérkezett, és a csend hangja az a hang, amely felülről jön le hozzá, a belső én hangja ez, mint már ezt eddig is láttuk.

Minden esetben ez az a hang, amely fentről szól, és ha ezt halljuk, engedelmeskedünk azonnal, és az új Beavatottaknak (ha az alacsonyabb értelmezést vesszük), vagy annak, aki elérte az adeptusi fokot (ha a magasabb értelmezést vesszük), ez a hang azt mondja, amíg megpihen a csodálatos békének örömeiben – nem helyes túl sokáig benne időzni. A csendben elmerül a dicsőségek csodáiban, amelyet a beavatáskor nyert; egy ideig elmerülve megpihen, egy kevés időt fog eltölteni tanulmányozva mindent a most nyert új megvilágításban. A hang most ismét felszólítja, hogy most aratott, de újra is vetnie kell. Miután az ember elérte ezt a síkot, és mindent elnyert, amit ez jelent – úgy tudásban, mint biztonságban és békében – most meg kell próbálnia ezt az ajándékot másokkal is közölni. Nem szabad megelégednie azzal, hogy ő maga már elérte ezt.

A Chohan úgy folytatja, hogy emlékezteti a tanulmányozót a kvalifikációira: „most tanítvány vagy, s képes vagy megállni, hallani, látni és beszélni.” A Mester magyarázata pedig ehhez az, hogy megállni annyit jelent, mint bizalommal lenni. És az embernek megvan most már a bizalma, mert tud. Az első Beavatáskor a tanítvány a buddhikus síkot egészen határozottan érintette. Ezzel összefüggésben tapasztalatokat is szerzett, szükségképpen ugyan nem hosszú időre, de egész határozottan, ugyannyira, hogy tudja jól, ilyen valóság van, és az élet egy.

Ezután hosszú megjegyzések következnek Hilarion Mestertől, s ha a megjegyzéseket nézzük, mindjárt láthatjuk is, hogy ebben a második részben az egész ügyet másként tárgyalja. Mindenekelőtt azt adja, amit mi általános utasításnak neveznénk a mondottakra vonatkozóan, itt valósággal megmagyarázza a szövegnek minden egyes szavát, úgy hogy nyilvánvalóan sokkal nehezebbnek tartja mindezt megérteni, amelyek inkább részleges magyarázatot kívánnak, mint csak megjegyzést.

Ezzel kezdi a mondanivalót:

„Megállni tudni annyi, mint bizalommal lenni, hallani tudni annyi, mint feltárni a lélek kapuját.”

A „lélek kapuja” kifejezés a páli névre emlékeztet, amit a próbaösvényen az első kvalifikációnak, a megkülönböztető képességnek neveznek, azaz különbséget tudni tenni való és valótlan közt. Páli nyelven ez a szó így hangzik: manodwaravajjana, ami azt jelenti: feltárni a lélek kapuját. Az emberi elme megnyílik a dolgok közötti különbségek iránt, hogy mi az, amit érdemes követni, és mi az, amit nem érdemes. És ezért fogják mondani, hogy lelke kapui megnyíltak az igazság befogadására. A Beavatáskor a léleknek több kapuját fel kell tárnia, vagyis más szóval a buddhikus tudatot kell megszereznie. Mert most először lesz az ember igazi lélek, és a lélek szempontjából néz minden dolgot. Ez alatt a sík alatt elkülönülés van az anyag következtében, s így még a kauzális testben is jó messze jár még a lét igazi jelentőségétől, mint ahogy azt a lélek látja. De a buddhikus tudat megvalósítása által az ember olyan állapotba jut, amely egészen másfajta, nemcsak fokozatban, az előző állapothoz képest. Ezért nagy fontosság fűződik hozzá, és ezért tették az első Beavatás egy részévé, bár mindannyiunk előtt nyitva áll ennek a tudatállapotnak elérése, mielőtt még beavatnának.

„Látni tudni annyi, mint megszerezni a szemlélés képességét.”

Bár az is igaz, hogy a beavatott közvetlenül jóval többet lát, mint a közönséges ember a fizikai síkon, és az is igaz, hogy arról, amit lát, sokkal többet tudna közölni, mint amennyi könnyen elmondható volna, vagy tökéletesen megérthető lenne. Mély gondolkodású emberek sokat kérdeztek, érveltek, vitatkoztak, hogy létezik-e Isten, vagy sem. Egyetlen gyakorlott clairvoyant sem vitatkozik erről a kérdéstről, mert tudja, hogy van Isten. Ezzel nem azt akarom mondani, mintha ő Istent látná. „Istent soha senki nem látta” – olvashatjuk a keresztény írásokban. (Szt. János I.18.) és nem is egészen igaz, mikor a Solar Logoszról beszélünk, de mégis a tanulmányozók nagy többségének így igaz. Habár a legtöbb ember sohase látta a villamosságot, igen sok bizonyítékuk van, hogy ilyen létezik; azzal, hogy világításunk van, és hogy a villamosainkat ez az erő hajtja, bizonyítják be nekünk, hogy ilyen erő van, bár sohasem láttuk. Ugyanígy a clairvoyant, aki sohasem látta a Solar Logoszt, de elegendő bizonyítékát látta működésének, és bizonyítva látja, hogy kell, hogy létezzen. Ugyanilyen helyzetben vagyunk sok teozófiai tanítást illetően, amelyek magasabb rendű dolgokra vonatkoznak. Bár közvetlenül nem mindig tudjuk, de az eredményeket látjuk.

Senki, aki az adeptusi fok alatt áll, nem láthatja a Monádot, de az Arhat tudhat ennek létezéséről. A nirvánikus síkon, amely a legközelebbi sík a Monád által lakott sík alatt, hármass megnyilvánulást látunk, amelyet a hármass szellemiségnek nevezünk. A sugarak, amelyek ezt a hármass megnyilvánulást adják, nyilvánvalóan összefutnak, mikor a legmagasabb pont felé emelkednek. Láthatjuk, hogy eggyé kell válniuk, bár a valóságos egyesülés a mi meglátásunkon kívül esik. A jelenség, amit róluk látunk, arra mutat, hogy egy nagy testnek vagy nagy fénynek csak három fazettája lehet. S bár mi ténylegesen a saját szemünk által nem tudhatunk a Monád létezéséről, elfogadjuk, mert teljesen megbízunk a bizonyítékokban – Mestereink tanításaiban – és a jelenség, amelyet láthatunk az általunk elérhető legmagasabb síkon, megköveteli, hogy egy ilyen valóság tényleg létezik.

E nagy Lények mondtak nekünk néhány olyan dolgot, mely nekünk eddig elérhetetlen volt, de minden alkalommal, mikor egy további lépést tettünk, megint valamivel többet tudtunk megérteni abból, amit nekünk mondtak. S így ha elérjük azt a síkot, amire a szöveg vonatkozik, nem mondom, hogy olyan bizonyítékokat fog látni az Ő létezéséről, amely minden kételyt kizár. Ezt és a fejlődés törvényének működését látva egész határozott biztosságot nyerünk arról, hogy minden jól van így.

Csak egy kevés magasabb meglátás adja meg azt a biztosságot, hogy minden jól van így, és ez valóban igen nagy dolog. Feltételezem, hogy addig, amíg ezt el nem érzük, alig is tudhatjuk, hogy mi lehet ez az abszolút biztosságot, hogy végezetül semmi sem mehet rosszul, s bármennyire is sötétnek tűnik minden, ez csak látszólagos, és majd felszakadnak a felhők és az örökkévaló napsütés – amely ugyan állandóan ott volt – ismét megjelenik.

Talán egy kis gyakorlattal nem lesz olyan nehéz elképzelni, hogy minden jól van így magunkra vonatkoztatva. S amint életutunkon haladunk, mindenfajta bajjal, nehézséggel találjuk magunkat szembe, és még az okkultizmuson kívül is, egy teozófus szemlélettel bíró ember is csakhamar ráeszmél, hogy nem a velünk történő dolgok a lényegesek, hanem, hogy miképpen viseljük azt el – és hogy ő maga olyan körülmények között is boldog lehet, amely helyzetek más embert teljesen szerencsétlenné tennének. De a fordítottja is igaz, lehet olyan ember is, aki magát meggyőzi arról, hogy ő boldogtalan olyan körülmények között, ami a legtöbb embert igenis boldoggá tenné. Így hát nem lehet olyan nehéz dolog elhinni, hogy minden jól megy, már amennyiben ez őt illeti, de már sokkal nehezebb ugyanezt elhinni azokkal, akiket szeretünk, amikor látjuk, hogy bajba keveredtek, hibákat követnek el, és más egyéb szenvedések érik őket. Még nehezebb elhinni, hogy minden megfelelően intéződik el,

tekintettel rájuk, mert az csak természetes, hogy védeni kívánjuk őket, és szeretnénk a karma csapásaitól őket megóvni.

Azt mondják, hogy a szeretet vak. Lehet talán, hogy ilyen módon tényleg egy kicsit vak. Az én saját tapasztalatom azonban másilyen; hogyha alakít nagyon szeretünk, sokkal élesebben látjuk meg hibáit azért, hogy segítsünk neki azoktól megszabadulni. Az előbb mondott idézet szerint ugyan nem látjuk a szeretett lénynek a hibáit. Legyen is ez bármiképpen, hogyha a valóság iránti érzékből valamit is elértünk, annak egyik nagy jótéteménye, hogy egészen biztosak vagyunk benne úgy magunk, mint a szereteteink iránt, hogy minden együttműködik a jó javára, és hogy az eredmény minden esetben a legjobb lesz, ami csak elérhető. Ezzel a bizonyossággal bírni – a béke hatalmas forrása.

„Szólni tudni annyi, mint erőt szerezni mások segítésére.”

Jellegzetes, hogy a beszédet választja, mint olyat, amivel legkönnyebben lehet segíteni másokon. S ez a legtöbbünkre igaz is. Mi különböző dolgokat tudunk megtenni a fizikai síkon a mások megsegítésében, de talán a legnagyobb segítség, amit mi teozófusok másoknak adhatunk, az a beszéd vagy írás, ami csak egy másik formája a beszédnek. Feltárhatjuk előttük azt, amit mi tudunk. Ezen a téren nagyon kevesünknek van közvetlen tudása, de van egy bizonyos fajta belső meggyőződésünk, aminek valódi okát nem tudjuk adni, még ha nagyon a sarokba is szorítanának. Mi adja ezt a hatalmas erőt dr. Besant előadásainak? Az, hogy az emberek megérik, hogy ő arról beszél, amit tud. Ehhez hozzájárul még az ő legcsodálatosabb előadókészsége. Nem remélhető, hogy rövid idő alatt számunkra ez elérhető lenne, mert az előadókészség nem ajándék. Ezt igen kemény munkával, állandóan gyakorolva, csak sok-sok életem át lehet megszerezni. Sok életem át fordította erejének nagy részét az előadókészségére. És ennek a gyakorlatnak eredménye az, hogy most ilyen kitűnően tudja használni. Emlékszem, hogy egyszer valaki gratulált neki csodálatos előadási módszeréhez. Dr. Besant így felelt: „Igen, tizenkétezer éve beszélek a nyilvánosság előtt, feltételezem, hogy ez alatt az idő alatt kell, hogy valamit tudjak belőle.” Pontosan ez az a tréning, ami neki is ezt a kiváló képességet adta, és csak az ezzel arányban álló munka által remélhetjük ezt megszerezni. De mindenképpen, bárki is közülünk - anélkül, hogy ez a bámulatos szónoki képessége lenne - beszélhet mindarról, amit mi tudunk, és ami saját meggyőződésünk, és bizalmat kelthet másokban. És amilyen mértékben vagyunk magunk is meggyőződve a dolgokról, ugyanolyan mértékben tudjuk megosztani azt másokkal is, és így igazi segítői tudunk lenni. Mindig jobban és jobban tanulmányozzuk, és ne elégedjünk meg csak felszínes teozófiai eszmék szemléletével. Tudom, hogy vannak a Teozófiai Társulatnak tagjai, akik húsz éves tagság után sem tudnak többet, mint mikor beléptek a társulatba. De azt is tudom, hogy a régebbi tagok közül sokan belelétek magukat a tanításokba, amelyek végül is részükké váltak, és ma már biztonsággal tudnak beszélni erről, míg az újabb tanulmányozók, akármilyen lelkesedők is, ezt még nem szerezhették meg. Ma is éppen úgy igaz az, mint valaha, hogy „ha bárki is meg akarja tenni az Ő akaratát, ismernie kell a tanokat, ha Istentől valók”. A biztonság elérésének egyetlen módja a magunk számára - úgy élni, mintha mindaz igaz volna. S ha így teszünk, fokozatosan gyűlnek a bizonyítékok a dolgok igaz mivoltáról, és lehet, hogy minden egyes bizonyíték magában véve akármilyen kicsinynek is látszik, ha összeadjuk őket, olyan bizonyítékot alakítanak ki, melyben nem lehet kételkedni, vagy azt letagadni.

„A vágy legyőzése annyi, mint használni tudni a személyiséget és uralkodni rajta; elérni az önismeretet annyi, mint visszavonulni a belső erődítménybe, ahonnan a személyes embert részrehajlás nélkül lehet figyelni.”

A benső erődítmény ebben az esetben az Ego. Van még egy további fokozat, ahol a belső erődítmény a Monád, mellyel az Egonak egyesülni kell. Már elmagyaráztam, hogyan helyezkedik le az Ego a személyiségbe. Legyen ez előttünk teljesen világos. A Monád lebocsátja egy sugarát – ha hasonlatot alkalmazunk, ez a legközelebbi hozzá – a nirvánikus síkra, tehát a sajátja alatt a legközelebbi síkra. Ez három sugárra oszlik, és a hármas atma lesz, vagyis a hármas-szellem, és ez a hármas aspektus leszáll és megnyilvánul az alacsonyabb síkokon addig, amíg mint atma-buddhi-manasz jelenik meg, melyeket, ha együvé veszünk, teszik ki az Egot. Miután ez az Ego csak egy rész-megnyilvánulása a Monádnak, mintegy kis töredéke csak neki, de ennek ellenére úgy viselkedik, mintha egy teljesen elkülönült lény lenne, éppen úgy, mint a közönséges ember, mikor úgy gondol magára, mint elkülönült lényre, és hajlamos a lélekről azt hinni, hogy az olyasféle, amely bizonytalanul úszkál fölötte, mint egy lekötött léggömb.

Úgy hiszem, hogy minden teozófus, aki még eddig nem tette, olvassa el Myers professzor írását „Az ember személyisége” cím alatt, mely egészen kiváló magyarázata a magasabb és alacsonyabb egymáshoz való viszonyának, és tagjaink számára egészen különlegesen érdekes, mert mint szkeptikus kezdi, és a végén beismeréssel fejezi be, és a mindebből eredő következményeket, mint tényt ismeri fel. Gyakran találkoztam vele. Sokat beszélgetett Mme Blavatskyval. Mély benyomást gyakorolt rá, amit Blavatsky mondott neki, de sohasem nyert teljes kielégülést. Mert mindig valami olyan határozottat keresett – persze az ő intellektuális szempontjából – és ez az, amit gyakorlatilag nem lehet nyújtani, vagy legalábbis lesújtóan nehéz valamit is adni a magasabb síkokat illetően. Egyáltalán nem lehet kifejezni a magasabb síkok működését, vagy erőit, vagy állapotait az alacsonyabb kifejezéseivel. Ez éppen olyan lehetetlen, mint egy kúp méreteit négyzetekkel kifejezni.

Myers professzor a magasabb világokat megpróbálta kifejezni az alacsonyabb világok kifejezéseivel. Mi csak megközelíthetjük, célozhatjuk, és olvasóink, hallgatóink intuícióját megkísérelhetjük felhangolni, de megmondani még sok szóval sem tudjuk – nem azért, mert úgy mondták nekünk, hogy nem volna szabad - hanem, mert egyszerűen nem lehet. Az embereknek a magasabb képességeiket kell kifejleszteniük, hogy a magasabb síkokon látni tudjanak. Mindent, amit az asztrális világról tudunk, elmondhatjuk, és mikor teljes tudatossággal felérkeznek az asztrális világba, azt mondják majd: „a felét sem mondták el nekem”. S ez igaz is, mert nem lehet elmondani. A magasabb dolgokat nem lehet igazán tudni itt lent, de ha csak részleteiben is ismerhetjük itt, az is nagy vigasz és nagy előny. Lehet, hogy nem értjük meg teljesen, de annyit bizonyosan tudhatunk, hogy félelemre és kételyre nincs ok, és végül is nagy és dicsőséges jutalom, amit a teozófia tanulmányozása ad nekünk.

„Virágzásban látni a lelket annyi, mint futólagosan megpillantani magadban azt a változást, amely végezetül embernél többé tesz.”

Mikor az ember felér a buddhikus tudathoz, azt a benső látást nyeri el, ami több is, mint benső látás, mert még érzés is. És ez olyan gyönyörű és szép, valami teljesen új az ember eddigi tapasztalatai között, hogy a Mester itt újra és újra különböző módon hivatkozik erre, más-más szemszögből megközelítve a témát. Az első pillantás erről, mely embernél többé tesz, a Logosszal való egység első érintését jelenti, a Naprendszer Istenével. De ugyanekkor gondoljunk mindig arra is, hogy a beavatásnál az ember nem nyeri meg el a teljes buddhikus tudatot, sem nem fejleszt még magának egy buddhikus eszközt.

A tanítvány már gyakorolta magát a buddhikus tudat kifejlesztésében, úgy hogy már rendszerint vannak ezen a síkon tapasztalatai. De ha még addig nem lettek volna, első tapasztalatát most fogja megszerezni, és ez közvetlenül a bilincsekre vonatkozik, melyeket most kezd levetni. Az első három, aminek el kell tűnnie, az énről való illúzió, a kétely és a

tévhit. E bepillantás által valamennyi eltűnik. Nem ringathatja magát az elkülönülés illúziójában, ha egyszer felismerte az egységet. És a tényekben többé nem kételkedhet. Azt mondják neki, hogy a fejlődésben nem lehet kételkednie, a Karma nagy törvényét el kell fogadnia, és azt aényt is, hogy a legnagyobb előremenetelt a szent-élet által lehet elérni. Egészen bizonyos az, hogy az ember nem kételkedhet ebben. Hiszen működésüket láthatja, s mert ott áll, ahol a sok út összefut, tudja, hogy sokféle út van, és hogy valamennyi a nagy boldogsághoz vezet. Nem tarthatja fenn továbbra is azt a tévhitet, hogy a hitnek valamelyik formája szükséges annak, aki ezt a sítot már elérte. Az már fenn áll a hegytetőn, és minden utat lát, amely oda felvezet, és látja azt is, hogy minden út jó. Ezért erre a buddhikus tapasztalatra nagy súlyt fektetnek, mert sok szempontból ennek elérése olyan, amely „megpillantani azt, ami végezetül az embernél többé tesz”.

Annak, aki elérte az adeptusságot, még sokkal többet jelent ez, mert véglegesen és határozottan eggyé vált az Istenség egy bizonyos megnyilvánulásával. Mikor magát a síkok sorrendjében megmutatja, melyeket egybefoglalva a prakriti síknak nevezünk, a kozmikus síkok legalacsonyabbikát, itt magát, mint hármast és mégis egyet mutatja, s mindig Áldott Hármasság, amely most már dicsőséges Egység.

Újra és ismét azt mondják nekünk, hogy a két eseményt mindig tartsuk elménkben, mikor Rá gondolunk, hogy nem szabad „a személyeket összetéveszteni, sem e lényeket szétválasztani”, hanem meg kell próbálnunk – már amennyire fel tudjuk fogni – e nagy misztérium eszményét, vagyis a Háromnak, aki mégis Egy, melyet nem lehet tökéletesen megérteni vagy megmagyarázni. Minden időkben és majdan minden vallásban mindenkor megkísérelték e misztérium megközelítését, és világos, hogy ennek gyakorlati fontossága is van. Sok ezer ember mondta, hogy az ehhez hasonló elvek csak tisztára teoretikus értékűek, és hogy a gyakorlati életben nincs nagy különbség. De ez nem egészen igaz. Nem vitás, hogy szükség volna végül is valamit megérteni ebből. Mindent megérteni és felfogni róla nem tudunk, de legalább tudunk kell, hogy az erőnek ez a három vonala van, és ugyanakkor minden erő egy és ugyanaz. Anélkül, hogy tudnánk, hogy nem tudjuk megérteni, illetve felfogni azt a módszert, amellyel világunk létrejött, sem pedig nem érthetjük meg az embert, mert „Isten a saját képére teremtette azt”, és ezért az embernek ugyanazon jellegzetességei vannak, vagyis hogy hármast és mégis egy. Így a Három és az Egy a mi kozmikus prakriti síkunk, egy olyan elrendezésben mutatkozik, nagyon hasonlóan ahhoz, ami az emberben az atma-buddhi-manasz, vagy talán korrektebb volna azt mondani, hogy a mienk hasonlít ahhoz.

A legmagasabb síkunkon ott van nekünk a legmagasabb szellem is, és ennek a szellemnek a második aspektusa, amely leszállt egy síkkal lejjebb, és ezáltal két kvalitás lakozik benne, az egyik a magasabb síkon, a másik az alacsonyabbon. Az emberek, mint duált említik. A kereszténységben úgy beszélnek Krisztusról, mint Istenről és emberről, és a Titkos Tanításban azt olvashatjuk, hogy „az Atya-Anya szövedéket szöttek”. Ez az aspektus mindig kétoldalú, egyenlő az Atyával, aki az Isten-főt érintette, de ha lebecsátkozik egy síkkal lejjebb, akkor az Atyának van alárendelve emberi mivoltát érintve. Mégis e kettő nincs elkülönülve, hanem egy Krisztus, és ez a Krisztus egy az Atyával.

Ezután itt van még az Áldott Szentháromság harmadik személye. Leszállva a második síkra, ott áll a Fiúval egy síkon, s ez után még egy síkkal lejjebb bocsátkozik, és megnyilvánul a magasabb részében annak, amit mi néha nirvánikus vagy atmikus síknak nevezünk, messze túl azon, amit mi el tudunk érni, és Ő ott lakozik. Itt láthatóvá lesz a három vonal, melyek együtt a triangulumot alkotják. Alul a horizontális (vízszintes) vonalat látjuk, mely összefogja a három aspektust, vagyis a személyeket a saját síkjukon, ezután következik a triangulum függőleges vonala – de ebben az esetben onnan jön le, amelyet mi alapnak neveznénk, ahelyett, hogy felmennénk hozzá – amelyek a három különböző állapotát vagy aspektusát

kapcsolják össze a három személynek, s így alakul ki a triangulum hypotenuse-ja. Nos, ez a vonal, tehát a triangulum hypotenuse-ja a négyszög, amely egyenlő a négyszögek összegével a két másik oldalon, képviseli az Istenséget. És nekünk ezek alatt képviseli a Három Személyt, mint Személyt, és mégis egynek kapcsolja össze azokat.

Az ember az Adeptusságot akkor éri el, amikor a közönséges tudatát (tudatállapotát) felemeli a nirvánikus síkra, és maga az a tény, amely megkülönbözteti őt és Adeptussá teszi az, hogy egyesítette a Monádot az Egoval. Miután így eggyé lett a Monáddal, most már elérte az Istenség megnyilvánulásának harmadik vagy legalacsonyabb síkját. Ez rajta oly módon mutatkozik, amelyet legjobban jellemez a Pünkösdről szóló leírás. Miután átment a keresztre feszítésen és feltámadáson, melyek az arhati síkot képviselik, most már a „mennybemenetel” előtt áll, és a mennybemenetel után következik a Szentlélek alászállása. Ahogy nekünk a szimbólum adatott, Krisztus felment a mennyekbe és a Szentlélek leszállt az apostolokra, a nekünk adott történet szerint, függetlenül Krisztustól, és csak akkor, amikor már Ő elment. A nagy gnosztikus tanítás, a Pistis Sophia azt mondja, hogy Krisztus a mennybemenetel után még tizenegy évig maradt tanítványaival, tanítva őket, amiből e szerint kitűnik, hogy a Szentlélek alászállása nem az Ő elmenetele után, hanem egész határozottan az Ő Egyházában és az Ő jelenlétében történt. Eu tulajdonképpen az adaptusi fokozat elérését jelenti mindazoknak, akiket apostoloknak nevezünk (akik valójában azok is voltak), mert „tűzes nyelvek lebegtek fejük felett”, és ez a kijelentés szorosán utal a keleten jól ismert jelenségre. Akik már több Buddha-szobrot vagy pedig India nagy szentjeinek vagy istenségeinek ábrázolását látták, bizonyosan észrevették azokat a kis különös kettős kupolákat a szobrok fejtetőin. Nagyon kevesen tudják, hogy valójában ezek mit jelentenek. A fejtetőn van egy bizonyos csakra, melyről, mint az „ezerlevelű lótuszról” szoktak beszélni. Az átlagembernél az éterikus testben egy örvényt vagy bemélyedést jelent ez, de ha az ember már elért egy bizonyos magasabb síkot, képessé lesz a bemélyedést kidomborítani, tehát a befelé helyett kifelé emeli, és a bemélyedés helyén halom keletkezik. Ezt próbálják hangsúlyozni, mikor Buddha urunk szobrát a fejtetőn ezzel a kis kettős kupolával ábrázolják. Ez izzik, és erősen a lángnyelvek benyomását fogja kelteni. Ezért a „tűznyelvek” nem is olyan rossz költői leírás.

A másik különös jelenség, amit a leszállással kapcsolatban leírnak, az a tény, hogy az apostolok beszédét minden ember a saját nyelvén vélte hallani, nem szükségszerűen kíséző jelensége az adeptusságnak – már amennyire mi eddig tudjuk – de nem tartozik egy magasabb fokozathoz. Én magam is ismerem egy példát az ilyen jelenségekről. Úgy látszik, hogy abban az időben valóban leszállt a tűzes nyelv az akkori apostolokra, ha a feljegyzéseket úgy vesszük, mint történelmi tények teljes valóságát.

Clairvoyant látással nem így láttuk az apostolok felsorolását. Nem mintha nem lett volna az, akit Péternek neveznek, hanem mert sok Péter volt. Minden egyházi vezetőnek ez volt a címe: PETROS, vagyis szikla, amire a templom épült, mert az Egyháznak a vezetője a szikla volt, amelyre az épületet emelték. Azt hiszem, nagyon is alkalmas hasonlat ez. Hiszen tudjuk, hogy milyen gyakran egy-egy teozófiai alosztály vagy más hasonló organizációk mennyire függenek egy személytől éppen ilyen módon. Úgy tűnik, hogy a régi időkben is ugyanúgy jó volt az, ami ma is jó. Mindig voltak olyanok, akik tudtak vezetni, és ahol vezetők vannak, mindig vannak követők is. Így tehát az ő tudás a szikla, amelyre az a bizonyos templom épült. Végül nem vizsgáltuk ki eléggé a dolgot ahhoz, hogy tökéletességgel beszélhessünk róla, de mégsem lehet kételkedés nélkül fogadni ezt a történetet. Különösen nem, ha ismerjük Origenész óvását az ilyen történeteket nem történelemnek felfogni. Itt összehasonlítja Hágár és Ishmael történetét, amiről a Biblia azt írja, hogy „milyen dolgok az az allegóriák?” (Galateaiakhoz 4,24). Sokkal szélesebb és hasznosabb szempontot nyerünk minderről, ha ezt alkalmazzuk rájuk, mert ahogy Origenész mondja: „hogy mindez akár megtörtént Júdeában, akár nem, legalább egy biztos dolog van benne, hogy az

örökkévalóságig ezek a történések minden keresztény ember életében megesnek.” A történések ez a fontos része és nem a materiában történő tény.

Ekképpen az Adeptus tudatában eggyé válik az Áldott Szentháromság Harmadik Személyével. Ez valahogy oly módon kell, hogy történjék, mint ahogy egy teljes síkkal lejjebb magunkat, mint a tudat egységét elérve találjuk; úgy találjuk, hogy mások a mahunk részei is egyben, ha elérjük a nirvánikus síkon a teljes tudatosságot, valamennyien ugyanúgy részei vagyunk az EGY fazetáinak.

„Megismerni lelkedet annyi, mint teljesíteni azt a nagy feladatot, hogy szemlesütés nélkül nézz a vakító világosságba, és ne riadj rettegve vissza, mint valami kísérteties jelenség elől. Megtörténik ez egyesekkel, s így a diadalt, melyet már majdnem megszereztek, újból elveszítik.”

Nagyon furcsán is hangzik, hogy valaki egy ilyen magas helyről lebukjék, s mégis némelyek megteszik. Mielőtt ezt a sikot elérik, a félelem minden fajtáján már túl kellene, hogy legyenek, de vannak olyanok, akik ettől a ragyogó kibontakozástól visszariadnak, mert félnek az egyéniségük elvesztésétől. Ugyanezzel áll szemben egy sokkal alacsonyabb síkon az, aki éppen meghalt. Sokan vannak, akik mélységesen ragaszkodnak a fizikai élethez, mert csak ezt érzik való életnek. Mikor az éterikus más – ami még fizikai anyagból áll – kivonatik a sűrű testből, az ilyen ember az ő asztrális testében csüng az éterikus másán, amely még mindig körülveszi, ahelyett, hogy engedné eloszlan, mint ahogy kellene, s ez által sok bajt és nehézséget okoz magának. A „szürke világban” él, ahogy néha ezt a világot nevezik.

Ugyanezt a jelenséget találhatjuk ezen a magasabb síkon. Az embernek összes inkarnációin át megvan a maga kauzális teste, és ezt a kauzális testet azonosítja az individualitásával, és ezért visszariad annak elvesztésétől. A buddhikus sík áldása és véghetetlen fénye kezd derengeni előtte, de csak akkor érheti el, ha elveti kauzális testét, és ez néha megriasztja. Megijed attól, hogyha elveszti, akkor mindent elveszít, és belezuhan ebbe a véghetetlen fénybe. Így a küszöb előtt állva visszazuhan. Fél az egységbe való belemerülésnek számára teljesen újszerűségétől. Még nem tudja, hogy mikor is belemerül, akkor is és továbbra is saját magát érzi éppen úgy, mint azelőtt, és nem azt fogja érezni, hogy a csepp belemerült az óceánba, hanem azt, hogy az óceán beleáramlott a cseppbe.

Alkalmilag az alacsonyabb síkon is vannak példák erre. Az ember, mikor az értelmi testén át működik, néha megijed attól, hogy elengedi és visszaesik a kauzális testbe, amely már nem konkrét többé, hanem absztrakt. Így ezen a ponton megtorpan, habozik és fél továbbmenni. Ilyen esetekben valakinek a haladása a mögötte álló erőtől függ, az igen nagy lelkesedés és odaadás az, amely ezen átsegíti őt, miután ez a hajtóerő. Aki habozik, ez jele annak, hogy a lelkesedés hiányzik, miután az ilyen fajta félelem és lelkesedés nem férhetnek meg egymás mellett. Abban a pillanatban, amikor megengedi magának a félelmet, már csak magától a gondolattól is visszariad, lebukik, és nem állhat már azon a helyen, amelyet eddig elért.

Bizonyos esetekben a visszariadásnak van némi mentsége, és azt hiszem, hogy ennek oka az, ha az ember túljut azon a síkon, ahol még tudatos tud lenni, egyfajta transzba esik és elveszti eszméletét. Indiában ezt úgy mondják, hogy számádhiba menni. Kérdezhetjük, hogy milyen fokozat lehet ez, és különböző síkokkal egymás után azonosítjuk, és végül úgy találjuk, hogy nem helytálló. Hosszú ideig tart, amíg felfedezzük, hogy számádhia a különböző emberek számára különböző dolgot jelent. Azt az állapotot jelenti, amely pontosan azon a síkon van túl, amelyen képes tudatos állapotban maradni. Tehát a vadembernek, akinek tudata teljesen világosan a fizikai síkon van, az asztrális sík lenne a számádhia. Fajunk legtöbb embere, akik nem tanulmányozták ezt a tárgykört, vagyis a kauzál-testbe való felemelkedés

ugyancsak az lenne, mert nem volnának eléggé tudatosak e tapasztalatra, és így semmi hasznuk nem volna belőle. Közülünk sokaknak, ha sikerülne magunkat beleerőltetni a buddhikus síkba, nem volnánk tudatosak ezen a síkon. Ez annyit jelentene, hogy visszasodrónánk az alacsonyabb eszközeinkbe, úgy jönnénk vissza, hogy semmilyen határozott tudással nem gyarapodtunk. Nagy boldogság-érzéssel érkezünk vissza, mintha megfoghatatlan dicsőségben fürödtünk volna, de semmi határozott tudással és sem új erővel valami hasznos megtételére. A szamadhinak ezt a fajtáját Mestereink nem bátorítják. Olyan állapot ez, amely éppen egy kicsit feljebb van a rendes tudatállapotunknál. E Nagy Lények azt mondanák: „minden eszközzel próbáld elérni a legmagasabb síkot, amit csak el tudsz érni, de tedd ezt tudatosan; ezt az utat lépésről-lépésre tedd meg, s ne ugorj belé. Légy gondos, állandóan emelkedj fölfelé, de egész idő alatt, amíg ezt teszed, maradj tudatos mindvégig.” Vannak lehetőségek, amikről azt mondhatnánk, hogy veszélyessé válhatnak – bár ténylegesen semmi sem veszélyes – mert azokon a magasabb síkokon nincs elkülönült élete senkinek, amit el lehetne veszíteni, mint itt lent. De egészen könnyen megtörténhet, hogy a fejlődés vonaláról kicsúszunk, ha túl gyorsan kísérletezünk. Bár ez nem nagyon valószínű a rendes tanulmányozónál, mert állandó kitartással dolgozza fel magát a síkokon, melyeket már ismer, és azok elérését célozza.

A visszaesés lehetőségének tényét – félve a magasabb fejlődéssel szembenézni – az ősi egyiptomi misztériumok beavatásainál igen határozottan tárták elének. A jelölteket arra tanították, hogy az ismeretek illetve tudás megszerzésében nem szabad túl gyorsan törtetni, sem félni. Mikor a jelöltet a kripta vagy a földalatti csarnokba vitték, ahol a nagy szertartást végrehajtották, gyakorlati tanításokat kapott erre vonatkozóan. Mikor belépett a terembe, egy kardot szegeztek mellének, jelentve, hogy nem szabad hirtelen előretörnie a misztériumok felkutatására, s ez alatt irányítója a nyaka köré vetett kötéllel vezette úgy, hogy ha megijedt volna és hátraugrik, megsérült volna. Később ezt azután megmagyarázták neki. Elmondták, hogy az embernek teljes bizalommal kell lennie, sohasem szabad fejvel belerohanni valamibe, amit még nem ért, de ugyancsak nem kell visszariadnia félve, ha valami olyasmivel találkozik, ami számára borzalmasnak tűnik.

A mi nagy alapítónk, Mme Blavatsky, akit senki sem vádolhat bátorsághiánnyal, aki férfinak öltözve harcolt Garibaldi hadseregében 1864-ben, elmondta nekem, hogy mikor először vitték fel a Világ ura, az Egy Nagy Beavató, a Világ Nagy Szellemi Királya elé, szent jelenlétében arcra borult előtte, és nem tudott felnézni rá, az Ő arculatának hatalmas ereje és fensége miatt. Nem minden jelöltre hat ez ugyanígy, de mégis, ha ez volt a hatása egy olyan valakire, aki tökéletesen rettenthetetlen volt, mint Mme Blavatsky, meg lehet érteni, hogy nem kis próba szemtől-szembe állni a bolygó Solar Logosának képviselőjével; hatalmas, óriási tapasztalat lehet ez.

Akik a Mester tanítványaivá váltak, egy napon az idők folyamán a Mester által az Ösvényre vezetettek, mely a beavatáshoz visz, és ott szembe kell nézni az Egy Beavatóval, nem az elsőnél, sem a másodiknál, hanem a harmadiknál és a negyediknél. De mielőtt ez megtörténik, annyi mindenféle tapasztalatot szereznek az úton, hogy nagyon valószínűleg eléggé fel lesznek készülve, ez történt Mme Blavatskyval, de amit itt elmondtam most, az volt, amit ő elmondott nekem. Bár teljesen egyetértek vele, hogy az Úr arculata fenséges és hatalmas – teljesen hihetetlen erő és minden elképzelést felülmúló hatalom árad le Róla – de ugyanakkor annyira szeretetteljes, hogy úgy tűnt nekem, hogy ebben a jelenlétben nem érezhetünk félelmet. Nem is hiszem, hogy Mme Blavatsky félt volna, hanem egyszerűen oly nagy volt a mélységes tisztelő hódolat, hogy úgy érezte, mintha a fény vakítaná, és nem lehet felnéznie; túl nagynak érezte a maga számára.

De amiről itt szó van, az nem a Nagy Beavatóval való találkozás, hanem találkozás saját magunk magasabb énjével – ez a tágabb spirituális birodalomba való belépés. Az emberek ettől visszariadnak, mint mondtam előbb, mert félnek, hogyha ebbe a ragyogó tengerbe egyszer belemerültek, sohasem jönnek vissza belőle, és hogy az individualitásuk elveszett. A gondolkodó ember azonban tudni fogja, hogy sokan már belemerültek, és mégsem vesztek el. Ilyen pillanatokban azonban rendszerint nem gondolkodunk, hanem inkább ösztönösen cselekszünk. Meg kell próbálnunk, hogy ösztönös cselekedeteinket úgy rendezzük el, hogy azok józan és helyes cselekedetek legyenek. Nem szabad visszariadnunk az istenitől, akár bennünk mutatkozik az, akár másokban. Itt azt mondják, hogy voltak olyanok, akik ezt megtették, és így, mikor a győzelem már majdnem az övék volt, elvesztették azt. Ez bizony szomorú lenne. De ne engedjük magunkat félrevezetni attól a módtól, amilyenben kapjuk.

Gyakran óvnak bennünket attól, hogy minél magasabbra ér fel az ember, annál mélyebbre eshet. Erre különböző magyarázatok vannak. Az egyik az is lehet, hogy a kapott isteni erővel visszaélhetett, a másik pedig az, hogy olyan állapotba esett vissza, aminek következtében ő egy hiányzó szem lett egy csoport tanítványból kialakult vezetékben, melyhez ő is tartozott. A Nagy Lények hatalmas erőhullámot árasztanak ki egy ilyen vezetéken keresztül, és nem tudják visszahívni. Ha a vezeték hiányos, az erő nagy része elvész. Egy hatalmas kiáramlás nem mindig egy bizonyos irányban történik. Van, hogy egyik ebbe az irányba megy, míg egy másik másfelé, különböző dolgokat megtenni, és a siker csak akkor van biztosítva, ha az egy vezetéket alkotó különböző emberek szilárdan állnak a maguk vonalán. Szomorú dolog lenne, ha hibáznánk, és a vezetéken léket okoznánk, ami bizony nagyon komoly dolog volna a mögötte lévő erők óriási nyomása következtében, és eredménye az ember bukása lenne. Viszont az is bukást von maga után, ha a módunkban álló jó-cselekedettől a felelősségtől való félelmünkben visszariadunk.

Minél magasabbra mászik fel az ember, annál mélyebbre esik, s ha leesik, a legaljára ér. Nagyon szomorú volna, ha az ember visszaesne egy ilyen magas pontról. Viszont nagyon valószínűtlen, hogy ha már ilyen magasra jutott, hogy leessen a legaljára. A szövegünkben előforduló leírás ne keltsen bennünk sorsdöntő benyomást. „Aki felmászik, lehet hogy leesik, és aki leesik, újra felmászik.” (Ázsia Világossága VIII.) Nincs végleges bukás, mert Isten akarata az, hogy minden ember fejlődjön. Ezért minden ember így tesz, és ez csak annak a kérdése, hogy milyen beosztásban teszi meg az utat.

Annak, aki ilyen pozíciót elveszít, magasrendű alkalmak nagy hiányát jelenti, de nem tenné vissza a kezdet kezdetéhez. Ez azt jelenti, hogy tudatosan és szándékosan kell kifejlesztenie magában a saját isteni mivoltának tudatát, és abban bízva tanulni.

Ez bizony egyáltalán nem könnyű, mert az, aki az önuralmát elvesztette egy kritikus pillanatban, akinek idegei felmondták a szolgálatot, nehezen fogja azt újra megtalálni. Mászás közben, ha az ember lenéz az alatta tátongó mély szakadékba, lehet, hogy megijed és leesik, de az, aki sohasem ijed meg, nagyon valószínű, hogy a végére jut és semmi félelmet nem érez. Az az ember, aki azzal, hogy lenézett, elvesztette önuralmát, annak hosszú időre lesz szüksége, míg útját biztonsággal folytatni tudja, de itt nem szeretném, ha azt gondolnák, hogy az, aki lebukik, nem szedheti magát össze újra. Ez valóban szomorú dolog, tudhatta volna jobban is, de mit tehetünk ezt látva és hallva? Egészen bizonyosan összeszedi magát, és előbb vagy utóbb folytatja útját.

Nagyon könnyű azt mondani, hogy tökéletesen bízunk saját isteni mivoltunkban, de már sokkal nehezebb dolog akkor, amikor szembe kerülünk a nagy megpróbáltatásokkal. Ha

itt megbotlunk, biztosak lehetünk legalábbis abban, hogy a megtett munka mégis számít, úgy hogy egy végleges bukásra nincs lehetőség. Kétségtelenül igen sok nehézséget jelent, de az embernek megvan mégis minden megszerzett tudása, amit időközben – míg ezen dolgozott – megszerzett. És mikor képes lesz újra próbálkozni, nagyon valószínű, hogy sikerülni is fog.

Néha nagyon szomorú az, hogy aki okkult módon jól fejlődött, váratlanul meghal, és ekkor elhamarkodottan kijelentjük: milyen kár, pedig ha így folytatta volna, lehet hogy még ebben az életben elérkezett volna a beavatásig. De ami velünk történik - az a karma, és bizonyosan javunkra van, és senki nem veszi el azt, amit nyert. Az ÉN-ben benne marad az, amit elért. Az, amit neki tennie kell, az egy új fizikai testnek a teljes uralom alá való helyezése, és ez igen könnyen fog menni egészen addig a pontig, melyet már egyszer elért, és csak ez után következőkben kezdődnek a nehézségek újra.

„Hallani a Csend Szavát annyi, mint megérteni, hogy az egyetlen igaz irányítás csak belülről jöhet; belépni a Tanulás Csarnokába annyi, mint elérni azt az állapotot, amelyben a tanulás lehetővé válik. Akkor majd sok lesz ott a számodra írott szó. Mert mihelyt a tanítvány kész, a Mester is készen áll.”

Sok olyan tanulmányozónk van, akik még nem értik meg teljesen annak jelentését, hogy a Mester tanítványokat fogad. Vannak, akik azt várják, hogy mikor ez a nagy kitüntetés éri őket, akkor állandóan tanításokat kapnak a Mesterektől, hogy őket egészen különlegesen oktadják fejlődésüknek legapróbb részleteiben is. Ha a Mester próbatanítványokat vállal, ez sokkal inkább azt jelenti, hogy megfigyeli őket mindennapi életükben, mintsem hogy különleges tanításokat adna nekik. Egyik fő célja ennek, hogy táruljon eléje a tanítvány életének minden részlete, gondolatai és érzései, úgy hogy a mester megtudhatja, használhatná-e a tanítványt szorosabb kapcsolatban is. Ezt neki tudnia kell, mielőtt további lépéseket tesz, mert különben nagy nehézségeket okozhatna neki és számára nem volna érdemes a munka szempontjából. Amíg a tanítvány próba alatt áll, használható, mint erővezeték – ami gyakran meg is történik – csak mikor szorosabb kapcsolat jön létre, akkor áll a tanítvány a Mesterrel állandó kapcsolatban, és még akkor is meglehet, hogy a tanítvány erről nem tud. Lehet, hogy időnként érezni fogja az erők átáradását magán, ami csodálatosan szép tapasztalat, nagy kitüntetés és öröm, hogy a Mester erejének elosztója lehetett, de nem lesz közvetlenül utasítva vagy tanítva a mester részéről, kivéve igen ritka eseteket.

A legtöbb esetben egy idősebb tanítványt jelölnek ki, hogy az újonccal foglalkozzon, és az éppen szükséges utasításokat megadja neki. A magam esetében Mme Blavatsky igen sokat tanított engem a Mester nevében, de később több mint öt évig el voltunk választva: engem Indiába küldtek akkor, amikor ő Európában volt. Ennek következtében lehetetlen volt neki segíteni, kivéve néhány alkalommal levélben, és néha az asztrális síkon. Ezért Swami Subba Rao gondjaira bízta. Új tanítóm egészen kivételesen türelmes ember volt, mindent részletesen elmondott, és így igen nagy segítségben volt részem.

Azokban a napokban Mesteremet csak alkalmilag láttam, és még akkor is, ha láttam őt, rendszerint nem tanításokat adott, hanem inkább utasításokat arra nézve, amit szeretett volna, hogy megtegyek. De a munka megtétele alatt nagy mennyiségű tudást és gyakorlatot is szereztem. Valamilyen szolgálatot megtenni először és anélkül, hogy tudnánk, hogyan kell megtenni, megmutatja nekünk, hogy hol vannak hiányok. Ekkor hozzálátunk a hiányokat pótolni úgy, hogy a következő munkát már jobban tudjuk megtenni. Azt hiszem, a magam részéről azt mondhatnám: ezen a módon tanultam meg a legtöbbet abból, ami elém tárult. Magam is kitaláltam módokat, hogy így vagy úgy megteszem a dolgokat, és utána látni

csak, hogy a módszer beválik-e vagy sem. Végül pedig megismertem, hogy miképpen lehet a gyakorlatba átvinni a magasabb módszereket, amiket Swami T. Subba Rao adhatott nekem. Bizony ez kemény munkát jelentett, és erős felkészültséget is, és gyakran igen lassú fejlődést is. De mégis meg kellett tenni és meg is tettem. Azt hiszem, minden tanítványt így treníroznak. Kap egyfajta munkát elvégezni, és ahogyan végrehajtja ezt a munkát, megtanulja, miképpen kell magasabb munkákat elvégezni. De erről a Mester és a tanítvány közötti viszonyról már a Mesterek és az ösvény című munkámban bőven írtam.

A tanulásnak különböző lehetőségei vannak. Sokan közülük az asztrális síkon bármelyikünknek egyformán kitárulnak, ha ebből előnyre kívánnak szert tenni. Néha elmegyünk a fizikai síkon előadásokra, hogy valamit megtanuljunk a teozófiáról, mert vannak, akik könnyebben tanulják meg a tényekből a dolgokat, míg mások elővesznek néhány könyvet, és sokat olvasnak a tárgykörrel. Azoknak, akik a kimondott szavakat jobban szeretik, mindig tartanak előadásokat az okkultizmusról. Néhányan azok közül, akik az asztrális világban működnek, mint segítők, idejük legtöbbször ennek szentelik. Volt alelnökünk, Mr. A.P.Sinnett ezt a munkát kötelességnek tartotta, vagyis az asztrális világban megteendő kötelességének vélte. Rendszerint nem süllyedt bele túlzott buzgalommal a láthatatlan segítők munkájába, mert e helyett megvolt neki a maga szakosztálya, és mindig úgy volt található, amint éppen magyarázatokat ad a teozófiáról bárkinek is, aki az asztrális világban hajlandó volt őt meghallgatni. Így igen sok embert – úgy élő, mint holtat – hozott kapcsolatba a nagy igazságokkal, mert egy bizonyos fajta dogmatikus módszert alkalmazott szempontjai megerősítésére, melyet igen sokan hasznosnak és könnyen követhetőnek találtak.

69. Fejezet

1-4. Szabály

C.W.L.: Az utolsó fejezetben áttekintettük azt, ami tulajdonképpen előszó a könyv második részéhez. Most a szabályokhoz értünk el. A 12. szabályig ugyanúgy vannak megszámozva, mint az első részben: az 1-3, az 5-7 és a 9-11. szabályok az ősi pálmalevéltre írott kézirat hármasköréhez tartoznak, és a 4, 8. és 12. szabályok a Chohan utasításai. Így a továbbiakban a számozás más tervet követ.

Ebben a fejezetben az 1-3. szabályokat vesszük elő, külön választom a Chohan utasításait – ami maga a 4. szabály – a maguk három részében és azokkal a szabályokkal fogom tárgyalni, amelyekre vonatkozik.

„Állj félre a jövőd harcban, és noha küzdesz, ne te légy a harcos.”

Ő: saját magad, te azonban véges vagy és tévedésnek alávetett. Ő: örökkévaló és bizonyos. Ő: örök igazság. Ha egyszer bevonult bensődbe és harcosoddá lett, sohasem hagy el többé egészen, s a nagy békesség napján egyé válik veled.

A tanítványnak harcolnia kell. Vesse bele magát a körülötte folyó fejlődésbe. A szellem oldalán kell küzdenie. A szellem fokozatosan tanulja meg használni az anyagot; ha egy síkon megtanult rajta uralkodni, kiemelkedik belőle, hogy az anyag egy magasabb síkját győzze le, és megtanulja használni. Ez a folyamat az anyag fölötti uralást jelenti minden síkon. Ez történik állandóan körülöttünk és bennünk is. Besorozzuk magunkat ebbe a küzdelembe, hogy a fejlődés útját egyengessük.

Félre kell állítanunk a személyiséget a fejlődés előmenetelének küzdelmében, mert egyáltalán nem kell részt vennie a harcban. A személyiséget ugyan használni kell, mert csak rajta, mint eszközön keresztül tudjuk elérni a világban embertársainkat, de nem szabad megengednünk a személyes én-nek, hogy ráerőszakolja magát saját magára. A személyiség minden síkján meg kell szabadulni az összezavarodástól, mialatt az erőt fenntartjuk. Így fokozatosan visszavonulunk a fizikai, asztrális és mentális testektől, és mégis megvan az a képességünk, hogy működni tudjunk bennük.

Ennek az aforizmának magasabb értelmezése arra vonatkozik, amikor a személyiség már félreállítódott, és az ember már eggyé vált egójával. Itt megint megtanulja, hogy az individualitást kell most már félreállítani, és a Monád tudata felé kell tekinteni. A Monádnak kell lehetővé tenni, hogy az egon át tudjon működni.

A harcok örökkévaló és bizonyosra vehetjük ugyanezt a relatív igazságot az egora nézve is, az alacsonyabb éntre vonatkoztatva. És tökéletesen igaznak tudhatjuk ugyanezt a Monádra, az egora vonatkoztatva. Az ego – mint már előbb is mondtam – a kezdeti állapotban gyakran csinálhat hibákat, de itt sokkal kevésbé valószínű ilyet elkövetnie, mint a személyiségben. A Monád már nem vét hibákat, de másrészt – ha ugyan szabad így a Monádról beszélni – mintha megértenénk őt, holott valóban nem érthetjük még meg, azt mondhatnánk, hogy a monádnak ismerete az itteni állapotokról valószínűleg kissé homályos lehet. Ösztöne nem állhat az igaz oldalán, mert ő már isteni. A Monád örökkévaló, és bizonyos – mint ahogy itt mondják -, de az is lehetséges, hogy a szempontok, melyeket úgy a Monád, mint az Ego maguk elé tárnak, gyakran általánosak, és a mi próbálkozásaink, hogy azokat a mi síkunkra alkalmazzuk, tévedésbe vihetnek. Az anyagba való leszállásnak az egész problémáját abból a precizitásból és pontosságból nyerjük, amely az alacsonyabb állapotok tökéletes ismeretének eredménye. De miután evolúciójuk még nem teljes, úgy az Egonak, mint a Monádnak nincs meg még a teljes tudásuk. Számunkra ők a vezetők, és ne is tegyünk mást, mint hogy engedelmessékedünk nekik, de még ezek a vezetők is folyvást kibontakoztatják magukat.

A magasabb síkokon a nagy béke napja az lesz, amikor a Nirvánát eléri. Az alacsonyabb síkon ez jelenti az alacsonyabb Én egyesülését a magasabbal.

2. „Keresd a harcost, és hagyd, hogy benned küzdjön.”

„Keresd őt, különben a küzdelem hevében és zűrzavarában könnyen elkerülheted; és nem fog ismerni téged, ha te nem ismered őt. Ha kiáltásod eljut figyelő füléhez, akkor küzdeni fog benned és betölti bensőd sivár ürességét. És ha ez megtörtént, egykedvűen, lankadás nélkül eshetsz át a harcokon; félreállva, őt hagyd helyetted küzdeni. Akkor egyetlen kardcsapást sem téveszthetsz el. De ha nem keresed, ha elkerülsz, akkor nincs számodra védelem.”

Különösnek látszik ezt mondani a magasabb énről, de ez így van; ragyogóan sugárzik, de határozatlanul. Mindaddig, amíg nem tudjuk az Egot az emberben meglátni, fogalmunk sem lehet, hogy milyen nagy lehet valójában, mennyivel bölcsebb és erősebb, mint az inkarnációban levő lény. Sőt, senkinek sincs szüksége arra, hogy büszke legyen, vagy ámítsa saját magát azzal a ténnyel, hogy ő valami igen finom személy, egy ragyogó valaki, egy sokkal magasabb síkon persze, mert minden ember lelke ott szintén olyan. A valóság szerint ott mindenki sokkal jobb, mint itt valaha is annak látszott. A legnagyobb szent sem tudja itt teljesen kifejezni az egóját; mert azon a magasabb síkon ő sokkal nagyobb szent, mint itt lent valamikor is lenni tudna. Ezért meg kell kísérelnünk önünknek ezt a magasabb részét rajtunk át működtetni. Ez az ego sokkal finomabb, sokkal jobb, mint a személyiség, de tovább viszi ezt a személyiséget azért, hogy jobban fejlődhessen, hogy magát majd nem hogy tökéletessé

tegye. Erre az evolúcióra szüksége van, s ezért ne kövessük el azt a hibát, hogy az Egot tökéletesnek véljük, mert nem az. Amire szüksége van a fejlődésben, az a véglegesség és pontosság. Az Ego magasztos, de – ha merészelhetjük ezt mondani – az ő magasztossága még bizonytalan. Szeretné kifejezni magát azon a töredéken keresztül, amelyen keresztül inkarnálódott itt lent. Tudja, hogy miképpen kell alászállnia, de mindaddig, amíg ő maga nincs egy bizonyos mértékig kifejlődve, nem tudja, miképpen vezesse az alacsonyabb ént. Az alant levő alacsonyabb én tapasztalatai révén fogja megtanulni, miképpen kell a kívánt dolgokat megtennie. Vágya a fejlődés, lebocsát magából valamit, mintegy ujjhegynyit, s ez az ujjhegy tanulja meg a határozottságot, és mikor visszatér az Egoba a fizikai, asztrális és mentális élet rövid ciklusa végén, az, amit magával visz – ha nagyon materiálisan akarjuk mondani – a határozottságnak egy kis mennyisége. Emlékezzünk vissza, hogy a csoportlelket fokozatosan hogyan színezi meg a különböző állatok tapasztalatai. Egy oroszlán, egy macska vagy egy kutya különböző tapasztalatokon mehetnek át, és bizonyos tulajdonságokat szereznek meg, amiket nagyon jól meg lehet figyelni bennük, mint egyéniségüket. A bátorságból elegendő annyi egy állatnak, hogy egy különlegesen bátor macskát, kutyát vagy oroszlánt mutasson fel. De ha ezt a bátorságmennyiséget egy száz lélekből álló csoportlélekbe tennénk, akkor minden egyes állatba csak egy századrész jutna a bátorságból, s ezért sok-sok életre van szükség az azonos vonalon azért, hogy ez a tulajdonság erősen kifejlődjék a csoportlélekben, mint egészben.

Bár az Ego individuum és teljesen más, mint a csoportlélek, mégis bizonyos mértékben ugyanez áll őreá is. Így egyik személyiségében a pontosságot fejleszti ki, és mikor ez visszatér az Egoba, ez a pontosság-mennyiség elosztódik az egész kauzális testben. Ez a mennyiség, amely teljesen elegendő volna egy nagyon pontos személyiséget alkotni, ha bevonul az Egoba, akkor a megkívántnak csak egy töredékét tartalmazza. Lehet, hogy igen sok életre lesz szüksége e tulajdonság kifejlesztésére ahhoz, hogy kimagasló legyen a következő életben, miután az Ego nem tart meg magának egy kis részt sem, ami a személyiség lesz, hanem a saját maga egész mennyiségéből lehelyez valamit, de kétszer ugyanazt nem teszi le.

Egy magas fejlettségű Ego, aki már a pontosságnak hatalmas mennyiségét gyűjtötte össze, meg fogja érteni a személyiséget, és okosan fog működni rajta keresztül, és hathatós eszközzé fogja kialakítani. A közönséges világi embernél legkevésbé sincs így. Ezért a személyiségnek fel kell szólítania őt, és a befolyását keresni. Ha itt lent az ember segíteni szeretne a Tervben, az Ego rögtön válaszol rá, és azonnal kiárasztja magát a személyiségen át, akinek ekkor már félre kell vonulnia, és engedni a harcot küzdeni benne.

Az Egonak sokféle pompás lehetősége van, melyeket csak fel kell ébreszteni. Ez az egyik oka annak a nagy haladásnak, melyet a durva vagy nyers ember tesz – aki háborúba megy – és talán életét adja meggyőződéséért, vagy pedig kockára teszi azt. Ilyen nagy dolgot, mint ezt – amikor az eszményt a személyes biztonság fölé helyezi, számolva félelmes szenvedések lehetőségével, sőt azon túl a halál lehetőségét is számba véve – az Egoban igen nagy visszhangra talál.

Több embertől hallottam ezt vitatni. Volt, aki ezt írta nekem: „azt mondja, hogy a katonák szellemibbé váltak. De hát hogyan lehet ez? Hiszen a katonát inkább a gyűlölet inspirálja, mintsem valamilyen nemesebb érzés?” Még akkor is, ha ez igaz, hogy ilyen érzésekkel viseltetik az ellenséggel szemben, ha önkéntesen vállalta harcolni azért, amit helyesnek tart, nagy, nemes és önzetlen cselekedet, és ez visszahat az Egoba, és jobban felébreszti őt, mint bármilyen más egyedülálló cselekedet hatása. Megtörténik néha, hogy valakinek a magánéletében olyan áldozathozatalra van alkalmá, ami nagyobb, mintha az életét kockáztatná, például minden idejét panasz nélküli önzetlen szolgálatra áldozza másért, minden változatosságot és szórakozást félretéve, és a betegágnál virraszt egy krónikus

betegség esetén. Ilyen áldozathozatal nagyobb a katona tragikus hősiességénél. De ilyen eset aránylag kevés van, míg a háború esetében sok ezren mennek harcba és megragadják a nagy alkalmat. Ilyenkor az ember csodálatos nagy önfeláldozásra képes, mert az Egot felébresztik, és ez pompás devóciós leáradást bocsát le válaszképpen, és lehetővé válik még ez után is, hogy egy másik életben még nagyobb áldozatot tudjon hozni. Talán a bátorság erőmegfeszítése is szükséges, és ez a bátorság egy állandó áramlatát kelti fel, és így az ember, aki elveszti életét, megtalálja azt, amint oly régen Krisztus mondta. Tehát az, aki így vesztette el életét, bizonyosan egy sokkal teljesebb életet nyerhet a legközelebbi inkarnációjában, és kétségtelenül sokkal nagyobb személyiség is lesz. Az Ego erőiből többet fog lebecsíteni tudni, és sokkal jobban fogja tudni irányítani a személyiséget.

Egy másik módja, amelyben – „a küzdelem hevében és zűrzavarában könnyen elkerülhető” – lehetővé válik, ha az emberek jótetteknek szentelik magukat, és megengedik a személyiségnek, hogy magát belefészkelje. Ennek nem szabad megtörténnie az okkult tanulmányozóval, azonban sajnos megesik. A Teozófiai Társulatban nagy mennyiségű jó munkát végeznek, és egészen bizonyos, hogy azoknak, akik ezt teszik, minden személyes érzésen túl kellene ezt megtenniük, de gyakran nem ilyenek. A személyiség így érez: „ez a kis részletmunka az enyém, és ezért más munkák elé való. Nem azért csinálom, hogy magamnak kielégülést szerezzek, és éppen ezért nem kívánom, hogy bárki más tegye meg. Én azért akarom csinálni, mert egész biztos vagyok abban, hogy más nem tudná oly jól megcsinálni, mint én.” Ilyen magatartás telve van a magunk felmagasztosításával. Kapcsolatban lenni a mienkhez hasonló munkával, fejleszti az embert, érzéseit élesebbé teszi, és az intellektusát tágítani van hivatva. Maga az a tény, hogy ilyen stimuláló befolyása van, a személyiség túlzott kihangsúlyozását vonhatja maga után, de ez nem mentség arra, hogy ezt a badarságot megengedheti magának.

Ugyanez történik más szervezetekben is. Fiatal éveimben, mint papnak igen sok dolgom volt mindenfajta egyházi munkákkal, amelybe a kórusénekek betanítása is beletartozott. Mindazok, akik ebben a munkában részt vettek, közvetlen Isten templomáért dolgoztak, s úgy vélték, hogy valami sokkal magasabb rendűnek szentelik magukat, mint a külvilági átlagemberek. Mégis azt hiszem, hogy sehol annyit nem cívódnak, mint éppen az egyházi dolgozók és kórusokban. Aki csak gyakorolt velük, tudomásul kell, hogy vegye ezt a tényt. És mégis ez pontosan azért történik, mert munkájuk olyasmivel van kapcsolatban, ami kissé magasabban áll, mint az átlag közönséges sík, s mialatt ezt teszik, a bennük rejlő élet jobban felkeltődik, mint a szokásos hétköznapi.

A tanítványnak gondosan ügyelnie kell, hogy személyisége ne kerüljön ebben a jó munkában túlságosan előtérbe, mert ha ez megtörténne, elvesztené a felső vezetés meglátását. Az Ego csak akkor tud rajta keresztül küzdeni és működni, ha teljesen a munkának szenteli magát, és nem a részvétel motiválja vagy hogy egy része a munkának. Lehet, hogy a személyiség feltörésében elfelejtkezik a magasabb énről, és így nincs abban az állapotban, hogy segítségét megkapja, és hogy intéseire figyelni tudjon. Lehet, hogy így egy időre elzárja magát az Egótól, és elveszti annak nagyon is jótékony hatását. A magasabb Én bizonytalansága – kivéve, ha fejlettebb az Ego – talán meggátolja a munka egy különleges irányának megkezdését vagy művelését, de ha a személyiség határozottabb, megalapozza a munkát, és ez által az Ego leáraszthatja magát, amit meg is tesz sokkal jobban, mint eddig, és mindezt összevéve szélesebb és átfogóbb a tervezésben, melyet a személyiség elérhetne a segítség nélkül.

„De ha nem keresed, ha elkerülöd, akkor nincsen számodra védelem. Agyad kábul, szíved meginog, látásod és érzékeid cserbenhagynak a csatátér porfelhőjében, s barátaidat nem tudod többé megkülönböztetni ellenségeidtől.”

Mindaz, ami itt le van írva, akkor történik meg, ha a személyiség nem tekint a magasabb vezetés felé. Nem tudja megkülönböztetni barátját az ellenségtől; a szenvedélyek örvénye elsodorja, és ezek befolyása következtében elhiszi azt, amit olyan valaki mond, aki egyáltalán nem igaz barát. A mindennapi életben gyakran találkozhatunk ilyesmivel, ha valaki izgatott vagy haragos, vagy féltékeny, a legnevetésesebb pletykákat is meghallgatja olyanoktól, akik magukat barátoknak nevezik, de valójában egyáltalán nem azok.

Egy pletykás vagy bajkeverő senkinek sem barátja, a leggonoszabb ellensége annak, akihez beszél. Valójában igazán szomorú dolog az, ha valaki ilyenfajta emberrel kerül kapcsolatba, és elhiszi azt, amit mond. Amikor egy ember valakiról gáncsoskodóan, bírálgatón kezd beszélni, a legjobb, amilyen gyorsan csak lehet, elkerülni, mert egészen bizonyosak lehetünk, hogy semmi jót nem tanulhatunk tőle. Ez az ember, aki csúnyán beszél másról nekünk, ugyanúgy fog beszélni rólunk annak, akivel utánunk találkozunk. Ezért a legjobb az ilyen pletykázó embereket lehetőség szerint kerülni, és legkevésbé engedni befolyásuknak abban, amit mond. Ha valaki éppen ilyet hall, azt szokta felelni: „Én nem hiszem ezt, és nem veszem figyelembe”, de mindezek ellenére mégiscsak érinti a dolog; újra és újra visszatér gondolataiba, és kérdi is magától, hogy annak, amit mondtak, lehet-e tényleges alapja, ahelyett, hogy azonnal megvetéssel kezelné, ami tulajdonképpen az egyetlen okos magatartás az ilyesmivel szemben.

Ha egyszer jól ismerünk már valakit, a legjobb lenne mindig követni azt, ahogy mi ismerjük őt, és nem átadni magunkat annak, amit mások mondanak róla, és akik kevésbé ismerhetik úgy, mint mi. Köztünk is különböző hajlamú emberek vannak, és általában azt mondhatnánk, nem tévedhetünk, ha mindig szemünk előtt tartjuk a saját megismeréseinket valakiról, arról, hogy mit gondol, mit tesz mindaddig, amíg világosan meglátjuk, hogy az illető valamiféleképpen megváltozott, és még akkor is, egy egyedi példából ne következtessünk. Várjunk és nézzük a dolgot azzal a szemmel, hogy talán rossz egészségi állapota, vagy kialvatlansága okozza ezt a vélt változást, és emiatt olyasmit mond, vagy tesz, amit különben nem mondana, vagy tenne. Ezért ne ítéljük meg elhamarkodottan barátunkat egyetlen szó vagy cselekedet miatt, várjunk. És majd meglátjuk, hogy miképp áll vele a dolog. Feltételezni, hogy megváltozott, csak azért, mert más mondja, teljesen méltatlan. Ha van egy barátunk, álljunk ki mellette és várjunk addig, míg ő maga olyasmit mond vagy tesz, ami támogatja azt az eszmét, amit feltételezünk, hogy gondol vagy tesz, ne fogadjuk el más emberek bizonyítékait, akik valamilyen tévedés alapján vagy nemtörődomségből, vagy mert nem szeretik, beszélnek így róla.

Éppen olyan mértékben, ahogy valaki megengedi magának az ilyenféle tévútra vezetést, nem fogja megkülönböztetni tudni a barátot az ellenségtől, és egyáltalán nem érti meg a tényeket – pontosan ez fog történni azzal az emberrel, aki személyiségét engedi magán uralkodni. Ha féltékenység ragadja el, teljesen elvakulttá válik. Normális érzékei mit sem használnak, egyáltalán nem hallgat rájuk, már eleve megalkotja véleményét minden tárgyról, és teljesen haszontalan lenne eltéríteni vagy megtéríteni akarni. Ez bizony nagyon furcsa, és nagyon szomorú látni, hogy milyen készek az emberek minden rosszat elhinni másról.

Mindennek nem kellene így lenni, de ennek részben az az oka, hogy az emberiség jelen fejlődési állapotában részben el van foglalva a maga kifejlésztésével egy bizonyos irányba, és ez az egész emberiségre is vonatkozik. Az alacsonyabb elme megkülönböztetéssel tanul, azzal, hogy különbséget tesz a dolgok között, és éppen ezért elsősorban a különbségeket keresi meg. Ezért, ha kapcsolatba kerülünk valakivel, akit nem ismerünk, vagy egy eszmével, ami eddig nem volt előttünk ismeretes, vagy egy könyvvel, melyet azelőtt nem láttunk, az általános magatartás rendszerint az, hogy elnézünk a dolgok felett, amit nem szeretünk, azok fölött, melyek eltérőek a megszokottól, és ezt mindenekfelett felmagasztaljuk. Ennek oka az, hogy a megkülönböztető képességet egy kissé túlfejlesztettük, vagyis

helyesebben nem fejlesztettük ki eléggé az ellensúlyozó buddhikus képességet. Nagyon helyes képesség megkülönböztetéseket tenni. Ez maga a szükségesség, de ugyanekkor kellene, hogy meglegyen már a szintézis szelleme is éppen olyan mértékben, amely a hasonlóságot éppen úgy látja, mint az eltérést.

Az ebben a részben adott tanításokat a Bhagavad Gitá is erősen kihangsúlyozza:

„Ha az érzékek tárgyaival foglalkozik a gondolat, felébred a ragaszkodás, a ragaszkodásból vágy fejlődik, a vágyból pedig harag. A haragból tévelygés származik, a tévelygésből zavart emlékezet, a zavart emlékezet megsemmisíti a buddhit, és akinél ez megsemmisült, az elveszett.” (II.62-63.)

Tudom, nehéz nekünk megérteni, hogy miképpen lehet a Monád isteni és ugyanakkor mégis fejletlen, és hogy miképpen lehet másmilyen az inkarnációja végén, mint amilyen volt születésekor. Vegyünk egy hasonlatot, habár nem lehet kielégítő, miután csak hasonlat. Az emberi test sok-sok millió sejtből áll. Ezek a sejtek emberi sejtek, mert részei az embernek, és mégis ha egyáltalán van valamilyen fejlődési fajta – s talán van is – amikor a saját sejt lelke egy napon az emberi lény lelkévé válik, és akkor bizonyosan nem mondanánk, hogy végül is nem lehet fejlődés, mert amivel kezdett az a sejt, az emberi volt. Ez a hasonlat talán utat mutat, hogy miképpen lehet a Monád a Logosz része, és még sincs még kifejlődve. Tudom, hogy nem biztos ilyenféle hasonlatokat tenni, vagyis az alacsonyabbat a magasabbal összevetni, és megkísérelni azt minden részletében beleszorítani a hasonlatba, holott rendszerint nem illenek bele. Van egy nagy okkult mondás: „Amint fent, úgy alatt”, és ennek fordítottja, „Amint lent, úgy fent”, szintén igaz, csak szűk korlátozó határok között. Azt hiszem, nyugodtan mondhatjuk, hogy ez a lent – mint ahogy a hinduk teszik – elválasztja attól, amit úgy mondanak, hogy fent létezik, és amit meg kell találniuk – nagy általánosságban – valahol lent. De azért nem egészen bizonyos ezt a folyamatot visszafordítani, mert magasabb síkokon a dolgok elrendezése nyilván sokkal nagyobb és tágasabb, bár mi nem tudjuk a módját, amelyben ilyenek. Gyakran félre is vezetjük magunkat, ha azt mondjuk, hogy mert bizonyos dolgok itt lenn megtörténnek, meg kell történniük fent is. Olyan valami, amely ugyanazon törvénynek a kifejeződése, kell hogy fent is megtörténjen, de lehet, hogy olyan formát ölt, amelyet mi nem tudunk felismerni.

A sejtek analógiája a testen belül nem egészen jól követhető, de vannak különböző találkozási pontok, melyekkel szembe kerülünk tanulmányaink folyamán, amelyekből arra következtethetünk, hogy valami ilyesféle történhet. Tudjuk, hogy minden alacsonyabb birodalomnak lelket adó élete az idők folyamán csak eszköz már egy még magasabb élet számára, amikor egyéniesül. A most használt kauzális testünk néhány állat lelke volt, amelyet mi individualizáltunk, s így az, ami egyik fokon még lélekadó élet, később eszközzé válhat. Miután ezt megállapítottuk, az igazság fenntartásokra szorul, mert bár az, ami az emberben kauzális test, mindazokból a lelkekből való, amelyekre tekintettel vagyunk az állati és növényi fejlődés során, mégis ez egy meghatározott síknak a dolga, és ezért ezekbe fentről áramlott az élet lélekkel telíteni ezt az anyagot és feléleszteni, bár láthatatlanul. Miért gondolunk arra, hogy az energiát, a szellemet valójában sohasem láthatjuk, hanem csak az anyag valamilyen formájában megnyilvánulva. Vegyük a fizikai testet, mint példát. Mi az, ami azt lélekkel tölti el? Az az ember az ő asztrális testében. Ezt az asztrális testet mi nem láthatjuk, és ezért ezen a fokon nekünk a lélek. Ha az asztrális látásunk már kifejlődött, azt fogjuk találni, hogy ezen idő alatt valami magasabb látja el energiával. Ez a mentális testnek bizonyul, és az egész folyamat alatt az Ego energizálja, és ez így folytatódik tovább a felfelé vezető úton. Az, ami a lelkesítő életnek tűnik, sohasem az igazi szellem, hanem annak valamilyen megnyilvánulása. Ha felérünk a számunkra elérhető legmagasabbhoz, a koilon buborékhoz – amely valójában az űr étere – a mi jelenlegi látásunk számára üresnek látszik. Holott az nem is az, mert van valami benne, aminek megvan az az ereje, hogy az éter

hihetetlen erejét félre tudja tenni. Éppen ezért egészen határozottan van valami ebben a látszólagos üres űrben. Jelenleg mi ezt nem tudjuk látni, de lehet, hogy a további fejlődés folyamán képesek leszünk mi is látni. S akkor, amit látni fogunk, nem a lélekkel telt szellem lesz, hanem az anyagnak valamilyen magasabb formája, amelyen át a lélekkel telt szellem megnyilvánul. Magasabb erőket egyáltalán nem lehet látni.

3. „Fogadd meg harci parancsait és engedelmeskedj neki.”

„Ne úgy engedelmeskedj neki, mintha hadvezér lenne, hanem mintha te magad volnál, s mintha szavai saját titkos vágyaidat fejeznék ki; mert ő saját lényed, csak végtelenül bölcsebb és erősebb nálad.”

Meg kell tanulnunk, hogyha bármikor ellentét keletkezik a magasabb és alacsonyabb között, mi a magasabb vagyunk. Először nem is érezzük egész határozottan, hogy ez mi magunk vagyunk. De miután tanításaink alapján hiszünk benne, így is kell cselekednünk, mert úgy érezzük, hogy ez a helyes, és akkor igen gyorsan megismerjük, hogy úgy is van. A veszély abban rejlik, hogy azonosítjuk magunkat az alacsonyabbal és elhanyagoljuk a magasabbat.

70. fejezet

5-8. szabályok

C.W.L.: Az 5., 6., 7. és 8. szabály egybetartozik a már általunk ismert csoportosítással. A 8. szabályt – amely a Chohan jegyzeteit is tartalmazza - három részre fogom osztani, megfelelő módon a rövidebb szabályok mindegyikéhez, és szabályaival együtt fogjuk tárgyalni, mint ahogy az utolsó fejezetben eddig tettük. Így következnek.

5. „Figyelj az élet dalára.”

„Az életnek magának is van hangja, és sohasem hallgat. Kinyilatkoztatása nem olyan, mint te, aki süket, és azt hinné, hogy kiáltás: pedig ének az. Tanuld meg belőle, hogy te is része vagy a harmóniának, és tanulj meg engedelmeskedni a harmónia törvényeinek.”

Az 5. szabályhoz hosszú megjegyzést fűz Hilarion Mester, és ez így kezdődik:

„Keressd és figyelj reá először is saját szívedben. Eleinte talán csak azt mondod: nincs ott; ha keresem, csak hangzavart találok. Tekints mélyebbre. Ha újból csatlakoznál, áll meg és pillants még mélyebbre. Minden emberi szívben természetes dallam, rejtett forrás lakozik. Lehet, hogy mélyen rejtett, teljesen eltakart és elnémított, de ott van. Természeted legmélyén hitet, reményt és szeretetet találsz.”

Ez jelenti, hogy minden élet felszíne alatt, amely minden élet fejlődési állapotát többé-kevésbé kimutatja, ott lakozik a nagy erő, ami mindent mozgat. A kereszténység nekünk úgy tanította, hogy ezt az erőt Isten akaratának nevezzük, vagy Isten szeretetének, de az emberek igen gyakran kissé homályos értelemben használják ezt a vallásos kifejezést, úgy hogy sokat veszít valóságából és erejéből. A népszerű vallásban több ehhez hasonló kifejezés van, melyeknek egyfajta történelmi és hagyományos mellékértelme is van, de valójában nem jelent tényleg sokat azoknak, akik használják. Az emberek például beszélnek az isteni kegyelemről, de gyakran azt gondolom, hogy valójában alig van fogalmuk az igazi jelentéséről. Vagy mikor

a templomban a litániát imádkozzák, ezt mondják a hívek: „Irgalmazz nekünk, óh, jó Istenünk”. Ez a legmeglepőbb és teljesen logikátlan, lehetetlen mondat, de úgy látszik ez eddig senkinek sem jutott eszébe. Azt mondják: irgalmazz nekünk, és ugyanakkor jóságos Istennek nevezik, amely kifejezés ellentmondás önmagában véve. Egy jóságos Urat sohasem kell felkérni arra, hogy irgalmazzon bárkinek is. Ezt kérni már magában véve is rossz, mert rosszat tételez Istenről. Ezt istentagadásnak is mondhatjuk, amely még annál is rosszabb, mikor az Ő nevét alkalomadtán eskütételre is felhasználjuk, mint ahogy az utca embere tenni szokta, holott ez már elég rossz magában véve is. Az ilyenek Istennek emberi szenvedélyeket tulajdonítanak, sőt rosszakaratot is, és arra kérik, hogy ne bocsássa rájuk haragját.

Ugyanígy beszélnek az emberek Isten irgalmáról is. Ez körülbelül ugyanazokat az eszméket tartalmazza, azt, hogy Isten valami egészen szörnyűt tud rád bocsátani, de e helyett inkább azt választja, hogy irgalmas hozzád. Egészen bizonyosan az ilyen mondatok az „Isten” szónak teljes félreértését mutatják, holott ez a legnagyobb és egyben legfinomabb kifejezés, ami csak létezhet: jelenti a Jót, és neki, aki maga a Jó, nincs szüksége könyörgésre bizonyos esetekben, mert olyannyira eltelt szeretettel, hogy az az eszme, ami minden más, mint irgalom, teljesen elképzelhetetlen. Isten minden iránt a Szeretetet, tekintet nélkül arra, hogy mit tesznek. Nem tudom, hogyan képzelik az emberek a szerető atya érzéseit, ha gyermekeit a lába előtt görnyedve látná, amint irgalomért esedeznek.

Ugyanezen nehézség ellen kell küzdenünk, mikor a teozófiában megkísérlünk a magasabb erőkről szólni. Közülünk azok, akik különböző templomokból és kápolnákból jöttünk, sajnos meg vagyunk szokva az ilyesmiről szabadon szólni, de gondolatban azt tartjuk, hogy teljesen határozatlanok és semmi különösebbet nem jelentenek. Az emberek templomba járnak, s talán isten áldását kérik azzal az általános eszmével, hogy Isten majd utánajár kérelmünknek, vagy ehhez hasonló dolgot. Tartok tőle, hogy ez igen tudománytalan felfogás. Az, amit meg kellene értenünk, hogy egy templomi istentisztelet csak eszköz, melynek célja határozott, tökéletes erőt szétárasztani. És ez – vagyis az Isten áldása – pontosan olyan abszolút erő, mint a villamosság, és olyan való, mint a gőz, amely vasutjainkat hajtja, és e célra kijelölt vezetékeken árad le a papokon vagy a püspökön át. Mikor a pap kinyújtja kezét, határozott erő árad belőle a gyülekezet felé. Ez igen határozott erőkisugárzás, mely az egész templomot betölti, és kapják, és magukévá teszik azok, akik felkészültek annak befogadására. Igaz az is, hogy olyanok is ülhetnek ott, akik, miután előzőleg nem készültek fel, nem részesülnek benne.

Így mikor az emberek Isten szeretetéről és kegyelméről beszélnek, rendszerint valamiféle homályos gondolataik vannak arról, amik valójában egészen határozott erők. Bizonyos, hogy néha kissé kemény feladat megszabadítani magunkat az efféle gondolkodástól. És nem csak azok szenvednek ilyen elgondolásoktól, akik az egyházak vonalán érkeztek el ide, hanem olyanok is, akiknek nem volt mit veszíteni. Akik az egyházi vonalon jöttek, az egész folyamat alatt egy bizonyos magatartást és megértő erőket nyertek, míg a szabadgondolkodóknak nincs ilyen könnyű helyzetük. Az ortodox egyházi tréning mint olyan, magában véve jó tréning, kivéve a bigottériáját, szűkkeblűségét és felfogásukat Istenről, melyet oly gyakran állítanak az emberek elé. Végül is az eszmék, hogy Istent imádással és dicsőítéssel szolgáljuk és gyülekezet formájában így imádjuk Őt, és ebbe az istenimádásba – mely nagyon finom és szép – annyi szépséget belevinni, amennyit csak lehet, azt hiszem, az ilyen embereknek teljesen lehetséges a legliberálisabb és legszélesebb látókörrel rendelkező elvekkkel együttműködni. Sok évszázaddal ezelőtt ugyan sajnos nem működtek együtt, kivéve néhány személyt, de azok is csak itt-ott. Már régen abban a hitben éltem, hogy előbb-utóbb valamilyen egyház ebből a körből kiemelkedik, amely mindezt magába foglalná, és most ez megvan nekünk a Liberális Katolikus Egyházban. Olyan emberek, akik szeretik a régi egyházat és annak módszereit, rítusait és zenéjét, szépségét és

kedve szentségességét, mindezt megkaphatják, de ugyanakkor olyan elvekkkel, melyek minden intuíciójukkal és céljukkal teozófiaiak.

Így amikor mi a teozófiában kifejezéseket használunk, melyek körülbelül megfelelnek azoknak, melyeket általában kissé homályos értelemben szoktak használni, mi megértjük, hogy egyáltalán semmilyen értelemben nem ködösítettek vagy határozatlanok. Ha arról szólok, hogy valakinek a Mester áldását adom, értem ez alatt, hogy egy határozott szellemi befolyást árasztok át. Itt egy magasabb sík anyagát – a fizikainál magasabbat – használja mint eszközt a legtöbb esetben, de esetenként azt az anyagot is használja, amely a kauzális, mentélis vagy asztrális anyagot befolyásolhatja. Ezért oszlassuk el elménkből az olyan gondolat legkisebb töredékét is, hogy ez egy bizonytalan jó befolyás, ami egyáltalán nem sokat jelent.

E mindent mozgató nagy erőnek van még egy másik oldala is, és ez az áldozat törvénye. Az áldozat nagy jelentőségű szó, de az emberek rendszerint helytelenül használják. Beszélnek az áldozathozatalról akkor, amikor feladnak valamit, és szívük majdnem beleszakad. Ha az emberek tudni szeretnék, hogy az áldozat szó a vallásban mit jelent, akkor az előbb mondott eszmét elméjükből ki kellene teljesen törölni. Egy teljesen új értelmezését kellene adni ennek a szónak mindazok helyett, amit eddig ismertek. Néha azt hihetik, hogy már megtalálták az új értelmezést, és a régit félretették, pedig a régi eszmének árnya még mindig rajtuk van valahol, felmerül és befelhőzi az elmét anélkül, hogy ők észrevennék, és csak lassacskán, fokozatosan tűnik el teljesen.

Az áldozat szó a latin *sacrificatio*-ból származik, ami jelenti, hogy „megszentelem”. valamit áldozatul hozni, azt jelenti, hogy felajánljuk Istennek, és ez által szenteltté tesszük. Az az eszme, hogy amennyiben Neki felajánljuk, elveszük magunktól, csak másodlagos értelmezést tulajdonít az áldozatnak; és ha szeretnénk tökéletes áldozatot hozni Istennek – mint ahogy gyakran találjuk a Szentírásokban – ott még a gondolata sem lehet annak az eszmének, hogy valamit is feladunk. Az igazság ez, bár paradoxként hangzik, hogy addig, amíg valamilyen áldozatot annak érzünk, addig nem áldozat igazán, és egyáltalán nem válik megszenteltté. Adod ugyan, de kelleetlenül. Ha úgy érzed, hogy nem tudod másként tenni, mint hogy magadat kiáraszd mintegy Isten lábához, vagy Krisztushoz tökéletes odaadással - ha egyetlen gondolatod sincs arról, hogy valamit is egyáltalán feladtál, mert a dolgok természeténél fogva, s érzéseidből eredően nem tehetél másként, ha az, ami benned lakozik, okozza, hogy az egész világon más sincs, amit tenni tudnál, mint az, hogy Ő előtt leborulsz: talán ekkor hoztál igazi áldozatot. Csak ha minden gondolatát elfelejtettük annak az eszmének, amit közönségesen ezzel a szóval hoznak összefüggésbe, tudunk igazi áldozatot hozni. Dicsőséges szó ez, és nem jelenti valaminek a feladását, hanem a megszentelését.

Maga a Logosz hozta a legnagyobb áldozatot, mert leárasztotta magát az anyagba. Korlátozza erejét, és kiontja dicsőségét, valóban „miértünk, emberekért, és a mi megváltásunkért leszállt a mennyből”. Ezek valóban gyönyörű szavak, de manapság a hozzáfűzött jelentések távolról sem közelítik meg valódi értelmét, és gyakran a valódi eszmének csak lefokozását jelentik. Ha megértik, hogy ezek az eszmék gyönyörűek és pompázatosak, csak tökéletesen engedelmessé válni és bámulni lehet azokat, de elsősorban meg kell érteni őket. Így Krisztus minden áldozatok legnagyobbikát hozta, és mi – amennyiben az Ő szolgálatának szenteljük magunkat, részt veszünk az Ő áldozatában, és eggyé válunk azzal. És ha egyszer megláttuk a mögötte levő valóságot, már másként nem is tudunk cselekedni, mert csak a saját akaratunkat követjük. Az ember így folytatja munkáját a fejlődést szolgáló erővel, és elfelejtette, hogy mit is adott. Ez nem az már többé, hogy valamit is feladtunk, hanem az, hogy elérkeztünk a saját magunk igazi megvalósításához, és tudjuk, hogy miért vagyunk itt. Ilyen a Logosz gondolata, és hozzá igyekszünk hasonlóvá válni, ha igazi áldozatot kívánunk hozni.

Dr. Besant azt mondja, hogy a tény, mely szerint nincs a világon olyan vallás, amely ne volna az áldozat gondolatával áthatva, ezt mutatja, hogy e mögött valami nagy ezoterikus igazságnak kell lenni. Az áldozathozás törvényét eddig nem tanulmányozták eléggé, bár az egyik Mester egyszer mondta, hogy az áldozathozatal éppoly fontos, mint az újrászületés és a karma ismerete.

A dolgok mögött rejlő valóságot meglátni jelenti, és az élet dalát hallani. Az élet dala az az erő, amely ott áramlik az élet alatt. A természet különböző megmozdulásainak megvan a maga hangja és színe, mint annak kifejezője és kísérője – de vannak még egyéb hasonló dolgok, amikről nem tudunk semmit, míg a hang és szín a tapasztalatainkon belül esik. Megvan a lehetősége a természet harmóniáiból valamit megtanulni, és valamit a szépségeiből, pompájából és rendjéből is meglátni. Leginkább így érkezhetünk el ahhoz a biztonsághoz, hogy a világon minden a jóért dolgozik, és a látszólagos rendetlenség alatt rejlő rend minden elképzelhető mértéket felülmúl, és minden módon nagyobb, fontosabb és hathatósabb. A rendetlenség nem egyéb, mint futólagos zavar, tajték a felszínen. A tenger valódi mélysége ez alatt van, és ez tökéletesen engedelmeskedik az isteni törvénynek annak ellenére, hogy a felszínen a törvényt látszólag semmibe se veszik.

Számunkra fontos lehet megpróbálni – ha ugyan tudjuk – érzékelni az e mögött lévő dolgok valóságát, megérezni, hogy mi az, amit képtelenség bármiképpen félretenni, vagy valamiképpen megzavarni. Nagy megnyugvás, vigasz és nagy biztonság, ha egyszer ezzel érintkezésbe jutunk, és egész határozott biztonsággal érezzük, hogy állandóan és minden folytonosan halad a maga útján, és ezért egyáltalán nem számít az, ami a felszínen történik, mert ez nem más, mint időleges kellemetlenség, egy kis nyugtalanság. És mindezen idő alatt állandóan előremegyünk, fölfelé haladunk az egység felé az Egy-gyel. Míg ez alatt valamennyien részei is vagyunk, mégis ennek a megvalósítása felé haladunk, és az Egy általunk fejlesztett saját megnyilvánulását Önmagában.

Egy ének száll, a harmóniának egy nagy akkordja, amely a világok mögött állandóan zeng. A klasszikus múltban a szférák zenéjéről beszéltek, mert úgy gondolták, hogy a nap, a bolygók és a csillagok útjukon haladva, hatalmas harmóniát alkotnak. Az ótestamentumban is olvashatjuk, hogy a hajnali csillagok együtt énekelnek, és Isten minden gyermeke örömmel kiált. (Job.38,7) Sokan úgy gondolják, hogy ezek csak szép kifejezések, de tisztára csak költői jellegűek. Egy általánosan ismert közmondás szerint „túl jó ahhoz, hogy igaz is lehessen”, holott minden, ami szép és jó, igaz kell, hogy legyen. Ha valahol is egy szép gondolat vagy eszme merül fel, annak alapja is van; mert nem is lehetne kigondolni, ha nem volna valahol kapcsolatban a magasabb világokkal. Minden magas, nemes és szép dolog a világon mind isteni gondolat; így a mi gondolataink oly mértékben érnek az istenihez, amilyen mértékben magasrendűek, igazak és nemesek. Próbáljuk meg ezt az eszményt magunk elé állítani, s nem mint költői elképzelést, hanem mint valódi, alapvető ténytet lássuk, hogy mindennek fölött és mindenben, és mindennek szívében mindig ott van a remek szép és az örök igaz. Az elénk tárt eszmék nagy általánosságban csak mindig emberek gondolatai, de a dolgok mögötti igazságok Isten gondolatai azokról, mert isten nagyobb, mint az ember, így az Ő gondolatai is magasabbak a mieinknél. A magasabb rendű nem jelenti egyben, hogy szigorú is, vagy kevésbé gyakorlati, vagy a mindennapi élettől távol eső, hanem hogy szebb és dicsőségesebb.

Az élet hangját halljuk mindenkor, ha mindenben megkíséreljük a legjobbat és a legszebbet meglátni. Ezért minden okkult tanulmányozó szükségképpen optimista kell, hogy legyen, mert tudja, hogy maguk a tények messzemenően igazolják a lehető legoptimisztikusabb szempontunkat. Mind e mögött az igazság mindig hatalmas. De mi félreértjük, és ezzel rosszul is járunk, ami viszont nem az igazság hibája, hanem a mi megértésünk hiánya. Pedig olyan sokféleképpen – néhányszor jelentéktelen módon is – a mindennapi életben hallhatják az élet dalát, és ha egyszer hozzájutunk meghallani, nem

veszítjük el újra teljesen. Minden más különböző síkon hallható lesz, és ha valamelyik síkon az ének egészét tudjuk hallani, még akkor is csak a dalnak csak nagyon kis részét, egy hangjegyét hallhattuk. És ahogy elérjük egymás után a síkokat, mind többet és többet fogunk találni szépségéből és dicsőségéből. Minél többet hallunk belőle, annál tökéletesebb lesz a harmóniája. Ha egy oktáv hangjait egyszerre megszólaltatnánk, nem nyernénk harmóniát, de a magasabb síkokon van valami, amit csak úgy tudok körülírni, ha azt paradox módon teszem. A lehetősége annak, hogy minél több hangot szólaltatok meg, annál tökéletesebb a harmónia, mert ott minden egymásba illik, méghozzá oly módon, hogy a legkisebb mértékben sem lehet itt lent úgy javasolni.

Ha a melódia egy része egyik hangnemben van, és egy másik része más hangnemben, diszharmonikus hatást érünk el. Ha el tudnánk képzelni valamilyen fajta kivetítést az űrbe, ahol minden egyes ilyen rész tökéletes harmóniába dolgozna ki magát, és egy más irányban való sémával, amelyben ezek a részek egymásba olvasnának, mindezek a harmóniák egy hanggá válnának, akkor kaphatunk elképzelést erről; mert ezt egyszerűen szavakba önteni nem lehet. De hatása az, hogy ott egy sorozatát a hangnemeknek összekeverhetjük úgy, ami itt lent diszharmonikus volna, míg a magasabb világokban tökéletes harmóniában volnának egymással.

Sok mai zene kevésbé harmonikus, mint a régebbi zenék voltak. Vad diszharmonikiákba zúdulnak, mintha ezzel kívánnának finomabb harmóniákat elérni. De ez nem hoz sikert, és azt hiszem, hogy azok, akik ezen dolgoznak, bepillantást nyerhetnek abba, amiről most beszéltem, és meg is próbálják azt kifejezni. Nem hiszem, hogy ezt a fizikai síkon meg lehetne tenni, de be kell vallanom, hogy nem kedvelem a mostani ilyen furcsa megnyilvánulásokat, és éppen ezért messze vagyok valószínűleg attól, hogy megértem őket. Azok, akik ezt a furcsa muzsikát komponálják, talán az asztrális és mentális ellentéteket célozzák, amiből nem diszharmonia, hanem igazi harmónia lesz; de ezen a síkon olyan hatást idéznek elő, amely mit sem harmonikus. Feltételezem, hogy akik elérkeztek ahhoz, hogy értékelni tudják, megismerték, miképpen teremtsék meg saját magasabb testeikben a hatást, és ezért szeretik ezeket a furcsa és nem harmonikus hangokat.

A művészetek furcsa modern megnyilvánulásai közül sok – nemcsak a zenében, hanem a festészetben is – egészen határozottan a jövő felé törekszik, és olyan hatásokat produkál, melyek túl vannak a látottakon és hallottakon. És az, amit látni és hallani tudunk, sok esetben nagyon is nem szépek, de egész jól el tudom képzelni, hogy olyan valamit céloznak, ami nagyon szép tudna lenni, ha eléri az eredményt. A kívánság az, hogy minden síkon egyaránt józanul harmonikus legyen, úgy hogy még itt lent is a dolgok magukban véve is szépek legyenek azok számára, akik a dolgok magasabb oldalait nem ismerik. Sok embertől hallottam már ilyen nyilatkozatot, hogy számukra az egyik zenedarab épp úgy hangzik, mint egy másik.

Sokan vannak közülünk úgy, akik egy bizonyos fajta határozatlan örömet érzünk a zene hallatára, de egyáltalán nem értjük meg. Viszont vannak olyanok is, akiknek egy zenedarab nemcsak örömet okoz a fülüknek, hanem számukra éppen olyan érthető, mint a beszéd egy előadásban, akiknek világos formát nyújt, melyet látni és értékelni tudnak. Hallottam nagy zenészeket egymás közt beszélgetni, és ezért jól megértem, hogy az a gondolatforma, mellyel a komponista egy bizonyos zenedarabot ír, egész határozottan átadható egy másiknak. Néhány évvel ezelőtt, mikor Olaszországban jártam, volt egy ilyen esetem. Valaki írt egy zenedarabot, mely egy kertben levő szökőkutat akart kifejezni; ennek a kútnak három bazenje volt, egyik a másik felett. Mikor ezt zenében leírta, elméjében ez a gondolatforma volt. Tudtam, hogy ugyanezt a gondolatformát egy másik zenész is átvette, aki sem a kutat, sem a kertet sohasem látta, és fogalma sem volt, hogy a komponista mit kívánt

ábrázolni. De mikor játszani kezdte, felmerült előtte pontosan ugyanaz a kép, úgy hogy tudta, hogy melyik zenei rész melyik bazenre vonatkozik, és hogy melyik rész írja le a kertet magát. Én magam is bizonyos összefüggéseket ugyan láttam, de mindaddig, amíg nem hallottam, hogy mit jelent a zene, nem tudtam felidézni a képet magamnak.

Magasabb zenei fejlettség az, mikor azon a síkon vagyunk, ahol érzékelni tudunk egyfajta kifejezést, mint például a zenében, és itt többet is tud átadni, mint ahogy jelenleg közülünk a legtöbbünknek ad. Ugyanez igaz egy képre is. Pontosán így, hogy az, amit az egyiknek jelent, teljesen más lehet egy másik embernek. Wordsworth, a költő így határozza meg az ilyen embert:

„A folyóparton egy kankalin,
Neki csak egy sárga kankalin volt
És semmivel sem több.”

Viszont a költőben a kankalin egy sereg gyönyörű gondolatot ébresztett. Mikor majd ez a képesség már egész határozottan és véglegesen kialakult, elérkezünk majd oda, hogy szimbólumokban gondolkodjunk. Ezt teszi az Ego a kauzális testében: szimbólumokban gondolkodik és nem konkrét dolgokban, és ebből teljesen nyilvánvaló is, hogy a pszichikus kibontakozás ezen a vonalon fog történni, bár teljesen eltérően a közönségesebb fejlődési formáktól.

A művészet újabb formái, mint pl. a futurista vagy kubista festmények, olyasmik, amelyek sem égen, sem földön semmihez sem hasonlítanak – most átmeneti állapotban vannak; félig elvégzett munka még csak. Mindig azt mondják, hogy nem szabad megengedni a gyermekeknek, hogy félig kész munkát lássanak. E tekintetben többen közülünk olyanok vagyunk, mint a gyermekek, s ezért nem is értékeljük, de mikor ez már kiteljesült, hatalmas siker lehet majd. Az élet dala nem csak egy rész, hanem az egész zenekar: a melódiák hatalmas tömege, melyek mind együtt szólnak, és lehet, hogy azok, akik az új művészetre esküdnek, egy másik megnyilvánuláshoz értek fel, melyet mi eddig még nem tudtunk látni.

Úgy a művészetekben, mint a zenében, valamint a vallásokban, társadalmi reformokban és politikában hatalmas változások történnek majd, ha a Világtanító eljön. Rendszerint csak úgy gondolunk rá, mint aki a vallás terén fog vezetni minket. Nem tudom, miért kellene magunkat elkötelezni csak ehhez az egy eszméhez, holott bizonyosan vannak az emberi fejlődésnek más oldalai is az aktuális vallásos tanításokon kívül. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy a vallásos tanítások ne hassák át teljesen életünket; azt hiszem, ennek így kellene lenni, de maga a vallás igen sokféle módon tudja magát megnyilvánítani. Ezért nagyon is meglehet, hogy a Tanító meg fogja mutatni nekünk, hogy miképpen kell ezt csinálni, és nemcsak a papokat fogja inspirálni, hanem a költőket, művészeket, szobrászokat, zenészeket és tudósokat is. Ha majd a vallásnak egy modernebb prezentációját fogjuk kapni, olyan módon, amely nagyobb harmóniában van már az emberiség jelenleg már elért fejlődési fokával, nagyon valószínű, hogy az új megállapítások csodálatos impulzusokat fognak adni minden ilyen vonalon. Nagyon is igaz lesz, hogy az Ő szózatai sokkal közelebb fognak mindenképpen hozni mindannyiunkat az élet dalának megértéséhez. Többet fog megmutatni nekünk annak dicsőségéből, szépségéből, harmóniájából és rendjéből.

Fontos még, hogy a rendet, mint olyat megértsük és megvalósítsuk. Most olyan időket élünk, mikor a dolgok demokratikus fázisain megyünk át, és ezzel összefüggésben elkerülhetetlennek látszik, hogy tekintélyes mennyiségű rendetlenség fog mutatkozni. Vannak emberek, akik valósággal dicsőítik a rendetlenséget, melyet individualizmusnak neveznek, és azt mondják, hogy minden ember a maga útján haladjon, mit sem törődve azzal, hogy mi történik másokkal. Kétségtelenül szükséges, hogy az emberek megtanulják a saját útjukon járást; de az is szükséges, hogy mikor ezt már megtették, azt is meg kell tanulniuk, hogy a maguk akaratát alárendeljék az Isteni Akaratnak. Miután kifejlesztették az erőt, mellyel egyedül meg tudnak állni, valamint a cselekvő és gondolkodó erőt is, most már azt kell tudni,

hogy miképpen kell használni csak a helyes irányban. Azért van akaratunk, hogy alárendeljük az Isteni Akaratnak. Ha valakinek nincs akarata, az élet igen könnyűnek tűnik, mert minden téren csak sodródik, és bízik a „Gondviselésben”. Azok viszont, akik kifejlesztették már az akaraterőt, néha az Isteni Akarattal szembehelyezik azt, és valóban az ő fejlődésük számára jobb, hogy eléggé erősek legyenek a helytelen eljáráshoz, hogy alkalmilag azután helyesen tegyenek. Azok, akiknek nincs se jóra, se rosszra való akaratuk, nem különlegesen hasznosak, sem nem jutnak messzire.

Az isteni Akaratot követni – jelenti: hallgatni az élet dalára. Minél inkább keressük, annál többet tudunk belőle felfedezni. És ahogy síkról síkra emelkedünk, annál többet tudunk belőle felfedezni. És ahogy síkról síkra emelkedünk, annál teljesebben és nagyszerűbben fogjuk hallani. Itt azt is mondják, hogy már most is próbáljunk meg valamilyen halovány eszmét kialakítani, a teljesség ragyogó pompájának valamilyen visszatükröződését, mert hiszen az élet dala bennünk lakozik, és ha mélyre próbálunk pillantani, meg fogjuk találni. Mert bennünk lakozik az isteni szellem, az isteni lehelet. Kéreg veszi körül, az, amit mi emberi természetnek nevezünk, és ezért nem tud a melódia átáradni rajta, és a szikra csak pislákol. De mégis ott van, mert a szikra sohasem különül el, mint ahogy néha gondoljuk. Az isteni láng egészének mindig része, és a mi kötelességünk lámpásunk alacsonyabb énjét olyanná alakítani, melyen át ő ki tud ragyogni.

Az isteninek valamilyen megnyilvánulása mindig bennünk van, az, amely nincs beszennyezve vagy bármi módon elhomályosulva az anyaggal való kapcsolata következtében. Ha mint ilyet tudnánk magunkat megvalósítani, az anyagnak nem volna többé hatalma fölöttünk; azonban ezt teljes tökéletességgel végrehajtani nagyon magas fejlettséget jelentene – talán még az adeptusnál is magasabbat. Ez a megnyilvánulása mindig jelen van, tökéletesen mocsoktalan, felhőtlen, érintetlen. Ha csak egy kevéssé tudnánk saját egységünket ezzel megvalósítani, és érezni tudnánk, hogy ez az ÉN, akkor mindig hallanánk az élet dalát. És bármennyire is az alsó világok zaja és küzdelmei vesznek körül bennünket, ez az ének mindig ott dalol bennünk; munkánkat a külső világokban a legmesszebbmenő békével és megelégedettséggel végezzük, mert tudjuk, hogy ebben nyugszik az egyetlen igaz igazság, és a maradék csak időleges megnyilvánulás. Ha fel tudunk érni saját magasabb tudatunkhoz, ha csak éppen hogy megérintjük azt, vagy a Mester tudatát érintjük egy pillanatra, ez gyakran lehet a melódia meghallásának kezdete. A belső élet érzékelését adja, az öröme, boldogságnak, győzelemnek azt az érzését, hogy egyféle nagy küzdelemben győztünk.

A Mester megjegyzésének folytatása így szól:

„Aki a gonoszt választja, vonakodik saját magába tekinteni, betapasztja fülét, hogy ne hallja szíve dallamát, megvakítja szemét, hogy ne lássa lelkének fényét. Azért teszi, mert könnyebbnek találja, ha a vágyakban él. De minden élet mélyén hatalmas ár hömpölyög, melyet feltartóztatni nem lehet, a nagy vizek valóban ott vannak. Akadj rájuk, s felismered, hogy minden, még a legnyomorultabb teremtmény is csupán része, bármennyire megvakítja magát e ténnyel szemben, bármily külső szörnyeteget alkot magának képzeletében.”

Ha egy ember a gonoszt választja, ez azért van, mert visszautasítja a magába való mély bepillantást. Nagyon valószínűtlen, hogy a rosszat szándékosan választaná, de mert sohasem próbál saját magába mélyen behatolni, az asztrális eszközét véli saját magának, és ez által a vágyaiban él, követve az alsóbb ösvényt, mert ki akarja elégíteni. És ez azért van így, mert nem akar az élet tényeivel szembenézni, és ez által a fejlődés folyamata ellen dolgozik. Mikor már régen túlhaladta azt a pontot, mikor átválthatna a magasabb rendű életre, rendszerint elfordítja arcát, mert nagyon kényelmetlen számára beismerni, hogy túl messze

ment már a helytelen úton, hogy itt az ideje visszafordulni és szembenézni sok nagy, kemény munkával, nehézségekkel és bánattal, melyek mindabból keletkeztek, hogy a helytelen irányban nagy lendülettel dolgozott. Úgy tűnik, mintha nem volna ez nagyon is komoly dolog, hogy olyan sokan vannak ezen a fokon, de ha valakinek ilyen jellegzetességei vannak, és ezzel olyan pozícióba kerül, ahol megvan a lehetősége igen sok jót tenni, vagy sok rosszat, akkor bizony nagy veszélybe kerül az okkult fejlődés szempontjából.

Mikor az ember ilyet olvas, rendszerint olyan valakire gondol, aki nagymértékben a fekete mágia felé fordult, de ugyanez igaz kisebb ügyekre vonatkozóan is. Az, aki nem akar a tényekkel szembenézni, nagyon valószínűleg olyan útra vezérlődik, amely sokkal könnyebb, de veszélyesebb is. A könnyebbet fogja megtenni ahelyett, hogy a helyeset tenné. Nyíltabban kell szembenéznünk magunkkal. És az az ember, aki szándékosan cselekszik így, annak valószínűleg oka van félni attól, hogyha így tenne, és szemtől-szembe látná magát, nem tudná szeretni ezt a kilátást. De mégis lehetséges a tévedés, és a fordítottja az igaz; egyfajta beteges szemlélődési állapotba merülni, igen komoly baj és nehézség, mint ahogy azt „A Mester lábainál” c. könyv tanulmányozása folyamán láthattuk. Azok, akik mindig a saját gyökereiket kutatják, hogy lássák, mennyire haladtak már fejlődésükben, nem haladnak egyáltalán. A helyes dolog az, ha megbizonyosodunk arról, hogy a helyes irányban haladunk-e, hogy a jóért próbálunk dolgozni, és azután nyugodtan és kitartóan folytatni ezt a munkát, és a tőlünk telhető legjobbat megtenni. Ne legyen gondunk a saját fejlődésünk miatt. Valóban szükséges, hogy előre menjünk, de a legjobb haladás, ha nem is gondolunk rá, mikor a magunkra gondolás már megszűnt, amikor valamilyen hasznos és jó dolgot végzünk másoknak. Az előrehaladást, amelyre az elmúlt 45 év alatt magam képes voltam, abból eredt, hogy tökéletesen és teljes egészében az éppen megteendő munkába vettem magamat, és az előremenetel kérdését teljesen magára hagytam, ügyeljen magára, ahogy tud.

Igaz az is, hogyha valaki azzal a ténnyel vakítja el magát, hogy ő isteni, a szörnyűségnek egy formáját építi magának. Ha egy ilyen emberrel kell foglalkoznunk, a nehézség ott van, hogy az, amit itt lent találunk, az a szörnyűség forma, és nem a mögötte lévő lélek. De ennek ellenére meg kell értenünk, hogy a lélek azért ott van. Azt hiszem, már előbb említettem, hogy bizonyos tapasztalat-mennyiséget gyűjtöttem össze ifjúkoromban, mint világi segítő az egyháznál, London egyik legsötétebb részében. Tapasztalatszerzésem ideje alatt olyan emberekkel találkoztam, akik talán éppoly alacsonyrendűek és lenézettek voltak, mint bárhol másutt a világon. Még csak nem is gondoltak arra, hogy valamilyen becsületos vagy tisztességes megélhetést biztosítsanak maguknak. Egyetlen gondolatuk az életről az volt, hogy miképpen lehetne valamit ellopni, és különböző fajtájú becsstelenségeket elkövetni. Akik Londonban jobb életfeltételek között élnek, fogalmuk sincs arról, hogy milyen állapotban és milyen körülmények között élnek a londoni szegények. Ismertem öt családot, akik egy szobában laktak, mindegyik egy-egy sarkában a szobának, és egy család a szoba közepén. Egyfajta disznóólszerű módon elég jól megfértek valahogy mindaddig, amíg a közepen lakók egy albérlőt vettek maguk közé, és akkor kitört a háborúság.

Az újabb országokban alig is emlékeztet valami a Britanniában lévő nyomortanyákra. Minden fajban vannak többé-kevésbé fejletlenebb emberek is, de Britanniában mi egész különleges állapotokat teremtettünk meg azért, mert nem mindig feleltünk meg hatalmunknak és felelősségünknek. Voltak esetek, mikor vad törzseket mészároltunk le, mint vadállatokat ütöttük le őket, és úgy vadásztunk rájuk, mint mikor céllövő versenyen lövöldözünk. Így igen sok esetben azok, akikkel így bántunk, a saját fajunkba inkarnálódtak ennek következményeképpen, és a nyomortanyák lakói lettek. És bár megadatott nekik ez az alkalom, hogy egy fejlett fajban születhettek meg, rendszerint nem sok hasznát látják e ténynek, különösen azért, mert a környezetük oly rossz.

Mikor az emberek az ehhez hasonló feltételek közt élnek, nem hiszem, hogy valami igen magas erkölcsi nívót lehetne tőlük elvárni úgy erkölcs, mint emberségesség terén. Ezek az emberek óriási mennyiségű rossztettel maguk mögött, és a gonosztevés átöröklését apjuktól vagy anyjuktól megkapták, és szörnyű körülmények között kell élniük, úgy, amint már előbb leírtam. Mégis mindenütt megtalálhatjuk bennük azt a kis jóra való szikrát, egy kis jószágot, amit a beteg szomszédjuk, gyermekek vagy kutyák iránt éreznek. Emlékszem egy emberre, aki valójában igen rossz eset volt, és úgy hiszem, az a legkevesebb jószág, amit benne felfedeztem, erős ragaszkodó szeretete kutyája iránt, mellyel utolsó falatját is megosztotta. Az isteni szikra mindenfajta ilyen emberben ott van, és a nem várt pillanatban fog megmutatkozni majd egyszer. Tudnotok kell, hogy mindig jelen van, és ez olyasmi, amit le kell dolgozni. Ha valaha is olyan esetre bukkanál, ahol a legkisebb nyomát sem véled megtalálni annak az isteni szikrának, biztos lehetsz abban, hogy mégis ott van valahol.

Amíg mindig próbálkozunk emlékeztetni magunkat a minden ember mögött lévő dicsőségre, és hogy egyszer egy eljövendő életben ez valósággá fog válni, addig most még szembe kell néznünk azzal a ténnyel, hogy a külső prezentációja ennek bizony igen gyakran erősen hiányos. Segítenünk kell az isteni szikra megnyilvánulásában, bár lesznek esetek, amikor alig is nyúlhatunk hozzá. Nincs mindenkinek megadva, hogy megtalálja a helyes módot. Találkozhatunk olyan emberekkel, akikért nagyon is keveset tudunk tenni. Megpróbáljuk a tőlünk telhető legjobbat, s talán nem karmája annak az embernek, hogy mi segíteni tudjunk rajta. Lehet, hogy nekünk sem karmánk elég erősnek lenni ahhoz, hogy megtaláljuk a segítség módját éppen abban az esetben.

Ilyen alkalmakkor mindig gondoljunk a józan ész fontosságára, és ne engedjük meg magunknak, hogy a tehetetlenség vagy kétségbeesés ragadjon el, másrészt pedig valamiféle szentimentalizmusba, amelyek a nyilvánvaló tényeket elhomályosítanak előttünk. Gyakran mondják, hogy a fenségést csak egy lépés választja el a nevetségességtől, és néha, ha túlzásba vesszük azt, ami nemes és gyönyörű, vagy ha túlságosan elhúzzuk a dolgot, nevetségessé válik. Igen sok példánk és lehetőségünk van erre a teozófiai tanítások munkája kapcsán.

Az isteni élet mindenkiben megvan, de sok esetben csak igen szegényesen és homályosan mutatkozik. És éppen ezért úgy kell a dolgot kezelni, ahogy éppen van. A fizikai síkon bizonyos törvények kell, hogy irányítsák a mi közösségbeli életünket. Azokat, akik a törvényt megsértik, és akiket megrögzött bűnözőknek szoktak nevezni, úgy kellene kezelni, hogy az nekik is, a közösségnek is segítsen. Tudom, vannak emberek, akik a bennlakozó fény eszményét olyan túlzásba viszik, hogy azt mondják, hogy a bűnözőt nem szabad elzárni. Nekem ez badarságnak tűnik, mert ez által kiszolgáltatnánk magunkat a bűnözőknek, és úgy az élet, mint a rend és haladás lehetetlenné válna sok ezer ember számára, akiknek fejlődésre való alkalmuk sokkal nagyobb lehet, és akik sokkal fontosabbak a világ haladására, mint a bűnözők.

Nem szabad rosszul bánni a bűnözőinkkel. Úgy kellene kezelni őket, mint a beteg embert, mint a rossz embert, mert a megrögzött bűnöző olyan személy, akinek a mentalitásában valahol hiba van. Lehet, hogy bizonyos irányban okos, de egészen bizonyosan valahol hiányai vannak. Képtelen meglátni az önzetlenség, az egység és az összetartás szükségességét, máskülönben nem is lehetne megrögzött bűnöző. Akik olvastál Lombroso könyvét, talán emlékezni fognak arra, hogy hosszas kísérletsorozat után arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy minden megrögzött bűnösnek valahol agybeli hiánya van, és hogy minden esetben, habár néha okosnak is tünnek, agyuknak súlya kisebb volt, mint a normális emberé. Mondotta még, hogy ezeknél az agynak bizonyos részei nem működtek.

A szokásos eszmék, t.i. a bűnözőn bosszút állni, egészen bizonyosan a legrosszabb módja a dolog megközelítésének. Nem tartom méltónak ezt az eljárást a civilizált

emberiséghez. Kétségtelen, hogy védekeznünk kell a bűnöző osztály támadásai ellen, de miután emberek és testvéreink is – bár sokkal fiatalabb testvéreink – kíséreljük meg, magunkat azért védve, segíteni rajtuk, és megnevelni őket, nem pedig bosszút állni. Némelyek úgy tartják, hogy a példás megtorlás elveszi a kedvét a többi bűnözőnek a hasonló tettek elkövetésétől. Ez jelenti: rosszat tenni azért, hogy valami jó származzék belőle. A történelem kimutatja, hogy ebből sohasem származhat jó.

A borzalmak minden ilyen formája csak fantazmagória. Ilyennek nincs helye az isteni valóságok között. Kínában úgy mondják, hogy a rossz csak a jónak sötét árnya. A világban lévő legtöbb rosszat mi magunk csináltuk, azért mert nem dolgoztunk harmóniában az isteni törvénnyel vagy ebben vagy más életeinkben. Ha lehetséges volna, hogy harmóniában tudnánk dolgozni velük, a rossz megszűnne. Szükséges volt, hogy valamilyen szabad akaratra tegyünk szert azért, hogy megtanuljuk a helyes használatát, de természetesen senkinek nem téve szemrehányást, a szabad akaratunkat épp úgy használtuk rosszra is, mint jóra, és ennek következménye lett az, amit mi rossznak nevezünk a világban. De ez csak mindig a felszínnek a megzavarása. A mélyvizekben mindig ott van az isteni élet áramlata, valamint a fejlődés, amit a Logosz irányzott elő nekünk. Ezek az élet állandó valóságai. A másik csak a felszínen van, bár számunkra gyakran óriási fontosságúnak látszik és igen nagy erővel rendelkezőnek. A valóságban azonban – összehasonlítva a többivel – egyáltalán nem hatalmas dolog. A nagy vizeket semmi sem érinti, amit mi láthatnánk. Valamilyen furcsa, misztikus módon igaz az, amit Southey mond: „Vakon hajtja végre a gonosz a mennyek igaz akaratát.”

„Ebben az értelemben mondom neked: mindazok a lények, akik között előre törsz, az isteninek részecskéi. És oly csalóka káprázatban élsz, hogy nehéz megsejteni, hol találd meg először az édes hangot mások szívében. De tudd meg, hogy tebenned feltétlenül megvan. Keresd meg ott, s ha egyszer hallottad, környezetekben is könnyebben rátalálsz.”

Nekünk meg kell találnunk a Istenhez vezető utat azzal, hogy a szikrát istápoljuk addig, míg láng lesz belőle. S akkor felégeti a falakat, melyeket az egyéniség épített fel magának. Azzal, hogy elpusztítják, nem fogja elveszíteni a határozottság erejét, melyet a felépítéssel szerzett meg és használt. Az így nyert erő képessé fogja tenni, hogy ne mint szikra működjék, hanem mint nap, életet és világosságot ragyogva egy hatalmas naprendszerben, és akkor az ember valóban olyanná válik, mint Isten.

Most a Chohan jegyzetét az 5. szabályhoz vesszük át:

„Az életnek magának is van hangja, és sohasem hallgat. És kinyilatkoztatása nem olyan, mint te, aki süket, és azt hinnék, hogy kiáltás; pedig ének az. Tanuld meg ebből, hogy te is része vagy a harmóniának; és tanulj meg engedelmeskedni a harmónia törvényeinek.”

Itt lent a felszínen sokféle zavart, zokogást, bánatot és nyomorúságot, kapkodást, becsapást és sok rosszakaratot látunk, és jogosan gondolnánk, hogyha behatolhatnánk az élet szívébe, segélykérő zokogást, a nyomorúság hangját találnánk, pedig nem az. Úgy fogjuk találni, hogy nem sírás, hanem dal. Bármit is látszik tenni a felszín permete, bármilyen áramlatot és örvényt is látunk itt a felszínen a mi külső szemünkkel, a hatalmas áramlat állandóan folytatja útját, és ez az, ami számít, ez adja a jellegét a dolognak.

A nyugalom és béke utáni zokogás az, amit a fizikai világban a leggyakrabban hallani. Mikor a magasabb síkokra emelkedünk fel, megértjük, hogy az élet egész áramlata, mely belülről fakad, nem pihenés után jajgat, hanem dicsérő dalt zeng a diadalról, ahogy felfelé

emelkedik az úton, melyet Isten jelölt ki számára. Ebből a dalból sokat tanulhatunk, mint azt itt mondja, mert mi részei vagyunk a harmóniának, és megtanulhatunk tőle a harmónia törvényének engedelmeskedni. Ez a csodálatos, dicsőséges Univerzum Isten akaratának egyik kifejezése, állandóan tovább halad úgy, ahogy azt Ő irányítja, s amit nekünk tennünk kell, ha csak meg tudnánk érteni, akkor magunkat gondolkodó részeivé tudnánk tenni ennek a mozgalomnak, és utánajárnánk, hogy mi az, amit Ő tőlünk kíván, és azt meg is cselekednénk.

Nincs abban semmi nehézség, és nem is volt sohasem nehéz tudni azt, hogy mit is kíván tőlünk Ő, mert a világ vallásai a legkezdetibb időktől kezdve, melyekről feljegyzések léteznek, pontosan megtanították azt, hogy mit is kell az embernek cselekednie. A hitnek annyiféle formája volt, és annyi különböző neve volt a dolgoknak, mint ahány vallás volt, de valamennyi megegyezik abban, hogy az embernek mit kell tennie. Ez a fontos benne és furcsa dolog mégis, hogy az emberek nem tudják meglátni ezt az eszmét és a szerint működni. Abban mind megegyeznek, hogy a jó ember, az adakozó ember, az önzetlen ember, a jóságos ember az, aki nem nyomja el a másikat, hanem minden módon megkísérel rajta segíteni a maga útján, az az ember, aki jótékony a szegényekkel, aki enni ad az éhezőknek, inni a szomjazóknak, és ruházza a mezítelent, és felkeresi a betegeket és foglyokat. Ez mind olyan valami, amit – mint mondják – Krisztus tanított, mint az emberi sors eldöntőjét. A buddhizmusban, a vallások sorában az utoljára hirdetett, melyet elődje a nagy Gautama Buddha alapított, ugyanezeket az erényeket fekteti le. Mikor a jelenlegi Világtanító lejött hozzánk abban az inkarnációjában, mint Shri Krishna, ugyanezeket a tanokat hirdette. Bizonyos külső formákban és nevekben változatokat találunk, de ezek nem lényegesek, míg a tanítások mindig ugyanazok voltak. Mégis annak ellenére, hogy az embereknek mindig is megmondták, és ezért tudták is, hogy mi Isten akarata, igen kemény dolog őket azok megtételére kötelezni.

Sokat olvashatunk az egyszerű életről, és a legegyszerűbb élet valamennyi között azt hiszem az volt, amit a régi remeték éltek. De még ma is élnek így Indiában, vannak, akik elmennek a dzsungelbe minden nélkül, és teljesen a magasabb rendű életnek szentelik magukat. Tudom, hogy közülük többen rosszak lesznek, és akikről feltételezik, hogy teljesen a magasabb rendű életnek szentelik magukat, a valóságban néha nem képesek még teljesen azon a síkon élni, ahol az egész életet a meditációnak szentelhetnék. Ezért van az, hogy néhány jógi miatt megkritizálják a jógát, hogy vannak remeték, akik megcsúfolták a vallást, amiért tulajdonképpen dolgoztak. Mégis a tény az, hogy a legegyszerűbb és legmagasabb élet minden élet között valójában a legteljesebb élet – ez az élet olyan, melyet teljesen a magasabb síkokon élnek.

Ez nem mindenki számára lehetséges. Legtöbben közülünk a karma jóga vonalán állunk, vagyis a cselekvő szolgálat vonalán. A mi dolgunk az, hogy a fizikai síkon dolgozzunk az egész világ javára. Az az ember, aki visszavonul a világtól, sokkal határozottabban és erőteljesebben dolgozhat ugyanezért, de a magasabb világokban. Nem azért vonul vissza meditálni az őserdőbe, vagy egy barlangba, hogy megszabaduljon a világtól, és így lelkét könnyebben megmenthesse, hanem azért, mert már olyan lélek, aki biztonságba jutott, aki ragyogó, örömteljes, erős, és szellemi erő egyben, s úgy érzi, hogy a magasabb világokban több és nagyobb munkát tud végezni, mint ahogy egy városban tudna a fizikai világ állandó jelenlétével.

Néha az is megtörténik, hogy valaki azért vonul vissza a dzsungelbe, hogy elkerülje a világi kötelességeket és az azzal járó felelősséget. De az az ember, aki a világi kötelességeken túl van már, csakhamar úgy látja, hogy azok eloszlanak előle, és mikor az út így feltárul előtte, megengedheti magának megkísérelni a szannyázi vagy szerzetes magasabb rendű

életmódját. De még ekkor is – a világ történelmének jelen korszakában – a kolostori élet nem látszik általában alkalmasnak vagy megfelelőnek erre a célra. Miután a világban még oly sokféle munkát kell elvégezni, legalábbis a kötelességeinket végre kell hajtani, mielőtt szabadnak érezhetnénk magunkat arra, hogy elhagyjuk a világot. Lehetséges lesz, hogy mikor a nagy Világtanító eljön, azokat fogja kiválasztani, akik a különböző vonalakon már dolgoznak. Nagyon lehetséges, hogy a fiatalok közül néhányat a szerzetesi élet vezetésére választanak. Ezt nem tudjuk még, de egészen bizonyos, hogy a Világtanítónak szüksége lesz a fizikai világban szeretetteljes, cselekvő és készséges segítőkre. Pillanatnyilag azt a munkát végezzük, ami kezünk ügyébe akad.

És ha Ő már eljött, kiválasztja majd közülünk azokat, akik a magasabb munkát végezzék, és a szükséges erőt is meg fogja adni ehhez a munkához. Jelenleg azonban tegyük meg teljes erőnkkel ezt, ami nyilvánvalóan a mi kötelességünk, mintha az úrnak tennénk és nem az embernek.

„6. Vésd emlékezetedbe a hallott dallamot. Amíg csak ember vagy, a hatalmas dallamnak csupán töredékei érintik füledet. De ha figyeled, emlékezz reá hűségesen, hogy semmi se vesszen el abból, ami eljutott hozzád, mi az értelme annak a titoknak, amely körülvesz. Idővel nem lesz szükséged tanítóra. Miként hangja van az egyének, úgy van hangja annak is, amiben él.”

Ha figyelsz, talán néha meghallod a nagy éneket, és akkor emlékezz rá, és sose feledd, hogy mit hallottál, úgy hogy semmi se vesszen el abból, amit hallottál; így összeillesztve a nagy ének töredékeit, fokozatosan megtanulhatod a minket körülvevő misztériumok értelmét, jelentését.

Az élet azok számára, akik nem látják az egészet, és míg egyikünk sem tudja látni teljesen mindaddig, amíg a rendszer Logoszával eggyé nem válunk, azzal a Logosszal, amelynek kifejeződése mindez az élet. Csak Ő tudja teljes egészében látni. Mi, akik csak apró töredékei (tudom, hogy ez nem filozofikus megállapítás, de jobban megközelíti a tényt magát, mint bármilyen egyéb kifejezés tenné, úgy hiszem), mint az Ő tudatának parányi részecskéi tudhatjuk magunkat nagyobb vagy kisebb mértékben azonosítani ezzel a nagy tudattal. És éppen olyan arányban, ahogy ezt tenni tudjuk, ugyanolyan mértékben fogjuk látni, érzékelni és tudni azt. Bármelyikünk, aki megkísérli az élet hangját meghallani, megpróbálja a töredékeket összeilleszteni, melyeket itt-ott lát.

Valószínűleg az egész természet valami olyannak a kifejeződése, ami egyszerű; igen kevés egyszerű erő, különböző feltételek alatt, számunkra sokat jelent a körülöttünk lévőkből; de most még nem vagyunk abban a helyzetben, hogy pontosan látni tudjuk ezeknek az erőknek mibenlétét és működését. Előszörre furcsa is, és éppen ezért minél mélyebbre próbálunk tudományos módon behatolni a természetbe, annál nagyobbak látjuk majd összetettségét. Például, amint erősebb és erősebb nagyítókat használunk a mikroszkópunkban, azt, amit eddig csak kicsiny foltocskának láttunk, a valóságban csodálatosan összetett organizmusnak fogjuk találni. Még nem is olyan régen a kémikusok a fémekre, mint az arany, vagy a vas, úgy gondoltak, mint valami egyszerű dologra, de néhány évvel ezelőtt clairvoyant látással – amely messze túlszárnyalja a mikroszkóp lehetőségét – azt láttuk, hogy valami rendkívüli összetett tárggyal van dolgunk. Például azt láttuk, hogy az, amit közönségesen az arany egy kémiai atomjának szoktak nevezni, 3546 végleges fizikai atomot tartalmaz, és hogy a saját vonzási központjuk körül csoportosan keringenek, tökéletesen utánozva a naprendszert.

Úgy látszik, minél mélyebben próbálunk kutatni, annál összetettebbnek fogunk mindent találni. De végsősorban ez mégsem igaz, mert ahogy mind tovább és tovább megyünk, végül is azt fogjuk találni, hogy minden láncokba szedett buborékban épül – a semmiből építve – és így az egész anyagi univerzum egyfajta módon – illúzió! Valóban, az indiai könyvek már ezt nekünk régen megmondták, hogy minden komplikáltság mögött tulajdonképpen a végleges egyszerűség lakozik. Erről ugyan nem beszélhetünk teljes biztonsággal, mert eddig még nem láttuk, de olyannyira valószínűnek látszik, hogy majdnem egészen biztosra vehetjük, hogy ugyanaz a törvény uralkodik mindenütt. És amíg az összetettségek sokkal végtelenebbül nagyobbak, mint ahogy azt mi valaha is gondoltuk, mégis mind e mögött az abszolút egyszerűség uralkodik.

„7. Tanuld meg belőle az összhang leckéjét.”

„Most már egyenesen tudsz állni, sziklaszilárdan, a nyugtalanság közepette, engedelmességgel a harcosnak, aki saját lényed, aki királyod. Már csak annyi közöd van a harchoz, hogy teljesíted parancsát. Már nem törödsz többé a küzdelem erejével, mert egyetlen dolog a fontos, hogy a harcos győzzön, s tudod, hogy képtelen a vereségre. Így állj, hidegen és éberén, s használd hallásodat, melyet szenvedések árán, szenvedések megsemmisítésével szereztél.”

A nagy Velencei Mester azt az állapotot írja le itt, amelyhez az embernek el kellene érkezni, mikor a magasabb Én a harcos, az, aki küzd. Mikor az ember végül megérti, hogy igazán ő az a harcos, hogy ő az a magasabb Én, hogy ez isteni, és a Logoszon belül van, akkor már nem érinti őt az élet harca, kivéve a magasabb én parancsait.

Eleinte még a világi küzdelmeink folyamán és azon igyekvésünkben, hogy munkánkat végrehajtsuk, és kötelességünket teljesítsük, nagyon is sokat törődünk az eredményeinkkel. Úgy érezzük, hogy mindaddig, amíg nem tudunk dolgozni érte, az igazat nem nyerhetjük meg. Mert az igaz mindig csak a végén győz. Szomorú dolog lenne, hogy bárki is elhibázná a maga szerepét a végcél biztosításában, de bizonyosak lehetünk abban, hogy bármit is tesznek, végül is az igaznak kell győzedelmeskedni mindaddig, amíg a magasabb én parancsainak engedelmességgel, és amíg a tőlünk telhető legnagyobb erőfeszítést hajtjuk végre. Az a tény, hogy a legnagyobb erőfeszítés is kudarcot vall, ne bántson, vagy búsítson minket. Bizonyosnak kell lennünk abban, hogy mi a lehető legnagyobb erőfeszítéssel működünk, és nem alkalmazzuk azt a bizonyosságot, hogy az igaz mindig győz, a magunk lustaságának mentségére.

Az emberek ezrei mondták ezt a nagy háború alkalmával: „Ó, igen, az igaz győzni fog; hát akkor miért is tegyünk valamit?” Ez így is volt, az igaz győzött, de nagyon szomorú dolog volt azok számára, akiknek ugyan megvolt az alkalmuk segíteni, de azt tudatosan visszautasították. Egy nagy alkalom elvesztésének karmája csak rajtuk múlt, és még az ehhez hozzájáruló gonoszságok karmája is, éppen az ő késlekedésük miatt. Ha sokkal többen léptek volna bátran előre, és készségesen feláldozták volna magukat, akkor az igaz sokkal előbb győzött volna, és ez sok életet megmentett volna. Azok, akik hátul kullogtak, felelősek a többiek életéért, akiknek meg kellett halniuk. Feltételezem, hogy bár nehéz elhinni, sokan vannak olyanok, akik inkább valakit elküldtek meghalni maguk helyett. Ez a fejlődés még alacsony fokozata, de úgy látszik, ilyesmi is vannak.

Egészen bizonyos, hogy az élet nagy küzdelmeiben mindig az igaz fog győzni, és az is, hogy valamikor minden a tökéletességig fog fejlődni egyszer, talán nem is ennek a láncnak a világain, hanem valamelyik másikon. De azok, akik lustaságukért ilyen mentséget használnak és így beszélnek: „egyszer mindennek vége lesz, nem kell magamat megerőltetni, az Ego majd valamilyen magasabb síkon küzd tovább, s mit sem jelent, hogy én mint

személyiség mit csinállok”, ezek bizony nagyon szomorú karmát csinálnak maguknak, mert késleltetik a jónak győzelmét a fejlődés ezen ciklusában.

Nagy különbség van a között, hogy tudod, hogy a benned élő harcosnak győznie kell, és a között a fok között, amikor még nem tudod ilyen bizonyosan. Az utóbbi esetben csak homályosan érzed, hogy győznöd kell, és sokat törődsz a harcban való részvételeddel; ez szükséges fokozat még akkor is, ha tévedés lenne. Míg az, aki bizonyosan tudja még a kudarcok közepette is, tökéletes nyugalmat ér el – nem a tétlenség nyugalalmát, hanem az isteni akaratot a magasabb ében. A nagy teljesítés szempontjából nézve senkinek sem jelentéktelen a munka. A kisebb erőfeszítéseket összeillesztve jön létre az egész, de minden egyes embernek a része olyan kis rész, hogy nem szabad méltánytalanul büszkének lenni rá. Az igaznak győznie kell, de itt a kérdés az, hogy mi ennek a győzedelmes seregnek részei vagyunk-e már most, vagy pedig egyike azoknak leszünk, akik visszamaradnak. Nekünk nem szabad sem a kiemelők közt lenni, de kiemeltnek sem szabad lennünk; minden ember legyen egyike azoknak, akik a világért dolgoznak, vagy pedig azok között legyen, akikért a munka folyik.

Az igazi én győzni fog, mert a veszteségre képtelen. Mikor a személyiséget elvetették, és az emberben levő harcos küzd, akkor nyernie kell; és ha teljesen azonosítottad magadat vele, hűvös, nyugodt éberséggel állsz ott, és figyelemmel kíséred, melyben magad részt veszel pontosan úgy, mintha nem is vennél benne részt. Azután megkísérelled mindezen át az élet hangjára hallgatni; felhasználod azt, amit szenvedések árán és a fájdalmak megsemmisítésével szereztél meg. Mindaddig, amíg szenvedsz, és azt annak is érzed, akkor még mindig harcolsz, bár még csak az úton vagy. A megsemmisítésekkel kerülsz abba az állapotba, melyben már másként érzel, ez mintegy lehetővé teszi neked, hogy mindent láss és hallj abból, ami e mögött van. Minden zűrzavar és harc ellenére hallod majd az élet dalát, és a vad zűrzavar közepette meglátjuk egyszerre a hatalmas áramlatot. Elérkeztél oda, hogy a szenvedések csak időlegesek, s úgy túlhaladsz rajtuk, hogy többé nem fájnak, s többé nem okoznak szenvedést. Most már ismered jelentését, és hatalma téged nem bánthat.

71. fejezet 9-12. szabályok

C.W.L.: Elérkeztünk a 9-12. szabályok csoportjaihoz. Ismét egymás mellé soroljuk minden egyes rövid szabályhoz a Chohan által írt utasításokat is.

„9. Figyeld komolyan az egész életet, amely körülvesz.”

„Figyeld a folyton változó és mozgásban lévő életet, amely körülvesz, mert az emberek szíve alkotja; s amint érteni igyekszel lényüket és jelentőségüket, lassanként érteni kezded az élet általánosabb szavát is.”

A legtöbb ember idejének nagy részét azzal tölti el, hogy nem az életet nézi, hanem a formát, mely azt körülveszi. A legkisebb mértékben sem időznek a bennlakozó élet gondolatai fölött. Ezért tudnak olyan nyersekké, gondatlanok lenni a növényi élettel, s gyönyörű fákat vágnak ki, és egy nagyon szép vidéki tájat csúnya gyári központtá vagy még csúnyább várossá csúnyítanak el anélkül, hogy egyetlen gondolatot is szentelnének a sok természetes szépség megőrzésére. Ez a magyarázata annak is, hogy hogyan tudnak oly hihetetlen kőszívűséggel bánni fiatalabb testvéreinkkel az állatvilágból, sőt még egymással is.

Ez az oka annak is, hogy a világ gonoszsága miatt nehezedik oly nagy súllyal a jobb érzésű emberek érzésvilágára. Mikor a dolgok felszíne mögé néznek és meglátják, hogy a

bennlakozó étellel mi történik, és hogy a legnyomorúságosabb történeteket is arra használják, hogy a saját útján haladó életet segítsék eljutni az isteni boldogsághoz, akkor talán kevésbé búslakodnának. A tanítványnak a mindenben jelenlévő életre kell fordítania figyelmét. A mindenben való életet felismerni elsősorban jelenti azt, hogy az élet a Logosznak magának a kifejeződése. Igaz ugyan az, hogy a körülöttünk lévő élet legtöbbször nagyon sok visszataszítót találhatunk, olyat, amit gonosznak tudunk, és mégis ezek is a világ fejlődésében játszzák a maguk szerepét, és ennél az oknál fogva mindenben próbáljuk az istenség megnyilvánulását mindenütt meglátni.

Mindenkiben van valamilyen emberi jóság, kivéve talán azt az esetet, amikor a személyiség teljes határozottsággal szakított a magasabb énnel. Ez olyasvalami, ami ugyan igen ritkán, de néha megtörténik, bár valóban nagyon ritka dolog. Az elveszett lelkekről szóló eszmét a korai teozófiai irodalomban nagyon gyakran említik, és két vagy három állítás más feltételekre vonatkozik, amikor is mindezt együvé vették, és ez az összekeverés arra készítette a többséget, hogy nagyszámú elveszett lélek létezésében higgyen.

Van a világon egy bizonyos embertípus, akiket erősen vonz mindaz, ami bármi módon is borzalmas; ezek bármiből és mindenből csak a legrosszabbat teszik. Ez Anglia alacsonyabb osztályaiban erősen jellegzetes. Megítélhetjük ezt abból a tényből, amit az újságok megírnak, és ez sajnos mindenütt így van. Ha valami gonosz vagy rossz hírt akarnak megírni, úgy tűnik, mintha örömeiket lelnék minél élénkebben, részletesen leírni a szörnyűségeket. Feltételezem, hogy sokan vannak ilyen természetűek különböző változatokban, és ez nemcsak az alacsonyabb rétegek tulajdonsága, bár ott igen kegyetlenül mutatkozik meg.

Hiszem, hogy a Teozófiai Társulatban vannak ilyen természetű tagok, és gondosan piszkálják ki az ilyen tárgykörre való vonatkozásokat, tehát a nyolcadik szféráról és lehetőleg az elveszett lelkekről, és mindebből szörnyű meséket szönek. Azután végül összekeverik Mme Blavatskynak azt a megjegyzését, hogy mindennap milliószámra lökünk félre elveszett lelkeket az utcán. Olyan állítás ez, mely bizonyos mértékben átalakítást igényel. Egymillió embert félrelökni nem volna elegendő egy nap. Ezt a gondolatot nem szabad szó szerint venni, de az emberiség kétötödéről, akik a mi fejlődési vonalunkból az ötödik kör közepén ki fognak esni, kissé furcsa kijelentés. Csak úgy lehet róluk, mint elveszett lelkekről beszélni, ha mint megkülönböztetést használjuk ezt a szót azoktól, akik biztonsággal mennek tovább a helyes úton.

Lehet, hogy elveszettek a világ-láncnak ezen a fokán, de mint már elmagyarázták, számukra nincs örökké tartó büntetés. Egyféle szunnyadó megelegedésben fognak ott pihenni, és még boldogok is lesznek, mert nem ismernek ennél jobbat. Legkevésbé sem kell sajnálnunk őket, hacsak azért nem, mert egy hosszú életciklust kell élniük még, de csak a következő világláncon, és az, mint tudjuk, igen fáradságos. Akiknél ez következik be, csak a legjobb lehet nekik, sokkal könnyebb, jobb és örömteljesebb, mintha benntaradtak volna a mi fejlődési vonalunkban, ahol még nem voltak megfelelők. Ha óriási erőfeszítések árán mégis tovább kényszerítették volna őket, lehet, hogy előbb-utóbb letörtek volna. Nem vesztegették el idejüket, mert mindaz, amit ebben a világ-láncban megtanultak és megszereztek, javukra fog szolgálni, és a lánc-közi devachánjukban is valamilyen előmenetelben lesz részük. És ezért a következő világláncban magas helyre kerülnek, mert annak a láncnak egói közt előnnyel indulnak.

Ezek azok a milliók, akikkel mi összeütközésbe kerülünk. Ennek ugyan semmi köze ahhoz az elszigetelt néhány esethez, amelyekben a személyiség szakít az egyénnel. Ez szörnyűséges dolog, de sokkal jobb, ha ezt nem mint iszonyatos katasztrófát látjuk, hanem csak eltúlzott esetét valaminek, ami állandóan történik, mint azt már előbb elmagyaráztam. Az ego valósággal elveszti egy részét, hogy az egonak, mint egésznek az együvé tartozása gyengébb, mint az összezavaró erők. Viszont ezen élet alatt nyert is valamit és általában

(mindig kivéve a nagyon gonosz életet) a nyereség mindig több, mint a veszteség, melyet támogat az alsóbb manasz zavarodottsága. Nem tudom biztosan, hogy milyen más veszteségek lehettek a világtörténelem korai időszakában. A dolgok mai állása szerint majdnem egész biztosnak látszik, hogy bármelyik egonak a legrosszabb, ami vele történhet az, hogy teljes személyiségét elveszti. Ez valóban igen súlyos eset, és egy eléggé előrehaladott civilizációból visszavetheti majdnem teljesen vademberi állapotba, de az állatvilágba nem kerülhet vissza. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy nem lettek volna olyan idők, amikor ilyesmi is megtörténhetett, de amennyire mi ma látni tudjuk, most már nem lehetséges.

Még nem is olyan nagyon régen, már ahogy az okkultisták az időt mérik, hagyta el jelenlegi emberiségünk az állati állapotot. Mikor azután közeledett annak ideje, hogy az állatvilág előtt az emberi világ felé a kapu bezárul – hatalmas erőfeszítés történt arra nézve, hogy amennyit csak lehet, áteresszenek még, és ez által az utolsó lehetőséget mindegyiknek megadják. A Láng Urai lejöttek a Vénuszról, hogy erőteljesen hangsúlyozzák a helyzetet éppen a periódus kezdetén, vagy talán egy kicsivel még előbb, és minden törekvésük főleg arra irányult, hogy alkalmat adjanak amennyinek csak lehet az állatvilágból az emberibe átváltani, mielőtt a kapu végleg bezárulna. Éppen úgy, ahogyan az emberek végtelenül kisebb méretű ügyeikben ugyan, de különleges erőfeszítést tesznek, mikor nagy lehetőség tárul fel előttük, legyen az egy üzleti alku, vagy valamilyen vizsga letevése, ugyanilyennek tűnik az, csak sokkal magasabb fokozaton, az utolsó alkalom, idejében elhagyni az állatvilágot, és belépni az ember birodalmába, pontosan ebben az inkarnációban a mi világláncunkon.

De úgy látszik, igen sokan lehettek még olyanok, akik alig valamivel voltak túl az állati birodalmon, még csak éppen hogy kibújtak belőle. Az ilyen ember több száz inkarnációt kellett hogy eltöltsön a vademberi állapot egészen alacsony fokain, alig valamilyen megszakításokkal közben, amennyiben majdnem az egész idő alatt fizikai testben voltak, és csak fokozatosan fejlesztettek ki valamilyen asztrális lehetőséget. Lehet, hogy voltak olyanok is közöttük, akik csak nagy nehezen tudtak átbújni, és végül az fog történni velük, hogy az ötödik kör közepe táján valósággal ki fognak esni a többiek közül. De mégis, emberi életükben egy bizonyos mennyiségű tapasztalatot gyűjthettek, vagyis a negyedik kör közepétől az ötödik kör közepéig – és így a következő világ-láncban már nem teljesen az elején kell nekik kezdeni. A legalsó elemi osztályokon már átmentek, és most már, mint igen finom fokon álló vademberek indulhatnak újra neki. Az ilyen alacsony fokon álló emberek nem tehetnek semmi olyat, ami fejlődésükben nagyon visszavethetné őket. Nincs meg még bennük az az erő, hogy nagy előmenetelt tegyenek, fejlődésük szükségszerűen lassú kell, hogy legyen; de különben is oly kevés agy-erejük van, hogy nem tudják magukat nagyon messze visszavetni.

Néhány ősi írásban sokat mondanak olyan emberekről, akik az állatvilágba süllyedtek volna vissza. Nincs közvetlen bizonyíték ilyen esetekről. Más módokat vannak, amikor emberek kapcsolatba kerülhetnek az állat-tudattal és borzalmasan szenvednek e miatt, mint azt elmondtam a „Belső élet” című könyvemben, de állatnak reinkarnálódni teljesen lehetetlen már. Mi emberek már túlságosan eltávolodtunk az elválasztó vonaltól ahhoz, hogy képesek lennénk magunkat újra oda visszavinni, bármi is volt lehetséges a messzi múltban. Még a legelszántabb fekete mágus sem tudja ezt megtenni. Ezen lények cselekedeteiből az elmúlt nagy világháborúban jó néhányat láttunk, mert az atlantiszi Sötét Arc Urinak jó néhány ismét inkarnálódott akkoriban. Az akkor megtörtént szörnyűségek nekik voltak tulajdoníthatók. A karma, amit ilyen emberek maguknak okoztak, kétségtelenül borzalmas lesz. Egyszer vagy kétszer bepillantást nyertem néhány ember eljövendő karmájába, akik kevésbé voltak bűnösök, mint az előbb említettek; olyan látvány volt ez, amit nem lehet elfelejteni – szörnyűséges lidércálom. Vannak olyan emberek is, akik ugyan még messze

vannak a gonosztevés nagy csillagjaitól, de már most megalapozzák maguknak eljövendő borzalmaikat – és ezek azok, akik például ütik a gyermekeket és élve boncolnak állatokat. Ezek jövője elé rémülettel tekintünk, de azok még rosszabbak. Ugyanezt tették csak sokkal óriásibb fokon, és tébolyult önzésükben feláldozták a fél világot. De nem lettek újra állatokká.

Azokban a ritka esetekben, amikor a személyiség teljesen elszakadt, olyasféle életet él, mint Bulwer Lytton „Egy furcsa történet” című könyvében Margrave él, tehát minden lelkiismeret nélkül, az abszolút önző ember, aki mögött lélek nincs, aki irányítaná. Az ilyenből szörnyű gonosz ember lesz, és gonoszságát még egy második inkarnációba is magával viszi. Mme Blavatsky megerősíti ezt a tényt, és mondja, hogy egy ilyen személyiség néha egy másik inkarnációt vesz, amennyiben egy kis csecsemő testét foglalja el, mert nincs test számára előkészítve, de elfoglalhatja egy éppen elhalt kisgyermek testét, azt újra felélénkíti és tovább él benne, és így tesz szert egy második életre. H.P.B. igen keveset beszélt erről a témáról, de mikor mégis szólt róla, élethű rémülettel tette azt. Mi, akik őt hallottuk, világosan láttuk, hogy ő maga is kapcsolatba kerülhetett ilyen esetekkel, mert még beszélni is irtózott róluk.

Megértettük abból, amit mondott, hogy ilyen dologban egy második inkarnáció nem lehetséges, de megtörténhet, hogy ez a letűnő személyiség, amelyben még mindig van egy bizonyos mennyisége az egonak, elszakítva és újra felélénkítve, leszállhat az állati világba. Egyszer elmondott nekünk egy egészen borzasztó történetet arról a módról, amikor ilyesmi még ugyan mindig részben tudatosan, visszasodródhat, mint ahogy ő mondta, a devolúcióba. Emlékszem, említette, hogy vannak kígyók, melyekben ilyen lények laknak, és hogy köztük van olyan is, amelyik tudja, hogy valaha ember volt. Ez azután egészen borzalmas, lidérces álomnak tűnik csak, de szolgáljon vigaszul az a tény, hogy egészen rendkívüli eset lehet, hogy ilyen állapotba kerüljön valami, csak úgy lehet, hogy egy sorozat életet határozottan a gonoszságnak szentelt.

Az igazán gonosz embereknek csak egészen kis nyomát találhatjuk a mi világunkban, és még ezek is valamilyen módon menthetők. A betörő, aki ellopja ezüstödet, általában valamilyen elmélettel menti maga előtt a dolgot, amennyiben azt állítja, hogy a tulajdon helytelenül van elosztva a világon, és hogy ő csak azt a részt veszi el belőle, amelyet a kormányzatnak, vagy valaki másnak kellett volna neki adni, és hogy olyantól veszi el, aki nem rendes úton jutott a gazdagságához, amely vagyont tulajdonképpen szét kellene osztani. Az emberek általában igen ritkán követnek el valami rosszat azzal a tudattal, hogy rosszat tesznek. Mindig mentik magukat valamilyen módon. Lehet, hogy később meglátják a mentség kissé gyenge voltát, de úgy hiszem, mikor valaki valami rosszat követ el, magát saját maga előtt mindig valamiféleképpen igazolja. Sokkal, de sokkal többre van szükség ahhoz, hogy valaki az elveszett lélek rémségét válassza. Az ilyen ember teljes határozottsággal kell, hogy szándékos gonoszságokat tegyen, és a fejlődés folyamata ellen szegüljön.

Ilyen szörnyűséges lehetőségek mind ritkábban lesznek. Az emberiség állandó haladást mutat, és mind több és több ismeretre tesz szert, és az idők folyamán mind kevesebb lesz a lehetősége a sötét oldalon állóknak újabb újoncokat szerezni. Már most is úgy mondhatjuk, hogy valójában a múlt relikviái. Sokat hallottunk a vámpírokról és farkasokról, ilyen lények léteznek és még itt-ott találhatóak is. Mindkettőből láttam példányokat, de nem kívánok soha többet látni. Mindinkább kisebb lesz a lehetősége annak, hogy emberek ilyen mélyre süllyedhessenek. Ahelyett, hogy vámpírokká válnának, a szürke világba esnek bele, olyan állapot ez, melyet úgy látszik, magunk választottunk a vámpírizmus helyett. Határozottan jobb dolog, bár magában véve rossz.

Az élet a halál után a szürke világban abból ered, hogy az asztráltest az éterikus mással összezavarodik. Vannak emberek, akik nem hisznek világosan és igazán a halál utáni életben,

és ezért az élet folytatására vágnak. Bár homályosan el fogják mondani, hogy ők ugyan hittek egy halál utáni életben, de valójában igen erős kételyeik vannak és voltak. Számukra csak a fizikai élet jelent valamit, és kétségbeesetten ragaszkodnak a fizikai testükhöz, olyannyira, hogy a halál után az éterikus anyag nem tud teljesen visszavonulni a fizikai anyagból, mint az normális lenne. Így azután olyan valaki adódik – méghozzá elég hosszú ideig a halál után – aki se ebbe a világba, se a másikba nem tartozik. Egy bizonyos mennyiséget az éterikus anyagból visszatart magának, amely viszont megakadályozza, hogy asztrális érzékeit teljesen használni tudja. Így azután nem tud átcsúszni az asztrális világba, ahogy kellene, viszont a fizikai világban sem tudja magát tartani, mert a kapcsolatot ezzel a világgal elvesztette, dacára, hogy egy bizonyos mennyiségű éterikus anyag még mindig van körülötte. Így fennakad abban a világban, amit szürke világnak neveznek. Ebben az állapotában alkalmilag csak pillanatnyi bepillantást nyerhet mindegyik világról, de mégis erősen rendezetlen állapotban van, és folytonosan igyekszik valahol teljes életre szert tenni. Mindez egy pillanat alatt lehullana róla, ha megengedné, de gyakran hosszú idő eltelik addig, hogy ezt meg tudja tenni.

A Chohan azt mondja itt, hogy az élet változásait az emberek szíve formálja. Való az, hogy a mi külső állapotunk belső gondolatunknak és érzésünknek eredménye. Néha az emberek társadalmi állapotról, a kormányzatról, politikáról, vallásról, kereskedelemről és nevelésről panaszkodnak, de mindez nagyon jól fejezi ki a városokban nyüzsgő emberek belső lelkiállapotát. Mindezt az emberiség szíve alakítja így. Sőt még a nem közvetlenül okozott feltételei a szenvedésnek és örömeink, mint például a geológiai és klimatikus változások, és még olyan is, mint a földrengés vagy szökőár, ezek lesznek a karma számláján a környezetünk, amik viszont a saját érzéseink és gondolataink következményei. Így helyezzük magunkat a természetbe, belső természetünk és szívünk következményeképpen, és akkor bizony hajlunk a félreértésekre, mert a formát látjuk csak ahelyett, hogy az életet néznénk. Annak, ami a legtöbb embernek nagyon is valóságosan rossznak tűnik, mégis megvan a jó oldala. Fizikai síkbeli példa erre, hogy egy borzalmas földrengés, ahhoz hasonló, amely 1908-ban Szicíliában, Calabriában volt, ennek következtében százötvenezer ember elpusztult, néhányan azonnal, de attól tartok, hogy igen sokan hosszú szenvedés után haltak csak meg. Sokan úgy látják ezt, mint valami nagyon rosszat. A világra nézve azonban nem rossz. Mert a föld külső rétegeit felemeli, mintegy felszántja, és óriási változásokat idéz elő, megújítja a talajt, és így határozottan a világ számára jótétemény. Nézzük csak az olaszországi Vezúv tűzhányót, és látni fogjuk, hogy egy bizonyos idő múltán, amit vulkanikus anyagban a hegy kidobott magából, hogyan változik át a legfinomabb termőföldre. De annak idején emberéletet is elpusztított. A pusztító vihar, a földrengés, a hatalmas szökőár magában véve egyáltalán nem rossz. Bár néhány embert segít megszabadulni fizikai testétől, egész bizonyosan semmi körülmények között szenvedést nem okoz nekik, mert egy ilyen katasztrófa nem más, mint a karma ügye, és hosszú távra bizonyosan azok javára fog szolgálni.

A teozófusnak egészen világosan meg kell értenie, hogy a halál maga nem gonosz, és hogy igen gyakran, mint jutalmat kapjuk. Ebben a dologban a mi általános magatartásunk helytelen vallási tanítások következménye. Mindannyiunkba ott van beleoltva az önfenntartás vágya, ez ösztönös kívánság, mely megpróbálja a fizikai test megvédését minden külső behatástól vagy elpusztulástól. Nagyon bölcs és szükséges ösztön ez. Fizikai testünket meg kell védenünk, hogy olyan sokáig tartson, ameddig csak lehet; mert – ha szabadon fejezzük ki magunkat – a Logosz vette magának a fáradságot, hogy minket inkarnációba küldjön, tehát világos kötelességünk, hogy a lehető legtöbbet hozzuk ki abból.

Néha azonban olyan alkalom is bekövetkezhet, hogy a legnemesebb hasznot ezzel az inkarnációval akkor hajtjuk végre, ha életünket kockáztatjuk, mint például a katona, aki tudja, hogy meg kell halnia, amikor reménytelen győzelmet próbál kieroszakolni, és mégis meg kell

tennie, hogy halála szükséges része legyen a nagy tervnek, mely győzelemmel fog végződni. Az ilyen ember ezt az inkarnációját a legnemesebb célra áldozta akkor, mikor azt önként levetette, illetve elvetette magától. A legtöbbünk számára, a közönséges körülmények közt élők számára kötelességünk minden józan elővigyázattal fenntartani testünket olyan hosszú ideig, ameddig csak tudjuk, mert különben nagy nehézséget okozunk azzal, hogy életünket megrövidítjük. Vannak olyan emberek is, akik kissé elbábozzák magukat a Mestertől elvárt védelemben. Azt mondják, hogy „addig, amíg a Mester munkáját végzem, nincs szükség semmiféle elővigyázatosságra, ha beteg embereket látogatok. Bizonyos vagyok benne, hogy ügyelni fog rám. Be is ugorhatok a vízbe, ha nem is tudok úszni, meg vagyok győződve, hogy segíteni fog nekem”. Talán fog segíteni, ha érdemesnek tartja, de kinek van joga ahhoz, hogy neki ilyen gondot okozzon, amit egy kis józan ésszel magunk is elkerülhettünk volna? Ha a mi munkánk az, hogy a ragályos betegségben szenvedőket meglátogassuk, azt hiszem, hogy a mester segítségével vakon megbízás helyett a rendes elővigyázatossági intézkedéseket betartva megkíméljük őket a felesleges beavatkozástól. A magunk részéről minden tel kell követnünk. És ha Ő ezt valamivel ki akarja még egészíteni, az az Ő dolga. De nagyon helytelen lenne, ha mi erre számítanánk. Ilyen közbelépések ugyan megtörténhetnek, de ezt nincs jogunk elvárni. Én magam is különös dolgokat tapasztaltam ezen a téren, de sohasem mernék a mesternek nehézséget okozni azzal, hogy engem különlegesen megvédjen valamitől, amikor ésszerűen magamat meg tudom védeni.

Az önfenntartás ösztöne ennek a fajnak előnye. Tehát ez helyes dolog, de a derék ember mindig kész megkockáztatni a veszélyt és szenvedést, sőt még az életét is valamilyen magasabb cél érdekében. Az az ember, aki tudja, hogy a halál nem a legnagyobb rossz a világon, készségesen fogja életét kockáztatni egy nagyobb rossznak a feltartóztatására, egészen úgy, ahogy a nagy világháborúban száz és ezer embertársunk megtette. Mi tudjuk, hogy a halál nem jelenti mindennek a végét, mint ahogy azt az emberek oly gyakran gondolják, és nekünk olyan katasztrófa, mint amilyen a messinai földrengés volt, nem azért szörnyű, mert hirtelen egy csomó embert egyszerűen a fizikai síkról az asztrális síkra dobott. Mikor Amerikában voltam, egy chichagói színházban hatalmas tűz ütött ki, és igen sok asszony és gyermek bennégett. Tagjaink közül igen sokan ezt kérdezték tőlem: hogyan lehet az, ha igazi gondviselés uralkodik a világon, hogy ennyi ártatlan asszonynak és gyermeknek kellett elégnie a színházban? Azt mondtam nekik: azt hiszitek, hogy csak a férfiak érdemlik meg, mint jutalmat, a gyors megszabadulást a földről? Ez új szempont volt számukra, hogy alapjában véve valóban jószág az, amikor különböző nehéz helyzetekből kiszabadulhatnak, és jobb feltételek mellett újra kezdhetik.

Ezért ne úgy nézzük a földrengéseket, mint valami rosszat, csak azért, mert egy csomó embert váratlanul kivetett az asztrális világba. Olyan esetek, mikor be voltak börtönözve, és lassan haltak meg, aránylag kevés volt. Voltak olyanok is, akik elégtek, másokat meg a romok temettek be. Mindezek a halálnemek nekünk szörnyű szenvedésnek látszanak, de még ekkor is alkalmaznunk kellene teozófus szemléletünket úgy a túlzott, mint az egyszerűbb esetekben, és megértetnünk, hogy valakinek a nagy szenvedése talán annyit von le az illető karma-számlájáról, amennyi esetleg húsz évre lett volna elosztva. Éppen ezért az ilyen szenvedők iránt viseltessünk a legnagyobb részvétellel, és minden módunkban álló segítséget adjunk meg nekik, és ne gyászoljuk őket olyan szemmel, mintha mindez hiába lett volna. Ez rövid, de drasztikus útja megszabadulni egy jó nagy mennyiségű rossztól – igaz, hogy borzasztó, de mikor elmúlik, látni fogjuk, hogy mennyit nyertünk vele.

Most a kínos tapasztalatokat nagyjából összehasonlítottuk – s nem nagyon bölcs dolog egy hasonlatot eltúlozni – egy lassú és természetes gyógykezeléssel az egyik esetben, míg a

másik esetben sebészeti műtétet alkalmazni. A sebészeti műtéten átesni nagyon kellemetlen, de ha már átestünk rajta, akkor maga a baj is elmúlt. Egy lassú kúra lehet, hogy hosszú ideig fog eltartani, és talán több szenvedést fog okozni több évre elosztva. Feltételezem, hogy karmánk szörnyű részeit néha úgy kell tekinteni, mint egy sebészeti beavatkozást. Nem szimpatizálunk – a szó hétköznapi értelmében – a halottakkal, mert tudjuk, hogy sokkal jobb helyzetben vannak ott, mint előzőleg. A hátra maradt gyászoló rokonsággal inkább szimpatizálunk. De még akkor is helyesbítsük tévedésünket, amely oly sok embernek borzalmat okoz, és még ehhez hasonlókat is, pl. azt gondolni, hogy Isten többé nem lehet jó, miután mindezt megengedi. A tapasztalatok valóban szörnyűségesek, de az egész folyamat eredménye megváltoztathatatlanul helyes. Felül kell emelkedni egyéni szempontokon ahhoz, hogy meg tudjuk látni, miképpen működik minden együtt a jó javára, és hogy az élet másokban miképpen szövö a karma útvesztőjén át az utat az Örökkévaló lábaihoz. A Chohan azt mondja, hogy olvassuk a nagyobb szavakat, vagyis nézzük az életet magasabb szempontból. Ha így teszünk, sohasem fogunk többé embereket alacsonyabb szempontból megítélni. Például ne csak úgy gondoljunk a vallásos emberekre, mint papra vagy máshitűekre, hanem mint ájtatos emberekre. S ugyanígy az államférfiakra is ne csak úgy gondoljunk, mint konzervatívokra vagy radikálisokra. Tágabb szemszögből kell mindent látnunk, és embertársainkat, mint gondolkodó lényeket tekintenünk, vagy a szeretet, vagy az akarat megnyilvánulásának aszerint, hogy melyik embertípushoz véljük tartozónak, és mi az, ami életünkben dominál. Osztályozhatnánk őket a sugarakhoz való tartozásuk szerint, s ha alkalmaznánk ezt a mélyebb osztályozást, közelebb jutnánk a való szívéhez, és magunk is jobban tudnánk megérteni az életet.

Nagyon nehéz feladat teljesen megérteni a különböző típusokat, de meg kell próbálnunk. Az Adeptus teljesen megérti, és szimpátiával viseltetik minden lehető típus iránt; de ehhez Adeptusnak kell lenni. A mi kötelességünk megpróbálni, bármennyire is lehetetlennek tűnik egy másik ember szempontja előszörre, mégis meg kell próbálni megérteni. Ez persze egy pillanatra sem jelenti azt, hogy el kellene fogadni az ő meglátásait. Nekünk is éppen úgy megvan a jogunk a saját szempontunkhoz, mint annak a másiknak a sajátjához, és neki is éppen úgy megvan a maga joga az álláspontjához, mint nekünk a magunk álláspontjához. Az az ember, aki szimpatizál olyanokkal, akik teljesen és gyökeresen különböznek tőle, máris figyelemre méltó lépést tett a megértés felé, legalábbis a világnak abban a részében, amelyben él.

Egész világosan kitűnik itt, hogy az, amit a Mester mond a tanítványnak, határozott parancs, vagyis meg kell tanulnunk minden típushoz tartozó személyt megérteni oly teljesen, amennyire csak tőlünk telik. És ha bármikor is befolyásolásra alkalmunk nyílik, és embereket az ő irányukból ki tudunk mozdítani, az jó munka lesz. Minden esetben megértéssel kell cselekednünk, mert néha megtörténik, hogy nem vagyunk képesek megnyerni azt az embert a mi oldalunkra való átállásra, és lehetséges, hogy ha nem jól fogtunk hozzá, visszavethetjük egy kevésbé kellemes állapotba azzal, amit tanítunk neki. Tudok arról, hogy ez meg is történt.

Azok, akik még emlékeznek a régebbi teozófiai irodalomra, tudják, hogy a mi mozgalmunk nem volt nagyon szimpatikus az egyházaknak. Mme Blavatsky kissé türelmetlen volt a vallás ortodox tételei miatt. Ő maga igen sok példáját látta és ismerte a tudatlan vallásos hit hatásainak, melyek béklyóba verik az emberek értelmét és lelkét, és így néha igen komoly támadásokat intézett a korlátolt és szűk vallási tanítások ellen. Azt hiszem, nem mindig tette meg azt, hogy elmondta volna nekik, mindennek van még egy másik oldala is. Halálos ellensége volt az előítéleteknek és babonáknak minden formájukban és alakjukban, és inkább azzal foglalkozott, hogy az embereket kirázza a babonáikból, mintsem hogy helyettük valami

mást adott volna nekik. Valószínű, hogy ezeknek talán éppen ez a kirázás kellett, és kívánatos volt számukra ez a drasztikus kezelési mód. Az is valószínű, hogy ezeket nem lehetett volna azonnal a mi életszemléletünkhöz elvezetni.

Tudom, hogy dr. Besant mikor a kereszténységet támadta, még Mme Blavatskynál is jobban ostorozta őket. A londoni Tudományok Csarnokában óriási szabadgondolkodó hallgatóságnak tartott előadásokat, és ha akadt egy keresztény hívő vagy egyházi férfiú, aki az ortodoxiát védelmébe vette, roppant érdekes volt dr. Besantet hallgatni, aki – válaszai során – korának talán legkiválóbb vitaszónoka volt. Hallottam vitatkozni őt, mielőtt a teozófiához jött volna, és később, mikor már teozófus lett. A teozófus viták sokkal nyájasabbak, jóságosabbak voltak, mint az előző fajták, de messze nem olyan érdekesek. Igen nyájasan és jóságosan mutatott rá gyenge pontjaikra, és kényes kérdéseket elkerült, amennyire csak lehetett, mert tekintettel akart lenni a másik oldalra is. Mikor először hallottam vitázni, minden előnyét teljesen kihasználta, és ezzel sokkal érdekesebbé tudta tenni a vitát, bár ellenfelei számára kevésbé kellemesé.

Előadó és vitázó ereje ma is éppen olyan nagy, mint akkor volt, de most annyival irgalmasabban használja, hogy vitatkozásban ehhez hasonlót nemigen találhatunk. Ma megvan neki az, ami még a szabadgondolkodó idejében nem volt meg, a mindenki megértésének képessége. Neki ma megvan ez a csodálatos ereje, és ezt határozott munkával szerezte meg. Más emberek megértésébe mintegy belenőtt, és azzal, hogy saját magát azok helyébe képzelte. Szabadgondolkodó idejében mikor először hallottam vitatkozni, egészen bizonyos, hogy nem helyezte magát ellenfelei helyébe, akiket néha dadogó imbecillitással vádolt, az ő hibátlan logikájával és támadásainak hevességével.

Az, aki mindenkit szeretne megérteni, aki szeretné egészen megtanulni az élet szélesebb látókörét, meg kell tanulnia azonosítani magát az alacsonyabb birodalmakkal, és a természetet is megérteni tudni, annyira, amennyire tőle telik. Egyféle szimpatikus magatartással kell viseltetnie a nagy Dévák iránt, a természetszellemek, tehát a fák szellemei és a tájak szellemei iránt is. Úgy tűnik, mintha ebben a modern civilizációban mindezt elvesztettük volna, bár itt-ott vannak költők, írók vagy művészek, akiknek még megvan ez a képességük. És éppen ezért, mert még megvan nekik, mint pl. Ruskin és Turner, tudtak úgy írni és festeni, ahogy más nem tudott.

A régi Görögországban teljesen másként láttuk a dolgokat, mint a mai emberek. A természetben sokkal többet jelentett nekünk, mint ahogy napjainkban jelent, kivéve azt a néhányat, akik művészek. Kevesebbet gondoltunk a pénzre és az üzletre, és jobban tudtunk örvendezni a természetnek. Jó az, ha megpróbálunk egyszer ilyen szempontot is megérteni. Az alacsonyabb elme fejlesztése, és az élet gyakorlati, üzleti vonalának csiszolása közben a mai faj sokat vesztett, bár kétségtelen, hogy ugyanakkor sokat is nyert – azt a képességet, hogy megtanult egy időben sokféle dolgot elvégezni, és rendkívül nehéz körülmények között koncentrálni, a civilizáció félelmes zajai, zsvajjai és lármái közepette. Görögországban ehhez hasonlóak nem voltak, nem utazhattunk ugyan olyan gyorsasággal, mint ma, de sokkal többet tudtunk meglátni utazásaink alatt. Azt hiszem, meg kellene próbálni ismét megtalálni ezt az ősi világszemléletet bizonyos mértékben, azzal, hogy megpróbálunk belépni a körülöttünk lévő világ pompájába és szépségébe. A környezet, amelyet a ma embere teremt maga körül, csak nagyon ritkán szép, de azokban az időkben, amikor az ember még jobban megértette a természetet, messze nem annyira ferdítették el annak formáit. A görögök templomaikat oda építették és úgy, hogy azok a legszebb természeti környezetbe mindig beleillettek. Talán majd mi is megtanuljuk egyszer a szépet a haszonnal egyesíteni. Például megtanulhatnánk egy katedráliszerű épületet emelni, melyet gyárnak használnánk; de mindezen idők alatt még a

mi civilizációnknak egyik gyenge pontja az, hogy nincs összhangban a természet mélyebb aspektusaival, és ezért kultiválni kellene azt, ami a görögökkel velük született: az együttérzést a természettel. Ha, Ruskin „Légkirálynőjét” olvassuk, kezdünk megérteni belőle egy keveset.

Kíséreljük meg tehát egy általános és mindenre kiterjedő fejlődést elérni. Valamennyien éltünk már olyan fajokban a múltban, akik a szépséget tették meg fő princípiumuknak, amely az élet könnyedségét és nagyságát magában foglalta. Azért mindannyiunknak ez az egójában meg is van. A mi jelenlegi életünk ezt nagymértékben levette bennünk, de csak próbáljunk meg ismét hivatkozni rá, és az letöri majd az akadályokat. Ezt meg lehet tenni és érdemes is, még ha csak önző szempontból is tesszük, mert így sokkal teljesebben fogjuk tudni élvezni az életet. Vannak emberek, akik a természettel diszharmóniában vannak, és azt mondják, hogy „gonosz befolyásokkal” vagyunk körülvéve, és hogy a világ tele van skorpiókkal, kígyókkal és tigrisekkel. Sem a skorpióban, sem a kígyóban, sem a lódarázsban nincs öröklött gonoszság, de valamennyi rendkívül könnyen jön indulatba, és ilyenkor kíméletlenül alkalmazza módszerüket, amit így mondanánk, ha emberek lennének. Egyszerűen ámokfutók, és mindenkit megharapnak, vagy megtámadnak, ha egy kissé fel vannak izgatva. De azért nem nevezhetjük őket gonosz teremtményeknek, mert hiszen nem szándékos rosszakaratból teszik ezt. Tele vannak étellel, és elmerülnek benne, és mindent, ami az útjukba kerül, bántanak.

Ugyanígy van ez az asztrális és éterikus régiókban is. Igen sokféle, az alacsonyabb típushoz tartozó természetszemlélet létezik, akik magukban véve nem rosszak és nem is akarnak rosszat tenni, de nagyon kellemetlen teremtmények, ha mégis dolgunk van velük – kerülendő fajták. Szerencsére az asztrális síkon könnyebb elkerülni őket, mint a fizikai világban, mert ott az erős kívánság elegendő ahhoz, hogy az elkergesse őket. Az ilyenfajta teremtmények kihasználják az embert, ha megnyitja magát befolyásuknak. Mint ahogy már előbb is magyaráztam, sokan közülük örömet lelik a mi dühkitöréseinkben. Mit sem törődnek azzal, hogy miért dühös valaki, sőt nem vagyok biztos benne, hogy egyáltalán tudják-e, hogy embertől származik a düh, de ha valahol egy élénk, durva vibrációs örvényre lelnek, ami még meg is felel nekik, örömmel vetik bele magukat, és még fokozzák is rezgéseit, és minden lehető módon még mind többet csinálnak belőle.

A kegyetlenség rezgései nagy örömet okoznak jó egynéhány ilyen teremtménynek, és kétségtelen, hogy örömmel kutatnak olyanok után, akiknek ez a bűnük megvan, és még jobban felkavarják, hogy még kegyetlenebb dolgokat hajtson végre, olyasmit, amire az ember nem is tartotta volna képesnek. Ha engedjük a haragot magunkon uralkodni, akkor mindenféle olyasmit mondunk vagy teszünk, amit legkevésbé sem akarunk elkövetni, vagy kimondani. Ugyanez igaz a kegyetlenségre vonatkozóan is, és bizonyosan ugyanez igaz a féltékenységre, irigységre és gyűlöletre is. Ha az ember valamelyik effajta szenvedélynek a rabja, az asztrális teste olyan, mintha hirtelen élénkebbé és bosszúállóvá válna, mert egy nagy csomó ilyen teremtmény ül rajta. Igen nehéz az ilyen lények iránt általában jószágot érezni, mert arra gondolunk, hogy milyen rossz hatással vannak ránk. Pedig ez a szegény teremtmény csak örvendezik a maga módján. Mindenesetre nem mentség arra, hogy engedjük rajtunk uralkodni, mi ezen túl kellene már, hogy legyünk. Mindig tartsuk szem előtt, hogy ilyen fajta dolgok mindig történnek, és ha embertársainkat tanulmányozzuk, állandóan engedményeket kell, hogy tegyünk nekik.

Hatalmas erők áramlanak állandóan körülöttünk, amelyeknek a legtöbb embernek fogalma sincs. Nagy általánosságban ugyan mindannyian tudunk róluk. Tudjuk azt is, hogy az erők – mint például a közvélemény – állandó nyomást gyakorolnak ránk anélkül, hogy ezt

éreznénk, és ezért nem teljesen értjük meg talán a fejlődésnek hatalmas erejét, és a sokféle különböző módozatot, melyekkel hat ránk. Isten az anyagban rejtőzik el, de azért nem halt még meg, mert elrejtí magát előlünk; aktivitása, erői minden teremtményében ott található. Ha úgy esik, hogy egy emberre erősen hatnak, felkavarják úgy, ahogyan a tó vize felkavarodik. Az egész vízfelület mozgásba jön, és minden, ami a tó fenekén van, felszínre kerül. Lehet, hogy e folyamat alatt a tó vize igen iszapossá válik, de ezzel megismerjük, hogy mi volt a fenekén. Jobb, ha a vizek felkavartatnak, még az iszap felkeverése által is, mint stagnálni hagyni, és reménytelenül a rossz felé haladni. Így néha az ilyen zavarok következtében, melyek az Ő isteni életének következményei, nemkívánatos tulajdonságok kerülnek felszínre az emberben.

Javasolhatnánk, hogy jobb lenne, ha az embert nem kavarnák fel, de ez nem így van. Ily módon sokkal élénkebbé vált – bár ez ugyan nem volt nagyon kívánatos – de jobb, ha a kellemetlen tulajdonságok felszínre kerülnek. Akkor maga is látni fogja hibáit, és barátai, akik szintén látják azokat, segíthetnek neki, míg másképpen észrevétlenek maradtak volna, és egészen komoly rossz hatásokat váltottak volna ki, ha alkalom adódik erre, és a felkavarás később történt volna meg. Így néha maga az isteni erő idéz elő olyan aktivitásokat, melyek néha nem kívánatosak. Bizonyosak lehetünk abban, hogy Az, aki minden dolgot intéz, mindent jól is intéz. Ő tudja, hogy mit csinál, és ha valamiféle szennyes dolgokat kavarr fel, azért teszi, hogy eltávolítsa, bár néha nem látszik jónak, vagy a fejlődés számára reményteljesnek ez a mód. Állandóan szem előtt kell tartanunk, hogy minden ember, akit csak látunk, a fejlődés létrájának különböző fokain áll úgy, hogy ami az egyiknek nagyon jó, sőt szükséges, egy másiknak pontosan az ellenkezője, tehát káros lenne. Vigyázzunk tehát, és tanuljuk meg a tökéletes pártatlanságot, és ne ítéljünk elhamarkodottan, akármi is történik. Minden élet a Logoszban van, és egész határozottan részei az ő életének. Ebből az következik, hogy mindezen dolgok valójában egyes aspektusai és kifejezései Neki. Ily módon mindezen megnyilvánulásokkal rokon kapcsolatban vagyunk, és kötelességeink vannak feléjük. Lehet, hogy alkalom adatik az egyiknek segíteni, és minden utunkba kerülőn segíteni kell.

„10. Tanuld meg, hogy értelmesen tekints az emberek szívébe.”

„Tanulmányozd az emberek szívét, hogy megérthesd, mi is ez a világ, amelyben élsz, s amelynek része akarsz lenni.”

Ebben a szabályban a szív szót szimbolikusan használják; az egész ember természetét kell, hogy vizsgáljuk annyira, amennyire csak tudjuk; nemcsak az érzelmeit, melyeket rendszerint a szív képvisel, hanem a mentális folyamatait is. A kíváncsiság felénk az, hogy mélységesen megértsük, és az ego megnyilvánulásai után kutassunk benne.

Amikor a környezetünkben élő emberek tőlünk teljesen eltérő módon cselekszenek, gyakran így kiáltunk fel: mi lehet az oka annak, hogy ez az ember így tett? Mi nem tudtunk volna magunkat meggyőzni semmi körülmények közt, ezt a dolgot így tenni, és nem tudjuk belátni, hogy miért tette így egy embertársunk. A legtöbben közülünk már rég feladták volna az ilyen rejtélyeket, mert majdnem teljesen lehetetlennek látszik megérteni azokat. Például nem lehet megérteni, hogy miért mennek óriási tömegek egy bokszmérkőzést megnézni, nem tudom az érdekességét meglátni, mert számomra az egész úgy brutális mutatvány. Ha ez fizetség dolga lenne, inkább előnyben részesíteném a fizetséget, és elmennék máshova, hogy ne kelljen megnézni. Ha szorgalmasan végiggondolnám a dolgot, és kutatnám az okát, úgy találom, hogy talán a vonzerő, a testi ügyesség mutatványa lehet – egy durva és lealacsonyodott ügyesség – de ennek ellenére mégis ügyesség, és talán a bátorság és kitartás ereje is jelen van.

Ugyanígy sok ember álldogál az utcasarkokon, durva és érdes hangon nyihogva beszélgetve. Hogy lehet ebben örömet lelteni, a legkevésbé sem értem meg, de mégis ők ott vannak, és az emberiség nagyobb részét alkotják, akiket többé-kevésbé meg kell értenünk.

Az emberek néha furcsa dolgokat tesznek. Néha a féltékenység extázisába esnek semmi különös okból. Vagy vannak emberek, akiket erősen bánt az, amit mások mondanak róla. Itt hivatkozunk a józan észre, és azt mondjuk, hogy a legkevésbé sem számít, amit mások mondanak, mert hiszen mit sem árt az. De azért a tény mégis megmarad és komolyan, erősen hat rájuk. Meg kellene értenünk, hogy miért, legalábbis bizonyos mértékben, ha ugyan tudjuk. Nyugodtan elismerem, hogy sok esetben ez nem kérdés; és mégis nyilván a mi dolgunk megkísérelni megérteni embertársainkat.

Lehet, hogy néhányan úgy fogják találni, hogy ez nem érdekes tanulmány. Igen, számunkra személyesen lehet nem érdekes, ha gondolkodunk felette; viszont érdekes szélesebb látószögéből nézve. Miután mi magunkról úgy gondoljuk, hogy egy kissé fejlettebbek vagyunk, mint azok az embertársaink, teljesen világos, hogy segíteni kell nekik, és megértés nélkül a segítségük hiábavaló lenne. Teljesen igaz az, hogy mindaz, ami ezeknek az embereknek a legtöbbször érdeklő, nem érdekel bennünket, de ez csak egy tünete annak, hogy mi egy kissé túlnövekedtünk rajtuk, a lélek korát illetően. A lélek növekszik, és az emberek haladásuk folyamata alatt mindinkább értelmesebbé válnak.

Kis gyerekek sok olyasfélét tesznek, amit mi már nem értünk meg. A tizenhárom-tizenéves éves fiúk és lányok okai néha már közelebb vannak hozzánk, de még mindig nem tudjuk, hogy miért csinálják azt, amit csinálnak. Vissza kell mennünk a saját ifjúságunkba, mielőtt egyáltalán közel jutunk ahhoz, amit csinálnak, és miképpen érintik őket a dolgok. Ez mindig nehéz, jól tudom, mert voltak idők, amikor sok dolgom volt fiúkkal és általában az ifjúsággal. Ha például felvetünk előttük valahogyan egy eszmét abban a reményben, hogy talán úgy fogják fel, ahogyan mi gondoljuk, néha egy teljesen más szempontból közelítik meg, ami nekünk sohasem jutott volna eszünkbe. Néha ki lehet szedni belőlük, hogy mit akarnak elérni, de nem mindig sikerül. Tanítók és ehhez hasonlóak, akiknek sok dolguk van fiúkkal és lányokkal, munkájuk egy részének kellene, hogy tartsák megpróbálni megérteni ezeknek furcsa gondolat és érzésvilágát, mert ők könnyebben el tudják kerülni az ifjúság megbántását.

Ez ugyan rendkívüli eset, pedig ugyanezt kell tennünk a körülöttünk élő felnőttekkel is. Ha az a vágyunk, hogy segítsünk rajtuk, meg kell kísérelnünk magunkat az ő helyükbe képzelni; ez az, amit értenünk kell, hogy tanuljunk meg intelligensen olvasni az emberek szívében. Nekünk is és nekik is megvannak a magunk előítéletei, és nagyon valószínű, hogy az előítéletek valahogyan eltérőek, és ezért kell felfedeznünk a másik szempontjait, és engedményeket tenni afelé. Kísérjük meg kitalálni, hogy miképpen jutott el ehhez az állásponthoz, és hogy miért van ez a különleges előítélete, s így talán képesek leszünk segíteni neki abban, hogy túlemelkedjék rajtuk.

Az előítéletek néha igen szubtilisak tudnak lenni. Általában olyan erősek és megrögzöttek, hogy az illető nem is tudja, hogy ezek vannak neki, nem is hiszi, hogy bármilyen segítségre volna szüksége, és éppen ezért néha nehéz is ezt úgy tenni, hogy ne sértsük meg vele. És mégis igen nagy hasznára lehet ennek az embernek, ha valahogyan segítséget kapott az előítéletétől való megszabaduláshoz. Hogy ebben a munkában sikerünk legyen, és ügyesen bonyolítsuk le, ki kell találnunk, hogy miért gondolja ez az ember ezt vagy azt, és miképpen keletkezett az előítélet. A mi saját előítéletünket ezen a téren egész

határozottan félre kell tennünk, mert különben az egyik helytelen álláspontból a másikba kergetjük bele.

Az emberek furcsa érdeklődései a legtöbb esetben az asztrális testben keletkeznek. A mentális test fejlődése még folyamatban van. Ezt a tényt minden jelenségben, melyek a halál után a mentális síkon körülvesznek bennünket, megállapíthatjuk. Mikor az átlag jobb klasszishoz tartozó ember átmegy az asztrális világba, teljesen képes ennek a síknak életében értelmesen részt venni, és vannak, akik megteszik, de vannak olyanok is, akik nem. Vannak, akik testük anyagát hamarosan újra rendezik, és ez által kapacitásuk erősen korlátozódik. Asztráltestük képességeit jól kifejlesztették, a használatra készek, bár sokan nem tudják, hogy mit kellene tenniük, és hogy miképpen használják. Mikor azok, akik ezeket a dolgokat tanulmányozták, átmennek az asztrális világba, olyan eszközökben fogják magukat találni, amely őket teljesebben fogja kifejezni, mint a fizikai test, de mikor elérik a mennyei világot, ez általában nem így van.

Itt rendszerint úgy találjuk őket, amint a mentális test belsejében működnek, és olyannyira bele vannak abba zárkózva, hogy az nekik valójában inkább burok, mint életük egyik kifejezője. És ez az, amit értenünk kell az alatt, amit a régebbi könyvekben oly szigorúan megírtak a tényekre vonatkoztatva, hogy az ember a mennyei világban el van zárva minden egyébétől. Gyakran úgy beszélnek erről, mintha ez a mentális síknak egy fenntartott helye lenne. Tulajdonképpen nem az, hanem azzal, hogy minden ember bezárja magát a saját burkába, egyáltalán nem vesz részt a mentális sík életében; itt nem mozog oly szabadon és foglalkozik emberekkel úgy, mint az asztrális síkon. Ezen a burkon egy-egy nyílás – melyeken át a külső élet el tudja őt érni – azok az ablakok, melyeket ő maga nyitott bizonyos irányokban, midőn mentális testét kifejlesztette. Mindaz, amit a mentális testén dolgozott, nyitva van minden mentális befolyás számára. Bármi is legyen az, mennyei élete alatt learatja annak jó következményét, és bizonyos mértékben ezeken a nyílásokon át tud a külvilággal közlekedni. Az eredmények, melyeket képes lesz produkálni ennek a síknak a lakói számára, egészben sokkal kisebbek lesznek, mint amit ők tudnak adni számára, mert gyakran csak igen szűk kis vezetékek azok, melyeken át ő kifejezni képes magát ezen a síkon.

Magát ezt a tényt – melyet teozófiai tanulmányaink kezdeti idejében oly hosszú ideig nem tudtunk megérteni – az mutatja, hogy az átlagember mentális teste csak részben van kifejlődve. Mikor itt lenn, a fizikai világban megnézzük megnyilvánulásait, úgy találjuk, ugyanaz itt is így van. Valószínűleg mindenki tapasztalta már másokban ezeket a korlátozásokat, és ha akarjuk, ugyanezt megtalálhatjuk magunkban is, de mi inkább másokban látjuk meg. Például mikor idegeneknek beszélünk a teozófiáról, azt találjuk, hogy vannak köztük, akik nagy érdeklődéssel és buzgalommal hallgatják, míg mások egyáltalán nem értik, hogy miről is beszélünk. Hallgatják, amit mondunk, és még mondják is, hogy igen...igen..., de nyíltan látszik rajtuk az érdeklődés teljes hiánya. Ennek a különbségnek rendszerint az az oka, hogy vannak olyanok, akik előző életeik valamelyikében már találkoztak ilyenfajta eszméssel, míg mások nem. Azt hiszem, hogy igazunk lehet abban, ha úgy tekintünk az ilyen emberekre, akik már több ezer évvel ezelőtt is civilizáltak voltak, és korábbi életeikben már találkoztak ezekkel az eszméssel. Mindazoknak, akik éltek már az ősi Indiában vagy Egyiptomban, vagy pedig akik eléggé tiszteletre méltóak voltak arra, hogy a görög vagy a római misztériumokba beléphettek, már ezek révén valamilyen kapcsolatuk keletkezett a mi eszménkkel. Voltak talán olyanok, akik mélyebbre hatoltak bele a dolgokba, és ezáltal mentális testüknek ezt a részét fejlesztették, amely képes már ilyen eszméssel foglalkozni. Mások viszont nem tudják megérteni, és nem is törődnek vele. Minden kívánságuk csak az, hogy kellemesen teljenek napjaik, ahogy ők mondják. Ezekről a durva és alacsonyabb

vágyaktól eltekintve az agyukat másra nem használják. Ha rá tudod venni őket, hogy olvassanak el egy oldal teozófiát, nem emlékeznének arra.

Agyunkat abban az irányban kell nevelnünk, amely téren működtetni akarjuk, és pontosan ez az, amit mi a teozófiában teszünk. Azok, akik készségesen és buzgón hozzáálltak, részben azért teszik, mert sok kérdésükre, melyeket maguknak feltettek, most kaptak feleletet, s részben azért is, mert más életeiben már bizonyos mértékben így gondolkoztak. Az agyuk már nyitva van ebben az irányban. Igen kemény munka ez olyannak, akinek agya még egyáltalán nem nyitott – már ami a filozófiai irányt illeti – hogy megérthesse a teozófiai tanokat. Adsz neki egy egyszerű magyarázatot, és lehet, hogy a nagy eszméből csak egy egészen keveset tud felvenni. Tény az, hogy az embereknek általában nagy előkészületre van szükségük. Egy átlagember semmit sem képes ebből meglátni. Egy pillanatra sem akarom azt mondani, hogy az illető okos vagy buta, hanem egyszerűen azt a tényt, hogy mit sem járatos a gondolatok ilyen vonalán. Nagy mennyiségű előkészületre van szüksége, és ezt a legnagyobb részben a vallásokon át kapja, és a vallásokba is csak fokozatosan gyakorlódik bele. Teljes mértékben kifejlesztett vallásnak minden fajtájú embernek eleget kell tennie. Minden vallás kezdeti idejében így is tesz, de az idők folyamán egyik vagy másik része elvész belőle, és néha még nem kívánatos vonalakon is kikristályosodik.

Ha megpróbáljuk megérteni az embereket, mindig szem előtt kell tartanunk, hogy milyen mértékben fejlettek vagy nem fejlettek. Mindig gondoljunk arra, hogy a mentális testük nincs még teljesen kifejlődve, és ezért szükségképpen a kauzál testük még kevésbé van kifejlődve, hiszen az még magasabb, mint a mentáltest, olyannyira, hogy az alacsonyabb osztályokban alig működik. Vannak olyanok, akik már tanulmányozták a teozófiát, és ezért az életből elég sokat meg is értenek, ezen a vonalon fejlesztik értelmüket. Néha azonban hajlamosak megnyugodni a babérjaikon, és azt hiszik, hogy mindent megtettek, ami az elme fejlesztéséhez szükséges. De bizony gyakran nem ez az eset áll fenn, és előbb vagy utóbb az intellektuális munkának valamilyen formáját kell elkezdniük, vagy mentális tréninghez kell fogniuk.

Az, amit minden emberben szeretnénk tanulmányozni, az a lélek működése, de nem mindenki nyújtja nekünk ezt az alkalmat, és mindig tartsuk észben, ha megértéssel próbálkozunk. Egyrészt mindenkitől a legjobbat kell elvárunk, bizalommal feltételeznünk, hogy azt fogja tenni, amit érzésünk szerint tennie kell, mert azzal a ténnyel, hogy elvárjuk tőle, ezt a mentális magatartást, segítjük őt nagymértékben ennek megtételében. Újra és újra bebizonyosodik, hogyha valaki talán belekeveredett egy kissé homályos ügybe, mégis tisztelettel kezelik, és kifejezésre juttatják, hogy tőle becsületességet várnak el, fel fog tudni emelkedni ehhez. Míg másrészt, ha gyanakvással nézünk rá, lehet, hogy hamarosan ki is fogja érdemelni ezt a gyanúsítást. Mégsem szabad azonban túl sokat várni az emberektől. Tételezzük fel mindig, hogy a legjobbat fogják megtenni, és gondolatban segítsük azzal, hogy ezt így is tegye. De ha hibáznának, sohase legyünk türelmetlenek vagy haragosak vele, mert a fejlődés igen lassú folyamat, és az ember csak annyit tud megnyilvánítani, amennyire már kifejlődött.

Soha semmi haszon nincs belőle, ha megengedjük magunknak a csalódás érzését, mikor valaki a mi színvonalunk alá süllyed. Ne szidjunk senkit azért, amiért az, ami, és hogy a fejlődésének ilyen fokán áll csak. Mikor valaki a fejlődésében magas szintre ért, és aztán valahogy hibákat csinál, lehet, hogy így érzünk: „igazán kár, mert annyival jóval jobb, mint ez, amit tett”, de sem ok, sem haszon nincs belőle, ha bosszankodunk e miatt. Nekünk embertársainkról mindig a legjobbat kell gondolnunk, és mindig segítenünk kell abban, hogy a tőle telhető legjobbat hozza a felszínre, és mégis, ha nem úgy tesz, ahogy mi azt elvárjuk, filozófus szemmel nézzük ezt. Sem bosszankodás, sem türelmetlenség nincs helyén, hanem

segítsük abban és ott, ahol csak lehet. Azt hiszem, ez az a lecke, amit elvárnak tőlünk akkor, ha azt mondják nekünk, hogy pillantsunk bele életünkbe és szívünkbe, és próbáljuk megérteni őket.

Itt ez után következik Hilarion Mester hosszú jegyzete, mellyel fokról fokra hasznosan foglalkozunk. Ezt mondja:

„Teljesen személytelen szempontból, különben látásod nem lesz tiszta. Ezért mindenekelőtt a személytelenséget kell megérteni.”

Általában azt szoktuk mondani, hogy személytelenek vagyunk, amikor igazságosak vagy kiegyensúlyozottak vagyunk, amikor döntésünkben semmi olyat nem hozunk bele, ami a mi tetszésünket vagy nemtetszésünket érinti, ha úgy cselekszünk, mint a bíró a törvényszéken. De a Mester ez alatt többet ért. Személytelenségnek azt az állapotot tartja, amikor egy időre a személyiség teljesen felülemelkedett, úgy hogy nemcsak tökéletes pártatlansággal nézünk személyes életünkben mindenre, hanem az ego szempontjából is nézzük a dolgokat. De ez egy sokkal nehezebb vívmány, és tökéletesen megtenni tudni azt jelentené, hogy a kauzális testünket már teljesen kifejlesztettük. Az emberiség többsége nagyjából még az alacsonyabb mentális testét fejleszti. Az okkultizmus tanulmányozói megpróbálnak ennél valamivel többet tenni, de eddig aránylag kevesen vannak köztük, akik bármilyen biztonsággal használni tudják kauzális testüket. Ezért a tanulmányozónak eleinte ki kell gondolnia magának, hogy mi is lenne a lélek magatartása, és azt aztán követni, mindent megvilágítva.

Nehéz feladat személytelennek lenni. Ha két ember vitatkozik, és az egyik személyes barátunk, akit nagyon alaposan és jól ismerünk, míg a másik egy idegen, emberileg alig lehetséges bizonyos pártatlanság a barátunkkal szemben. Ennek az előnyben részesítésnek megvan a maga jó oka, sokat tudunk barátunkról, és minél többet tudunk róla, annál könnyebb őt megérteni, és annál több engedékenységgel viseltetünk iránta.

Nem igen tudunk segíteni azon, hogy ne legyünk előítéletesek barátunk javára. Úgy hiszem, nem mindig sikerül megértetni magunkkal, hogy mennyire a környezetünknek és körülményeiknek teremtményei vagyunk. Mondjuk, megszületünk egy nagyváros egyik külvárosában. Felnövexszünk, és csak egy kis körzetét ismerjük városunknak, amely kis körben néhány baráttra tettünk szert. Alkalmilag elköltözünk ebből a városból, és az új helyen új barátokat ismerünk meg, és eleinte ezek az új barátságok általában attól függnek, hogy hol vagyunk éppen. Ha egy másik külvárosban születtünk volna, valószínűleg másfajta baráti körre tettünk volna szert.

Néha megtörténik, hogy az így összekerült emberek beleszeretnek egymásba, és házasságra lépnek. Nem tudják megérteni, hogyha éppen úgy esett volna, hogy valahol máshol születtek volna, akkor ott is ugyanezt érezték volna egy másvalaki iránt. Sok múlik a közelségen. Tudom, hogy a karma sok esetben közrejátszik, de ezek a dolgok igen gyakran a közelség eredményei. Nagyon erősen befolyásolnak minket emberi körülményeink és környezetünk, ezért nehéz dolog más emberek szívébe belátni, de a sajátunkéba is.

Megszoktuk mindenre, ami történik, úgy gondolni, hogy az hogyan érint bennünket. Sokan képtelenek szélesebb látókörrel meglátni, hogy az események miképpen hatnak a nemzetre, mint egészre is. Igen sok példánk van erre napjainkban is, amikor majdnem mindenkinek van szavazati joga. Egy csomó ember csak arra gondol, hogy a választás eredménye, különösen rá nézve, milyen hatással lesz; képtelenek megérteni, hogy ez a közösség iránti kötelesség. Ez ugyan nem jelenti azt, hogy magukat szándékosan az előtérbe

helyezik a közösség hátrányára, és sohasem jut eszükbe, hogy van egy ennél szélesebb látókör is.

Három útja van a léleknek, melyen át fejlődhet és életünket befolyásolhatja, mint azt már előbb elmagyaráztam. Az egyik a nagy tudósok és filozófusok útja, akik nemcsak az alacsonyabb értelmet fejlesztették ki, hanem tekintélyes mértékben a magasabbat is, úgy hogy igen sok inkább elvont gondolatuk, és csodálatosan érthető gondolkodásmódjuk lejön abba, amit gondolnak, bár az is lehet, hogy ugyanakkor írásban nem tudják ilyen jól azt kifejezni. Azok számára, akiket vonz ez a mód, át kell menjenek ugyanezen, amin a nagy tudósok és filozófusok átmentek; a buddhikus fejlődés sokkal később fog bekövetkezni.

Másodszor a magasabb érzelmek által, mint pl. erős vonzalom, devóció vagy részvét, lehetséges a buddhikus princípiumot nagymértékben felébredtetni anélkül, hogy a közbenső kauzális testet különösebben kifejlesztették, de azért nem anélkül, hogy azt ne érintené, miután minden buddhikus fejlesztés igen erősen visszahat a kauzális testre. Legtöbb tanulmányozónk munkamódszere a magasabb érzelmek használata, és abból kiindulva és azzal dolgoznak a buddhikus öltözetben. Ezzel nem azt mondom, hogy most egy buddhikus eszközt fejlesztenek ki maguknak, amelyben állandóan élni tudnának. Ez valóban elsődlegesen kívánatos dolog lenne, de talán a legtöbbünknek egyelőre elérhetetlen; viszont a magasabb érzelmek használata, kétségtelen, rezgéseket ébreszt a buddhikus anyagban. Felkavarjuk az eddig még ki nem alakult buddhikus eszközt annyiban, hogy annak rezgéseiből sok lejön, és az ember asztrális teste fölött lebeg, úgy hogy tekintélyes beáradást, befolyást nyerhet a buddhikus síkról, tulajdonképpen még mielőtt ez az eszköze teljesen ki volna fejlesztve.

Van még egy valamivel homályosabb út, amikor az akaratot aktivitásra serkentik, éppen úgy, ahogy az asztrális test a buddhikusra kihat, és az alacsonyabb mentális eszköz kihat a magasabbra, úgy a fizikai test is valamiképpen kihat a nirvánikusra. Valóban igen keveset tudok mondani arról, hogy miképpen működik ez. A legtöbb tanulmányozó útja a Mestere iránt érzett odaadása és erős szimpátiája embertársai felé.

„Az értelem pártatlan; senki sem ellenséged, senki sem barátod, mindannyi tanítód. Ellenséged: rejtély, melyet meg kell oldani, még ha korszakokig tart is, mert az embert meg kell érteni.”

Ha vannak barátaid, valóban nagyon hálás lehetsz, de ebben a különleges esetben nézzük őket személytelenül, mintegy felülről, és mondjuk: ezek az én barátaim; miért kerültünk mi együvé, mint lelkek? Lehet, hogy úgy fogjuk találni, sok hasonlatosság van köztünk, vagy egymást kiegészítjük és vibrációink együtt működnek, és ezért kielégítő egészeket alkotunk.

Ugyanígy módon ebből a személytelen szempontból következő - senki sem ellenségünk. Ha bárki is elég bádárul ebbe a helyzetbe hozza magát velünk szemben, ezt mondhatjuk magunknak: miért teszi ezt? Nem volnának benne ezek az érzések, ha én valaha a múltban nem adtam volna rá okot. Próbáljuk megkeresni és felfedezni az okot, és hogy van-e valami mód arra, hogy magatartását megváltoztassa irányomban.

„Barátod, saját magad része, éned kibővülése, nehezen megfejthető talány. Egy dolog van csupán, mit még ennél is nehezebben lehet érteni - saját szíved. Míg a személyiség kötelékei nem lazultak meg, nem lehet megpillantani az Én-nek ezt a mélységes titkát.”

Bármilyen jól is ismerünk valakit, még sok-sok évi barátság után is megtörténik, hogy néha tudatának egy olyan rétegét érintjük, mely teljesen idegennek hat. Már régen és sokszor mondták, és azt hiszem, igazuk is van, hogy nincs olyan ember, aki a másikat teljesen ismerné, még egy hosszú, együtt töltött élet után sem. Az Adeptusnak tudnia kell. Ez egyike azon nagy vigaszoknak, mikor egy Mesterhez kapcsolódtunk; oly teljesen biztosak vagyunk benne, hogy Ők sokkal többet tudnak rólunk, mint mi magunkról, és hogy Ők valóban alaposan ismernek bennünket. Mi magunkban sok gyengeséget és hibát látunk, és megpróbáljuk – amennyire csak tudjuk – eredményesen kezelni; de lehet, hogy még vannak más hibáink is, melyeket nem látunk, és amelyek akkor kerülnek felszínre, mikor nagy megpróbáltatások következnek, vagy feszültségek pillanataiban. Milyen vigasztaló gondolat az, hogyha ilyesmi van bennünk, a Mester tud róluk, és előbb vagy utóbb segít felszínre hozni mindazt, amit mi még nem tudunk magunkról, és így segít bennünket azok eltávolításában. Azoknak, akiket a tanítványság viszonyában közelebb von magához, legalább megvan az a vigaszuk, hogy nem is lehetnek oly reménytelenül rosszak, bár a feltételezés megalapozott, mégis szerényen eléggé lenézően gondolnak magukra.

A belső fejlődés minden fokán a szükséges munkálatokat magunknak kell elvégezni, és a saját elhatározásunkból. Mert még a mester sem teheti meg helyettünk ezt, de megteheti és meg is teszi az ő magnetizmusa segítségével, szeretetével és részvételével, és ugyancsak a nem közvetlen befolyásával, melyet különböző tanítványain át ad. Csak úgy tud segíteni rajtunk, ha olyan karmánk van, mely ezt neki lehetővé teszi. Erre az alkalomra nekünk fel kell készülni, és ha megkaptuk, és alaposan meg is ragadtuk, készek leszünk a továbbiakra is.

Ezen kívül a mesternek nincs joga segíteni, mert Ő is a karma nagy törvénye alatt áll, és bármennyire is kész volna bennünket az adeptusi síkra felemelni, nem tehető ezt. De egészen biztosan megkapjuk az Ő eléggé nem értékelhető segítségét utunkon akkor, amikor azt kiérdemljük, mert még Ő is barát, az általában használt kifejezés értelmében. Nem adhatja meg nekünk azt, amit nem érdemlünk meg, de igazán csak akkor segíthet nekünk, ha egyé lettünk vele.

„Amíg nem állsz tőle külön, nincs mód, hogy értelmed számára megnyilatkozzék. Akkor és csak akkor tudod majd felfogni és irányítani. Akkor és nem előbb tudod majd használni minden erejét és méltó szolgálatnak szentelni.”

A Mester itt világosan a magasabb Én-re gondol, az egora a kauzális testben, mely fogja és irányítja az alacsonyabb ént. Mint ahogy azt már előbb is láttuk, mindezt a különböző síkokon tudjuk csak megérteni, aszerint, hogy kivel van dolgunk, a tanítványokkal-e vagy magával az Adeptussal. Lesznek olyanok, akiknek az a feladatuk, hogy az ego a kauzális testében tanuljon meg a személyiségen uralkodni, és itt lent azt irányítani. Míg másoknak az, hogy a Monád tartsa kézben és irányítsa az Egot. Mikor ezt elérte, ami az Adeptust jelenti, s még neki is azzal kell foglalkozni, ami még magasabb, mint a Monád, és készítené a Monádot arra, hogy tökéletesen kifejezője legyen annak a még magasabbnak.

„11. A legkomolyabban saját szívedet figyelj. Mert saját szíveden át jön az egyetlen fény, mely értelmet adhat az életnek, és világossá teheti számodra.”

Mindaddig, amíg nem ismered fel magadban Istent, sohasem láthatod meg kívül sem. A saját szívedből áramlik a fény, ami életedet megvilágíthatja és megvilágosítja szemed előtt. De ennek felkeltése kívülről is erősen segíthető. A te Mestered maga nem adhatja neked ezt a világosságot, bár segíthet bensődben ezt felébreszteni; annak belülről kell jönnie és belül is van, akár tudod, akár nem.

Bizonyosan igen nagy áldás és bátorítás számunkra, amikor a teozófiai tanításokban olyan erősen hangsúlyozva látjuk a tényt, hogy Isten bennünk is van, és lényegében része vagyunk neki. Gyakran elfelejtjük ezt, és megengedjük magunknak ennek tudatát időnként elhomályosulni úgy, hogy rövid időre kurta kis szemléleteket veszünk fel, és ezért képtelenek vagyunk felfogni minden méretében az Ő dicsőséges tervét. Az emberek elfelejtik, vagy talán sohasem is tudták, hogy az istenivel egyek, és csak úgy érhetnek el igazi fejlődést és boldogságot, vagy bárminő igazságot is, ha mind közelebb és közelebb érnek ezen isteninek a kifejezéséhez, amely kibékíti őket a világ egyéb részeivel. Minden misztikus egyetemlegesen felismerte, hogy csak a bennünk lakozó Isten által tudunk igazi kapcsolatba kerülni a kívülálló Istennel. A Mester más helyen ezt mondja: „Ha nem tudod magadban belül meglátni, akkor hiábavaló máshol keresni.”

72. fejezet

13. szabály

C.W.L.: A Világosság az ösvényen II. részében ennél a helynél a szabályok számozása megváltozik. Most már nem mindig a három aforizma jön egymás után az ősi kéziratból, melyeket a Chohan megjegyzései követtek. A 13. Szabályt, amihez most elérkeztünk, maga a Chohan adja.

13. „A beszéd csak tudással jön meg. Szerezz tudást, és majd szólni tudsz.”

Hilarion Mester megjegyzése erről így szól:

„Nem lehet másokon segíteni, amíg te magad nem értél el némi bizonyosságot.”

Mikor a teozófiai szisztémát alaposan tanulmányozzuk, és minden szemszögből megvizsgáljuk, összehasonlítjuk egyéb eszmékkel, amelyek megkísérlik a világi eseményeket megvilágítani – arra a határozott végkövetkeztetésre jutunk, hogy a teozófia hipotézise a legjobb a világ számára, és következőképpen elfogadjuk, mint igazságot. Úgy vélem, hogy ezt még nem lehet tudásnak nevezni, de legalábbis egy teljes és okos meggyőződés, amelyet biztonságosan lehet kezelni.

Ha megvizsgáljuk az ortodox keresztény állításokat, azonnal meglátjuk, hogy a biztonság hiányzik belőlük, és következetlenek is, bár azt vallják, hogy mindenre alkalmazható, mégis alig lehet azt mondani, hogy kielégítő teória lenne. Ez az oka, hogy annyi keresztény fél gondolkodni. Mikor elérkezünk az életnek teozófiai szempontból való magyarázatához, azonnal látjuk, hogy szilárd talajon állunk. Tegyük fel, hogy valaki kívülről, mint kérdező jön hozzánk, lehet, hogy néhány állításunkat túl erősnek, közvetlennek és pozitívnek fogja találni, és ezt kérdezi: „milyen bizonyítékai vannak arról, hogy ez így is van?” És bizonyos állítások pontossága fölött kételkedni fog. De senki sem tagadhatja, ha filozófiánkat egészében vizsgálja, hogy végül is ez egy összefüggő teória, és ha igaz, akkor mindenre is igaz. Sok esetben ez minden, amire tudományos teóriák igényt tarthatnak. Egy bizonyos számú tény áll rendelkezésünkre, és a hipotézisnek ezzel a ténnyel kell számolnia. Itt van egy, amely világosan jobb, mint a többi, amely jobban magyarázza az eddig megfigyelteket, s ezért ideiglenesen ezt fogadjuk el igaznak.

Mikor megismertem a teozófiát, az anglikán egyház papja voltam már, de az egyház által buzgón támogatott sokféle dogmában kételkedtem, és mindig elkerültem a dogmák tanítását, de erkölcsi tanításokat adtam, példákkal bizonyítva. Míg a teozófiában józan indoklású teóriát találtam, és mert oly okos volt, nagyon is kész voltam azt elfogadni. Akkor még kevés bizonyítékom volt, de még ezen a fokon is éppen annyi bizonyítékom volt, mint amennyi az asztronómiában igen sok tényre van. Éppen annyi tanulságom volt, mint például a kémia vagy a fizika széles körben elfogadott feltételezéseire is van. E teóriák bizonyos kísérletekkel igazolhatók, de igen sok olyan dolog is van, amit eddig még nem tudtak megmagyarázni.

Ekkor elérkeztem a következő lépéshez, találkoztam Mme Blavatskyval, és vele kapcsolatban bizonyos dolgokat láttam, melyek az ő érvelései közül néhányat bizonyítottak. Persze mindez szükségképpen nem volt bizonyíték az egyéb igazságokra, de igen hamar, azaz három éven belül, hogy a Társulatba beléptem, a saját tudásomból tudtam már a Nagy Tanítók létezéséről, akiket ő nekem említett. Ezt igaznak tudni igen jó bizonyíték volt az egyéb állítások igaz voltára, különösen az után, hogy oly kitűnően beleillettek és tökéletessé tették a szisztémát.

Később már képes voltam sok ilyen kérdésben kutatásokat végezni a magam számára, és amennyire máig eljutottam, sehol sem találtam tévedést a nagy igazságokban, melyeket Mme Blavatsky tárt fel előttünk. Könyveiben hatalmas mennyiségű tanítást adott, és jó néhánynak a jelentéséről ma sem vagyok abban a helyzetben, hogy saját közvetlen tudásom szerint beszélhetnék róluk. Még most is vannak olyan kijelentések, melyeket még nem tudok megérteni. És minél többet tanultam én magam, annál inkább láttam, hogy ő milyen sokat tud. Éppen ezért - míg ő maga is beismerte, hogy mennyi sok hiba van a könyveiben – feladtam ezeket kutatni. Először is eljutottunk valamihez, amit nem értettünk meg, azt hittük, hogy ez egyike a tévedéseknek; később pedig már úgy találtuk, hogy a hiba bennünk volt – nem értettük meg teljesen. Vannak tévedések kétségtelen, és ha majd egyszer sokkal többet fogunk tudni, valószínűleg találkozni fogunk velük. Vannak állítások, melyekről feltételezem, hogy ehhez az osztályhoz tartoznak, de nem szeretném elfogadni ilyenek addig, amíg magam is fogom tudni, hogy úgy van – és addig helyesebb az ő kijelentéseit nagy tisztelettel fogadni.

Miután határozott ismeretünk van magunkról, igaz az, hogy nagyobb meggyőződéssel beszélhetünk magunkról. Tekintettel magamra mondom ezt. Többen mondták már nekem, hogy az én beszélgetéseim meggyőzőek. Míg mások – kevesebb tudással ugyan – sokkal ékesszólóbban beszéltek erről a saját szempontjukból, mint én, mégis az emberek azt kérdezték tőlük: igen, de hát tudja biztosan? Azt feleltem: igen, én tudom, de ön honnan tudhatja, hogy én tudom, ha én azt mondom, hogy így van? Azt felelnék: mi nem tudjuk, de valahogy érezzük, hogy mikor beszél arról, amit ő maga tud, és amikor arról, amit csak olvasott vagy tanulmányozott. Különféle hasonlatokat használhatunk arra az eszmére, hogy lehetetlen másokon addig segíteni, amíg nem szereztünk egy bizonyos fajta saját meggyőződést. Ha ki akarunk valakit menteni a viharos vizekből, biztos lábbal kell állnunk magunknak a sziklán.

Ha egy lélek már tud, ezt a bizonyosságát át tudja adni más lelkeknek is. Még lent a fizikai síkon is és a fizikai aggyal talán nem tudják okát adni, mégis megérzik, ha valaki tényleg tud. A magasabb fejlődés vonalaira felsegíteni másokat, vagy tanítványokat közelebb vinni Mesterükhöz, lehetetlen addig, amíg maga a segíteni akaró sem tudja ennek módját.

Ezt a finom különbséget világosan megláthatjuk a Teozófia kézikönyvében, melyek legtöbbször dr. Besant írta. Az első három: Az ember hét princípiuma, Reinkarnáció, A halál és

ami utána van. Ezeket akkor írta, mikor még nem volt látnoki képessége. Mrs. Besant hamarosan felismerte, hogy a Titkos Tanítás bár csodálatos írásmű, az átlag tanulmányozó számára rendkívül nehéz olvasmány, és mindössze egytized részét tudná csak felfogni az ott leírtaknak, kivéve, ha bevezető tanulmányokkal nem készítenék elő. És így a rá oly jellemző hatalmas energiával fogott hozzá rövid összefoglaló kivonatokat készíteni az ő emberei számára, egyszerűen leírva a könyvekből merített tanulmányait, és Mme Blavatskynak feltett kérdéseire kapott válaszokat. Kétkedem abban, hogy bárki is csak a Titkos Tanításból ki tudott volna annyit hámozni, mint ő. Csodálatos képessége van a dolgokat úgy összeilleszteni tudni, hogy teljesen világossá váljanak. A dolgok sorrendjében eljutott a negyedik kézikönyvéhez, ami a Karma volt, és akkor kezdte maga is látni a dolgok ilyenféle működését.

Akkor írtam én is „Az asztrális sík”-ot és „A devachan sík”-ot, ő pedig a hetedik kézikönyvét írta meg, „Az ember és teste”-t. Ez idő alatt, mikor ezt az utolsót írta, megtanult már maga is látni. A stílusban határozott különbség van, úgy a „Karma”, mint „Az ember és teste” című műveiben. Mindkét kézikönyve mutatja már, hogy a leírtak első kézből való ismeretek közlései. Az előzőleg írt könyveiben idéz, és bár a különböző idézeteket nagy ügyességgel szötte bele, az első három kézikönyvben elég sok olyasmi van, ami nem elég világos, ezért nehéz megérteni. Gyakran mondta, hogy szívesen írná újra ezeket, de mindig mást kellett írnia, és sohasem volt ideje. Neki is, úgy látszik, ez a gondolata volt, hogy ezek a művek historikus dokumentumok, melyek mutatják, hogy mi volt az, amit akkor tudtunk, és mi volt az, amit azon a fokon még nem tudtunk.

Azokban a kezdeti időkben a legtöbbünknek nagyon tökéletlen ismereteink voltak a dolgok rendjéről, és a teóriáink nagyon is hiányosan voltak. Mr. A.P.Sinnett „Ezoterikus buddhizmus”-a volt az első, egy megközelítően teljes és rendszeresített mű ezen a téren. Ennek a könyvnek alapját számos levél adta, melyeket Mr. Sinnett kapott Kuthumi Mester tanítványai által. A közvetlen válaszokat először magának a Mesternek tulajdonítottuk, de később úgy találtuk, hogy ezek – ha ugyan szabad így mondani – az Ő hivatalából jöttek, az Ő környezetéből. A levelekből bőséges információt nyertünk, melyek általában válaszok voltak a Mr. Sinnett által feltett kérdésekre. Így Mr. Sinnett könyveit ezekből a levelekből írta.

Dr. Besant volt az, aki a teozófiai ismereteinek többségét lajstromozta számunkra, egymás mellé sorakoztatva a tényeket úgy állította össze, hogy bárki elolvashassa. Azokban a kezdeti időkben nagyon is kemény munka volt a teozófiai igazságokat tanulmányozni. De még az ő munkáiban is azonnal megláthatjuk a különbséget, bármennyire is pompásak azok, amikor még őt is csak a könyvek vezérelték, és később, amikor ő maga is látta már a dolgokat.

Mme Blavatsky sok mindent látott maga is, de az ő elméje – már amennyiben mi megérteni tudtuk, mert ő gigantikus elme volt – egy kissé másképpen működött, mint a miénk. Ha szabad így mondani nagyrabecsüléssel és tisztelettel, ez az elme atlanti típusú volt. A tények hatalmas mennyiségét gyűjtötte össze, de nem nagyon törődött a rendszerré tételükkel. Swami T. Subba Rao azt mondta a Titkos Tanításról, hogy értékes drágakövek halmaza. Az nem vitás, hogy valóban értékes drágakövek, és osztályozni magunknak kell; ő nem próbálta meg ezt számunkra megtenni, mert egyáltalán nem találta szükségesnek.

Tanulmányaim ideje alatt ismételtelen olyan eszmékre bukkantam, melyek nekem is teljesen újak voltak, és így jegyeztem azokat, s nem mint csak felfedezésekre tekintettem, hanem mint eszméket, melyek nekem újak. Talán hónapok vagy évek múltán utánanéztam az „Ezoterikus buddhizmus”-ban, vagy a „Titkos Tanítás”-ban, és úgy találtam, hogy az a gondolat, amit én újnak véltem, egészen világosan benne volt ezekben a könyvekben – talán

nem annyi szóval elmondva, de határozottan ugyanúgy alkalmazva. Bizonyos már most, hogy sok olyan gondolat, melyeket még nemrégén úgy tekintettünk, mint teljesen újat, nekünk kellett levezetnünk. Most már látom, hogy ezek az igazságok a többi gondolatból származtak, és most már csak azt kérдем, hogyan lehettem olyan ostoba, hogy nem vontam le a következtetést. Ugyanez a tapasztalatunk egészen különlegesen minden egyes beavatásnál: a tudás kulcsa, melyet akkor közölnek velünk, egy teljesen nyilvánvaló dolog. Ezt mondjuk magunknak: „mit csináltam én, hogy ezt nem láttam meg magamtól?” Pedig sohasem tesszük, és senki sem teszi, amíg meg nem mondják neki. Nincs szükségünk az állítások bizonyítására: maguktól beszélnek, és abszolút magától érthetőek.

De ez tény volt, és végig, egész életünkön át, szembenézett velünk, és mi sohasem láttuk. Ha valaha is gögősek voltunk az intellektuális fejlődésünkre, az nagyon gyorsan letörik az ilyen tapasztalatok útján.

Csak a Mesterek képesek akárkinek is teljes segítséget nyújtani. Tudásuk univerzális, és minden magasabb világra is kiterjed. Úgy látszik, nincs szükségük arra, hogy minden ismeretüket az agyba tömörítsék, de meg tudják tenni, hogy egy bizonyos képességgel mindent megtesznek, ami megkívántatik, és éppen e képességüknel fogva mindenkor és mindig mindent tudnak róla. Megtörténhet, hogy valamilyen információra van szükség, amit a Mester kíván. Neki nincs szüksége arra, hogy valahol leolvassa, mint ahogy azt mi tennénk, Ő csak az ő mindent meglátó szemét kell, hogy a tárgy felé fordítsa, és azonnal abszorbeálja az arra vonatkozó ismereteket. Azt hiszem ez az, amit az alatt kell értenünk, hogy megszabadulunk a tudatlanságtól. Nyilvánvaló, hogy nem lehet minden tudást megszerezni azon a vonalon, ahol ismereteket szerzünk. Egészen határozottan kijelentik, hogy az utolsó bilincs, amit az Arhatnak el kell vetni, az avidya, a tudatlanság. S ha azt kérdezzük, hogy ez mit jelent? Mi az, amiről mind tudnia kell – azt a választ kapjuk: mindenről, ami a Naprendszerben van.

Csüggedten hátrálunk meg, mert valamilyen kevés kis tapasztalatot ugyan szereztünk világunk alacsonyabb síkjairól, és a különböző magasabb síkokon is tudatlanságot állapíthatunk meg. Egészen határozottan azt mondhatom, hogy ez bár az Út, melyen át univerzális ismereteket nyerhetünk, de amilyen mértékben haladunk előre, mindinkább szorongat az univerzális tudatlanság érzése; minden alkalommal, amikor magasabb síkokra emelkedünk, habár megértjük ezt, amit megpróbálunk megérteni, de ugyanakkor előttünk újabb és újabb és mind szélesebb és tágabb terek emelkednek ki, amelyekről eddig semmit sem tudtunk. Minél többet nyer a tanulmányozó, annál inkább rájön arra, hogy mennyit kell még tanulnia, és ezzel szemben milyen kevés is az, amit eddig szerzett. És még ez is csak a fele a nehézségeknek, mert minden további előrelépés a meglátás egy új szempontját adja, tekintettel mindarra, amit már eddig tudunk, és így az új szempontból nézve kell újra megtanulnunk mindent.

Ez a kísérlet nem nagyon reményteljes akármelyik vonalon is, melyeket eddig megtanultunk követni. Ha az isteni univerzális tudást akarjuk megszerezni, akkor általában a megértésnek eltérő módjai vannak, melyek mielőtt továbbmennénk, feltáruznak előttünk. A magam részéről most az egész dolgot filozofikusan nézem, mert semmi mást nem lehet tenni. Mindent megtanultam a mi jelenlegi vonalunkon, és mikor új módszereket nyertem, használtam is azokat, de látom, hogy sohasem fogom igazán elérni ezen a vonalon a magasabb célt. Valami egészen új módszerre van szükség az ismeretek megszerzésében, és azt gondolom, hogy egy kis vezetést is kapunk onnan, amit buddhikus tudatnak nevezünk, amiről már szóltam; ebben a tudatban nincs szükség már kívülről jövő tényeket gyűjteni,

hanem mintegy belemerülünk mindezen dolgok tudatába, legyenek azok akár ásványi vagy növényi vagy déva-tudatok, belülről nézve értjük meg őket. Valahogy úgy találjuk, hogy ezek is a saját tudatunk részei, és így lehetővé válik ezen a vonalon ezt kidolgozni.

„Ha megtanultad az első huszonegy szabályt, és kifejlesztett erőddel, bilincstől felszabadított érzéseiddel beléptél a Tanulás Csarnokába, akkor felfedezted, hogy forrás lakozik bensődben, melyből szó fakad.”

A tanulás csarnoka eleinte az asztrális világra vonatkozik; egy későbbi fokon a Mester valószínűleg valami sokkal magasabbat ért ugyanazon kifejezés alatt. Mikor először csak valószínűleg asztrális tapasztalatok lehetségesek a törekvő számára, ott igen sokat tanulhat. Elsősorban – mikor még csak asztrális tapasztalatokat szerezhet az aspiráns – akkor még igen sokat tanulhat az asztrális világban. Egészeben véve számára mindez még új, új képességet bontakoztat ki, és különböző irányban tárulnak fel a meglátási lehetőségek előtte, lehetővé téve, hogy mindent új szemszögből tudjon megközelíteni. Azzal kezdem, hogy az egy külön dimenzió. Túl ezen még ott van az erő, hogy minden anyagon át tud látni. Továbbá a megfigyelő mindent a saját érzelmi eszközén keresztül fordít le, és ez nagyon is különbözik attól, mikor a fizikai testen át próbálunk érzékelni. Így tehát sok az, amit meg kell tanulni, és még meg kell tenni a magasabb világokban, mert itt van a legnagyobb szükség az embereken való segítségre. Itt vannak a nemrégien meghaltak, a legkülönbözőbb állapotokban és fejlődési fokon, s ezért főként itt lehet a bajban lévőkön segíteni, mikor fizikai testen kívül vagyunk.

Majd idővel elkövetkezik a későbbi fokozat, mikor az ember szabad lesz a mentális síkon ugyanúgy, mint a legtöbben közülünk szabadok az asztrális világban, mikor fizikai testüktől távol vannak. A Mesterek tanítványait megtanítják különösen a mentális test kifejlesztésére, míg éppen olyan könnyen nem használják, mint az asztrális testüket. Ekkor megtanítják, hogy hogyan kell mayavi rupát csinálni, vagyis egy időleges asztrális testet, tehát nem azt az asztrális testet, mely természetes tartozéka az embernek, hanem egy időleges materializáció az asztrális síkon, melyet csak azok tudnak készíteni, akik már megtanultak a mentális testükben közlekedni.

A következő fokozat: megtanulni a kauzális testet szabadon használni. Mert bármelyik alacsonyabb eszközét is használja az ember, ez az új tudatállapot egy bizonyos mértékben fennmarad. A kauzális test teljes képességeit nem használhatja sem az asztrális, sem a mentális testekben, mert ezek egyfajta fátylat képeznek, egyféle korlátozást; de a kauzális tapasztalatainak emlékét még mindig megtarthatja. Ha ezeket mégis áttörte volna, azt, ami mint fátyol működik az asztrális és fizikai test között, emlékezni fog fizikailag mindenre, amit a magasabb világokban tett, s így létezése folytonos lesz. Magában a kauzális testben tudata töretlen marad, nemcsak az alvás és ébrenlét idejére, hanem az életen és a halálon át is, mert ez állandó tudatállapot. Mikor az ember belép a következő, de magasabb Tanulás Csarnokába, a buddhi síkra, közvetlenül megismerheti mindazt, ami eléje kerül. Képes lesz belépni mások tudatába, és egy más módon pedig azokat magába tudja vonni, és így teljesen megérti őket.

Mikor valaki ezeket az erőket kifejlesztette, és érzékeit már semmi sem bilincseli le ezen a magas síkon, egészen bizonyosan igen sok mondanivalója lesz. De ugyanakkor mindig akadályozva fogja érezni magát, mert komoly nehézségei lesznek a kifejezés módjában. Lát és tud, és ennél fogva sokkal többet tud mondani, mint az, aki magától tudja mindezt, és nagyon elhíhető módon tudja közölni. És mégis minden erőfeszítés ellenére, sőt még sikereit illetően is, már amennyire néhány embert érintett ez, sohasem szabadul attól a tudattól, hogy a

felét sem tudja elmondani annak, amit látott. Nincs szó, ami közölni tudná egy másikkal azt, amit tapasztalt olyanról, melyet szóval nem lehet kifejezni.

A devócióval eltelt emberek néha fel tudnak emelkedni az elragadtatás állapotába, és ekkor bepillantást szereznek a magasabb síkokba. És ha egyszer ezt az állapotot csak érintette is, azonnal fel fogja ismerni erről néhány keresztény szent és hindu jógi leírásait. Szent Teréz beszél ilyen tapasztalatokról, Keresztelő Szent János, Assisi Szent Ferenc, és még mások is egyszer-kétszer említenek ilyesmit. Ezek a keresztények olyan állapotot értek el, melyet keresztény kifejezésekkel írtak le, míg egy teozófus inkább teozófus kifejezésekkel írta le ugyanezt. Ő a Mesterekre való hivatkozással beszélne erről, amazok pedig Krisztusra vonatkoztatnák.

Nagy dolog a jelenségek mögötti valóságokkal kapcsolatot létesíteni, vagy helyesebben a formák mögötti valóságok jobb megközelítése, mert egy személyes tapasztalat töredéke sokkal többet számít, mint hallomás útján szerzett igen sok instrukció; mikor néhány személyes tapasztalatot nyertünk, úgy találjuk, hogy bennünk valóságos forrása buzog fel a beszédnek. Azt érezzük, hogy most valami mást kell mondanunk, valamit, amit meg kell mondanunk, mely megbízatásként nyugszik rajtunk, és ezt adnunk kell a világnak, hogy tanúságot tegyünk ezekről a ragyogó valóságokról. A Mester azt mondja, hogy mikor mi már magunktól tudjuk ezeket a dolgokat, akkor megtaláljuk a forrást is magunkban, melyből a beszéd fog fakadni. Érezni fogjuk, hogy beszéljünk a nagy dolgokról, mert beszélünk kell arról, amit az Úr tett értünk, hogy mindezt keresztény formában mondjam.

Az ember nem kívánja akárkire is válogatás nélkül rábízni a saját tapasztalatait, de úgy érezzük, hogy mindazok, akiknek valóságos első kézből származó értesülései vannak bármiről, mindig készen kellene lennie azokról tanúságot tenni. Azok, akik személyesen látták, találkoztak és emlékeznek a nagy Mesterek közül valamelyikre, úgy gondolom, mindig készen kell lenniük erről a tényről bizonyágot tenni, mert a külvilág ha ilyen eseményről hall, azonnal ezt kérdezi, hogy nos, van itt valaki, aki látott ilyen nagy lényeket? Nem kívánom a Mesterekről való eszményt lefokozni azzal, ha megpróbálom a kérdezőknek valamiféleképpen közel hozni őket, miután nem tudják megérteni másként. Ha ilyen emberek egy nyilvános előadáson megkérdezik, hogy láttam-e ezek közül a nagy mesterek közül néhányat, azt válaszolom, hogy igen látom őket, de ez olyan dolog, melyet nem kívánok nagy nyilvános előadáson megvitatni. Nagyon valószínű, hogy egy ilyen összejövetele lesz olyan, aki ezen gúnyolódni fog, még akkor is, ha nem is szólnának semmit, mégis a hitetlenség állapotában vannak. Mindez persze nem nagy különbség a Mesterek számára, mégis helyes volna szem előtt tartani, hogy az illetőre nézve bizony nagy különbség. Az az ember, aki gúnyolódik a nagy lények fölött, mint amilyenek Ők, különösen rossz karmát okoz magának, amelyet ismételt és újra láttam. Tehát ha néha úgy tűnik, hogy ilyesmit visszatartunk, a mi igazi okunk nem annyira a magától értetődő idegenkedés attól, hogy a nekünk szent neveket nem kívánjuk kitenni a tudatlanok és botorok gúnyolódásának, de azon kívül még tekintettel vagyunk a tudatlanokra és botorokra, hogy ne halmozzanak magukra igen kellemetlen tapasztalatokat a jövőben. Ezt nem tudom alaposabban megmagyarázni, de tudom, hogy így van. Újra és újra láttam, túlságosan gyakran ahhoz, hogy tisztára csak véletlennek tekinthetnének, vagy bármilyen esemény eredményének tarthatnánk. Senkinek sincs joga bármely vallási tanítót kigúnyolni. Nem kell, hogy higgyen benne, vagy kötelességének érezze követni őt, de legalábbis a jobb érzésű ember nem fogja kinevetni egy másik ember vallásos hitét. Az, aki így tesz, az adott tanítások természetétől függetlenül, általános elvből helytelenül cselekszik.

Talán helyes is egy minden irányra kiterjedő, általános óvatosságot hangoztatnunk, és hogy ne tanúsítsunk gúnyos magatartást bármivel szemben is, mert mindig lehetséges, hogy az igaznak valamely töredékét tartalmazhatja, bármennyire hihetetlenek és érthetetlenek tűnik is nekünk az. Minden okozatnak – még a babonának is – megvan a maga oka, s bár a jelenleg adott formában nevetségesnek tűnik számunkra, ha visszafelé követni tudjuk, úgy fogjuk találni, hogy eleinte az igazság valamely részét tartalmazta, és hogy még most is van benne valami.

„A tizenharmadik szabály után nem fűzhetek több szót az eddig leírtakhoz.”

Hilarion Mester úgy érti ezt, hogy a Velencei Mester által adott megjegyzések mindazt tartalmazzák, amit Ő is úgy érez, hogy helyes volt mondani. És jegyzeteit ezekkel a szavakkal zárja:

„Békémet adom neked!” Δ

„E jegyzetek csak azoknak szólnak, akiknek békességemet adom; azoknak, akik mind a külső, mind a belső érzéssel tudják olvasni azt, amit írtam.”

„Békémet adom neked”, mint ahogy ezt már az I. részben is láttuk, csak a Mester mondhatja a tanítványának, aki olyan, mint Ő, vagy azoknak, akik a buddhikus síkra felértek már és eggyé váltak Vele, ezen tudat elérésének erejénél fogva.

Tegyük fel, hogy vannak emberek, akik ilyenféleképpen üdvözlik egymást: „Béke veled!”, és erre a válasz: „És véled a béke”. Mit adnak ilyenkor egymásnak? Elképzeltjük, hogy mindkét fél ugyanazon a síkon áll, és hogy mindegyiküktől a béke erős kívánsága vagy gondolata áramlik egymásra. Ez valóságos ajándék volna, egy egész határozott anyagi dolog. De ugyanez történik akkor is, mikor a ragaszkodás gondolatát küldjük ki afelé, akit szeretünk. Ezzel egész határozottan a saját asztrális testünk egy kis részét küldjük feléje, mint a gondolatforma eszközt; ugyanígy magasabb rendű anyagot is transzformálhatunk, mint pl. a buddhikus sík anyagát, ha fejlődésünk már eljutott odáig.

Egész helyes elképzelnünk, hogy ilyen esetekben valóságos anyagi dolgot adunk. Az emberek gyakran nem gondolják, hogy egy kívánság valamit is jelent. Ha pedig egy jó gondolatot küldenek ki éppen olyan anyagi ajándék, mint akár egy könyv, vagy egy ékszerarab, csak éppen hogy asztrális vagy mentális anyagból van. Olyan ajándék ez, melyet úgy a legszegényebb, mint a leggazdagabb adhat bárkinek.

Tegyük fel, valaki egy paptól áldást kap: „Isten békéje, mely minden megértést meghalad, legyen veled!” Ez ismét egy egészen határozott jelenség. A pap jókívánsága, amelyet éppen úgy megkaphatunk, egy egészen végtelen kis töredék, ami tőle jön. De ha egy pap Isten nevében ünnepélyes áldást oszt, akkor papi funkcióját gyakorolja, akkor szellemi erőket von le abból a tartályból, melyet Krisztus pontosan erre a célra tartalékolt. Ez ugyanabból a nagy tartályból való, melyből az Eucharistia celebrálásánál merítenek, csak ennél az alkalomnál egy másféle fokozatból merítenek, és ezért az erő is másfajta. Vannak olyan Nagy Lények, akik úgy választottak, hogy ennek a tartálynak egy különleges részét alapítják, melyet elsősorban saját maguk töltenek meg, és ez után az Ő jelentősebb követői töltik fel egészen. Ezt maga Krisztus tette, mikor Palesztinában megjelent. Ezért béke és áldás – amely sokkal magasabb rendű, mint amelyet egy ember itt adhat egy másiknak – árad a gyülekezetre a pap akarata révén. Ez az áldás nem tőle jön, hanem sokkal magasabb forrásból.

Ha az áldást a püspöktől kapjuk, ugyanabból a forrásból, de magasabb fokon kapjuk, tehát egy teljesebb kiáradást. Mikor a püspök az áldást adja, akkor három keresztet vet egy helyett, amelyet a pap ad. Ezzel a háromszoros erőt fejezi ki, melyet akkor kiáraszt. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy püspöki mivoltában nem ugyanazt ez erőt adja át akkor is, ha csak egy keresztet csinálna, de a hármasság jel megtételének magyarázata az, hogy a magasabb síkokon ugyanannak az erőnek háromszoros változata áll rendelkezésére, mint amit a pap adhat. Ezért, mikor nagy Mestereink egyike valakinek azt mondja: „Békémet adom neked”, akkor egy sokkal tágabb és magasabb békét áraszt reá.

Magának Krisztusnak áldása a legmagasabb áldás, amit ezen a földön adni lehet. A Világ Ura valójában még ezen is felül áll, de az Ő útján nem annyira áldást ad, mint inkább erőt. Azt gondolom, így mondhatnánk, hogy a Bodhisattva áldása a legmagasabb rendű a vallásos típusúak közül, melyet ez a világ nekünk adhat. Hogy minden egyes lény mennyit képes ebből az áldásból felfogni, az a legkevésbé sem függ a Bodhisattvától, hanem teljesen az egyéntől. Az Ő ereje napsugárhoz hasonlóan árad ki, lehet, hogy földön-született felhők útját állják a napsugárnak, és elsötétítik ezen isteni erő hatását, de ennek ellenére – dicsőséges és csodálatos erő.

A legtöbb ember egyféléképpen túlságosan materialista, viszont másrésztől nem eléggé materialista az érzéseiben a magasabb tényekkel szemben. Annyiféle materializmus csüng rajtunk, hogy mindaddig, amíg határozottan nem látjuk, vagy legalábbis nem érezzük a dolgokat magunk is, alig adhatunk hitelt létezésüknek. És mégis, másrészt nem vagyunk eléggé materialisták az eszményeinkben. Az embereknek meg kellene érteni, hogy amikor mi a Nagy Lények által kiárasztott áldásról beszélünk, sőt magának Krisztusnak az áldásáról, akkor valami olyan határozottat értünk alatta, mint a villamosság vagy egy korsó víz. A spirituális erők számunkra az anyagon át jönnek le, úgyhogy mikor áldást kapunk, akkor az egy határozott, tényleges erő, mely közelebb vihet bennünket az Istenséghez.

73. fejezet 14 – 21. szabály

C.W.L.: A 14. szabály ismét a Chohan megjegyzése, nem annyira arról, hogy mi volt előbb a három aforizma újabb sorozatának előkészítéseképpen, melyek a 15., 16. és 17. számokat viselik.

„14. Miután megtanultad, hogyan kell használni a belső érzékeket, miután legyőzted a külső érzékek vágyait és az egyéni lélek vágyait, miután tudásra tettél szert, készülj, óh tanítvány, hogy valóban az útra lépj. Megtalálsz az utat, állj most készen, hogy haladj is rajta.”

Furcsának látszik, mikor e könyv második részének a felén túl vagyunk már, hogy azt mondják, hogy csak most lépünk valójában az útra. Persze ez az utalás az út magasabb fokaira vonatkozik. Éppen úgy, ahogy először a próbaösvényről beszéltünk, és később magáról az Ösvényről, az első beavatáson túl vagyunk, úgy szól itt a Chohan a valóban útra lépésről. Ugyanezt az eszmét különböző síkokra is alkalmazhatjuk. Az Arhat egy új útra lép, vagyis a nirvanikus síkra, amely nagyobb valóság, mint a buddhikus sík; és az Aseka, vagyis a kész Adeptus egy ennél magasabb síkra lép, egy még teljesebb valóságba.

Úgy tűnik, hogy az Ösvénynek nincs vége. Nem beszélhetünk bizonyossággal semmiről sem, mint valami véglegesről. Azt ugyan mondhatjuk, hogy a létra előttünk mind magasabbra tör, míg elvész a dicsőségben, messze túlhaladva a mi megértésünk lehetőségét, és egészen biztosan tudjuk, hogy további fejlődés vár reánk, mely még sok millió évig fog tartani. És mi a végső cél, ki tudná megmondani? De azt tudjuk, hogy a Solar Logosz tudatát fogjuk egyszer elérni. Számunkra ez már végcélnak tűnhet, de nincs kétségem afelől, hogy túl ezen, még további dicsőségek következnek; a legvégsőbb végről nem tudunk semmit sem mondani; és még ha fejlődésünk jelenlegi fokán elének tárnánk az ilyesmit, biztos, hogy nem értenék meg.

Mikor a Chohan arról beszél, hogy az individuális vágy fölött már diadalmaskodtunk, ez alatt azokat a vágyakat érti, melyek talán magának az egónak a vágyai. Ezek nem olyanok, melyekkel az itteni alsóbb vágyakat szoktuk jelölni. Az Ösvény egy magasabb fokán két bilincset kell levettünk: egyik a ruparaga, a másik az aruparaga, és jelentésük „vágy a formában lévő élet után”, és „vágy a forma nélküli élet után”. Mikor már elérünk az ego tudatához, úgy találjuk, hogy az élet két változata áll előtte: a kauzális testében, mely a formában lévő élet, és a buddhikus testében, mely a szó közönséges értelmében forma nélküli élet.

Így tehát az egónak egy formában lévő tudatról és egy formán kívüli tudatról vannak tapasztalatai, mindkettő csodálatos, szavakkal ki nem fejezhető, mert az ego élete a formában: élet hasonló társak közt, más egók közt, és ha ezen a síkon tudatos, a legragyogóbb intellektusok - kiket valaha is produkált a világ – társaságának örvendhet, magába foglalva úgy az angyali birodalmat, mint az emberit. Az ego élete a saját síkján oly pompás és dicsőséges, amely a személyiség minden képzeletét felülmúlja. Ha el tudnánk képzelni olyan életet, mely a világ legnagyobb emberei társaságában folyik – művészek, költők, tudósok, sőt maguknak a mi Mestereinknek körében – és mindehhez hozzáadva az Ő megértésüket, amilyen itt lent elérhetetlen, csak így és ekkor nyerhetnénk fogalmat arról, hogy milyen is lehet az ego élete.

Amikor a fejlődésben ilyen messze jutottunk, akkor láthatjuk azt is, hogy ez mélységesen vonzó élet, s mikor ez a lehetőség tárul az ember elé, hogy mindent félre tud már tenni, és ezt mondja: mindez után a leghalványabb vágyam sincs már, akkor ez csodálatosan nagyszerű áldozat lesz.

De ennél még sokkal nagyobb lemondás lenne, hogy ezen túl és e fölött, mikor a forma nélküli élet rendelkezésére áll – a buddhikus síkon aló élet – amelynek nemcsak társasága van, hanem valósággal már eggyé vált mindazzal, ami ott van, sőt még sokkal többel is, akkor ezt mondja majd: „még ez után az élet után sem vágyom, tökéletesen szabad vagyok minden vágytól. Ha a Logosz a mi Mestereink által elküldene ezen irányok valamelyikébe – tehát a formában lévő életbe, vagy a formán túli életbe – legboldogabban, leghálásabban fogom elfogadni a munkát és a tőlem telhető legjobbat fogom adni, de sem egyik, sem másik iránt nincsenek vágyaim, és készségesen kész vagyok lemenni a fizikai síkra dolgozni.”

Feltételezem, hogy igen keveseknek van a leghalványabb gondolatuk arról, hogy ilyen tapasztalatok után milyen szörnyű lebukást jelent a fizikai síkon való élet. Lejönni erre az alsóbb síkra, még a legkívánatosabb körülmények közé és a legszebb környezetbe is annyi, mint visszaesni a sötétségbe a legcsodálatosabb fényekből; annyi, mint bezárva lenni, megkötözve lenni, tehetetlennek lenni, mert a magasabb világok minden képessége túlságosan finom ahhoz, hogy itt lent használni lehessen.

A korai Mester-levelek közt olvashatjuk, hogy azok, akik érintették már a nirvánikus sítot, miután abból kiléptek, több hétre terjedő depressziós állapot vesz erőt rajtuk. Jól el tudom képzelni, hogy ez igaz, néhány indiai testvérünkre is, akik magas elragadtatott állapotban – számádhiban – tapasztalták ezt, és mikor ismét lejöttek a fizikai életbe, azt mélységesen depressziós állapotnak találták. Azok, akik a Mesterek tanítványai és már tapasztalatokat szereztek a magasabb sítokról, megtanulják, hogy ne engedjenek a lehangoltságnak, mikor ismét a környezet korlátai közé bocsátkoznak le.

Aki felajánlotta magát a szolgálatra, késznek kell lennie mindent tökéletesen feladni, ha ez szükséges. Késznek kell lenni bármilyen környezetbe is elmenni, ha oda küldik, időlegesen feladni mindent, tehát a magasabb formában való életet is, és az ennél még magasabb formanélküli életet is. Csak így tudja teljesen eldobni a két utolsó bilincset. Ezt az arhatnak kell megtennie. Valaki elnyerheti a negyedik beavatást, és mégis lehetnek vágyai a magasabb világok iránt, ezért szükségtelenül ne essünk kétségbe. Azon magas fejlettségi fokot és a szolgálat iránti erős érzéket árul el, ha valaki teljesen független tud maradni az ilyen boldogságtól. A kísértés messze túl van bármin is, amit el tudunk képzelni.

„15. Kérdezd a földtől, levegőtől és víztől, hogy milyen titkokat rejtegetnek számodra”.

Ebben a szabályban az eredeti aforizma az első mondatban van, és a Chohan megjegyzése a második. Eddig már szoltam arról, tekintettel arra, amire itt rá akar mutatni, vagyis, hogy szorosabb kapcsolatba kell kerülnünk a természettel, ha valójában meg akarjuk érteni. Minden vallásnak – már amennyire mi ismerjük – még a vad törzsek rítusait is beleértve, melyeket alig lehet vallásnak nevezni, van valamilyen elképzelése a kozmogóniáról, a világ keletkezéséről és a Naprendszer létrejöttéről. És ennek meg is van az oka. A különböző korokban eljött Világtanító erősen hangsúlyozta a népek alfajainak is, hogy kíséreljék meg megérteni az Univerzumot, melynek ők is egy részét alkotják.

Minél többet értünk meg a fejlődés egész tervéből, annál inkább élhetünk vele harmóniában, és képesek vagyunk együttműködni vele még a legkisebb részletekben is. Attól tartok, hogy azoknak, akik még nem tapasztalták minden részletében ezt, nemigen tudják teljesen megérteni, hogy mit jelent mind szorosabb kapcsolatot létesíteni a természettel. Az író itt nem határozatlanul beszél erről, hanem tökéletes belső ismeretekkel, mikor azt mondja: „Kérdezd a földtől, levegőtől és víztől, hogy milyen titkokat rejtegetnek számodra”. Ezek a titkok segítenék megérteni ezt a nagy és csodálatos fejlődést. Még egy kis tudás is erről megmentené az embert az önteltség veszélyétől. Igen sokan egész határozottan önhitté, elbizakodottá váltak, mert az a lehetetlen elképzelésük volt, hogy a természetnek mindezen csodálatos birodalmi főleg az emberiségért teremtődtek. És ha ezek növények – hiszen a Biblia is állítja, hogy ezeket az ember táplálkozására teremtette – vagy ha úgy esik, hogy állatok, feltételezik (bár nem hiszem, hogy határozottan állítja ezt), hogy Isten célja velük az volt, hogy az embert szolgálják. Úgy látszik, sokat közülük csak azért teremtett, hogy megegyék őket. Nem ezt állítja a Biblia; itt csak a fák gyümölcseiről és magvairól szól, melyek – mint mondja – az ember táplálkozására szolgáljanak. Ez az eszme erősen hangsúlyozza, hogy minden az ember kedvéért létezik, hogy a levegő is azért van, hogy ő lélegezni tudjon, hogy a víz is csak azért van, hogy az ember ihasson, vagy mosakodjon benne, és hogy minden az ember köré, mint központ köré csoportosul. Mindez azonban egyáltalán nem így van.

Ugyanezek az emberek a Holdra, mint valami haszontalan tárgyra gondolnak, kivéve azt, hogy éjszaka útjukat megvilágítja. Ha ez lett volna a szándék, akkor nagyon nem kielégítően lett végrehajtva, mert a felében egyáltalán nem világít, s mégis kitartanak a mellett, hogy a Nap is csak azért van, hogy nappal nekik világítson, úgy ahogy a Hold teszi éjjel. Az emberek majdnem mindig ehhez hasonlóan beszélnek, és ha már tudjuk a tényeket, akkor már, mint furcsaság érint bennünket. Mi az állati fejlődés legmagasabb fokán állunk. Mi magunkat külön birodalomnak véljük az állatok fölött, de a tény mégis az, hogy mi vagyunk a legmagasabbak az olyan teremtmények közt, kiknek sűrű fizikai testük van. Igen nagy számmal vannak olyan lények, akik magasabb rendűek nálunknál, s akiknek mentális és asztrális eszközük van, és mások is, akik fizikai testeket használnak az éterikus anyag határáig, bár csak időszakos materializálódásra.

Ha mi választhatnánk egy olyan evolúciót, amely a többtől külön folyik, és mondanánk, hogy a naprendszer csak ezért a különleges egyért létezik, sőt, ha még azt is mondanánk, hogy a mi földünk csak ezért az egyért létezik, akkor inkább a nagy déva-fejlődést választanánk, mint az emberit, mert az bizonyosan sokkal magasabbra tud felérni, és általában sokkal pompásabb, mint a miénk. Van még sok más vonal is, melyek más világláncokon már befejezték fizikai tapasztalataikat, és most ennek a világnak magasabb síkjait használják. Például azok az evolúciók, melyek a buddhikus sík fokán vannak már, semmit nem avatkoznak bele a három alacsonyabb világba, amelyben mi fejlődünk. Így ezután ők már ebben a magasságban vannak, amennyiben a nekik legalacsonyabb sík a mentális sík, amely nekünk még olyan magas, jóllehet ők sokkal fontosabbak, mint mi.

Már amennyiben mi képesek voltunk ezt kipróbálni vagy meglátni, semmilyen hely nincs elveszve vagy elfoglalva. Emlékszem egy kijelentésre, ami egy spiritiszta gyűlésen hangzott el, melyen részt vettem, mielőtt a teozófiáról tudtam volna. A közléseket adó lény azt mondta, hogy az ő látása szerint a helyiség színing tele van un. szellemekkel, és ezen a termen túl magasabb lényekből álló sűrű anyag van egészen az egekig terjedően – akiket ő angyaloknak nevezett – a legkülönbözőbb fajtákból, állandóan lebecsátkozva, majd felemelkedve. Azt mondta: „az egész levegő – már amennyire én látni tudom – tömve van ezekkel a magasabb lényekkel”. Úgy jellemezte őket, mint olyan lényeket, akik erre a bizonyos körre koncentrálnak magukat, ahol mi ültünk, és nincs kétségem afelől, hogy e lények egy-egy csoportja jelen is volt, de ettől eltekintve minden teret mindig felhasználnak a fejlődés számára, melyeknek velünk semmi közössége nincs, vagy pedig a velük párhuzamos rendszerekkel általában.

Az egész tér abszolút étellel telt. A föld háromnegyed részt vízzel van borítva, amelyben ember nem élhet, de ez a hatalmas térség nagyon is telve van étellel. A szilárd és sűrű föld szintén telve van egyfajta étellel, amely úgy mozog benne, mint ahogy mi a levegőben mozgunk az ellenállás tudata nélkül. Ez az emberinél eggyel alacsonyabb sík, egy bizonyos módon okosabb talán, de egészében még alacsonyabb, és olyannyira más, mint a miénk, hogy ami ott normális fejlődés, az nekünk nem volna jó.

Erről az életről az általunk használt általános nyelven sokat elmondani nemigen lehet, de érzéklni lehet, amikor testen kívül vagyunk, belemegyünk, benne vagyunk és megfigyelhetjük. Azonban ezt nem tanácsolnám senkinek, hacsak ki nem fejlesztett magában a korábban már említett magasabb rendű készségeket, mert aki így tesz, súlyosan veszélyeztetheti magát. Különösen igaz ez az alacsonyabb rendű formákra, amik iszonyatos erővel bírnak, ugyanakkor semmi általunk érthető ésszerűség nem vezeti őket – e fejlődési utak némelyike esetében teljesen ismeretlen, az amit mi erkölcsi megfontolásnak

nevezhetnénk. Ezek tehát gyökeresen eltérnek mindattól amiről ismerteink vannak, de ismernünk kell őket mielőtt mi magunk elérnénk az isteni tudatosság szintjét és eggyé válnánk azzal, hiszen ezek is a Logosz életének részét képezik, csakúgy mint a bennünk lüktető élet, és ahhoz hogy megértsük Őt, meg kell értenünk minden életet.

„16. Érdeklődj a Nagy Lényeknél (Holy Ones) a titkokról, amiket a föld rejt számodra.”

Az ehhez fűzött magyarázat:

A testi érzékszervek által közvetített vágyak legyőzése majd feljogosít erre.

A Nagy Lények természetesen – többek között – a mi Mestereink. Valószínű azonban, hogy e név alatt Ő a magas rangú Angyalokat is érti. Kapcsolatba léphetünk és sokat tanulhatunk – tanultunk is – a saját Mestereinktől, hiszen tanítványaikon keresztül sok olyan ismeretet adtak át, amiket más úton, saját magunk erejéből csak hosszú idő alatt sajátítottunk volna el. A kezdetektől értésünkre adták, hogy a mi dolgunk meggyőződni mindannak az igazságáról, amit tanítottak nekünk. Éppen ezt tesszük most is, és ez az oka annak, hogy számos később keletkezett teozófiai könyvben már jóval több részlet látott napvilágot, mint amikor még csak arra támaszkodhattunk, amit Ők mondtak nekünk.

E Nagy Lényeknél érdeklődni nem minden esetben jelenti azt, hogy felkeressük őket és felteszünk nekik egy kérdést. Vannak erre egyéb módszerek is. Előfordultak olyan esetek, amikor pontosan ezt tettük, vagyis pontosan megfogalmaztunk egy kérdést, és mikor adódott rá lehetőség, feltettük azt - mondhatni szóban, azzal az eltéréssel, hogy a magasabb síkokon nincsenek a szó szoros értelmében vett kimondott szavak., Ilyen kérdéseket néha akkor teszünk fel egy Mesternek, mikor rövid pihenőt tart, és ekkor kapunk rájuk határozott választ. Sokféle, a mindennapi munkával kapcsolatos kérdésben szeretnénk széles látóköréből eredő bölcsességére támaszkodni, de egy pillanatig sem jutna eszünkbe, hogy ezekre adandó válaszokért zavarjuk. A korábbiakban elmagyarázott módon lehetséges, hogy a tanítvány gondolatait párhuzamba állítsa az adott témáról a Mester gondolatával, és így bármilyen témáról megtudhatja, hogy miként gondolkodik a Mester arról, anélkül hogy az Ő tudatát igénybe venné ehhez. Ez semmiféle terhet nem ró a Mesterre. Egyszerűen arról van szó, hogy a kommunikációs csatornákon visszafelé haladva gondolatunkat összevethetjük az Övével. Nem más ez, mint hogy az ember a saját elméjével mérlegelve egy kérdést eljut valamilyen, a legjobbnak ítélt végkövetkeztetéshez, majd ezt a következtetést összeveti azzal a gondolattal, ami az adott kérdésről a Mester elméjében található, és máris láthatja, hogy van-e eltérés. Ha igen, az ember azonnal megváltoztatja a saját elképzelését, hiszen tisztában vagyunk vele, hogy Ő sokkal bölcsőbb, ezért az Ő gondolata a helyes.

Tehát vannak módszerek a Mesterrel történő eszmecsere anélkül is, hogy akár csak kicsit is háborgatnánk őt. Mégis akadnak olyan esetek, amikor ez nem megfelelő módszer, amikor egyértelmű, hogy alkalmat kell találnunk a kérdés feltevésére, és határozott választ kell kapnunk. De természetesen ehhez a kérdezőnek fel kell hoznia magát egy olyan szintre, hogy közeledése ne okozzon zavart.

Közülünk néhánynak mindennapos kötelezettsége, hogy álmunkban ellátogassunk Mestereink házához és megtudjuk, van-e valamilyen különleges utasításuk számunkra. Előfordul, hogy vannak ilyenek. Más alkalmakkor azt látjuk, hogy a Mester nyilvánvalóan elfoglalt, nagyon elmerült a munkájában – ilyenkor nem tolakszunk hogy észrevétecsük magunkat, hanem csendben távozzunk és folytatjuk megszokott, rendszeres munkánkat. Természetesen minden tanítvány így tenne. Elsősorban a Mesterre lenne tekintettel, és ha úgy

gondolja, hogy valami fontos jelentenivalója van, nem a maga, hanem a Mester számára alkalmas pillanatot keresne ehhez. Ám némely újdonsült tanítvány túlértékeli a saját tevékenységének vagy kérdésének fontosságát, és kitartóan várakoznak, nyomakodnak, hogy magukra terelessék az Ő figyelmét, míg végül félbe nem hagyja amit végez, és fel nem figyel rájuk.

Az idősebb tanítványok mindig nagyon vigyáznak és gondosan megszürik, hogy miféle gondolatot vagy érzést továbbítanak visszafelé a Mestert velük összekapcsoló kommunikációs csatornákon, nehogy megzavarják a harmóniát. Ehhez bizonyos elővigyázatosságra van szükség a tanítvány részéről, hiszen nagyon gyakran adódnak helyzetek, mikor a harmónia megbomlása nem a tanítványon múlik. A nagyvárosok jó példát szolgáltatnak erre, mert azokban sok kellemetlen környezetet jelentő hely és helyzet akad: a csúcsidezőszakok idején tapasztalható tömeg, a fülsüketítő lárma, és mindenféle egymásnak feszülő, egymással harcoló rezgések bizonyos mértékig kihatnak az emberre. Az ember valamennyire képes megóvni magát, és kötelessége is minden óvintézkedést megtenni, hogy ha ilyen hatások érik, azok ne juthassanak el a Mesterhez. Nem azért, mintha a Mester nem lenne képes már egyetlen gondolatával megvédeni magát, hanem mert ezt az egyetlen gondolatot sem szabad elpazarolni. A Mester ideje annyira drága, kiáradó ereje olyan értékes, hogy a tanítvány nem akarja annak egyetlen morzsáját sem elvesztesíteni. A Mesterhez hasonlóan ő is a munkának él, és kötelességei közé tartozik biztosítani azt, hogy a felbecsülhetetlen jótétemény, hogy a Mester őt saját lényé részévé tette, ne okozza Neki a legcsekélyebb gondot sem. Ha az ember elérte azt a fokot, hogy megtanulja a módját, könnyű ezt biztosítani. Addig is, a testi érzékszervek által közvetített vágyak legyőzése juttatja el odáig hogy kérdezhesen.

„17. Kérdezd a Legbelső, az Egyet a titokról mit korszakok óta tartogat számodra.”

A Legbelső, a Egy a személyiség számára kétségkívül az Ego, az Ego számára pedig a Monád. Hogy a Monád számára ez mi, nem tudom biztosan, mert még nem látom a Monádot. Az ember láthatja a atma hármasságát, ami a Monád hármasság kifejeződése, és ebből sok mindenre lehet következtetni, de én szemtől szembe még nem láttam. Mesterink látták, de abból amit ők látnak és tudnak, nyilvánvalóan nem mondhatják el nekünk mindent. Azt tartják, a Monád az Isteni Tűz egy szikrája, de úgy is gondoljuk, hogy a rendszer kezdeti megnyilvánulásakor a Logosz az ő „Hét Miniszterén, a hét lelken Isten Trónusa előtt” keresztül áradt ki. Nem tudom biztosan, de úgy képelem, igen valószínű hogy a Monád számára – aki a jelek szerint ama hétféle színű izzó sugarak egyikén át érkezett az Isteni Tűzből – eme hét nagy lélek avagy Bolygó-szellem egyike volt a Legbelső, és ebből még magasabb rendű lények létre is lehet következtetni. Az efféle dolgokat elménk nem képes befogadni, és nem is való őket szavakba foglalni. Valami számunkra érthetetlen módon (de ami azért meditációban nagyon is sokat jelenthet) Isten egy kis részét anyagba költözteti, és ezt a részt kétfelé – lélekre és anyagra – bontja, ahol mindkettő ugyanannak a valaminek kétféle megjelenési formája, de még miután így tett is mindig ott marad minden ilyen rész mögött, határtalanul, mindenhol jelenlévőként, és rendíthetetlenül. A Legbelső, az Egy titkokat korszakokon keresztül tartogatta számunkra titkait, mert a belső, igazi lény, azaz a Monád a kezdetektől tudatában van bizonyos dolgoknak, bár azt meg nem tudjuk, hogy mik ezek. A Monád az Isteni Tűz egy szikrája, és az Isteni Tűz, a Logosz mindent tud.

A hetedik szabályhoz fűzött megjegyzés ekként szól:

„A nagy és nehéz győzelemhez, melynek eredménye az egyedi lélek vágyaitól való megszabadulás, az út korszakokon át vezet, ezért ne várd ennek gyümölcsét addig, míg korszakokon át nem gyűjtöd hozzá a tapasztalatokat. Ha e tizenhetedik szabály elsajátításának ideje eljön, az ember elérkezett ahhoz a ponthoz, amin túllépve már több lesz mint ember.”

Ez elég fellengzősen hangzik, de feltételeznünk kell, hogy aki ezt írta, tudta mit ír. Nem szabad megfélemlenünk arról, hogy itt két különböző szintről van szó. Míg arról van szó, hogy a lélek céljainak érdekében háttérbe kell szorítanunk a személyiség vágyait, nos hát az nem olyan nehéz dolog. Ám háttérbe szorítani az egyedi lélek törekvéseit a Monád céljai érdekében már lényegesen magasabb rendű célkitűzés, ezért ha erről azt mondják, hogy korszakokba telik, az ember hajlamos elismerni, hogy bizony ez igaz lehet. Ám ha az ember egy szinten már sikeresen véghezvitte ezt, újra végigjárni az utat egy magasabb szinten már nem kellene hogy legyőzhetetlen akadályt jelentsen, hiszen a feladat ugyanaz, amit korábban elvégzett – igaz, egy teljesen már szempontból nézve. Kétségkívül korszakokba telik majd azoknak, akik lassan botladozva haladnak az emberi fejlődés széles főútján, de – mint láttuk – általában nem több néhány életnél azok számára, akik most az Ösvényre lépnek, és nekivágnak a meredek hegyoldalnak.

Amikor az ember egy villanásnyit bepillant a fátyol mögé a Hierarchia terveibe, feltűnik neki, hogy Ők szokás szerint nagy számokkal bánnak. Terveiket káprázatos, mondhatni halálos pontossággal dolgozzák ki, és úgy tűnhet hogy semmi nem befolyásolhatja a kifejtésüket. Ők a jövőt nagyjából tízezer éves darabokban tervezik és így szólnak: „Ebben a tízezer évben ezt-és-azt a munkát fogjuk elvégeztetni.” És így is tesznek. Csakhogy a munka nem szükségképpen fog egyenletesen eloszlani ebben a tízezer évben. Abból amit megfigyeltem úgy látszik, mintha lenne egy terv, ami azt mondja, hogy a munka egy bizonyos részét el kell végezni az első kétszáz év alatt, egy másik a következő kétszáz év alatt, és így tovább – míg végül egy ezredév elteltével egy határozott célkitűzésnek teljesülnie kell. Előfordulhat, hogy a kisebb kétszáz éves időszakokban a kitűzött célt nem mindig érik el, ám amit a nagyobb, ezeréves időszakokra terveztek, mindig teljesül. Ha eleinte a munka üteme lassú, a vége felé közeledve felgyorsítják a tempót.

A népek vagy nemzetek, akiknek elsőként kínálják fel a lehetőséget nem mindig élnek azzal, de mindig van egy szorosán mögöttük járó, akinek már folyik a felkészítése. Ha egy ember vagy nép nem teljesíti amire hivatott, a sorban mögötte haladó a helyére lép és ha kicsit késve is, de a munka rendben elkészül. A Brit Birodalomnak is megélte ezt a fajta próbatételt az Első Világháborúval kapcsolatban. Egészében megfelelt és méltónak bizonyult a kihívásra. Ha nem így történt volna, már folyamatban volt egy másik, a helyét átvevő nemzet felkészítése, ám ez a munkát csak egy-kétszáz évvel később végezte volna el, mert fejlődés terén sok a behozni valója. Most, hogy megragadtuk a lehetőséget (és remélem így is marad majd mindvégig), a másik nemzetnek több ideje lesz a fejlődésre, ezért megalapozottabb és könnyebb lesz a haladása és fejlődésének folyamatában nem kell elviselnie azt a megerőltetést, ami akkor várt volna rá, ha mi nem tesszük meg amit várnak tőlünk.

A Teozófiai Társulat és annak minden egyes tagja némiképp hasonló helyzetben van. Minden tag, aki a munkában általában jónak bizonyul, vagy a jelek szerint ez várható a közeli jövőben, megmérettetik valamilyen a hatodik Árja gyökérfaj megalapozásával kapcsolatos feladatban. Ez természetesen mindennemű kényszer és kötelezettség nélkül történik. Előbb vagy utóbb mind elérjük a tökéletességet, és mindannyian annyi időt szánhatunk erre, amennyit jónak látunk. A legbölcsebb eljárás az, ha folyamatosan megteszünk minden tőlünk telhetőt anélkül, hogy magunkat olyan megterhelésnek tennénk ki, amit nem vagyunk képesek tartósan elviselni. Nagy könnyebbséget jelent ebben, ha az ember tisztában van azzal, hogy

melyik sugárhoz tartozik. A Teozófiai Társulatban legtöbben a harmadiktól a hetedik sugárig terjedő öt sugár valamelyikéhez tartozunk, de sokan közülünk félúton vannak ahhoz, hogy átalakítsák magukat és az első két sugár valamelyikéhez tartozzanak, és a Teozófiai Társulatot megalapító két Mesternek dolgozzanak, akik majd a nagyjából 700 év múlva megalapítandó Hatodik Gyökérfaj Manuja és Bodhiszattvája lesznek. Sokan a mieink közül ebbe a fajba születnek majd, míg mások inkább az ötödik gyökérfajban folytatják tovább a munkát, hogy segítsék elérni annak jövőbeni tökéletes állapotát. Megint mások a hatodik gyökérfaj megalapozásán dolgozó Mestereket segítése helyett azt választják, hogy az ötödik gyökérfaj fejlődésének csúcán bizonyosan megjelenő nagy lángelmével tartsanak.

Ausztráliában, Amerikában és néhány más helyen most kivételes lehetőség nyílik azok számára, akik a hatodik alfaj megalapozását kívánják segíteni, mert ott ez már gyors tempóban halad, míg a régebbi országokban még csak elszigetelt képviselőik vannak. A (Első) Világháborúban meghaltak közül sokan máris újra megszülettek, bár nincs jele annak, hogy a fiatal országok kedvéért elhagynák korábbi hazáikat. Az új típusú faj azon tagjai, akik az öregebb országokban maradnak, a régi szokások és konzervatív eszmék miatt valószínűleg több nehézséggel kell hogy megküzdjenek.

Mindezen erőfeszítések közepette senki sem nélkülözhetetlen. A mi teozófiai mozgalmunkat illetően egészen bizonyosak lehetünk abban, hogy nagy Mestereink egészében véve gondot viselnek rá. Hiszen csak mostanában is - mivel újabban ismét sok egyházi tevékenységem akadt – tapasztaltam, mennyire gondosan irányított ez a szervezet, mennyire bensőséges lehet a viszony azok között akik az Egyházat ideleln igazgatják, és az Egyház valódi Vezetői között, ha az ideleln működők olyan csatornává formálják magukat, amilyennek lenniük kellene. Sajnálatos módon igaz, hogy sokan számos alkalommal nem így tettek, hanem saját személyes hatalmuk és érdekeik vezették őket, amivel olyan hatalmas spirituális erőttől, hasznosságtól és hatékonyságtól fosztották meg magukat, ami pedig rendelkezésükre állt volna. De csak egészen a legutóbbi időkben ébredtem rá, milyen határtalanok a lehetőségek, és mennyire nem tud erről a legtöbb ember, és annak alapján, amit láttam egészen biztos vagyok abban, hogy ugyanígy kell legyen sok egyéb, még csak nem is sejtett irányban is.

Soha többé nem fogok már meglepődni, ha a Nagy Fehér Testvériség keze nyomát fedezem fel bárhol, bármiben ami jó, legyen szó akár apróságról vagy hatalmas horderejű dologról, mert Ők nem hagynak kihasználatlanul még a legkisebb lehetőséget sem. Ha bárminő törekvésben akad valami jó, azt a törekvést a benne levő jó mértékéig felhasználják. Lehet hogy abban a törekvésben sok a rossz - ez elég sajnálatos és azt majd félre kell tenni – de a jelek szerint ez nem akadályozza meg Őket abban, hogy minden szemernyi jót hasznosítsanak, ami a törekvésben fellelhető. Előfordulhat bigottság, üldözésre való hajlam, önzés és sok más nemkívánatos jellemző valamely mozgalomban vagy személyben. Harminc éve még azt gondolhattam volna, hogy az ilyen jellemzők teljességgel kizárják, hogy tulajdonosukat bármire igénybe lehessen venni. Ezek komoly akadályok az ember számára és súlyosan hátráltatják a fejlődés útján előrehaladásban, de ha bármilyen jó tulajdonság fellelhető az ilyen személyben, annak erejéig őt is igénybe veszik.

A Testvériség eme munkamódszere nagyon bátorító. Valamennyien nagyon is tudatában vagyunk, mennyire messze vagyunk még a tökéletestől, hogy talán azt is gondolhatnánk: „Hogy vehetné hasznomat egy Mester, mikor olyan sokat hibázok?” De kötelességünk megtenni minden tőlünk telhetőt, és ami jó bennünk található, az Ő felhasználja. Mindez egyben egy még nagyobb követelményt is elénk állít: megszabadulni mindentől, ami megnehezíti, hogy Ő felhasználhasson minket. Annyit használ fel belőlünk, amennyit képes – tegyük hát könnyebbé ezt Neki azáltal, hogy tökéletes csatornává formáljuk magunkat.

Sokféle fejlődési út áll az emberek rendelkezésére, és sok-sok életre van szükség a bármelyik fejlődési út szerinti tökéletesség eléréséhez. Én a jelenlegi életem legnagyobb részét természetem pszichikus oldala kifejlesztésének szenteltem, hogy megtanuljam a tisztánlátást, és írásaiban beszámoljak róla. Társulatunkban találkoztam, és együtt dolgoztam Sir William Crookes-szal, aki egész életét a kémia tanulmányozásával töltötte, és tökéletesen megismerte azt. Vele kapcsolatban újra és újra felmerült bennem: „bárcsak rendelkezni a tudással amivel te, vagy ha te bírnál az én tisztánlátói képességeimmel – mennyi munkát végezhetnénk el!” Nagy kárnak tűnhet, hogy az ember nem bírhat egy életen belül mindkét -féle fejlettséggel. Mind a kettőhöz egy egész élet szükséges. Ő a kémia megismerésére tette fel életét, és következő testet öltésében nem fog annak részletes ismeretével rendelkezni, de meglesz benne az a képesség, hogy mindazt szinte erőfeszítés nélkül felelevenítse. Jómagam a pszichikus képességek kifejlesztésére összpontosítottam. Nem tudom, mennyit tudok átvinni majd következő testembe, de a lehető legnagyobb mértékig erre fogok törekedni. Akkor pedig – ha a munkám megengedi - nekilátok valamely másik fejlődési vonalnak. De addig is a magunkfajta különleges munkára elszántaknak nem sok ideje jut másra. A teendőinket sorban kell elvégeznünk, egyiket a másik után. Eljön az ideje az újabbaknak, mert nem veszítjük el azt, amit az egyik területen megszereztünk, mikor félretesszük, hogy nekilássunk egy másiknak. Ha tehát ebben az életben történetesen a teozófiai fejlődésre összpontosítunk, a következő életben a magas szintű intellektuális fejlettség és odaadás a most megszerzett ismeretek alapján sokkal könnyebben elérhető lehet. További nagy előnyként tarthatjuk számon, hogy a teozófiai alapok miatt szinte biztosra vehető, e két jellemzőt megszerzésük után biztosan nem fogjuk helytelenül felhasználni.

Gyorsan tovább kell haladnunk. Lehet, hogy sokkal közelebb állunk a magas szintű fejlettséghez, mint gondolnánk. Mit számít, ha egy-két életet e magas szintű készségek megszerzésével kell töltenünk? Rengeteg idő áll rendelkezésünkre, tegyük hát magasra a mércét, kifejlesztve a magas szintű spiritualitást, intellektust és belső tudást. A sok-sok életen át tudatlanságból és előítéletekből magunk köré emelt falat törjük át éppen – olyanok vagyunk, mint a börtönéből szökni igyekvő rab. Rendületlenül ásunk tovább, nem tudván, melyik pillanatban üti át végre a csákány a falat. Ha eljön az ideje, a jutalom egyik pillanatról a másikra lesz a miénk. Sok mindent kell még elsajátítanunk, de lehet, hogy a fejlődés hirtelen történik meg – ennek érdekében az Ő nyomdokaikban kell járnunk, és tanulnunk kell amit Ők tanítanak nekünk.

A 18. Szabály ismét egy megjegyzés a Chohan-tól. Figyelmezteti a törekvőt, soha ne feledkezzen meg az óvatosságról és körültekintésről, és ahogy a római filozófus mondta: mindig tartson saját magától - még akkor is amikor már semmi egyébtől nem fél.

„18. A tudást mely immár tiéd csak azért birtokolhatod, mert lelked egygé vált minden tiszta lélekkel és a Legbelsővel. Ez a Legmagasabb beléd vetett bizalmának bizonyossága. Ha elárulod, rossz célra használod, vagy elhanyagolod, még ezután is elveszítheted az eddig megszerzett magas méltóságot. Nagyszerű lelkek bukhatnak még a küszöb előtt is, kik nem lévén képesek hordozni a felelősség súlyát, nem tudnak tovább haladni. Ezért hát tisztelettel és remegve várd e pillanatot, és állj készen a küzdelemre.”

Szinte lehetetlennek látszik, hogy Nagy lelkek elbukjanak a küszöb előtt. Minél közelebb kerül az ember az Ő szintjükhöz, annál elképzelhetlenebb ez, hiszen az olyan tulajdonságok mint amilyen az önzés képtelenségek az olyanoknál, akik eddig eljutottak. Mégis így kell lennie, hiszen olyan valaki mondja ezt, aki tudja mit beszél. Az Én képzetem nagyon kifinomult valami, és a legváratlanabb köntösökben bukkan fel olyan helyeken, ahol

nem szabadna megjelennie. Ezért jól tesszük, ha megszívleljük a figyelmeztetést, és nem képzeljük túl korán, hogy biztonságban tudhatjuk magunkat az önzés támadásaival szemben. Ez az egyetlen béklyó, ami visszatarthat minket, ám ennek sokféle és nagyon rafinált megjelenési formája létezik.

Az utolsó három aforizma ismételtlen egy sorozatot képez. A 19. számú a Chohan bevezető megjegyzése:

„19. Meg van írva, hogy annak, aki az istenség küszöbén áll, nem lehet többé törvényt szabni, számára többé vezető nem létezhet.”

A tanítvány ezen a fokon már tökéletesen túljutott mindenfajta külső tanítás szükségességén. Elolvasta a természet könyvét az emberi fejlődés mind az öt síkjára vonatkozóan. Elérkezett az utolsó béklyó - avidya - széttörésének küszöbére. Ettől kezdve az életét kormányzó törvények mind a bensőjéből kell hogy jöjjenek. Ezért magyarázatok sem adhatók. A Chohan azt mondja:

„Mégis, a tanítványt segítő, a végső küzdelem így fejezhető ki:”

Majd következik a három szabály:

„ Az legyen fogódzó, melynek sem anyaga sem léte nincs.

20. Csak azt halld meg, amit hang nem közvetít.

21. Csak arra tekints, ami külső és belső érzékszerveknek egyaránt láthatatlan.”

BÉKE VELED